

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΠΗΓΕΣ
ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
(1ο Μέρος)

ΜΝΗΜΟΝΙΟ

ΒΕΛΛΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
1995-1996

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Είσαγωγικά

1. Θεολογία και κανόνες
2. Ιστορική εξέλιξη του όρου “Κανονικό Δίκαιο”
3. Παλαιά Διαθήκη ↔ Καινή Διαθήκη : Πρόδρομος κανονικής προοπτικής
4. Πίστις και Τάξις
5. Χρονική κατανομή των “Πηγών του Κδικαίου”
— Βιβλιογραφία

I. Πηγές του Κανονικού Δικαίου της αποστολικής εποχής

1. Ἡ Διδαχή τῶν δώδεκα Ἀποστόλων
2. Ἡ Ἀποστολική Παράδοσις τοῦ ἁγίου Ἰππολύτου Ῥώμης
 - α. Εἰσαγωγή καὶ διάρθρωση τοῦ κειμένου
 - β. Οἱ “κανόνες” τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως
3. Ἡ Διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων
4. Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων
5. Αἱ Διαταγαὶ Ἀποστόλων
6. Οἱ Κανόνες τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων (3ος αἰ.)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ Ἀποστολικοὶ κανόνες
 - Διάγραμμα 1. Ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία
 - Διάγραμμα 2. Ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία (ἐπισκοπὴ ≡ ἐνορία)
 - Διάγραμμα 3. Ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία (3ος αἰ.)

II. Οἱ κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων

- Πίνακας. Οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι (ἐνδειξη)
 - Πίνακας. Οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι
7. Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Νικαίᾳ (325)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
 - Διάγραμμα 4. Τὸ Μητροπολιτικὸ Σύστημα (4ος αἰ.)
 8. Β΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (381)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου

9. Γ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ (431)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
 — Διάγραμμα 5. Τὸ Σύστημα τῆς Αὐτοκεφαλίας (5ος αἰ.)
 — Ἱστορικοὶ σταθμοὶ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου
10. Δ' Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι (451)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
 — Διάγραμμα 6. (α) Τὸ Πατριαρχικὸ Σύστημα (5ος αἰ.)
 — Διάγραμμα 7. (β) Τὸ Σύστημα τῆς Πενταρχίας τῶν Πατριαρχῶν (5ος αἰ.)
 — Διάγραμμα 8. Ἡ δομὴ τῆς Ἐκκλησίας (5ος αἰ.)
 — Ἱστορικοὶ σταθμοὶ τῆς πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας τῆς ΚΠόλεως
 — Διάφορες κανονικὲς ιδιότητες ἄσκησης τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ο. Π. Κ.
11. Ε' Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (553)
12. ΣΤ' Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (680/681)
13. Πενθέκτη Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Τρούλλῳ (691)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
 — Σύγκριση τοῦ 39/Πενθέκτη & τοῦ ἄρθ. 2 τοῦ Καταστ. Χάρτη τῆς Κύπρου
 — Χάρτης περιοχῆς μετοικεσίας Κυπρίων (684-695)
14. Ζ' Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία (787)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
 — Πίνακας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων (συγκεντρωτικὸς-συγκριτικὸς)

III. Οἱ κανόνες τῶν Τοπικῶν Συνόδων

- Πίνακας. Οἱ Τοπικὲς Σύνοδοι (ἐνδειξη)
 — Πίνακας. Οἱ Τοπικὲς Σύνοδοι
15. Τοπικὴ Σύνοδος τῆς Ἀγκύρας (314)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
16. Τοπικὴ Σύνοδος τῆς Νεοκαισαρείας (~319)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
17. Τοπικὴ Σύνοδος τῆς Γάγγρας (~340)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
18. Τοπικὴ Σύνοδος τῆς Ἀντιοχείας (341)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
19. Τοπικὴ Σύνοδος τῆς Σαρδικῆς (343)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
20. Τοπικὴ Σύνοδος τῆς Λαοδικείας (~380)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου

21. Τοπική Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως (394)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
22. Τοπική Σύνοδος τῆς Καρθαγένης (419)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
23. Πρωτοδευτέρα τοπικὴ Σύνοδος (861)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου
24. Τοπική Σύνοδος τῆς Ἁγίας Σοφίας (879/880)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες τῆς Συνόδου

IV. Οἱ κανόνες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας

- Πίνακας. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας (ἔνδειξη)
 — Πίνακας. Οἱ κανόνες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας
25. Ἅγιος Κυπριανὸς [Σύνοδος] Καρθαγένης (248-258)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 26. Ἅγιος Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (247-265)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 27. Ἅγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματουργὸς (240-270)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 28. Ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας (300-311)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 29. Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας ὁ Μέγας (328-373)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 30. Ἅγιος Βασίλειος Καισαρείας ὁ Μέγας (370-378)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 31. Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας (381-385)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 32. Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (372-390)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του
 33. Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης (372-395)
 - α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 - β. Οἱ κανόνες του

33. "Άγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης (372-395)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες του
34. "Άγιος Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου (374-400)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες του
35. Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας (385-412)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες του
36. "Άγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας (412-444)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες του
37. "Άγιος Γεννάδιος [Σύνοδος] Κωνσταντινουπόλεως (458-471)
 α. Εἰσαγωγή καὶ θεματικὴ τῶν κανόνων
 β. Οἱ κανόνες του
- Πίνακας. Οἱ Κανόνες (Corpus canonum) τῆς Ἐκκλησίας (770 κανόνες)
 — Πίνακας. Χρονολογικὴ κατανομὴ τῶν κανόνων
 — Τὸ σύνολο τῶν "τίτλων τῶν κανόνων"
38. Οἱ ἐκτὸς Corpus canonum κανόνες

V. Ἕτερες πηγὲς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου

39. Ῥωμαϊκὲς πολιτειακὲς πηγὲς
 — Α. Τὸ Διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (313)
 — Β. Θεοδοσιανὸς Κῶδιξ (Codex Theodosianus)
 — Γ. Corpus Juris Civilis : 1) Ἰουστινιάνειος Κῶδιξ (Codex Justinianus)
 2) Εἰσηγήσεις (Institutiones)
 3) Πανδέκται (Digesta [Pandectæ])
 4) Νεαραὶ Διατάξεις (Novellæ Constitutiones)
40. Α. Κανονικὰ Ὑπομνήματα (Ἀπωλεσθεῖσες Συλλογὲς κανόνων)
 41. Β. Κανονικὰ Ὑπομνήματα ([Συστηματικὲς] Συλλογὲς κανόνων)
 42. Κανονικὲς Συλλογὲς Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ (6ος αἰ.)
 43. Τὸ "Σύνταγμα εἰς 14 τίτλους" (16ος αἰ. καὶ 2883)
 44. Τὸ Corpus canonum τῆς Ἐκκλησίας (883)
 45. Συνοπτικὸς Πίνακας Κανονικῶν Συλλογῶν (1η χιλιετηρίδα)
 46. Γ. Κανονικὰ Ὑπομνήματα (Κανονολόγοι)
 47. Τὸ Πηδάλιον (Περιεχόμενα)
 48. Τὸ Σύνταγμα (Περιεχόμενα)

VI. Παράρτημα

49. Ἡ Μοναστικὴ Πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὄρους (πηγὲς & καθεστῶς)
 • Περίοδοι τῆς νομοκανονικῆς ἱστορίας τοῦ Ἁγίου Ὄρους
 • Πράξεις διέπουσες τὸ καθεστῶς του (ἀπὸ τὸ 872 μέχρι τὸ 1993)

- Άρθρο 105 τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος (1975)
- Κοινὴ Δήλωση τῆς Ε. Ο. Κ. περὶ Ἁγίου Ὄρους (1979)
- Ἱστορικοὶ σταθμοὶ τῆς Μοναστικῆς Πολιτείας τοῦ Ἁγίου Ὄρους
- Διάγραμμα 1. Σύνθεση τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος
- Διάγραμμα 2. Σύνθεση τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας
- Διάγραμμα 3. Διοικητικὰ Ὄργανα τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας
- Διάγραμμα 4. Διαχρονικὴ ἐξέλιξη τῶν Διοικητικῶν ὀργάνων
 - Διάγραμμα διοικητικῆς ἐξέλιξης (πρὶν & μετὰ τὸ 1661)
 - Διάγραμμα τῆς σύγχρονης διοικητικῆς δομῆς (20ος αἰ.)
 - Διάγραμμα τῆς συνοδικῆς δομῆς Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας
- Διάγραμμα 5. Σχηματικὴ σύγκριση (Ἁγίου Ὄρους-Ε. Ο. Κ.)

*

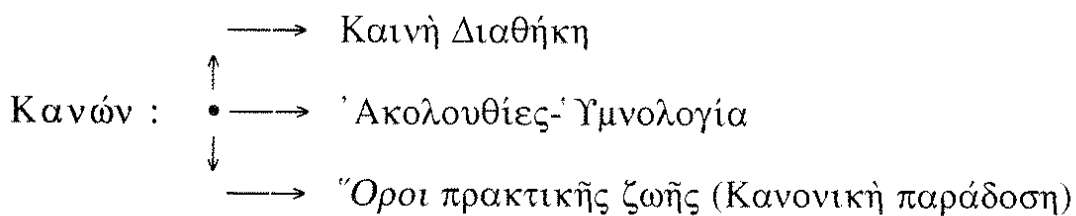
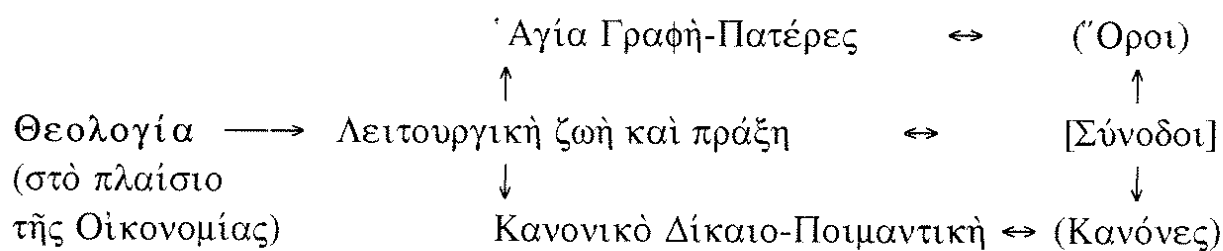
- Διάγραμμα 9. Ἡ σύγχρονη δομὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (20ος αἰ.)
- Διάγραμμα 10. Οἱ Ἀυτοκέφαλες Ἐκκλησίες (Πρεσβεῖα τιμῆς-Δίπτυχα)
- Διάγραμμα 11. Ἀυτοκέφαλες-Ἀυτόνομες Ἐκκλησίες
- Διάγραμμα 12. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, Μητέρα-Ἐκκλησία
- Διάγραμμα 13. Δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (20ος αἰ.)
- Διάγραμμα 14. Ἐκκλ. δικαιοδοσία τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου στὴν Ἑλλάδα
- Διάγραμμα 15. Μητροπόλεις τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου στὴν Εὐρώπη
- Διάγραμμα 16. Ἐκκλ. δικαιοδοσία τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου στὴν Εὐρώπη
- Διάγραμμα 17. (α) Θεώρηση διαμορφώσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας
- Διάγραμμα 18. (β) Θεώρηση διαμορφώσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας
- Διάγραμμα 19. Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος & Ἀὐτ. Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος
- Διάγραμμα 20. Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (νομοκανονικὸ καθεστῶς)
- Διάγραμμα 21. Τὸ ἐκκλησιαστικὸ καθεστῶς στὴν Ἑλλάδα (1975/1977)
- Διάγραμμα 22. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (20ος αἰ.)
- Διάγραμμα 23. Ἐπαναγωγή τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συστήματος (πρόταση)
- Διάγραμμα 24. Συνοδικὴ δομὴ Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας
- Διάγραμμα 25. Σχηματικὴ διοικητικὴ ἐξέλιξη (Ἁγιον Ὄρος)
- Διάγραμμα 26. Διοικητικὴ δομὴ Ἁγίου Ὄρους (20ος αἰ.)
- Διάγραμμα 27. Ἡ Ὀρθ. Ἐκκλησία στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη (ἀπὸ 1993)
- Διάγραμμα 28. Ἡ Ἐκκλησία “ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην” (προοπτικὴ)
- Διάγραμμα 29. Στατιστικὴ ὁμολογιῶν καὶ θρησκευμάτων (Ἑλλάδα)

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

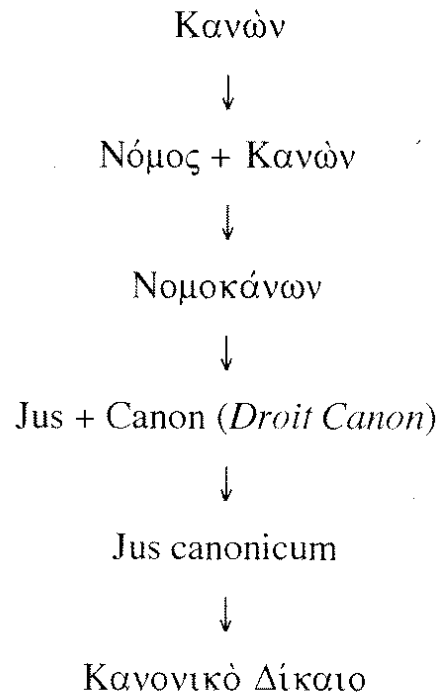
1995-96

Είσαγωγικά

1. ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ “ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ”
(ἀντιδάνειο)

→ Κανονική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας

(3.) Π. Δ. ↔ Κ. Δ. :

Πρόδρομος κανονικῆς προοπτικῆς

- Μθ 22, 34-40
- 1) Νόμος τῆς ὑπακοῆς- Ἀδὰμ (Γεν. 2, 15-17) → “Νόμος” τῆς ἀγάπης (Ρωμ. 13, 10)
 - 2) Νόμος τοῦ αἵματος-Νῶε (Γεν. 9, 4) ← Ἄποστολος Παῦλος (Εβρ. κεφ. 9-10)
 - 3) Νόμος τῆς περιτομῆς- Ἀβραάμ (Γεν. 17, 9-14) ← Ἄποστολική Σύνοδος (Πρξ 15, 5-29)
 - 4) Νόμος τοῦ Σαββάτου-Μωϋσῆς (Ἐξ. 20, 8-11) ← Ὁ Κύριος (Μκ 2, 27-28)

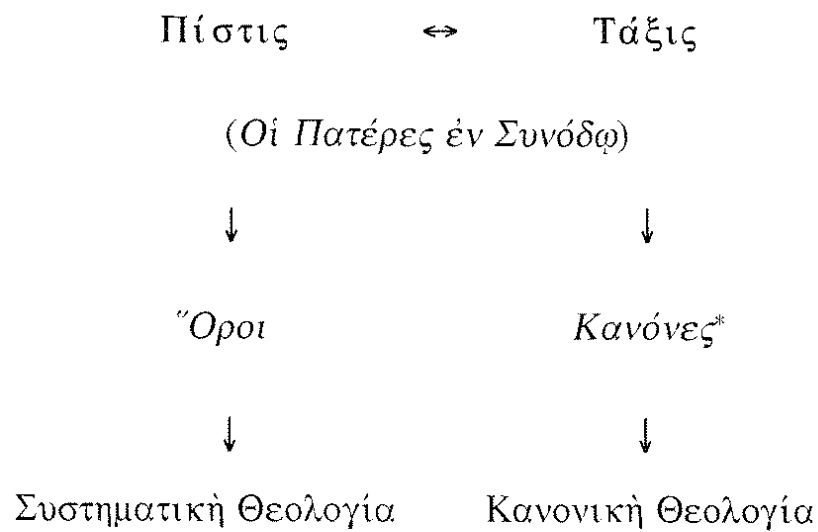
Π. Δ. → “4 Νόμοι”-Δεκάλογος

Κ. Δ. → “Κανόνες” τῆς Κ. Δ.

Ἄποστολικοὶ Πατέρες → Κανονικὲς προτροπὲς

Πατέρες (ἐν Συνόδῳ) → • Ὅροι (Συστηματικὴ θεολογία)
 • Κανόνες (Κανονικὴ παράδοση)

4. ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΤΑΞΙΣ

[Ὄντολογία] Νόμος \longrightarrow ἱστορικὴ πραγματικότητα \rightarrow ἐσχατολογικὴ οὐτοπία
 Κανὼν \longrightarrow ἐσχατολογικὴ πραγματικότητα \rightarrow “οὐτοπία” ἱστορικὴ

* Ἡ διάκριση αὐτὴ ἀπαντᾷ ἤδη ἀπὸ τὸν 4ο αἰ. :

« [...] συντόμους ὄρους ἐξεφώνησαμεν τὴν ... τῶν πατέρων πίστιν τῶν ἐν Νικαίᾳ κυρώσαντες ..., πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὑπὲρ τῆς εὐταξίας τῶν ἐκκλησιῶν ῥητοὺς κανόνας ὠρίσαμεν [...] » (ἐπιστολὴ τῶν ἐπισκόπων τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (381), στή λήξη τῶν ἐργασιῶν της, πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μ. Θεοδόσιο· Mansi 3, 557).

5. ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ

- 1) 1ος αί.-313 : Κανονικά κείμενα έποχής διωγμών
- 2) 314-879/80 : Corpus canonum
- 3) 880-1453 : Κανονικά Έπομνήματα
- 4) 1453-1852/59 : Κανονικές Συλλογές
- [5) 1860-σήμερα : Κανονική “βαβυλώνεια αιχμαλωσία”]

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. ΠΗΓΕΣ

A. ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

- ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ Κ., *Οἱ Ἱεροὶ καὶ Θεῖοι Κανόνες κατ' ἐπιτομὴν (Epitome divinorum sacrorumque canonum)*, ἐν *P.G.*, τ. 150, στ. 45A-168C.
- ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῆς νοητῆς νηὸς τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίας, ἦτοι ἅπαντες οἱ Ἱεροὶ καὶ Θεῖοι Κανόνες, ἐρμηνευόμενοι (ὑπὸ) Ἀγαπίου ἱερομονάχου [(Λεονάρδου) Ἀσημάκη] καὶ Νικοδήμου μοναχοῦ, [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ- Ἀλ. & Ε. Παπαδημητρίου, 1993, 789 σελ. Ἐπίσης, [μετάφραση στὰ ἀγγλικά, γενόμενη ἀπὸ τὸν D. Cummings] *THE RUDDER of the Orthodox Catholic Church*, Chicago, The Orthodox Christian Educational Society, 1957· New York, 1983, 1084 σελ.
- ΡΑΛΛΗΓ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων, τῶν τε ἁγίων καὶ πανευφύμων Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἱερῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ Τοπικῶν Συνόδων καὶ τῶν κατὰ μέρος ἁγίων Πατέρων*, 6 τόμοι, Ἀθῆναι, 1852-1859· (φωτοτυπικὴ ἀνατύπωση, Ἀθῆναι, ἐκδ. Γρηγόρη, 1992).

B. ΠΗΓΕΣ & (ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ) ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- ACTA CONCILIORUM ŒCUMENICORUM* (ACO), Issu atque mandato Societatis Scientiarum Argentorantis, hrsg. v. Eduardus SCHWARTZ, 4 τόμοι σὲ 16 τεύχη, Berlin, New York, éd. de Gruyter, 1959-1984.
- ACTA CONCILIORUM ŒCUMENICORUM*, Series secunda ; hrsg. : Bayerische Akademie der Wissenschaften, τόμ. I : Concilium Lateranense a. 649 Celebratum, hrsg. v. R. RIEDINGER, Berlin, New York, éd. de Gruyter, 1984, XXVIII-467 σελ.

- ΑΚΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ Προδ. ΄Ι., *Κώδικας ΄Ιερῶν Κανόνων καὶ ΄Εκκλησιαστικῶν Νόμων*, Θεσσαλονίκη, ΄Α/φοὶ Κυριακίδη, 1985· 21991, 1143 σελ.
- ΑΚΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ Προδ. ΄Ι., *Παράρτημα τοῦ Κώδικα ΄Ιερῶν Κανόνων καὶ ΄Εκκλησιαστικῶν Νόμων*, Θεσσαλονίκη, ΄Α/φοὶ Κυριακίδη, 1995, 172 σελ.
- ΑΚΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ Προδ. ΄Ι., *Οἱ θεσμοὶ τῆς “αὐτονομίας” καὶ τοῦ “αὐτοκεφάλου” τῶν ΄Ορθοδόξων ΄Εκκλησιῶν σύμφωνα μὲ τὸ θετικὸ δίκαιο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ 19οο καὶ 20οο αἰῶνα*, Θεσσαλονίκη, Π. Πουρνάρας, 1988, 397 σελ.
- ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ ΄Αμ., *Οἱ ΄Ιεροὶ Κανόνες καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι*, ΄Αθῆναι, ΄Αποστολικὴ Διακονία (Σειρά : Βιβλιοθήκη τῆς ΄Αποστολικῆς Διακονίας, ἀρ. 19), 21949, 750 σελ.
- ΒΑΒΟΥΣΚΟΥ Κ., “Ἐγγραφα στοιχεῖα σχετικὰ πρὸς τὴν νομοκανονικὴν ὑπόστασιν τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν”, ἐν *Χαριστήριος Τόμος Δημητρίου Δελιβάνη*, Θεσσαλονίκη, ΄Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (NOE), 1974, σελ. 81-101.δ
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Καισαρείας τοῦ Μεγάλου, “Ὅροι κατὰ πλάτος (Regulæ fusius tractatæ)” & “Ὅροι κατ’ ἐπιτομὴν (Regulæ brevius tractatæ)”, ἐν *P. G.*, τ. 31, στ. 889A-1052C & 1051C-1306B.
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Καισαρείας τοῦ Μεγάλου, “΄Ασκητικὰ (Ascetica)”, ἐν *P. G.*, τ. 31, στ. 619A-652D.
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Καισαρείας τοῦ Μεγάλου, “Λόγος ἀσκητικὸς (Sermo asceticus)”, ἐν *P. G.*, τ. 31, στ. 869D-888D.
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Καισαρείας τοῦ Μεγάλου, “Ἀσκητικαὶ Διατάξεις (Constitutiones Asceticæ)”, ἐν *P. G.*, τ. 31, στ. 1321A-1428D.
- ΓΕΔΕΩΝ Μαν., *Κανονικαὶ Διατάξεις τῶν ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως*, τ. I-II, Κωνσταντινούπολις, 1888-1889.
- ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ Στεφ., *Συλλογὴ τῶν ΄Εγκυκλίων τῆς ΄Ι. Συνόδου τῆς ΄Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*, τ. Α΄ (1833-1901), ΄Αθῆναι, 1901, καὶ τ. Β΄ (1934-1956), ΄Αθῆναι, 1956.
- ΓΙΑΓΚΟΥ Θεοδ. ΄Ξ., *Ὁ Νομοκάνων Θεοκλήτου Καρατζῆ τοῦ Καυσοκαλυβίτη* (Ἡ ἐπίτομη μορφή), Θεσσαλονίκη, Γ. Δεδούσης, 1996, 237 σελ.
- ZACHARIÆ C. Ed., *ANEKΔΟΤΑ. Theodori Scholastici Breviarum Novellarum (Collectio regularum juris ex Institutionibus. Fragmenta brevii co-*

dicis a Stephano antecessore compositi), Lipsiæ, Sum. Joan. Ambr. Barth, 1843, LXI+294 σελ.

JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (IIe-IXe siècles) ; Les Canons des Synodes Particuliers ; Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, 4 τόμοι, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "S. Nilo", 1962-1964 (τρίγλωσσο).

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΓΙΩΤΑΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, Λευκωσία, Ἀναγέννησις, 1979, 112 σελ.· ἐπίσης, ἐν Ἀπόστολος Βαρνάβας, τ. 40 [περίοδος Γ], ἀρ. 11 (11/1979), σελ. 407-512 [μὲ εἰσαγωγικὴ ἔκθεση, σελ. 375-406].

(ΝΕΟΣ) ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, Ἀθήναι, Χρ. Μωραΐτης-Περιοδικὸ Ἐνορία, 1976, 135 σελ.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΗΜΙΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ, ἐν Ἀπόστολος Τίτος, ἀρ. 10 (1961), σελ. 21-24 [παρουσίαση]. Πρβλ. ἐπίσης, Γ. Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ, Ἐκκλησιαστικὴ νομοθεσία Κρήτης (Κείμενα-Τροποποιήσεις-Σχόλια), Ἡράκλειο, Τυποκρέτα, 1993, 299 σελ.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ, δημοσιευόμενος γιὰ πρώτη φορά ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Κοινότητα τοῦ Ἁθω, Ἁγιον Ὄρος-Καρυές, Τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Ὄρους, 1931 & 21958, 108 σελ.

ΚΟΝΙΔΑΡΗ Ι. Μ.-ΤΡΩΙΑΝΟΥ Σπ. Ν., Ἐκκλησιαστικὴ νομοθεσία (Κείμενα καὶ σχόλια), Ἀθήνα, Ἀντ. Ν. Σάκκουλας, 1984, 998 σελ.

Conciliarum Œcumenicorum Decreta, Bologna, Istituto per le scienze religione, 31973, XXIV-1135-169* σελ.

CORPUS JURIS CIVILIS : τ. I, *Institutiones & Digesta* (ἐκδ. P. Krueger & Th. Mommsen), Berlin, Apud Weidmannos, 61954, XIX-56 σελ. & 957 σελ.· τ. II, *Codex Justinianus* (ἐκδ. P. Krueger), Berlin, Apud Weidmannos, 61954, XXIX-513 σελ.· τ. III, *Novellæ* (ἐκδ. R. Schoell & G. Kroll), Berlin, Apud Weidmannos, 61954, XXIII-813 σελ.

CORPUS JURIS CIVILIS, *Codex Justinianus* (μετάφραση ἐκ τοῦ λατινικοῦ ἀπὸ τὸν Παντ. ΤΣΙΤΣΕΚΛΗ), τ. I [βιβλία 1-5] & τ. II [βιβλία 6-12], Ἀθήναι, ἐκδ. Γ. Δ. Φέξη, 1911 & 1912, 792 & 667 σελ.

[COTELERIUS J. B.], Ὁ Νομοκάνων τοῦ Cotelerius (ἐπιμέλεια Γ. Πουλλῆ), Θεσσαλονίκη, Ἀντ. Ν. Σάκκουλας (Συλλ. Βιβλιοθήκη Βυζαντινοῦ καὶ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου, ἀρ. 1), 1992, 159 σελ.

- MANSI J. D., *Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio*, 31 τόμοι, Florence & Venise, 1759-1798· επανέκδοση καὶ συνέχιση ἀπὸ J.-B. MARTIN & L. PETIT, 53 τόμοι σὲ 55 τεύχη, Παρίσι, ἐκδ. Welter, 1901-1927.
- MANTZOYNEA Εὐαγ. Κ., *Κανονικὸς Διοικητικὸς Κῶδιξ ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων*, Ἀθῆναι, 1974, 256 σελ.
- MANTZOYNEA Εὐαγ. Κ., *Κανονικὸς Δικονομικὸς Κῶδιξ ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων*, Ἀθῆναι, 1974.
- MANTZOYNEA Εὐαγ. Κ., *Κανονικὸς Μοναχικὸς Κῶδιξ ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων*, Ἀθῆναι, 1976, 223 σελ.
- ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ Γ., *Ἑλλαδικοῦ Αὐτοκεφάλου παραλειπόμενα (Κείμενα)*, Ἀθῆναι, Δόμος, 21989, 441 σελ.
- ΝΟΜΟΣ (Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τοῦ Τμήματος Νομικῆς τῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν), *Νομοκάνων Μανουήλ Νοταρίου τοῦ Μαλαξοῦ τοῦ ἐν Ναυπλίου τῆς Πελοποννήσου, μετενεχθεὶς εἰς λέξιν ἀπλῆν διὰ τὴν πολλῶν ὠφέλειαν* (Κριτικὴ ἔκδοσις ὑπὸ Δ. Σ. Γκίνη καὶ Ν. Ἰ. Πανταζοπούλου), τ. 1 (1982), Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1985, 560 σελ.
- ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ Χαραλ. Κ., *Νομοκάνων Γεωργίου Τραπεζουντίου. Ἡ εἰς τὴν νεοελληνικὴν μεταγλώτισσις τῶν "Διαταγῶν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων" κατὰ τὸ Ms. GR. 696 (297) τῆς Ῥουμανικῆς Ἀκαδημίας (Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τ. 27-28 (1980-1981))*, Ἀθῆναι, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, 1985, σελ. 367-631.
- (Ἀγ.) ΠΑΧΩΜΙΟΥ, "Præcepta", σὲ 50 κεφάλαια, ἐν *P. G.*, τ. 40, στ. 947A-952D.
- ΠΟΥΛΗ Γ. Ἀ., *Νομοθετικὰ κείμενα Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου (Μὲ σύντομα σχόλια καὶ βασικὴ βιβλιογραφία)*, Θεσσαλονίκη, Ἄντ. Ν. Σάκκουλας, 1985, 517 σελ.
- ΡΟΥΣΣΟΥ Ε., *Λεξιλόγιον Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου*, τ. I, *Βυζαντινὸν Δίκαιον*, Ἀθῆναι, 1948, 488 σελ., καὶ τ. II, *Λατινικὸν Δίκαιον*, Ἀθῆναι, 1949, 223 σελ. (τρίγλωσσο).
- ΣΥΝΟΔΙΚΑ, Κείμενα δημοσιευόμενα ἀπὸ τὴν Γραμματεία γιὰ τὴν προετοιμασία τῆς Ἁγίας καὶ Μείζονος Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 6 τόμ., Chambésy-Γενεύη, Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, 1978-1982 (δίγλωσσο).

- ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ Βαρν. Δ., *Οί βασικοί θεσμοί διοικήσεως τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων μετὰ ἱστορικῶν ἀνασκοπήσεων*, Θεσσαλονίκη, ΕΜΣ-ΙΜΧΑ, 1972, 433 σελ.
- ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ Βαρν. Δ., *Οί βασικοί θεσμοί διοικήσεως τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου μετὰ ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως*, Ἀθῆναι, Ἀποστολική Διακονία, 1974, 138 σελ.
- ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ Βαρν. Δ., *Ἡ Καταστατική νομοθεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου*, Ἀθῆναι, Ἀποστολική Διακονία, 1967, 630 σελ.
- ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ Βαρν. Δ., *Οί βασικοί θεσμοί διοικήσεως τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως*, Ἀθῆναι, Ἀποστολική Διακονία, 1974, 123 σελ.
- ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Δ., *Συλλογὴ τῶν σπουδαιότερων Ἐγκυκλίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τῶν οἰκείων νόμων, Β. Διαταγμάτων, κλπ.*, Ἀθῆναι, 1877.

II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΑΚΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ Προδ. 'Ι., *Στοιχεῖα Κανονικοῦ καὶ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου* (Σημειώσεις), Θεσσαλονίκη, ¹1985 καὶ ²1987.
- ΑΚΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ Προδ. 'Ι., *Θέματα Κανονικοῦ Δικαίου*, Θεσσαλονίκη, Π. Πουρνάρας, 1992, 96 σελ.
- ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ 'Αμ., *Τὸ Κανονικὸν Δίκαιον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ*, 'Αθήναι, 1939.
- ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ 'Αμ., *Τὸ Κανονικὸν Δίκαιον Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας* (σύντομος περίληψις τῶν Παραδόσεων αὐτοῦ) (ἀνάτυπο τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*, 'Αθήναι, 1941).
- ΑΡΧΟΝΤΩΝΗ Βαρθ. Χ., *Περὶ τὴν κωδικοποίησιν τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῶν κανονικῶν διατάξεων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ*, Θεσσαλονίκη, Πατρ. Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, 1970, 148 σελ.
- ΒΑΒΟΥΣΚΟΥ Κ., *Ἐγχειρίδιον Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου*, Θεσσαλονίκη, 'Αντ. Ν. Σάκκουλας, ⁵1989, 406 σελ.
- ΒΡΑΧΙΔΟΥ Γ., *Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον* (Σημειώσεις Πανεπιστημιακαί), 'Αθήναι, 1901.
- ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ Φ., *Εἰσαγωγή εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον*, 'Αθήναι, 1939.
- ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ Φ., *Πηγαὶ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου*, τεῦχος Α', 'Αθήναι, 1942.
- ΓΙΑΓΚΟΥ Θεοδ. Ξ., *Νίκων ὁ Μαυρορείτης* (Βίος, συγγραφικὸ ἔργο, κανονικὴ διδασκαλία), Θεσσαλονίκη, "Τὸ Παλίμψηστον", 1991, 318 σελ.
- DÖENS Ir.-ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ Χαραλ., "Νομικὴ Βιβλιογραφία περὶ Ἁγίου Ὁρους (1912-1969)", ἐν *Μακεδονικά*, τ. 10 (1970), σελ. 191-241.
- ΖΗΖΙΟΥΛΑ Ἰω. Δ., *Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θείᾳ εὐχαριστίᾳ καὶ τῷ ἐπισκόπῳ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας*, 'Αθήναι, ἐκδ. Γρηγόρη, 1990, 215 σελ.
- ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ 'Ι. Ε., *Πηγαὶ Βυζαντινῆς Ἱστορίας*, Θεσσαλονίκη, Π. Πουρνάρας, ⁵1987, 547 σελ.
- ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ Παντ. Κ., *Κλεῖς τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας* (*Concordancia*), 'Αθήναι, 'Αστήρ, 1970, 490 σελ.

- ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ Παντ. Κ., *Κλειῖς πρακτικῶν καὶ κειμένων τῶν τοπικῶν καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας*, Ἀθῆναι, ἔκδ. Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 1986, 748 σελ.
- ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ Παντ. Κ., *Κλειῖς Ὀρθοδόξων Κανονικῶν Διατάξεων (Concordancia)*, Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1979, 381 σελ.
- ΚΑΨΑΝΗ Γ., *Ἡ ποιμαντικὴ διακονία κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες*, Πειραιεύς, Ἄθως, 1976, 201 σελ.
- ΚΟΤΣΩΝΗ Ἱερων., *Σημειώσεις Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας*, τ. Α', Θεσσαλονίκη, 1960· τ. Β', Ἐξαγιασμός-Διαπαιδαγώγησις, Θεσσαλονίκη, 1961· τ. Γ', *Τὸ Κανονικὸν Δίκαιον ὡς ἐφαρμόζεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος*, Θεσσαλονίκη, 1962.
- ΜΑΝΤΖΟΥΝΕΑ Εὐαγ. Κ., *Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον, βάσει τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς ἰσχυροῦσης πολιτειακῆς νομοθεσίας*, Ἀθῆναι, 1984, 430 σελ.
- ΜΑΝΤΖΟΥΝΕΑ Εὐαγ. Κ., *Ἐκκλησιαστικὸν Ὑπαλληλικὸν Δίκαιον, βάσει τοῦ ἰσχύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος (Κ.Ε.Υ.)*, Ἀθῆναι, 1980, 88 σελ.
- ΜΕΝΕΒΙΣΟΓΛΟΥ Παύλου, *Ἱστορικὴ εἰσαγωγή εἰς τοὺς κανόνες τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*, Στοκχόλμη, Ἱ. Μητρόπολις Σουηδίας καὶ πάσης Σκανδιναβίας, 1990, 653 σελ.
- ΜΙΛΑΣ Νικοδ., *Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, συνταγὴν κατὰ τὰς γενικὰς ἐκκλησιαστικὰς πηγὰς καὶ κατὰ τοὺς ἐν ταῖς Αὐτοκεφάλαις Ἐκκλησίαις ἰσχύοντας εἰδικοὺς νόμους (ἐκ τοῦ γερμανικοῦ 2ας ἐκδόσεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μεταγλωττισθὲν ὑπὸ Δρ. Μελετίου Ἀποστολοπούλου)*, Ἀθῆναι, Σακελλαρίου, 1906 (φωτοτυπικὴ ἀνατύπωσις Βασ. Γρηγοριάδη, Ἀθῆναι, 21970), 1066 σελ.
- ΜΟΥΡΑΤΙΔΟΥ Κ. Δ., *Μαθήματα Κανονικοῦ Δικαίου*, τ. Α'-Β', Ἀθῆναι, 31975-1976.
- ΜΠΟΥΜΗ Π. Ἱ., *Κανονικὸν Δίκαιον*, τ. Α', Ἀθήνα, Σ. Ἀθανασόπουλος-Σ. Παπαδάμης Ο. Ε., 1988, 312 σελ.
- ΜΠΟΥΜΗ Π. Ἱ., *Οἱ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ Κανόνος τῆς Ἀγίας Γραφῆς*, Ἀθῆναι, Ἀποστολικὴ Διακονία, 1986, 239 σελ.
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΥ Π. Ἱ., *Σύστημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχὺν αὐτοῦ*, τ. Γ', *Τὸ Ποινικὸν Δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας*, Ἀθῆναι, Τυπ. Μυρτίδη, 1962, 919 σελ., καὶ τ. Δ', *Τὸ Δίκαιον τῶν Μοναχῶν*, Ἀθῆναι, 1957, 767 σελ.

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ 'Ι. Θ., 'Εκκλησιαστικὸν Δίκαιον (Μελέται, ἄρθρα, γνωμοδοτήσεις, σχόλια ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομολογίας), 'Αθήναι, 'ΑΓ. Γιοβάνης, 1980, 912 σελ.

ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ Εὐταξίου, *Τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς 'Ορθοδόξου 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας τὰ περὶ τῆς ἱερατικῆς ἐξουσίας*, τεῦχος 1, 'Αθήναι, 1872.

ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ Χαραλ. Κ., *Στοιχεῖα 'Εκκλησιαστικοῦ Δικαίου* (Πανεπιστημιακὰ Μαθήματα), τεῦχος Α', Θεσσαλονίκη, 'Αντ. Ν. Σάκκουλας, 21994, 87 σελ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ :

— « 'Αρχεῖον 'Εκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου » (ἐκδίδετο στὴν 'Αθήνα ἀπὸ τὸ 1946-1981).

— « Χριστιανὸς » (ἐκδίδεται στὴν 'Αθήνα-Καβάλα ἀπὸ τὸ 1962).

ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ Μιοντράγκ Μ., *'Ο Νομοκάνων εἰς 14 τίτλους καὶ οἱ Βυζαντινοὶ Σχολιασταί. Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν θεμάτων περὶ σχέσεων 'Εκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ τῶν ἐπισκόπων Παλαιᾶς καὶ Νέας 'Ρώμης*, 'Αθήναι, Χ. Παπούλια, 1970, 266 σελ.

ΠΟΥΛΥΖΩΙΔΗ Κ. Θ., *'Εκκλησιαστικὴς Πηγὴς 'Εκκλησιαστικοῦ Δικαίου. 'Ορθόδοξος Μοναχισμὸς*, Θεσσαλονίκη, Π. Πουρνάρας, 1991, 287 σελ.

ΡΑΛΛΗ Κ. Μ., *'Εγχειρίδιον τοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Δικαίου κατὰ τὴν ἐν 'Ελλάδι ἰσχὺν αὐτοῦ*, τεῦχος Α', 'Αθήναι, 1927.

ΡΑΛΛΗ Κ. Μ., *Ποινικὸν Δίκαιον τῆς 'Ορθοδόξου 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας*, 'Αθήναι, 1907, (φωτοτυπικὴ ἀνατύπωση, Θεσσαλονίκη, Π. Πουρνάρας, 21985), 627 σελ.

ΡΑΜΜΟΥ Γ., *Στοιχεῖα 'Ελληνικοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Δικαίου*, 'Αθήναι, 'Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1947.

ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ Παντ., *Μαθήματα Κανονικοῦ Δικαίου*, Θεσσαλονίκη, 'Α/φοὶ Κυριακίδη, 11980, 590 σελ.

ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ Παντ., “'Εκκλησιολογικὴ προσέγγιση τοῦ 34ου κανόνος τῶν 'Αποστόλων”, ἐν *Κληρονομία*, τ. 12, n° 1 (1979), σελ. 1-11.

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ Μελ., *'Εκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς 'Ανατολικῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας*, 'Αθήναι, 1898.

ΣΙΣΚΟΥ 'Ανθ., *Κανονικὸν καὶ 'Εκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς 'Ορθοδόξου Καθολικῆς 'Εκκλησίας*, τ. Α', Θεσσαλονίκη, 1957.

ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ Βαρν. Δ., *Συνοπτικὴ ἱστορικὴ ἀνασκόπησις περὶ τῶν βασικῶν θεσμῶν διοικήσεως τῶν Πρεσβυγενῶν 'Ορθοδόξων Πατριαρχείων* ('Ανάτυπο ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ *Οἱ βασικοὶ θεσμοὶ διοι-*

κήσεως τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων μετὰ ἱστορικῶν ἀνασκοπήσεων), Ἀθῆναι, 1972, 47 σελ.

ΤΡΩΙΑΝΟΥ Σπ. Ν., *Παραδόσεις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου*, Ἀθήνα-Κομοτηνή, 1982 καὶ 21984, 550 σελ.

ΤΡΩΙΑΝΟΥ Σπ. Ν., *Οἱ Πηγές τοῦ Βυζαντινοῦ Δικαίου (Εἰσαγωγικά)*, Ἀθήνα-Κομοτηνή, Ἀντ. Ν. Σάκκουλας, 1986, 179 σελ.

ΦΕΙΔΑ Βλ. Ἰ., *Ὁ θεσμός τῆς Πενταρχίας τῶν Πατριαρχῶν*, τ. Ι, *Προϋποθέσεις διαμορφώσεως τοῦ θεσμοῦ (ἀπὸ ἀρχῆς μέχρι τὸ 451)*, καὶ τ. ΙΙ, *Ἱστορικοκανονικὰ προβλήματα περὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ (451-553)*, Ἀθῆναι, 1977, 350 καὶ 275 σελ.

ΦΙΛΙΠΠΟΤΟΥ Εὐαγ., *Σύστημα Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου κατὰ τὰ παρ' ἡμῖν κρατοῦντα*, τ. Α', *Γενικαὶ Ἐκκλησίας ἀρχαί*, Ἀθῆναι, 1912, καὶ τ. Β', *Δημόσιον Ἐκκλησίας Δίκαιον*, Ἀθῆναι, 1915.

ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ Χαραλ., *Στοιχεῖα Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου* (Πανεπιστημιακὰ Παραδόσεις).

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Ἀπ., *Δοκίμιον Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου*, Κωνσταντινούπολις, 1896.

ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Ἀν. Π., *Ἑλληνικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον*, τεῦχος Α', 1952, τεῦχος Β', 1954, τεῦχος Γ', 1956. Ἀθῆναι, 21965.

ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Ἀν. Π., "Τὸ Ἑλληνικὸ Ὀρθόδοξο Ἐκκλησιαστικὸ Δίκαιο [βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1954-1983]", ἐν *Θεολογία*, τ. 28, n°s 1-3 (1957), σελ. 134-156, 293-299 & 457-468· τ. 29, n°s 1-2 (1958), σελ. 125-135 & 312-322· τ. 30, n°s 2-3 (1959), σελ. 313-323 & 503-512· τ. 31, n°s 2-3 (1960), σελ. 334-343 & 444-453· τ. 33, n°s 1-2 (1962), σελ. 144-155 & 302-314· τ. 34, n°s 1-2 (1963), σελ. 152-162 & 297-307· τ. 35, n°s 2-3 (1964), σελ. 319-330 & 469-480· σελ. 36, n°s 3-4 (1965), σελ. 482-492 & 651-663· τ. 38, n°s 3-4 (1967), σελ. 487-500 & 646-660· τ. 40, n°s 1-4 (1969), σελ. 507-533· τ. 42, n°s 1-4 (1971), σελ. 618-649· τ. 44, n°s 3-4 (1973), σελ. 727-768· τ. 46, n° 3 (1975), σελ. 626-661· τ. 48, n° 4 (1977), σελ. 948-977· τ. 50, n° 4 (1979), σελ. 1011-1047· τ. 52, n° 4 (1981), σελ. 861-894· τ. 54, n° 4 (1983), σελ. 884-920.

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

I. Πηγές τοῦ Κδικαίου
τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς

Διδαχή τῶν δώδεκα Ἀποστόλων
(Doctrina duodecim apostolorum)

- Χρον/γία : 100↔120 μ. Χ.
- Συγγραφέας : Ἄγνωστος
- Προέλευση : Ἀνατολή (Συρία ἢ Παλαιστίνη)
- Ἔργο : “Συλλογή [λειτουργικο-κανονική] ἐκκλ/κῶν παραγγελημάτων”
- Ἡ ἀρχαιότερα πηγή πληροφοριῶν περὶ “ἐκκλησιαστικῶν κανόνων”
- Διδακτικὸ ἐγχειρίδιο· πραγματεία περὶ χριστ/κῆς ζωῆς (μυσταγωγία)
- 1883 : Πρωτοδημοσίευση ἀπὸ τὸν Φιλόθεο Βρυέννιο (Μ. Νικομηδείας)
- Πηγὴ : ΒΕΠΕΣ, τ. 2, σελ. [211] 215-220.

Διάρθρωση τοῦ κειμένου

1° Μέρος (I-VI)

- Ἡ διδασκαλία περὶ δύο ὁδῶν : ὁδὸς ζωῆς (I-IV) καὶ ὁδὸς θανάτου (V)
 - [Συλλογὴ μὲ] Ἀποστολικές (ὀνομαζόμενες) παραινέσεις
 - Θεμελίωση τῆς χρ/κῆς πρακτικῆς ἐπὶ τῆς πνευματικῆς διάκρισης

2° Μέρος (VII-X)

- Λειτουργικά θέματα (κεείμενα ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πρακτικῆς)
 - Βάπτισμα (VII), νηστεία καὶ προσευχὴ (VIII), ἡ Εὐχαριστία (IX-X)

3° Μέρος (XI-XV)

- Δογματικὲς προτροπές
 - Πράξη καὶ δομὴ τῶν ἀρχέγονων χριστιανικῶν κοινοτήτων
 - Οἱ κατηγορίες τοῦ χαρισματικοῦ καὶ τοῦ θεσμικοῦ

4° Μέρος (XVI)

- Τὰ ἔσχατα (ἡ παρουσία, ἡ ἐσχατολογικὴ ἀναμονή)

[Έράνισμα Ι°]
Άποστολική Παράδοσις (Άγ. Ίππόλυτος Ρώμης)
(Traditio apostolica)

- Συλλογή τριμερής (λατινική έκδοχή τοῦ κειμένου)
- Χρον/γία : Άρχές 3ου αἰ. (202 ↔ 218 μ. Χ.)
- Συγγραφέας : Άγιος Ίππόλυτος Ρώμης (170-235 μ. Χ.)
- Προέλευση : Ρώμη
- Έργο : Λειτουργικο-κανονική πραγματεία: έράνισμα έκκλ. παραγγ/των
- Κείμενο : → μεταφράσεις : λατινική (4ος), κοπτική (8ος), άραβική (10ος)
 και αἰθιοπική (13ος)
- ["Έτερος τίτλος : "Αἰγυπτιακὸ Έκκλησ/κὸ Διάταγμα (ἢ Διδασκαλία)"]
- Μὲ αὐτὴ συνδέονται διάφορες μεταγενέστερες πραγματεῖες-συγγραφές,
 ἀναψηλαφήσεις τῆς " Άποστολικῆς Παραδόσεως " :
- 1) Οἱ Κανόνες Ίππολύτου (Συλλογή 38 καν., διηρ/νων σὲ 261 ἀριθμούς)
 — 336 ↔ 340, Αἴγυπτος
- 2) (a) Αἱ Διαταγαὶ Άποστόλων [Constitutiones apostolorum]
 — περὶ τὸ 380, Συρία [ἢ Παλαιστίνη] (ΒΕΠΕΣ, τ. 2, σελ. 5-196)
 (b) Κεφ. VIII, Ἡ Έπιτομὴ ["Constitutiones per Hippolytum"]
 — άρχές 5ου αἰ., Συρία
- 3) (a) Ἡ Διαθήκη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ίησοῦ Χριστοῦ [Testamentum Domini]
 — 2° ἡμισυ 5ου αἰ., Συρία (Αντιόχεια)
 (b) Ἡ Όκτάτευχος Κλήμεντος [Octateuchus Clementis]
 — 5ος αἰ., Συρία (στὴ συριακὴ) 687, Έδεσσα, Ίάκωβος Έδέσσης
- Πηγή : BOTTE B., *La Tradition apostolique de Saint Hippolyte (Essai de reconstitution)*, Münster, Aschendorffsche Verlagsbuchhandlung, LQF
 - Band 39, 1989, 132 p. (πρβλ. S. C. 11 bis).

Διάρθρωση τοῦ κειμένου

1° Μέρος (I-XIV)

- Σύσταση τῆς (τοπικῆς) Έκκλησίας (περὶ χαρισμάτων)

2° Μέρος (XV-XXI)

- Ἡ χριστιανικὴ μύηση

3° Μέρος (XXII-XLII)

- Τὰ ἤθη (τὰ θέσφατα) τῆς χριστιανικῆς κοινότητος

[Έράνισμα Ι°]
Άποστολική Παράδοσις (Άγ. Ίππόλυτος Ίρώμης)
(Traditio apostolica)

Θεματική του̃ κειμένου

1° Μέρος (I-XIV)

— Συγκρότηση τῆς (τοπικῆς) Ἐκκλησίας (περὶ χαρισμάτων)

- 1) Πρόλογος
- 2) Περὶ ἐπισκόπων
- 3) [Προσευχὴ τῆς ἐπισκοπικῆς χειροτονίας]
- 4) [Περὶ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς (σύστασις, ἀνάμνησις, ἐπίκλησις & ἀναφορά)]
- 5) [Περὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ ἐλαίου]
- 6) [Περὶ τῆς προσφορᾶς τυρὸς καὶ ἐλαιῶν]
- 7) Περὶ πρεσβυτέρων
- 8) Περὶ διακόνων
- 9) Περὶ ὁμολογητῶν [confessor(es)]
- 10) Περὶ χηρῶν
- 11) Περὶ ἀναγνώστου
- 12) Περὶ (τῆς) παρθένου
- 13) Περὶ ὑποδιακόνου
- 14) Περὶ δώρων θεραπείας

2° Μέρος (XV-XXI)

— Ἡ χριστιανικὴ μύηση

- 15) Περὶ νεοφωτίστων
- 16) Περὶ ἐπαγγελμάτων καὶ ἐπιστημῶν
- 17) Περὶ τοῦ χρόνου τῆς κατηχήσεως μετὰ (τὴν ἐξέτασιν τῶν) ἐπαγγελμάτων καὶ ἐπιστημῶν
- 18) Περὶ τῆς προσευχῆς τῶν δεξαμένων τὴν κατήχησιν
- 19) Περὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν χειρῶν ἐπὶ τῶν κατηχουμένων
- 20) Περὶ τῶν ἀναμενόντων τὸ βάπτισμα
- 21) Περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ ἁγίου βαπτίσματος

3° Μέρος (XXII-XLII)

— Τὰ ἤθη (τὰ θέσφατα) τῆς χριστιανικῆς κοινότητος

- 22) [Περὶ τῆς κοινωνίας]
- 23) Περὶ νηστείας
- 24) Περὶ τῶν δώρων εἰς τοὺς ἀσθενεῖς
- 25) Περὶ τῆς εἰσόδου τοῦ φωτὸς (πυρσοῦ) ἐν τῷ δείπνῳ (*agapes*) τῆς κοινότητος
- 26) [Περὶ τοῦ κοινοῦ δείπνου (*agapes*)]
- 27) Ὅ,τι οὐ δεῖ τοὺς κατηχουμένους ἐσθίειν μετὰ τῶν πιστῶν
- 28) Ὅ,τι δεῖ ἐσθίειν μετὰ ἐπιστήμης καὶ ἐν ἐπαρκείᾳ
- 29) Ὅ,τι δεῖ ἐσθίειν μετὰ χάριτος
- 30) Περὶ τοῦ δείπνου τῶν χηρῶν
- 31) Περὶ τῶν ἀπαρχῶν ὅτι δεῖ σπουδάζειν τῷ ἐπισκόπῳ
- 32) Εὐλογία τῶν καρπῶν
- 33) Περὶ τῆς νηστείας τοῦ πάσχα· ὁ γὰρ τηροῦμεν πάσχα οὐκ ἐστὶ τύπος
- 34) Ὅ,τι οἱ διάκονοι ὀφείλουσιν προσκαρτερεῖν παρὰ τῷ ἐπισκόπῳ
- 35) Περὶ τοῦ χρόνου ὅπου δεῖ προσεύχεσθαι
- 36) Πᾶς δὲ πιστὸς πειράσθω πρὸ τοῦ τινος γεύσασθαι εὐχαριστίας μεταλαμβάνειν
- 37) Ὅ,τι δεῖ φυλάττειν μετὰ σπουδῆς τὴν εὐχαριστίαν
- 38) Ὅ,τι οὐ δεῖ τι πίπτειν τοῦ ποτηρίου
- 39) [Περὶ διακόνων καὶ πρεσβυτέρων]
- 40) Περὶ κοιμητηρίων
- 41) Περὶ τοῦ χρόνου ὅπου δεῖ προσεύχεσθαι
- 42) [Περὶ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ]
- 43) [Κατακλείς]

[Συλλογή Ιη]
Διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων
(Didascalia apostolorum)

- Χρον/γία : Ἀρχὲς 3ου αἰ. (περὶ τὸ 230 μ. Χ.)
- Συγγραφέας : Ἀγνωστος [ἓνας ἐπίσκοπος (;)]
- Προέλευση : Βόρεια Συρία
- Ἔργο : “Συλλογὴ ἐκκλησιαστικῶν παραγγελμάτων”
- Κείμενο : Λατινικὴ, συριακὴ ἀραβικὴ, αἰθιοπικὴ, ἀρμενικὴ μετάφραση
- Ἡ πρώτη γνωστὴ πραγματεία ἐνὸς “corpus ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου”
- Συγγραφή κατ’ ἀπομίμησιν τῆς “Διδαχῆς τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων”
- Μία ἐκ τῶν πηγῶν τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν

Διάρθρωση τοῦ κειμένου

- Διαιρεῖται σὲ 27 κεφάλαια

1° Μέρος (I-III)

- Παραινέσεις πρὸς τοὺς πιστοὺς

2° Μέρος (IV-XII)

- Ἡ θέση τοῦ ἐπισκόπου ἐντὸς τῆς “τοπικῆς Ἐκκλησίας” του

3° Μέρος (XIII-XX)

- Ἡ θέση τῶν *χαρισμάτων* (κληρικῶν καὶ λαϊκῶν) ἐντὸς τῆς “τοπικῆς Ἐκκλησίας”

4° Μέρος (XXI-XXVII)

- Δογματικὰ ζητήματα

Ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων
(Canones ecclesiastici sanctorum apostolorum)

- Χρον/γία : Τέλη 3ου-ἀρχές 4ου αἰ. (περὶ τὸ 300 μ. Χ.)
- Συγγραφέας : Ἄγνωστος
- Προέλευση : (πιθανῶς) Αἴγυπτος [ἢ Συρία]
- Ἔργο : “Συλλογὴ ἐκκλησιαστικῶν παραγγελμάτων — καὶ κανόνων”
- Κείμενο : Ἑλληνικό· μεταφράσεις : λατινική, συριακή, κοπτική,
 ἀραβική καὶ αἰθιοπική
- Συγγραφή κατ’ ἀπομίμησιν τῆς Διδαχῆς τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων

Διάρθρωση τοῦ κειμένου

- Διαιρεῖται σὲ 30 κεφάλαια-κανόνες

1° Μέρος (I-XIV)

- [Αναψηλάφηση τῆς Διδαχῆς] Περὶ τῶν δύο ὁδῶν

2° Μέρος (XV-XXX)

- Οἱ τρεῖς βαθμοὶ τῆς ἱεραρχίας (ὀργάνωση τῆς Ἐκκλησίας)

Διαταγαὶ Ἀποστόλων
(Constitutiones apostolorum)

- Χρον/γία : Περί τὸ 380 μ. Χ.
- Συγγραφέας : Ἄγνωστος συμπιλητής
- Προέλευση : Συρία (Ἀντιόχεια)
- Ἔργο : Συλλογὴ ἐκκλησιαστικῶν παραγγελμάτων (καν/κὸ ἐράνισμα)
- Πολύμορφο λειτουργικο-κανονικὸ ἔργο· μετάπλασμα προγ/ρων ἔργων
- Βασικὸ ἔργο ἀπαρτιζόμενο ἀπὸ ψευδο-ἀποστολικά κείμενα
- Ἡ Συλλογὴ περιέχει ἡμιαιριανικὲς τάσεις
- Ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (691), κ. 2, τὸ κατεδίκασε
- Πηγὴ : ΒΕΠΕΣ, τ. 2, σελ. 5-196.

Διάρθρωση τοῦ κειμένου

- Διαιρεῖται σὲ 8 βιβλία

1° Μέρος (I-VI)

- Ἄναπροσαρμογὴ τῆς Διδασκαλίας Ἀποστόλων

2° Μέρος (VII)

- (κεφ. 1-32) Ἄναψηλάφηση τῆς Διδαχῆς τῶν δώδεκα Ἀποστόλων
- (κεφ. 33-49) Διάφορα λειτουργικο-κανονικά ζητήματα

3° Μέρος (VIII)

- (κεφ. 3-45) Ἄναψηλάφηση τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως
- (κεφ. 47) Οἱ Ἀποστολικοὶ κανόνες

Οἱ Κανόνες τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων (3ος αἰ.)

- Ad hoc πηγή τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου μετὴ μορφῆ τῶν κανόνων
- Τὸ κείμενό τους ἀποτελεῖ τὸ Βιβλίον VIII, κεφ. 47, τῶν Ἀπ. Διαταγῶν
- Συγγραφεὺς : Ἄγνωστος συμπιλητῆς
- Ἔργο : Συλλογὴ ἐκκλησιαστικῶν κανόνων
- Προέλευση : Συρία
- Χρον/γία : 3ος αἰώνας
- Κείμενο : Ἑλληνικά· μεταφράσεις : λατινικά, συριακά, κοπτικά, ἀραβικά καὶ αἰθιοπικά
- Οἱ πρῶτοι κανόνες, καρπὸς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ ὄχι Συνόδου
- Οἱ ~50 πρῶτοι κανόνες ἐνσωματωμένοι στὸ Corpus Juris (P/K Ἐκ/σία)
- Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (691), 2ος ἐπικυρωτικὸς κανόνας
- Κανόνες : 85
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΑΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστὴρ, 1982, σ. 1-117.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 1-112.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, p. 1-53 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικά (κ. 46, 47, 49, 50)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 34, 37)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 39, 51, 52, 53, 58, 59, 61, 62, 63, 68, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84)

- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 74, 75)
- 5) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 38, 40, 41)
- 6) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 3, 8, 66, 69, 73)
- 7) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 42, 43, 44, 48, 54, 55, 56, 57, 65, 67, 72)
- 8) Θέματα ἐπικοινωνίας μετ' ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροθρήσκους (κ. 45, 64, 70, 71)
- 9) Ψευδεπίγραφα καὶ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς (κ. 60, 85)
- 10) Ἑορτασμός τοῦ Πάσχα (κ. 7)

Ἀποστολικοὶ κανόνες (3ος αἰ.)
Κανόνες (85)

Κανόνες ἐκκλησιαστικοὶ πε' τῶν ἀγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων.

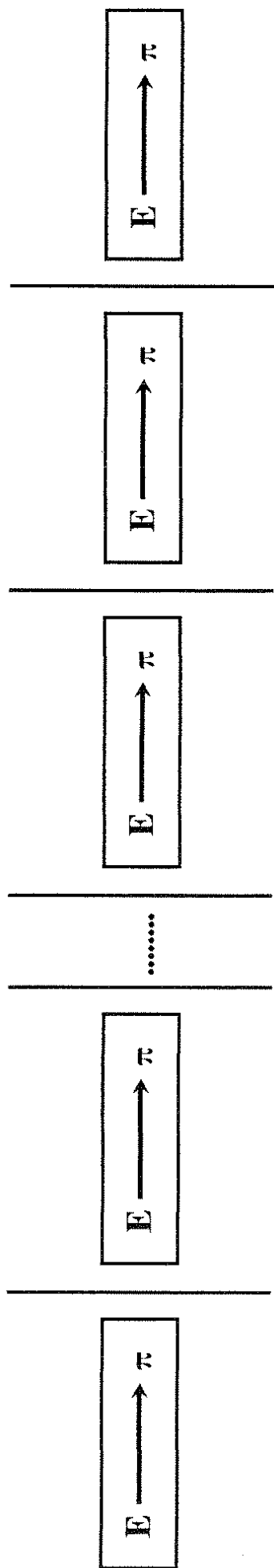
- 1) Περὶ χειροτονίας ἐπισκόπων
- 2) Περὶ χειροτονίας πρεσβυτέρων καὶ διακόνων
- 3) Περὶ τῶν παρὰ τὴν συνήθειαν προσφερόντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 4) Περὶ τῆς τῶν προσφερομένων ὑποθέσεως
- 5) Περὶ πρεσβυτέρων τῶν τὰς ἑαυτῶν ἐκβαλλόντων γυναῖκας
- 6) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ κοσμικῶς ἀναδεδεγμένου φροντίδας
- 7) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα πρὸ τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας ἐπιτελούντων
- 8) Περὶ ἱερατικῶν τῶν προσφορᾶς γενομένης μὴ μεταλαμβάνοντων
- 9) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ ἢτοι πιστοῦ πρὸ τῆς μεγάλης καὶ τελευταίας εὐχῆς τῆς λειτουργίας ἀναχωρούντων
- 10) Περὶ παντὸς τοῦ τοῖς ἀκοινωνήτοις συνευχομένου
- 11) Περὶ παντὸς κληρικοῦ τοῖς καθηρημένοις συνευχομένου
- 12) Περὶ παντὸς πιστοῦ τοῦ μετὰ τὸν ἀφορισμὸν ἐν ἑτέρᾳ πόλει δεχθέντος καὶ περὶ τοῦ αὐτὸν δεξαμένου
- 13) Περὶ παντὸς ἀφορισμένου τοῦ κατ' ἀπάτην δεχθέντος
- 14) Περὶ ἐπισκόπων τῶν ἐτέραις παροικίαις ἐπιπηδῶντων
- 15) Περὶ κληρικοῦ τοῦ καταλιμπάνοντος τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν
- 16) Περὶ ἐπισκόπων τῶν ἀλλοτρίους δεχομένων κληρικούς
- 17) Περὶ τῶν δυσὶ γάμοις ἢ παλλακῇ περιπεσόντων
- 18) Περὶ τοῦ χήραν ἢ ἄλλως ἄτιμον γυναῖκα λαβόντος
- 19) Περὶ τῶν δύο ἀδελφᾶς ἢ ἀνεψιᾶν ἀγομένων
- 20) Περὶ κληρικῶν ἐγγύας διδόντων
- 21) Περὶ εὐνούχων τῶν μὴ ἑαυτοῦς ἀκρωτηριασάντων
- 22) Περὶ εὐνούχων τῶν ἑαυτοῦς ἀκρωτηριαζόντων, ὅτι οὐ κληροῦνται
- 23) Περὶ κληρικῶν τῶν ἑαυτοῦς ἀκρωτηριαζόντων, ὡς καθαιρέσει ὑποβάλλονται
- 24) Περὶ λαϊκῶν τῶν ἑαυτοῦς ἀκρωτηριαζόντων, ὡς τριετίαν κολάζονται
- 25) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ πορνεία ἢ ἐπιορκία ἀλόντος ἢ κλοπῇ, ὡς καθαιρεῖται καὶ οὐκ ἀφορίζεται

- 26) Περὶ ἀναγνωστῶν καὶ ψαλτῶν, ὅτι ἕξεστι τούτοις μετὰ τὴν προχείρησιν γαμεῖν
- 27) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ τύπτοντος πιστοὺς ἀμαρτήσαντας
- 28) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ τοῦ μετὰ καθαίρεσιν λειτουργίας ἐφαπτομένου
- 29) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ ἐπὶ χρήμασι χειροτονουμένου
- 30) Περὶ ἱερατικοῦ τοῖς κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησαμένου πρὸς τὴν διακονίαν
- 31) Περὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐκ καταφρονήσεως τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου χωρὶς συναγόντων
- 32) Περὶ τοῦ μὴ προσλαμβάνεσθαι κληρικὸν ἀφωρισμένον
- 33) Περὶ τοῦ μηδένα κληρικὸν ἄνευ συστατικοῦ προσδέχεσθαι
- 34) Ὅτι εἶδέναι χρὴ τοὺς ἐπισκόπους τὸν ἑαυτὸν πρῶτον
- 35) Περὶ ἐπισκόπων τῶν εἰς ἀλλοτρίας παροικίας χειροτονούντων
- 36) Περὶ ἐπισκόπων χειροτονουμένων καὶ τὴν λειτουργίαν μὴ καταδεχομένων· καὶ περὶ τῶν μὴ δεχομένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ
- 37) Περὶ τοῦ δις τοῦ ἔτους συνόδους γίνεσθαι
- 38) Περὶ τοῦ τὸν ἐπίσκοπον τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων ἔχειν τὴν φροντίδα
- 39) Περὶ τοῦ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους μηδὲν ἄνευ τοῦ ἐπισκόπου αὐτῶν ἐπιτελεῖν
- 40) Περὶ τοῦ φανερὰ εἶναι τὰ τοῦ ἐπισκόπου πράγματα καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας
- 41) Περὶ τοῦ τὸν ἐπίσκοπον τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων ἔχειν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς ἀναγκαίας αὐτοῦ χρείας
- 42) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ κύβοις σχολάζοντος
- 43) Περὶ κατωτέρων κληρικῶν κύβοις σχολαζόντων
- 44) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ τόκους ἀπαιτοῦντος
- 45) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ αἰρετικοῖς μόνον συνευξαμένου
- 46) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τὸ αἰρετικῶν βάπτισμα δεξαμένων
- 47) Περὶ ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων ἀναβαπτίζοντων
- 48) Περὶ λαϊκῶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ἐκβαλλόντων, ἢ ἐκβεβλημένας λαμβανόντων
- 49) Περὶ τῶν μὴ βαπτίζοντων εἰς τὴν ἁγία τριάδα
- 50) Περὶ τῶν ἐν βάπτισμα εἰς τὸν θάνατον τοῦ κυρίου ἐπιτελούντων
- 50*) Ὅτι ὁ πατὴρ οὐκ ἐσταυρώθη
- 50**) Ὅποῖος ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα
- 51) Περὶ ἱερατικοῦ τοῦ γάμου, κρεῶν καὶ οἴνου διὰ βδελυρίαν ἀπεχομένου
- 52) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἐπιστρέφοντας μὴ προσδεχομένων
- 53) Περὶ ἱερατικῶν τῶν οἴνου καὶ κρεῶν ἐν ἑορτῇ μὴ μεταλαμβάνοντων
- 54) Περὶ τοῦ ἐν καπηλείῳ ἐσθίοντος κληρικοῦ
- 55) Περὶ κληρικῶν τῶν τὸν ἴδιον ἐπίσκοπον ὑβρισάντων
- 56) Περὶ κληρικῶν τῶν πρεσβυτέρους ἢ διακόνους ὑβρισάντων
- 57) Περὶ τῶν τοὺς ἀναπήρους χλευαζόντων
- 58) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τοῦ ἰδίου κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἀμελούντων

- 59) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τοὺς κληρικοὺς ἐνδεεῖς ὄντας παρορώντων
- 60) Περὶ τῶν ψευδεπίγραφα ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκόντων
- 61) Περὶ τῶν ἐπὶ ἀπηγορευμένη αἰτία ἀπελεγχθέντων
- 62) Περὶ τῶν κληρικῶν τῶν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀρνησαμένων
- 63) Περὶ τῶν αἶμα ζώου ἢ πνικτὸν ἐσθιόντων
- 64) Περὶ τῶν τὴν κυριακὴν ἢ τὸ σάββατον νηστευόντων
- 65) Περὶ τῶν εἰς συναγωγὴν Ἰουδαίων ἢ αἰρετικῶν προσευχομένων
- 66) Περὶ τοῦ ἄπαξ κρούσαντος καὶ ἀποκτείναντος
- 67) Περὶ τῶν ἀμνηστεύτους βιαζομένων παρθένους
- 68) Περὶ ἀναχειροτονιῶν
- 69) Περὶ τῶν τὴν ἀγίαν τεσσαρακοστὴν μὴ νηστευόντων
- 70) Περὶ τῶν μετὰ Ἰουδαίων συνεορταζόντων
- 71) Περὶ τῶν ἱεροῖς ἐθνῶν καὶ συναγωγαῖς καρποφούντων
- 72) Περὶ κληρικοῦ ἀφελομένου τῆς ἐκκλησίας κηρὸν ἢ ἔλαιον
- 73) Περὶ τοῦ ὀθόνην ἢ σκεῦος ἅγιον σφετεριζομένου
- 74) Περὶ ἐπισκόπων προσκληθέντων εἰς κατηγορίαν καὶ μὴ ἀπαντησάντων
- 75) Περὶ τοῦ τίνας δεκτέον εἰς μαρτύρησιν ἐπισκόπου
- 76) Περὶ ἐπισκόπων τῶν οἰκείοις τὴν χαριζομένων
- 77) Περὶ ἀναπήρων τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τὸ σκέλος
- 78) Περὶ κωφῶν καὶ τυφλῶν
- 79) Περὶ τῶν δαίμονα ἐχόντων
- 80) Περὶ τῶν ἐξ ἐθνῶν βαπτιζομένων
- 81) Περὶ κληρικῶν τῶν δημοσίας ἀναδεχομένων διοικήσεις
- 82) Περὶ δούλων κληρώσεως
- 83) Περὶ ἱερατικοῦ στρατεία σχολάζοντος
- 84) Περὶ τοῦ βασιλέα ἢ ἄρχοντα ἀτιμάζοντος
- 85) Περὶ τοῦ πόσα καὶ ποῖα βιβλία τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς χρή δέχεσθαι

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1ο

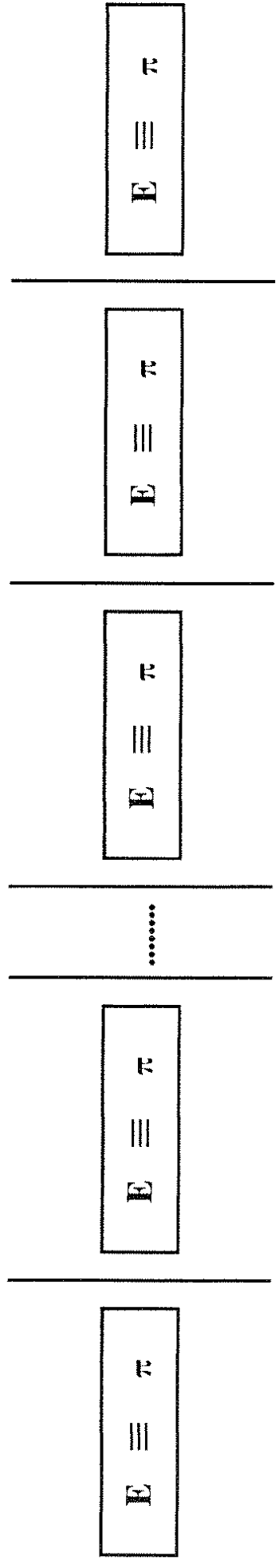
Η τοπική Έκκλησία
3 πρώτοι αιώνες

Δεξιάνα
 Ε: Επίσκοπος
 π: παροικία (paroecia)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2ο

Η τοπική Έκκλησία (Επισκοπή ≡ παροιμία)
3 πρώτοι αιώνες

Δεξιά

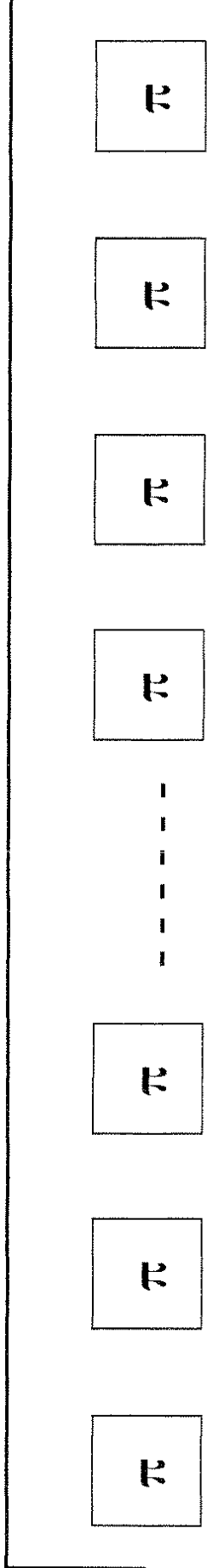
Ε: Έπισκοπή

π: παροιμία (parocia)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3ο

Η τοπική Εκκλησία
3ος αιώνας

Ε

Δεξάντα
 Ε: Έπίσκοπος
 π: παροικία (ενορία)

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

II. Οἱ κανόνες
τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων

Οικουμενικές Σύνοδοι

- Α΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαΐα (325)
- Β΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (381)
- Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ (431)
- Δ΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι (451)
- Ε΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (553)
- ΣΤ΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (680/681)
- Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος ἐν Τρούλλῳ (ΚΠόλει) (691)
- Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαΐα (787)

Σύντμηση : Κανόνας 6/Α΄ → 6ος κανόνας τῆς Α΄ Οικουμενικῆς Σύνοδου
Κανόνας 39/Ε΄-ΣΤ → 39ος κανόνας τῆς Πενθέκτης Οικουμενικῆς

Οί Οικουμενικές Σύνοδοι

ἔτος	• ἀριθμὸς κανόνων • προέλευση	σύντμηση
325	(20) Α' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία	Α'
381	(7) Β' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει	Β'
431	(8 [9]) Γ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ	Γ'
451	(30) Δ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι	Δ'
553	(∅) Ε' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει	Ε'
680/681	(∅) ΣΤ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει	ΣΤ'
691	(102) Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος ἐν Τρούλλῳ	Ε'-ΣΤ'
787	(22) Ζ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία	Ζ'
	Σύνολο : 190 κανόνες	

Α΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία (325)

- Ἡμε/νία : (20 Μαΐου-19 Ιουνίου) 325
- Πόλη : Νίκαια τῆς Βιθυνίας (Μικρὰ Ἀσία)
- Λόγος : Αἵρεση τοῦ Ἀρείου καὶ κοινὸς ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα
- Αὐτοκράτωρ : Μέγας Κωνσταντῖνος ([306] 324-337)
- Μέλη : 318 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 20
- Πηγή : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου, Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1982, σ. 118-152.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 113-164.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (IIe-IXe siècles)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 1, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, p. 21-41 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

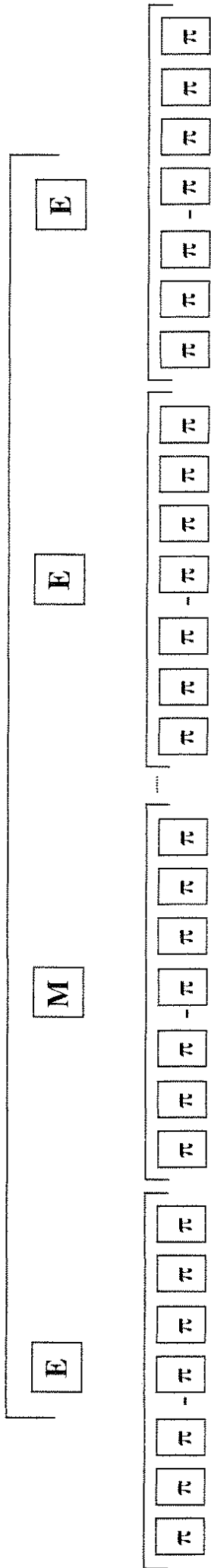
- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως (κ. 6, 7)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 4, 5, 8)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 2, 3, 9, 15, 16, 19)
- 4) Ζήτημα τῶν πεπτωκότων [*lapsi*] (διωγμὸς Λικινίου) (κ. 10, 11, 12, 13, 14)
- 5) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 18, 20)
- 6) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 17)

Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Νικαία (325)
Κανόνες (20)

Κανόνες κ' τῶν τῆς ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαία συνελθόντων ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, Παυλίνου καὶ Ἰουλιανοῦ τῶν λαμπροτάτων ὑπάτων, ἔτους χλς' ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἐν μηνὶ δεσίου ιθ', πρὸ ιγ' καλανδῶν ἰουλίω.

- 1) Περὶ τῶν εὐνουχιζόντων ἑαυτοὺς καὶ περὶ τῶν παρ' ἄλλων τοῦτο πασχόντων
- 2) Περὶ τῶν μετὰ τὸ βάπτισμα εὐθὺς κληρουμένων
- 3) Περὶ τῶν παρὰ κληρικοῖς συνεισάκτων γυναικῶν
- 4) Ὑπὸ πόσων καθίστασθαι τὸν ἐπίσκοπον
- 5) Περὶ τῶν ἀκοινωνήτων ὅτι οὐ δεῖ τούτους ὑφ' ἑτέρων δέχεσθαι· καὶ περὶ τοῦ δις τοῦ ἔτους τὰς συνόδους γίνεσθαι
- 6) Περὶ τῶν πόλεσι τισὶ διαφερόντων πρωτείων, καὶ περὶ τοῦ ἐπίσκοπον μὴ γίνεσθαι δίχα γνώμης τοῦ μητροπολίτου
- 7) Περὶ τοῦ Αἰλίας ἐπισκόπου
- 8) Περὶ τῶν λεγομένων καθαρῶν
- 9) Περὶ τῶν ἀνεξετάστως εἰς πρεσβύτερον προαχθέντων
- 10) Περὶ τῶν ἀρνησαμένων ἐν διωγμῶ καὶ προαχθέντων εἰς κλῆρον
- 11) Περὶ τῶν ἀρνησαμένων καὶ τελούντων ἐν λαϊκοῖς
- 12) Περὶ τῶν ἀποταξαμένων καὶ πάλιν εἰς τὸν κόσμον ἀναδραμόντων
- 13) Περὶ τῶν ἐν τῷ ἀποθνήσκειν κοινωνίαν ἐπιζητούντων
- 14) Περὶ κατηχουμένων παραπεσόντων
- 15) Περὶ τοῦ μεταβαίνοντος ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν κληρικοῦ
- 16) Περὶ τῶν ἐν αἷς προεβλήθησαν ἐκκλησίαις μὴ ἐμμενόντων
- 17) Περὶ κληρικῶν τοκιζόντων
- 18) Περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς διακόνους τὴν εὐχαριστίαν τοῖς πρεσβυτέροις· καὶ ἵνα μὴ πρὸ τούτων κάθηνται
- 19) Περὶ τῶν ἐκ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως προσιόντων
- 20) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐν κυριακαῖς καὶ ταῖς τῆς πεντηκοστῆς ἡμέραις γόνυ κλίνειν

Τό Μητροπολιτικό σύστημα
4ος αιώνας
Α' Οικουμενική Σύνοδος (325)

Δεξιάνα
 Μ: Μητροπολίτης
 Ε: Έπίσκοπος
 π: παροικία (paroecia)

Β' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (381)

- Χρον/γία : (Μάϊος-Ίούλιος) 381
- Πόλη : Κωνσταντινούπολη
- Λόγος : Αἵρεση τοῦ Μακεδόνιου καὶ τῶν Πνευματομάχων
- Αὐτοκράτωρ : Θεοδόσιος ὁ Μέγας (379-395)
- Μέλη : 150 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 7
- Πηγή : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου, Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1982, σ. 153-165.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΑΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 165-191.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (IIe-IXe siècles)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 1, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, p. 42-54 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικά (κ. 1, 5)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως (κ. 2, 3)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 4)
- 4) Θέματα προσελεύσεως καὶ ἐπιστροφῆς στὴν Ἐκκλησία (κ. 7)
- 5) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 6)

Β' Οικουμενική Σύνοδος ἐν ΚΠόλει (381)
Κανόνες (7)

Τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν κανόνες ζ' ἐν ἰνδικτιῶνι θ' ὑπατεία Εὐχερίου καὶ Εὐαγρίου, πρὸ ε' καλανδῶν αὐγούστων ἔτους Ἀντιοχείας υκθ'.

- 1) Περὶ τοῦ μένειν τὰ ἐν Νικαία νενομοθετημένα ἀσάλευτα καὶ περὶ ἀναθεματισμοῦ αἰρετικῶν
- 2) Περὶ τῆς καθ' ἑκάστην διοίκησιν εὐταξίας, καὶ τῶν ὀφειλομένων Αἰγυπτίοις καὶ Ἀντιοχεῦσι καὶ Κωνσταντινουπολίταις ταῖς μεγάλαις πόλεσι πρεσβείων, καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἐπίσκοπον ἀλλοτρία ἐκκλησία ἐπιβαίνειν
- 3) Περὶ τοῦ μετὰ τὸν Ῥώμης ὅτι δεύτερος ὁ Κωνσταντινουπόλεως
- 4) Περὶ τῆς κατὰ Μάξιμον ἀθέσμου χειροτονίας
- 5) Περὶ τοῦ ὅτι ὁ τῶν δυτικῶν τόμος εὐδεκτος
- 6) Περὶ τῶν ὀφειλόντων δεκτῶν εἶναι εἰς κατηγορίαν ἐπισκόπων ἢ κληρικῶν
- 7) Περὶ τῶν προστιθεμένων τῇ ὀρθοδοξίᾳ πῶς αὐτοὺς δεκτέον

Γ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ (431)

- Χρον/γία : (22 Ἰουνίου-31 Ἰουλίου) 431
- Πόλη : Ἐφεσος
- Λόγος : Αἵρεση τοῦ Νεστορίου καὶ δογματικὰ ζητήματα
- Αὐτοκράτωρ : Θεοδόσιος Β' ὁ Μικρὸς (408-450)
- Μέλη : (πλέον) 200 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 8
- Πηγή : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου, Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1982, σ. 166-179.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 192-206 [215].
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (IIe-IXe siècles)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 1, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, p. 55-65 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικὰ (κ. 7)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως (κ. 8)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, [9*])

* Ἀρκετὲς συλλογὲς κανόνων χαρακτηρίζουν τὴν συνοδικὴ ἐπιστολὴ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀπευθυνθεῖσα στὴν Μητροπολιτικὴ Σύνοδο τῆς Παμφυλίας καὶ ἀφορῶσα τὸν ἐπίσκοπο Εὐστάθιο με ἡμερομηνία 31-7-431, ὡς 9ο κανόνα τῆς Συνόδου. Πρβλ. MANSI, 4, 1476-1477; ACO 1, 1, 7, σ. 123-124; ΣΥΝΤΑΓΜΑ, τ. 2, σ. 206-208; ΠΗΔΑΛΙΟΝ, σ. 178-179 [182]; C. J. HEFELE-H. LECLERCQ, *Histoire des Conciles*, t. 2, vol. 1, Παρίσι 1908, σ. 341, ὑποσ. 1; Iv. ZUZEK, *Kormchaïa Kniga*, Ρώμη 1964, σ. 72.

Γ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ (431)
Κανόνες (8)

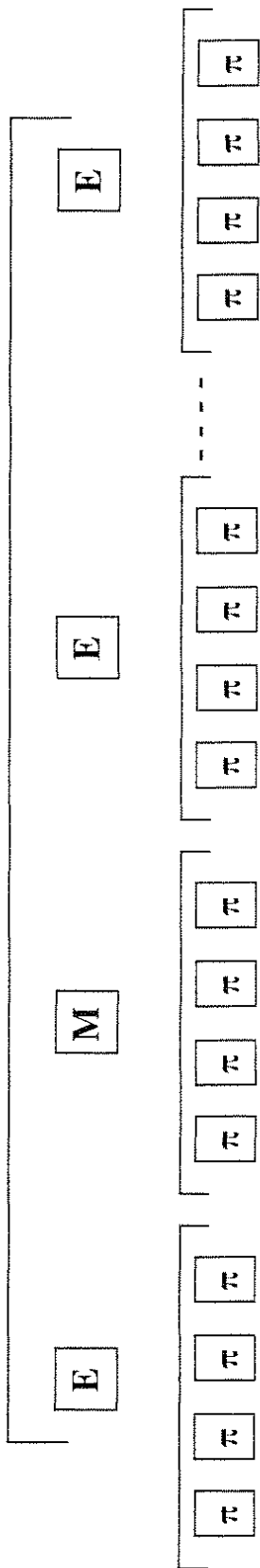
Κανόνες ἡ τῶν σ' ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Ἐφέσῳ συνελθόντων μετὰ τὴν ὑπα-
τεῖαν Φλαβίου Θεοδοσίου τὸ ιγ' καὶ Φλαβίου Οὐαλεντινιανοῦ τὸ γ', τῶν αἰωνί-
ων ἀγούστων, πρὸ ι' καλανδῶν ἰουλίω.

- 1) Περὶ τῶν συμφρόνων Νεστορίου καὶ Κελεστίου μητροπολιτῶν
- 2) Περὶ τῶν ἐπισκόπων τῶν προστεθέντων τοῖς Νεστορίου
- 3) Περὶ τῶν διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπὸ Νεστορίου καθαιρεθέντων κληρικῶν
- 4) Περὶ κληρικῶν τῶν τὰ Νεστορίου φρονούντων
- 5) Περὶ κληρικῶν ὑπὸ ἐπιτίμια γενομένων, δεχθέντων δὲ ὑπὸ Νεστορίου
- 6) Περὶ τῶν παρασαλευόντων τὰ δεδογμένα τῆ συνόδῳ
- 7) Διαλαλιὰ περὶ τῶν ἐναλλασσόντων τὴν τῆς ἐν Νικαία πίστιν
- 8) Ψῆφος περὶ τοῦ ὅτι οἱ Κύπριοι δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας ποιοῦνται
- [9) Συνοδικὴ ἐπιστολὴ]

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5ο

Ἡ Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία (Κύπρος)
5ος αἰώνας
Γ' Οἰκουμένη Σύνδος (431)

(M →) Ἀρχιεπίσκοπος

Δεξάντα

M: Μητροπολίτης

E: Ἐπίσκοπος

π: παροικία (paroecia)

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ
ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

44/45 : "Ίδρυση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους
 Βαρνάβα καὶ Παῦλο

325 : Μητρόπολη ("αὐτοκέφαλη").

431 : "Ἐκδοση τοῦ κανόνα 8/Γ' ποὺ ἀνακηρύσσει τὸ αὐτοκέφαλο τῆς
 'μητροπολιτικῆς' Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου (αὐτοκέφαλη *Protoec-*
clesia) : « [...] ἔξουσι τὸ ἀνεπηρέαστον καὶ ἀβίαστον οἱ τῶν ἁ-
 γίων ἐκκλησιῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον προεστῶτες, κατὰ τοὺς
 κανόνες τῶν ἁγίων καὶ ὁσίων πατέρων μένοντες, κατὰ τὴν ἀρ-
 चाίαν συνήθειαν δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων
 ἐπισκόπων ποιούμενοι [...] ».

691 : Συνοδικὴ ἐπικύρωση τοῦ αὐτοκεφάλου της : « [...] συνορῶμεν,
 ὥστε ἀκαινοτόμητα διαφυλαχθῆναι τὰ παρὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τὸ
 πρότερον συνελθόντων θεοφόρων πατέρων τῷ θρόνῳ τοῦ προγε-
 γραμμένου ἀνδρὸς παρασχεθέντα προνόμια [...] καὶ ὑπὸ τῶν οἰ-
 κείων ἐπισκόπων χειροτονεῖσθαι κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθει-
 αν » (Κανόνας 39/Ε'-ΣΤ').

[**1960** : Σύνταγμα τῆς Κύπρου (ἄρθρα περὶ τῆς Ἐκκλησίας)].

1980 : Νέος Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Δ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι (451)

- Χρον/γία : (8 Ὀκτωβρίου-1 Νοεμβρίου) 451
- Πόλη : Χαλκηδών
- Αἰτία : Αἴρεση τοῦ Εὐτυχίου· δογματικά καὶ κανονικά ζητήματα
- Αὐτοκράτωρ : Μαρκιανός (450-457)
- Μέλη : (πλέον) 610 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 30
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου, Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1982, σ. 180-211.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 216-291.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (IIe-IXe siècles)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 1, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, p. 66-97 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως (κ. 12, 28)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 1, 17, 19, 25, 30)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 22, 23, 29)
- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 9, 21)
- 5) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 26)
- 6) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 4, 24)
- 7) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 27)
- 8) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 14)

Δ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι (451)
Κανόνες (30)

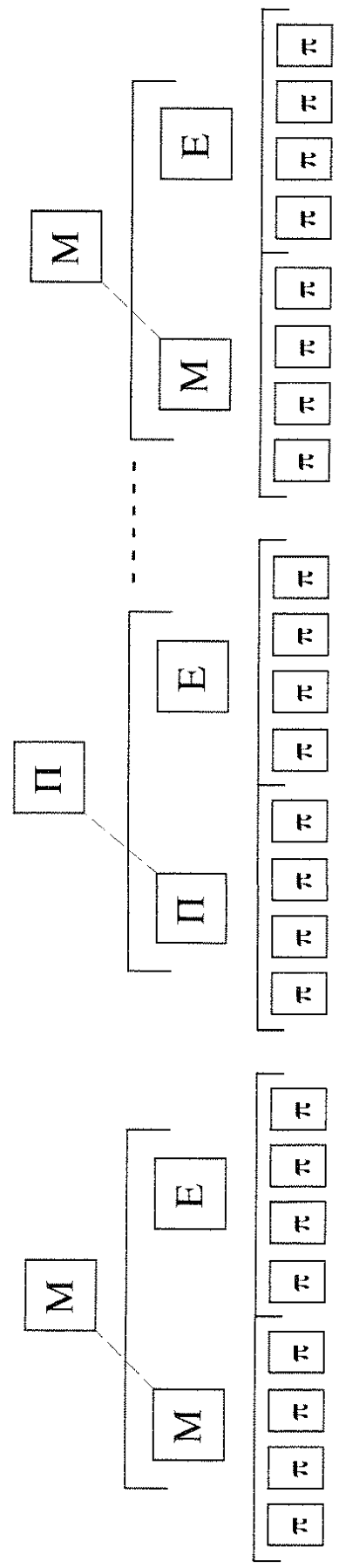
Κανόνες τῶν χλ' ἁγίων πατέρων κη' καὶ ἐν ἐρωτήσεως τύπῳ δύο τῶν ἐν Χαλκηδόνι συνελθόντων ἐν ὑπατεία Μαρκιανοῦ αἰωνίου ἀγούστου καὶ τοῦ δηλωθησομένου, τῆ πρό ἡ' καλανδῶν νοεμβρίων.

- 1) Περὶ τοῦ ἐκάστης συνόδου τοὺς κανόνας ἀπαρασαλεύτως φυλάττεσθαι
- 2) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπὶ χρήμασι χειροτονεῖν
- 3) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἢ μοναχὸν ἀλλοτρίων φροντίζειν πραγμάτων
- 4) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν μοναχοὺς ποιεῖν τι παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου ἢ συνιστᾶν μοναστήριον, μήτε κοσμικὰς ἀναδέχεσθαι φροντίδας
- 5) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀπὸ ἐκκλησίας ἐτέρας εἰς ἐτέραν μετατίθεσθαι κληρικόν
- 6) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀπολελυμένως χειροτονεῖσθαι τινὰ τῶν κληρικῶν
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικούς ἢ μοναχοὺς γίνεσθαι κοσμικούς
- 8) Περὶ τοῦ δεῖν τὰ πτωχεῖα καὶ μαρτυρεῖα καὶ μοναστήρια ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον εἶναι
- 9) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικούς εἰς κοσμικὸν ἀπιέναι δικαστήριον, ἀλλὰ παρὰ τῷ ἰδίῳ ἐπίσκόπῳ δικάζεσθαι
- 10) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἐν δύο πόλεων ἐκκλησίας κατατάττεσθαι
- 11) Περὶ τοῦ εἰρηνικοῖς γράμμασι τοὺς δεομένους ἐπικουρίας ἐφοδιάζεσθαι, αἱ γὰρ συστατικαὶ τοῖς ἐν ὑπολήψει δίδονται
- 12) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐκ βασιλικοῦ γράμματος ἐπίσκοπον γίνεσθαι μητροπολίτην, καὶ ὅτι εἰς δύο ἐπαρχίας μία οὐ τέμνεται
- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικούς ἀπιόντας χωρὶς γραμμάτων συστατικῶν λειτουργεῖν
- 14) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἱερατικούς πρὸς αἰρετικούς ἐπιγαμίας ποιεῖν
- 15) Περὶ διακονισσῶν
- 16) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰς ἑαυτὰς τῷ θεῷ ἀναθείσας παρθέτους ἐπὶ γάμον ὀρμᾶν
- 17) Περὶ τοῦ ὅτι οὐκ ἀνατρέπεται διοίκησις τριάκοντα ἔτη κρατήσασα, καὶ περὶ τῶν καινιζομένων πόλεων
- 18) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἱερατικούς συνόμνυσθαι ἢ φατριάζειν
- 19) Περὶ τοῦ δεῖν δις τοῦ ἔτους ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ συνόδους γίνεσθαι

- 20) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μεταφέρεσθαι
- 21) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀνυπολήπτους κληρικοὺς κατηγορεῖν ἐπισκόπων
- 22) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικοὺς μετὰ θάνατον τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου τὰ αὐτοῦ διαρπάζειν
- 23) Περὶ τοῦ δεῖν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἐκβάλλεσθαι ξένους κληρικοὺς ἢ μοναχοὺς θορυβοῦντας
- 24) Περὶ τοῦ δεῖν τὰ μοναστήρια μὴ καταγώγια γίνεσθαι
- 25) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑπὲρ τὸ τρίμηνον χηρεῦειν ἐκκλησίαν ἐπισκόπου
- 26) Περὶ τοῦ δεῖν ἕκαστον ἐπίσκοπον δι' οἰκονόμου διοικεῖν τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα
- 27) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν βιάζεσθαι γυναῖκα εἰς συνοικέσιον
- 28) Ψῆφος περὶ τῶν πρεσβείων τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως
- 29) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον τοῦ ἰδίου θρόνου ἀποκινούμενον ἐν πρεσβυτερίῳ καταλέγεσθαι
- 30) Περὶ τοῦ ὅτι ἀνεύθυνοι οἱ Αἰγύπτιοι, μὴ ὑπογράψαντες τῇ ἐπιστολῇ τοῦ ὁσίου Λέοντος Ῥώμης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6ο

Τό Πατριαρχικό σύστημα
5ος αιώνας
Δ' Οικουμενική Σύνοδος (451)

Δεξάντα

Π: Πατριάρχης

Μ: Μητροπολίτης

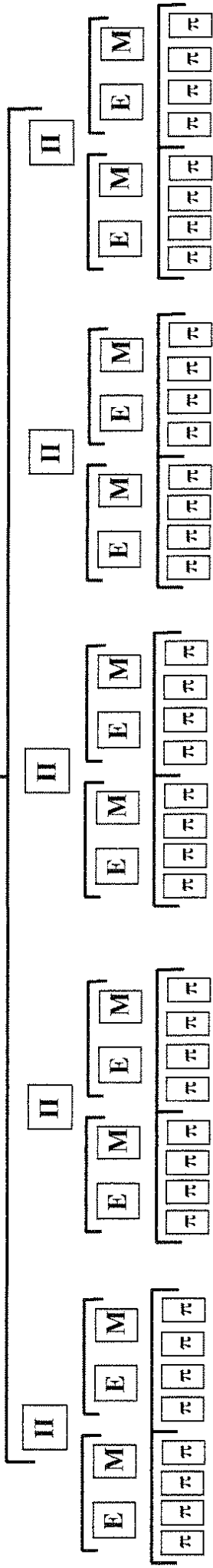
Ε: Επίσκοπος

π: παροικία (ἐνορία)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7ο

Η Πενταρχία τών Πατριαρχών
5ος αιώνας
Δ' Οικουμενική Σύνοδος (451)

Η Εκκλησία "μία, άγία, καθολική και άποστολική"

Δεξιάνα

Π: Πατριάρχης

Μ: Μητροπολίτης

Ε: Επίσκοπος

π: παροικία (ένορία)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8ο

Δομή τῆς Ἐκκλησίας
5ου αἰώνας
Γ' & Δ' Οἰκουμενικές Σύνοδοι

ΔΟΜΗ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ-ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ρωμαϊκή αυτοκρατορία	Χριστιανική Έκκλησία	Έκφραση ενότητας στην Έκκλησία
πόλις	ἐπισκοπή	εὐχαριστιακή σύναξη περὶ τὸν ἐπίσκοπο
ἐπαρχία μητρόπολη	ἐκκλησία ἑνὸς ἔθνους μητροπολιτική περιφέρ.	ἐπαρχιακή σύνοδος μητροπολιτική σύνοδος
Αὐτοκρατορία	Ἐκκλησία ἀνά τὴν Οἰκουμένη	κοινωνία ἐκκλησιῶν- σύστημα τῆς πενταρχίας (Οἰκουμενική Σύνοδος)

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ Κ ΠΟΛΕΩΣ

46-51 : Ίδρυση τῆς Ἐκκλησίας τῆς ΚΠόλεως (Ἐκκλησίες τῆς Μ. Ἰωνίας, τοῦ Πόντου, τῆς Θράκης καὶ τῆς Πόλεως-Βυζάντιο) ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους Ἀνδρέα, Παῦλο καὶ Ἰωάννη.

381 : Μητρόπολη : « Ἐχει(ν) τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς μετὰ τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν νέαν Ῥώμην » (Κανόνας 3/Β').

451 : [2ο] Πατριαρχεῖο τῆς Ἐκκλησίας : « [...] Ὡστε τοὺς τῆς ποντικῆς καὶ τῆς ἰστανικῆς καὶ τῆς θρακικῆς διοικήσεως μητροπολίτας μόνους, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς ἐπισκόπους τῶν προειρημένων διοικήσεων, χειροτονεῖσθαι ὑπὸ τοῦ προειρημένου ἀγιωτάτου θρόνου τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἀγιωτάτης ἐκκλησίας [...] » (Κανόνας 28/Δ').

691 : Συνοδικὴ ἐπικύρωση τῶν πατριαρχικῶν δικαιοδοσιῶν : « [...] ὀρίζομεν, ὥστε τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον τῶν ἴσων ἀπολαύειν πρεσβείων τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης θρόνου, καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς ἐκεῖνον μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ὑπάρχοντα [...] » (Κανόνας 36/Ε-ΣΤ').

1054 : Μετὰ τὴ διακοπὴ κοινωνίας, πρώτη τοπικὴ Ἐκκλησία στὴν τάξη τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ὁρθοδόξου ἀνα τὴν οἰκουμένην Ἐκκλησία, ἀναλαμβάνοντας ἐπὶ πλέον τὸ ἔκκλητον.

1963 : [Μετὰ τὴν ἀρχικὴ ἵδρυση, τὸ 1957, τῆς Κοινοτικῆς Εὐρώπης ἀπὸ ἕξι χῶρες ὡς κράτη-μέλη της (Βέλγιο, Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, Γαλλία, Ἰταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χῶρες) καὶ τὴν ἐπέκτασή της σὲ τέσσερις σταθμούς : 1η (1973) μὲ τὶς Ἡνωμένο Βασίλειο, Δανία καὶ Ἰρλανδία· 2η (1981) μὲ τὴν Ἑλλάδα· 3η (1986) μὲ τὶς Ἰσπανία καὶ Πορτογαλία· 4η (1995) μὲ τὶς Αὐστρία, Σουηδία καὶ Φιλανδία] τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο δημιουργώντας, τὸ 1963, πατριαρχικὲς Ἐξαρχίες (Μητροπόλεις), ἀποτελεῖ *ipso facto* τὴν πρώτη ὀρθόδοξη τοπικὴ (*Protoecclesia*) εὐρωπαϊκὴ Ἐκκλησία.

1993 : Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ΚΠόλεως ὡς “Ἐκκλησία-μέλος” στὸ χῶρο τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης.

Διάφορες κανονικές ιδιότητες
άσκησης τῆς δικαιοδοσίας
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως

- A. 1.** Ἡ δικαιοδοσία τῆς (Ἀρχι)ἐπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως
2. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Ἱεραρχείου Κωνσταντινουπόλεως
3. Ἡ ἄσκηση τοῦ προδικαιοδοσιακοῦ δικαιώματος τοῦ Πατριαρχείου
-
- B. 1.** Ἡ ἄσκηση κανονικῆς ὑπερορίου δικαιοδοσίας ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς
-
- Γ. 1.** Ἡ θέση τοῦ “τοποτηρητῆ” τοῦ Πατριαρχείου τῆς Δύσεως
2. Ἡ ἐνάσκηση τοῦ ἐκκλήτου στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία
-
- Δ. 1.** Ὁ διαλεγόμενος φορέας (ἐκπρόσωπος) τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
 μέ τήν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση

Ε΄ Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (553)

- Χρον/γία : (5 Μαΐου-2 Ἰουνίου) 553
- Πόλη : Κωνσταντινούπολη
- Αἰτία : Δογματικά ζητήματα (*Τρία Κεφάλαια* τοῦ Ὁριγένη)
- Αὐτοκράτωρ : Ἰουστινιανὸς Α΄ (527-565)
- Μέλη : 165 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : ∅
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σ. 211-212.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 292.

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- Δὲν ἐξέδωκε κανόνες (Προσφωνητικὸς λόγος/Πενθέκτη)

Λόγος : Ὁ Ἰουστινιανὸς προετοίμαζε ἓνα μεγάλο νομοθετικὸ ἔργο ποὺ ἀφοροῦσε ἐξίσου καὶ τὴν Ἐκκλησία.

ΣΤ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (680/681)

- Χρον/γία : (7 Νοεμβρίου) 680-(16 Σεπτεμβρίου) 681
- Πόλη : Κωνσταντινούπολη
- Αίτια : Δογματικά ζητήματα (Μονοθελητισμός)
- Αὐτοκράτωρ : Κωνσταντῖνος Δ' ὁ Πωγωνᾶτος (668-685)
- Μέλη : 174 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : ∅
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σ. 213-214.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 293-294.

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- Δὲν ἐξέδωκε κανόνες (Προσφωνητικὸς λόγος/Πενθέκτη)

Λόγος : Τὸ κανονικὸ ἔργο τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπιτελέσθηκε ἀπὸ τὴν Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο (691), ποὺ συγκλήθηκε γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος ἐν Τρούλλῳ (691)

- Χρον/γία : (Οκτώβριος-Νοέμβριος) 691
- Πόλη : Κωνσταντινούπολη
- Αίτια : Κανονικά ζητήματα (ἐξέδωκε μόνον κανόνες)
- Αυτόκράτωρ : Ἰουστινιανὸς Β΄ ὁ Ῥινότμητος (685-695, 705-711)
- Μέλη : 211 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 102
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σ. 215-313.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 295-554.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (IIe-IXe siècles)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 1, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, p. 98-241 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικά (κ. 1, 79, 81, 82, 84, 102)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως (κ. 36, 39)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 2, 8, 37, 38)
- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 33, 34, 63, 64, 68, 76, 80, 88, 97)
- 5) Θέματα προσελεύσεως καὶ ἐπιστροφῆς στὴν Ἐκκλησία (κ. 95)
- 6) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς παρουσίας (κ. 35)

- 7) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 28, 29, 31, 32, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 66, 67, 69, 70, 73, 74, 75, 78, 83, 89, 90, 99, 101)
- 8) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49)
- 9) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 50, 51, 60, 61, 62, 65, 71, 77, 85, 86, 91, 92, 93, 94, 96, 100)
- 10) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 53, 54, 72, 87, 98)
- 11) Θέματα ἐπικοινωνίας μὲ ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροθρήσκους (κ. 11)

Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος ἐν Τρούλλῳ (691)
Κανόνες (102)

Κανόνες ρβ' τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῷ Τρούλλῳ τοῦ βασιλικοῦ παλατίου συνελθόντων ρξε' ἁγίων πατέρων, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρήστου ἡμῶν βασιλέως.

- 1) Πρόσταξις περὶ τοῦ φυλάττειν ἀκαινοτόμητον καὶ ἀπαράτρωτον τὴν παραδοθεῖσαν πίστιν ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων
- 2) Ἐπιβεβαίωσις τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων καὶ τῶν πατρικῶν παραδόσεων καὶ τῶν προκαταρξάντων συνόδων

Περὶ ἱερέων καὶ κληρικῶν

- 3) Περὶ καθέδρας πρεσβυτέρων τῶν δυσὶ γάμοις προσομιλούντων ἢ μετὰ τὴν χειροτονίαν συνάλλαγμα γαμικὸν ποιουμένων καὶ τῶν χήραν ἢ ἐκβεβλημένην λαμβανόντων
- 4) Περὶ ἐπιτιμίας ἀφιερωμένη γυναικὶ μιγνυμένου
- 5) Περὶ τοῦ μηδένα ἱερατικὸν ἐπεισάκτω θεραπεινίδι συνοικεῖν
- 6) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι πρεσβυτέροις ἢ διακόνοις μετὰ τὴν χειροτονίαν γάμῳ συναλλάσσειν
- 7) Περὶ τοῦ μὴ πρότερον πρεσβυτέρου διάκονον καθέζεσθαι
- 8) Περὶ τοῦ καθ' ἕκαστον ἔτος σύνοδον τῶν ἐπισκόπων κατ' ἐπαρχίαν γίνεσθαι ἔνθα ἂν ὁ μητροπολίτης δοκιμάσει
- 9) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι κληρικὸν καπηλικὸν ἐργαστήριον ἔχειν
- 10) Περὶ τοῦ μὴ λαμβάνειν ἱερέα τόκους ἢ ἑκατοστάς
- 11) Περὶ τοῦ μὴ προσοικειοῦσθαι Ἰουδαίους ἢ συλλαλεῖν ἢ ἰατρείας παρ' αὐτῶν λαμβάνειν
- 12) Περὶ τοῦ μηδένα ἐπίσκοπον μετὰ τὴν χειροτονίαν τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ συνοικεῖν
- 13) Περὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ ὑποδιακόνων τὰς ἰδίας γαμετὰς ἔχειν
- 14) Περὶ τοῦ μηδένα πρεσβύτερον πρὸ τριάκοντα ἐτῶν χειροτονεῖσθαι ἢ διάκονον πρὸ τῶν εἰκοσιπέντε ἢ διακόνισσαν πρὸ τῶν τεσσαράκοντα
- 15) Περὶ τοῦ μὴ ἔλαττον τῶν εἴκοσι ἐτῶν χειροτονεῖσθαι ὑποδιάκονον
- 16) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπτὰ διακόνων τῶν ἐν ταῖς Πράξεσιν εἰς τοὺς ἐν ἐκκλησίᾳ ὑπαριθμεῖν
- 17) Περὶ τοῦ μὴ παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου κληρικὸν ἐν ἑτέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατατάττεσθαι

- 18) Περὶ τοῦ προφάσει βαρβαρικῆς ἐπιδρομῆς ἢ ἐξ ἄλλης περιστάσεως μετανάστας γενομένους κληρικούς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἔθνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐπιστρέφειν
- 19) Περὶ τοῦ δεῖν τοὺς τῶν ἐκκλησιῶν προεστῶτας τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν ἐκδιδάσκειν τοὺς τῆς εὐσεβείας λόγους κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων
- 20) Περὶ τοῦ μὴ δημοσίᾳ διδάσκειν ἐπίσκοπον ἐν πόλει ἀλλοτρίᾳ ἐχούσῃ ἄλλον ἐπίσκοπον
- 21) Περὶ τῶν ἐν ἐγκλήμασι κανονικοῖς ὑπευθύνων γινομένων κληρικῶν καὶ μετανοούντων
- 22) Περὶ τῶν ἐπὶ χρήμασι χειροτονουμένων
- 23) Περὶ τοῦ μὴ εἰσπράττειν τοὺς μεταδιδόντας τῆς κοινωνίας τὸ οἶνον
- 24) Περὶ τοῦ μὴ ἀνιέναι ἱερατικὸν ἢ μοναχὸν ἐν ἵπποδρομίαις
- 25) Περὶ τοῦ παραμένειν τὰς καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν ἀγροικικὰς παροικίας καὶ ἐγχωρίους τοῖς κατέχουσιν αὐτὰς ἐπισκόποις
- 26) Περὶ τοῦ μετέχειν καθέδρας μόνης τὸν κατ' ἄγνοιαν ἀθέσμῳ γάμῳ περιπαρέντα πρεσβύτερον
- 27) Περὶ τοῦ μὴ ἀμφιέννυσθαι ἀνοίκειον ἐσθῆτα τὸν ἐν κλήρῳ καταλεγόμενον
- 28) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὴν προσφερομένην σταφυλὴν τῇ ἀναιμάκτῳ τῆς προσφορᾶς θυσίᾳ συνάπτειν
- 29) Περὶ τοῦ ἅγια θυσιαστηρίου ὑπὸ νηστικῶν ἐπιτελεῖσθαι
- 30) Περὶ τοῦ μὴ συνοικεῖν τοὺς ἐκ συμφωνίας σωφρονεῖν ἐπαγγελλομένους
- 31) Περὶ τοῦ μὴ ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου λειτουργεῖν ἐν τοῖς ἔνδον οἰκίαις τυγχάνουσιν εὐκτηρίοις
- 32) Περὶ τοῦ δεῖν ἐν τῇ ἀναιμάκτῳ θυσίᾳ μιγνύναι ὕδωρ ἐν τῷ οἴνῳ
- 33) Περὶ τοῦ ὅτι ἰουδαϊκὸν ἐστὶ τὸ μόνους τοὺς ἐκ γένους ἱερατικοῦ κατατάττειν ἐν κλήρῳ
- 34) Περὶ τῶν συνομνυμένων καὶ φατριαζόντων ἐπίσκοπον ἢ κληρικόν
- 35) Περὶ τοῦ μὴ ἀφαιρεῖσθαι ἢ σφετερίζεσθαι τὸν μητροπολίτην τὰ τοῦ ἐπισκόπου μετὰ θάνατον
- 36) Περὶ τῆς τῶν πατριαρχῶν τιμῆς
- 37) Περὶ τῶν ἐξ ἐπιηρείας βαρβαρικῆς ἔξω τῶν οἰκείων ἐπαρχιῶν διαγόντων ἐπισκόπων
- 38) Περὶ τοῦ ἐν τῇ καινισθῆσει πόλει καὶ τὴν τῶν ἐκκλησιῶν τάξιν ἐπακολουθεῖν
- 39) Περὶ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κυπρίων νήσου

Περὶ μοναχῶν καὶ μοναστριῶν

- 40) Περὶ τοῦ μὴ ἀνεξετάστως προσιέναι τοὺς τὸν μονήρη βίον ἐπανηρημένους
- 41) Περὶ τῶν ἐν ἐγκλείστραις βουλομένων εἰσελθεῖν
- 42) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τοὺς λεγομένους ἐρημίτας κατὰ κεφαλῆς κομῶντας ἐν πόλει διάγειν

- 43) Περὶ τοῦ προσδέχεσθαι εἰς τὸ μοναχικὸν τάγμα πάντα τὸν ἐν οἰσθή-
ποτε πταίσματι ἁλῶντα
- 44) Περὶ τοῦ πορνεύοντος μοναχοῦ ἢ πρὸς γάμου κοινωνίαν γυναῖκα ἀ-
γόμενον
- 45) Περὶ τοῦ μὴ κεκοσμημένας εἰσάγειν τῷ μοναστηρίῳ τὰς μελλούσας
καταξιοῦσθαι τοῦ σχήματος
- 46) Περὶ τοῦ μὴ ἐξέρχεσθαι τὰς τῷ μοναστηρίῳ καταταπτομένας χωρὶς
ἀπαραιτήτου ἀνάγκης
- 47) Περὶ τοῦ μὴτε ἐν γυναικείῳ μοναστηρίῳ ἀνὴρ, μὴτε ἐν ἀνδρείῳ γυ-
νὴ καθευδῆσαι
- 48) Ὅτι δεῖ τὴν κατὰ κοινὴν συμφωνίαν διαζευχθεῖσαν τοῦ χειροτονη-
θέντος ἐπισκόπῳ ἐν μοναστηρίῳ εἰσιέναι
- 49) Ὅτι τὰ ἅπαξ καθιερωθέντα μοναστήρια οὐ δεῖ γενέσθαι κοσμικὰ
καταγώγια

Περὶ λαϊκῶν

- 50) Περὶ τοῦ μὴ κυβεύειν ἱερατικούς ἢ λαϊκούς
- 51) Ἀπαγόρευσις τοῦ ὄραν μίμους καὶ κυνήγια καὶ τὰς ἐπὶ σκηνῆς ὀρ-
χήσεις
- 52) Περὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγίᾳ τεσσαρακοστῇ γίνεσθαι τὴν τῶν προηγιασμέ-
νων λειτουργίαν
- 53) Περὶ τοῦ μὴ ταῖς χηρευούσαις μητράσι τοὺς ἀναδόχους τῶν παίδων
γαμικῶς συναλλάσσειν
- 54) Περὶ τῶν ἐκ συγγενείας κεκωλυμένων γάμων
- 55) Περὶ τοῦ μὴ ἐν σαββάτοις καὶ κυριακαῖς νηστεύειν
- 56) Περὶ τῆς τῶν Ἀρμενίων ἐν τῇ ἀγίᾳ τεσσαρακοστῇ σαββάτων καὶ
κυριακῶν τυροφαγίας
- 57) Περὶ τοῦ μὴ προσφέρειν ἐν θυσιαστηρίῳ μέλι καὶ γάλα
- 58) Περὶ τοῦ μὴ μεταδοῦναι ἑαυτῷ λαϊκὸν τῶν θείων μυστηρίων
- 59) Περὶ τοῦ μὴ ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ ἔνδον οἰκίας τυγχάνοντι βάπτισμα ἐ-
πιτελεῖσθαι
- 60) Περὶ τῶν ὑποκρινομένων δαιμονῶν
- 61) Περὶ μάντεων καὶ ἐπαιδῶν καὶ ἀρκοπαίκτων
- 62) Περὶ καλάνδων καὶ βοτῶν καὶ βρουμαλίων
- 63) Ὅτι οὐ δεῖ τὰ ψευδῶς συμπλασθέντα μαρτυρολόγια ἀναγινώσκε-
σθαι
- 64) Περὶ τοῦ μὴ λαϊκὸν διδασκαλικὸν μεταδιώκειν ἀξίωμα
- 65) Περὶ τῶν ἐν ταῖς νεομηνίαις ὑπὸ τινων πρὸ τῶν οἴκων ἀπτομένων
πυρκαϊῶν
- 66) Περὶ τοῦ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σχολάζειν τὴν ἀναστάσιμον ἑβδομάδα
- 67) Περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι αἵματος καὶ πνικτοῦ
- 68) Περὶ τοῦ μὴ διαφθεῖρειν βιβλίον τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς Διαθήκης ἢ
κατατέμνειν εἰς μυρεψούς
- 69) Περὶ τοῦ μὴ εἰσέρχεσθαι λαϊκὸν ἔνδον τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου
- 70) Περὶ τοῦ μὴ λαλεῖν τὰς γυναῖκας ἐν τῷ τῆς λειτουργίας καιρῷ

- 71) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τοὺς διδασκομένους τοὺς πολιτικοὺς νόμους ἔθελαι ἐλλήνικοις κεχρηῆσθαι
- 72) Περὶ τοῦ μὴ συνάπτεσθαι ἄνδρα ὀρθόδοξον αἰρετικῇ γυναικί
- 73) Ὅτι οὐ δεῖ ἐν τῷ ἐδάφει τύπους σταυροῦ κατασκευάζειν
- 74) Ὅτι οὐ δεῖ ἔνδον ἱεροῦ οἴκου ἐσθίειν
- 75) Περὶ τοῦ μὴ βοαῖς ἀτάκτοις ἐν τῷ ψάλλειν κεχρηῆσθαι
- 76) Ὅτι οὐ δεῖ ἔνδον ἱερῶν περιβόλων καπηλεῖον ἢ βρωμάτων εἶδη προτιθέναι ἢ ἐμπορεύεσθαι
- 77) Περὶ τοῦ μὴ ἀπολούεσθαι κληρικούς ἢ ἀσκητὰς μετὰ γυναικῶν ἐν βαλανείῳ
- 78) Περὶ τοῦ ἐκμανθάνειν τοὺς φωτιζομένους τὴν πίστιν
- 79) Περὶ τῶν μετὰ τὴν κυριακὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως λοχείας ἐπιτελούντων
- 80) Περὶ τοῦ μὴ χρονίζειν ἄνευ ἀνάγκης ἔξω τῆς ἐκκλησίας
- 81) Περὶ τοῦ μὴ προστιθέναι τῷ τρισαγίῳ τό, Ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς
- 82) Περὶ τοῦ μὴ τοὺς ζωγράφους ἐν τῷ δακτυλοδεικτεῖν τὸν Πρόδρομον ἄμυνον ἐγχαράττειν
- 83) Περὶ τοῦ μὴ μεταδιδόναι τοῖς τῶν νεκρῶν σώμασι τῆς θείας εὐχαριστίας
- 84) Περὶ τῶν μὴ ἐν βεβαιότητι γινωσκομένων εἴ γε ἐβαπτίσθησαν
- 85) Περὶ τοῦ ἀπολαύειν τῆς ἐλευθερίας τοὺς ἐν τρισὶ μάρτυσιν ἐλευθερουμένους
- 86) Περὶ τῶν ἐπὶ ψυχῶν ὀλίσθω πόρναις ἐκτρεφόντων
- 87) Περὶ τῆς τὸν ἴδιον ἄνδρα καταλιμπανούσης ἢ τοῦ τὴν ἰδίαν γυναῖκα ἄνδρα καὶ ἑτέρῳ προσώπῳ συναπτόμενον
- 88) Περὶ τοῦ μὴ ἐν τῷ οἴκῳ κτῆνος εἰσάγειν, εἰ μὴ ἐν ὁδοιπορίᾳ δι' ἀνάγκην πολλήν
- 89) Περὶ τοῦ ἐν ποίᾳ ὥρᾳ δεῖ ἀπονηστεύεσθαι τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ
- 90) Περὶ τοῦ μὴ κλίνειν γόνυ τῇ κυριακῇ
- 91) Περὶ ἐπιτιμίων τῶν διδόντων καὶ δεχομένων τὰ ἀμβλωθρίδια
- 92) Περὶ τῶν ἀρπαζόντων γυναῖκας ἐπ' ὀνόματι συνοικεσίου
- 93) Ὅτι μοιχαλὶς ἐστὶν ἢ ἑτέρῳ συνοικοῦσα πρὸ τοῦ πεισθῆναι τετελεωτηκένοι τὸν ἄνδρα
- 94) Περὶ τῶν ὁμνυόντων ὄρκους ἐλληνικούς
- 95) Περὶ τοῦ πῶς δέχεσθαι τοὺς ἐξ αἰρέσεως ἐπιστρέφοντας
- 96) Περὶ τοῦ μὴ ἐμπλοκὴν τριχῶν ποιεῖσθαι τὸν ἄνδρα
- 97) Περὶ τῶν ἀδιακρίτως ἐν ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν ἰδίων γυναικῶν μενόντων
- 98) Περὶ τοῦ μνηστευσαμένην λαμβάνοντος ζῶντος τοῦ μνηστευσαμένου
- 99) Περὶ τῶν Ἀρμενίων, τῶν ἔνδον ἱεροῦ θυσιαστηρίου μέλη κρεῶν ἐψημένων προσαγόντων
- 100) Περὶ τοῦ μὴ ἐγχαράττεσθαι ἐν πίναξιν τὰ πρὸς ἡδονὴν κινουῦντα
- 101) Περὶ τοῦ μὴ τὴν κοινωνίαν τοὺς λαϊκοὺς ἐν τῷ σώματι δέχεσθαι καὶ μὴ εἰς δοχὴν χρυσῆν ἢ ἀργυρᾶν
- 102) Ὅτι χρὴ τὴν τοῦ ἡμαρτηκότος διάθεσιν ἐπισκέπτεσθαι καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ἁμαρτήματος

Α) Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος ἐν Τρούλλω (691)¹

Κανόνας 39

Περὶ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κυπρίων νήσου

Τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν Ἰωάννου, τοῦ τῆς Κυπρίων νήσου προέδρου, ἅμα τῷ οἰκείῳ λαῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλησπόντιον ἐπαρχίαν, διὰ τε τὰς βαρβαρικὰς ἐφόδους, διὰ τε τὸ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερωθῆναι δουλείας καὶ καθαρῶς τοῖς σκῆπτροις τοῦ χριστιανικωτάτου κράτους ὑποταγῆναι, τῆς εἰρημένης μεταναστάντος νήσου, προνοία τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ καὶ μόχθῳ τοῦ φιλοχρίστου καὶ εὐσεβοῦς ἡμῶν βασιλέως, συνορῶμεν, ὥστε ἀκαινοτόμητα διαφυλαχθῆναι τὰ παρὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον συνελθόντων θεοφόρων πατέρων τῷ θρόνῳ τοῦ προγεγραμμένου ἀνδρὸς παρασχεθέντα προνόμια, ὥστε τὴν Νέαν Ἰουστινιανούπολιν τὸ δίκαιον ἔχειν τῆς Κωνσταντιέων πόλεως, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ καθιστάμενον θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον πάντων προεδρεύειν τῶν τῆς Ἑλλησποντίων ἐπαρχίας, καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπισκόπων χειροτονεῖσθαι κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν· τὰ γὰρ ἐν ἐκάστη ἐκκλησίᾳ ἔθῃ καὶ οἱ θεοφόροι ἡμῶν πατέρες παραφυλάττεσθαι διεγνώκασιν· τοῦ τῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπισκόπου ὑποκειμένου τῷ προέδρῳ τῆς εἰρημένης Ἰουστινιανουπόλεως, μιμήσει τῶν λοιπῶν ἀπάντων ἐπισκόπων τῶν ὑπὸ τὸν λεχθέντα θεοφιλέστατον πρόεδρον Ἰωάννην, ὑφ' οὗ χρείας καλούσης καὶ ὁ τῆς αὐτῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπίσκοπος χειροτονεῖσθαι.

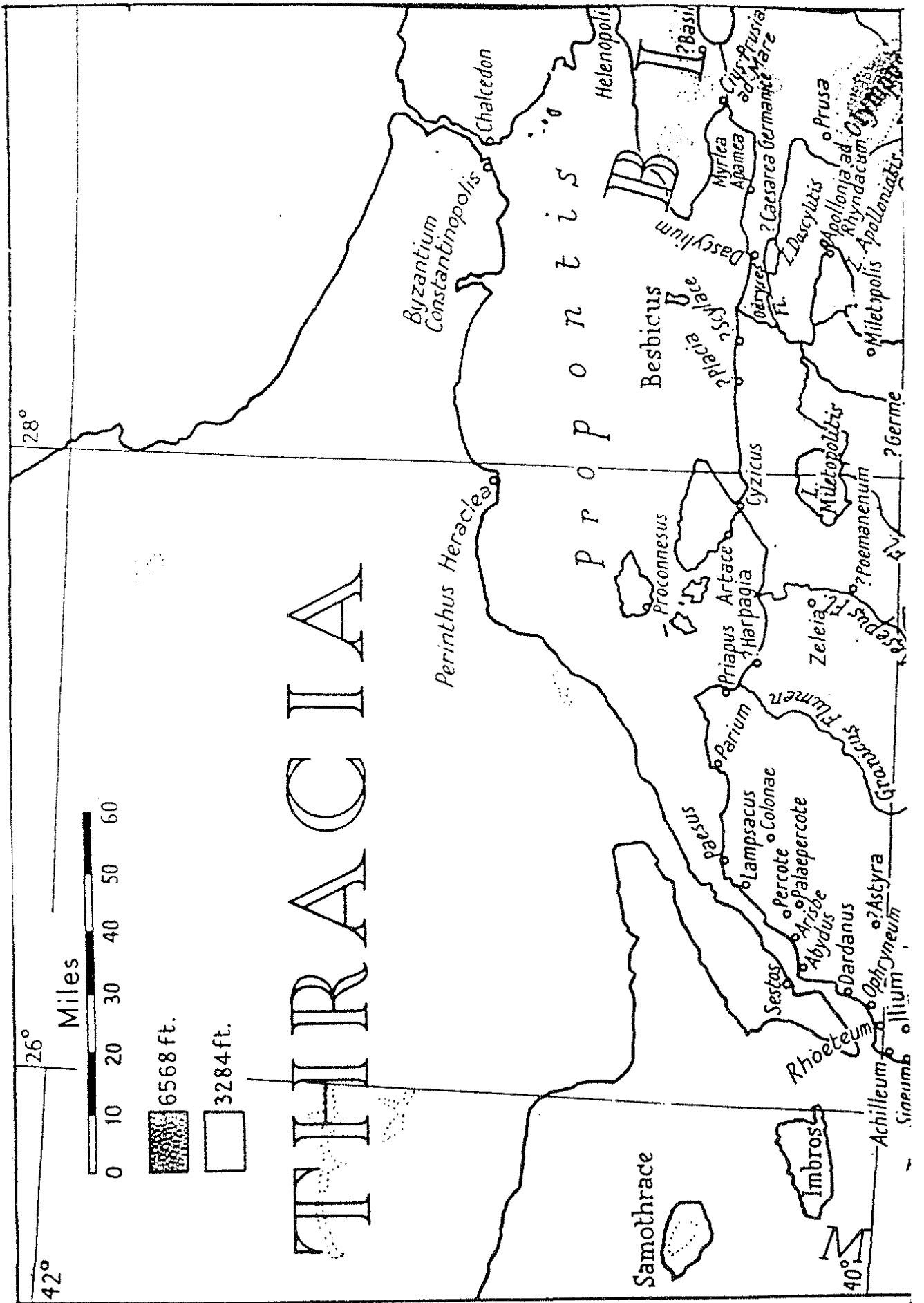
Β) Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου (1980)²

Ἄρθρο 2

Μέλη τοῦ πληρώματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου εἶναι πάντες οἱ ἐν Κύπρῳ μονίμως διαμένοντες Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ ὄσοι, ἔλκοντες τὴν καταγωγὴν αὐτῶν ἐκ Κύπρου καὶ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον αὐτῆς Ἐκκλησίαν ἐνταχθέντες διὰ τοῦ βαπτίσματος, παροικοῦσι νῦν ἐν γῆ ἄλλοτρία.

¹ P.-P. JOANNOU, *Discipline générale antique (Ive-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (Ile-IXe siècles)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti 9, t 1, 1, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 173-174.

² Ὁρα Ἐκκαταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, Λευκωσία, ἔκδ. τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, 1979, σελ. 7.

Ἡ Προποντίδα καὶ τὰ Στενά (JONES, pp. 28-29).

Ζ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία (787)

- Χρον/γία : (24 Σεπτεμβρίου-23 Ὀκτωβρίου) 787
- Πόλη : Νίκαια τῆς Βιθυνίας (Μικρὰ Ἀσία)
- Αἰτία : (Χριστολογική) αἵρεση τῆς Εἰκονομαχίας
- Αὐτοκράτωρ : Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ΄ καὶ Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία (780-797
καὶ 797-802)
- Μέλη : 367 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 22
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σ. 314-342.
 (2) ΡΑΛΛΗΣ Γ.-ΠΟΤΛΗΣ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σ. 555-646.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Conciles œcuméniques (IIe-IXe siècles)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 1, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, p. 242-285 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 1, 3, 6, 10, 13, 15, 17)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 2, 4, 5, 9, 14, 16)
- 3) Θέματα προσελεύσεως καὶ ἐπιστροφῆς στὴν Ἐκκλησία (κ. 8)
- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 11, 12)
- 5) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 7)
- 6) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 18, 19, 20, 21, 22)

Ζ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία (787)
Κανόνες (22)

Κανόνες κβ' τῶν ἐν Νικαία πατέρων, συνελθόντων τὸ δεύτερον ἐν ἔτει 575' τῆς τοῦ κόσμου κτίσεως ἰνδικτιῶνος ια', εὐσεβῶς βασιλευόντων Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς αὐτοῦ μητρος.

- 1) Ὅτι δεῖ τοὺς θεῖους κανόνας κατὰ πάντα φυλάττειν
- 2) Ὅτι δεῖ τὸν χειροτονούμενον ἐπίσκοπον ἀσφαλῶς συντάττεσθαι τοὺς κανόνας φυλάττειν, εἰ δὲ μὴ γε μὴ χειροτονεῖσθαι
- 3) Ὅτι οὐ δεῖ ἄρχοντας ψηφίζεσθαι ἐπίσκοπον
- 4) Περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι τοὺς ἐπισκόπους πάσης δοσοληψίας
- 5) Ὅτι οἱ ὄνειδίζοντες τοὺς κληρικούς διὰ τὸ τετάχθαι ἐν ἐκκλησίᾳ χωρὶς δοσίων ἐπιτιμίῳ ὑπόκεινται
- 6) Περὶ τοῦ γίνεσθαι τοπικὴν σύνοδον κατὰ χρόνον
- 7) Ὅτι τοὺς ἐγκαινισθέντας ναοὺς ἐκτὸς καταθέσεως ἁγίων λειψάνων δέον ἀναπληρωθῆναι
- 8) Ὅτι τοὺς Ἑβραίους οὐ χρὴ δέχεσθαι, εἰ μήπω ἐξ εἰλικρινοῦς καρδίας ἐπιστρέψουσι
- 9) Περὶ τοῦ μὴ κρύπτειν τινα τῆς χριστιανοκατηγορικῆς αἰρέσεως βιβλίον
- 10) Ὅτι οὐ δεῖ κληρικὸν ἀπολιπεῖν τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν καὶ ἐν ἑτέρα ἀφικέσθαι χωρὶς εἰδήσεως τοῦ ἐπισκόπου
- 11) Ὅτι δεῖ οἰκονόμους εἶναι ἐν τοῖς ἐπισκοπεῖοις καὶ τοῖς μοναστηρίοις
- 12) Ὅτι οὐ δεῖ ἐκποιεῖσθαι ἐπίσκοπον ἢ ἡγούμενον ἐκ τῶν προαστείων τῆς ἐκκλησίας
- 13) Ὅτι μεγάλης κατακρίσεως ἄξιοί εἰσιν οἱ τὰ μοναστήρια κοινοῦντες
- 14) Ὅτι οὐ χρὴ ἐκτὸς χειροθεσίας ἀναγινώσκειν ἐν τῇ συνάξει ἐπὶ ἄμβωνος
- 15) Ὅτι οὐ δεῖ κληρικὸν ἐν δυσὶν ἐκκλησίαις κατατάττεσθαι
- 16) Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικὸν ἄνδρα ἱματίοις πολυτελέσιν ἀμφιέννυσθαι
- 17) Ὅτι μὴ ἔχων τις τὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν μὴ ἐπιχειρεῖν κτίζειν εὐκτήριον οἶκον
- 18) Ὅτι οὐ δεῖ γυναῖκας ἐνδιδαιτᾶσθαι ἐν ἐπισκοπεῖοις ἢ ἐν ἀνδρείοις μοναστηρίοις
- 19) Περὶ τοῦ ἐκτὸς δοσίων τὰς καταταγὰς τῶν ἱερατικῶν, μοναχῶν τε καὶ μοναστηρίων γίνεσθαι

20) Ὅτι οὐ δεῖ ἀπὸ τοῦ παρόντος γίνεσθαι διπλοῦν μοναστήριον καὶ περὶ τῶν διπλῶν μοναστηρίων

21) Ὅτι οὐ δεῖ καταλιμπάνειν τοὺς μοναχοὺς τὰ οἰκεῖα μοναστήρια καὶ ἐν ἑτέροις μεταβαίνειν

22) Ὅτι δεῖ μετ' εὐχαριστίας καὶ πάσης φειδοῦς καὶ εὐλαβείας μοναχοὺς, εἰ συμβῆ, μετὰ γυναικῶν ἐσθίειν

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Αριθμός	Πόλη που συγκλήθηκε	Έτος	Αυτοκράτορας	Καταδίκασε	Πρόεδρος της	Αριθμός Πατέρων	Μορφές που διακρίθηκαν
1η Α΄	Νίκαια	325	Μ. Κωνσταντίνος	Άρειο	Ο αυτοκράτορας	318	Άγιοι Αθανάσιος Σπυρίδων, Νικόλαος
2η Β΄	ΚΠόλη	381	Μ. Θεοδοσίος	Μακεδόνιο Απολιναρίο	1. Μελέτιος Αντιοχείας 2. Γρηγόριος Θεολόγος 3. Νεκτάριος ΚΠόλεως	150	Γρηγόριος Νύσσης
3η Γ΄	Έφεσος	431	Θεοδοσίος Β΄	Νεστόριο	Κύριλλος Αλεξανδρείας	200	Ιωάννης Αντιοχείας
4η Δ΄	Χαλκηδόνα	451	Μαρκιανός	Ευτυχή (μονοφυσιστισμό)	αντιπρόσωποι πάπα κ.ά.	630	Θεοδώρητος Κύρου
5η Ε΄	ΚΠόλη	553	Ιουστινιανός Α΄	μονοφυσιστισμό Τρία Κεφάλαια Ωριγένη	1. Μηνάς και 2. Ευτύχιος πατριάρχες ΚΠόλεως	165	Απολιναρίος Αλεξανδρείας Δομνίνος Αντιοχείας
6η ΣΤ΄	ΚΠόλη (Α΄ στον Τρούλο)	680/1	Κωνσταντίνος Δ΄	μονοθελητισμό	αντιπρόσωποι πάπα	150	Μάξιμος ο Ομολογητής
Πενθέκτη	ΚΠόλη	691	Ιουστινιανός Β΄	εξέδωσε μόνο κανόνες	Παύλος ΚΠόλεως	211	Πέτρος Αλεξανδρείας
7η Ζ΄	(Β΄ στον Τρούλο) Νίκαια	787	Ειρήνη η Αθηναία	εικονομάχους	Ταράσιος ΚΠόλεως	350	Θεοφάνης μοναχός

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΕΠΤΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

ΣΥΝΟΔΟΣ	ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΑ	ΕΝ ΕΠΕΙ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΠΑΤΕΡΩΝ	ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ	ΕΠΙ ΠΑΠΑ ΡΩΜΗΣ	ΑΝΤΙΡΩΣΟΠΛΕΥ-ΟΜΕΝΟΥ ΥΠΟ	ΕΠΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ	ΕΞΕΔΩΤΟ	ΠΕΡΙ	ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ	ΚΑΝΟΝΕΣ
Πρώτη	εν Νικαία της Βιθυνίας	325 'Από 14 Ιουνίου μέχρι 25 Αυγούστου.	318 Κατ' άλλους έξι «εργής τριετασίω», εν όσιν ό Τιμιόθεος Σερυδίαν και ό Μιθών Νικόλαος.	τοσ Αιγαλάτοσ Μ. Κωνσταντίνου (306-337), όστισ παρήν και εν τη 'εσθή Συνόδω μετά της μητροσ αθ- τουσ όριασ 'Ελένης.	Συμβίτιου (ήν περυσάντος).	Όσιόν 'Επισκόπου Κορδοσιεσ και των περιβιβαίνων Βιτω- νος και Βιεννίου.	Κωνσταντινουπόλεωσ 'Αλεξανδρου, τουσ της 'Ι. Συνόδου προεδρεύσαντος.	τέ πρώτα επί άρθρα τουσ Συμβίου της Πίστεωσ.	τουσ 'Ιησοφ Χριστου, τουσ Β' περιούτου της Αγίωσ Τριάδωσ, όσ όμοουσίωσ υπό θεώ Πατρί.	'Αρχίου Προεβιτέρου της 'Εκκλησίασ της 'Αλεξανδρείασ	20
Δευτέρα	εν Κωνσταντι- νουπόλει	381 'Από τουσ Μάρτου μέχρι 30 Ιουλίου.	150 κατ' άλλωσ 180	Φεοδοσιου του Μεγάλου (379-395)	Ακάσιου Α' (366-384) (άπόντοσ, άλλ' άγνωστίασ τοσ άγνωστίασ τοσ άρχωσ της Συνόδου και ύπογράφαντοσ).	ύπ' ούδενόσ	'Αντιπάριωσ Μελιτιου τουσ και προέδρου της Συνόδου, Τριφυλιου Νικηταριου, Κωνσταντινουπόλεωσ Νε- κταριου, 'Αλεξανδρείασ Πιθο- θρου Α', 'Ιεροσολύμων Κυρίλλου Α'.	τά πένη τελευταία άρθρα τουσ Συμβί- λου της Πίστεωσ.	τουσ 'Αγίου Πνεύμα- τωσ, τουσ γ' προσώτου της Αγίωσ Τριάδωσ, όσ όμοουσίωσ όμοουσίωσ τώ Πατρί και τώ Υιώ.	Μακεδονίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεωσ, Σεβέλλου, Μεγάλου, Φωτινου, Ενωφίου, 'Αετίου, Ειδο- ξίου, Παύλου Σαμοσατέωσ κ.ά. των πνευματομαργων.	7
Τρίτη	εν 'Εφέσω	431 'Από 22 Ιουνίου μέχρι 30 Ιουλίου.	200 εν όσιν, και οι 'Εφέσου Μείμων, Κύπρου Ρηργου, Θεσσαλονικίασ 'Αχόλιωσ, Φι- λίππων (Μακεδονίασ) Φλαβίανωσ, 'Αργήρωσ Θεοδοσιουσ κ.ά..	Φεοδοσιου Β' τουσ μαρωσ (408-450)	Κελεστίνου Α' (423-432) (άπόντοσ, άλλ' άντιπροσωπευθέντοσ).	Κηρίλλου 'Αλεξαν- δρείασ επί 'Αρχιε- δίου και Προέκτου 'Επισκόπου μετά τουσ περιβιβαίνων Φιλάσπου.	'Αλεξανδρείασ Κυρίλλου τουσ και προέδρου της Συνόδου.	των άνωθιματιων τουσ Νεστοριου, και την 'Εκθεσιν πιστεωσ των διαλλετών.	των δύο τελευτωσ όρθ- ρωσ του Χριστου, της θείωσ και της άνθρωπι- νησ και της μητροσ του Χριστου όσ «Θεοτόκωσ».	Νεστοριου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεωσ.	8
Τετάρτη	εν Χαλακηδώνι	451 'Από 8 Οκτωβρίου μέχρι 1 Νοεμβρίου.	650 εν όσιν, και ό Κατωμακίασ Θε- λάσιωσ, 'Εφέσου Στεφάνωσ, 'Αργήρωσ Εισοφωσ, Σελε- νείωσ Βουσίλωσ κ.ά..	Μαξιμιανου (450-457) και Πουλίχεριωσ	Λέοντοσ Α' (440-461) (άπόντοσ, άλλά άντιπροσωπευθέντοσ).	Παυλαριου, Λουκε- ντίου και Ιουλιανου τουσ 'Επισκόπουσ, και των περιβιβαίνων Βο- νιφάτου και Βασιλείου.	Κωνσταντινουπόλεωσ 'Ανατολιου υπό την προεδρίαν των αντι- προσώτων τουσ Πάπα Λέοντοσ.	όρον Δογματιζών	της ύπαστατιωσ έν- όρωσ των δύο έν Χριστώ φύσων.	Ευτυχιουσ 'Αδριανούδου και Διοσκορου Πατριάρ- χου 'Αλεξανδρείασ των Μονοφυσιτών.	30
Πέμπτη	εν Κωνσταντι- νουπόλει	553 'Από Μάρτου μέχρι 4 Ιουνίου.	150 κατ' άλλωσ 165	Ιουστινιανου Α' τουσ Μεγάλου (527-565)	Βιγίλιου (538-555) (περυσφιμένοσ μόν έν Κωνσταντινουπόλει, άλλ' ά- πόνοσ έν της Συνόδου, πλην όμοσ άναγνωρι- σαντοσ αυτήν).	ύπ' ούδενόσ	Κωνσταντινουπόλεωσ Μηνά, τουσ διαδόχουσ αυτούσ Ευτυχιου τουσ και προέδρου της Συνόδου, 'Αλεξανδρείασ 'Απολλωνιαριου, 'Αντισθέτωσ Δόμου Γ', και τουσ άντιπρο- σώτουσ τουσ 'Ιεροσολύμων Ευστοχιου.	όρον Δογματιζών	της καταστάσεω των «τωνσ κεφαλάωσ» όσ και των 'Οριεντι- στωτωνσ κακοδοξών.	'Οριγένεωσ Προεβιτέρου και κατά των «τωνσ κεφαλάωσ».	—
'Εκτη	εν Κωνσταντι- νουπόλει (εν Τριουβίλω).	680-1 'Από 7 Νοεμβρίου τουσ 680 μέχρι 16 Σεπτεμ- βρίου τουσ 681.	150 κατ' άλλωσ 174 και κατ' άλλωσ 289.	Κωνσταντινου Δ' τουσ Πορφυρογένετουσ (668-685)	'Αγώνωσ (678-682) (άπόντοσ).	Θεοδοσιου και Γεωργίου τωνσ περιβιβαίνων και Ιωάννου τουσ διασκώων.	Κωνσταντινουπόλεωσ Γεοργ- γίουσ και των άντιπροσωπών τουσ 'Αλεξανδρείασ και τουσ 'Ιεροσολύμων.	όρον Δογματιζών	των δύο θεολογικών, της θεόσ και της άνθρω- πίνησ, τουσ δύο τελευτωσ φύσεωσ έχοντοσ 'Ιησοφ Χριστου.	Όνομουσ Πάπα Ρώμησ και Σεργίου Πατριου Πα- λου και Περσου των Πα- τριαρχών Κωνσταντινου- πόλεωσ, των Μονοθελιών.	—
'Εβδομη	εν Νικαία της Βιθυνίασ	787 'Από 24 Σεπτεμβρίου μέχρι 13 Οκτωβρίου.	350	Ειρήνησ της 'Αθηνάωσ (780-802) και Κωνσταντινου ΣΤ' τουσ υίουσ αυτούσ.	'Αδριανου Α' (771-795) (άπόντοσ).	δύο προεβιτέρων Θεοδοσιουσ και Γεωργίουσ τωνσ περιβιβαίνων τώ όνομα Πέτροσ.	Κωνσταντινουπόλεωσ Τα- ψαίου, τουσ και Πρωτέρου και των άντιπροσωπών τουσ 'Αντιοχείασ.	όρον Δογματιζών ού- τίνωσ βάσεισ ετέθησαν τά ύπερτασ αντήρωμα- τα Ιωάννου τουσ Δεμαζιαριου.	της τιμητικώσ προσω- πώων των λέγων ει- λωνων και όχι της λατρείασ αυτών.	των Εικονομαχών.	22
Πενθέκτη, Ονο- μάση ούτω, δι- ότι ανεπαλήθω- σε τό όργον των Οικουμενικών Συ- νόδων Ε' & ΣΤ'.	εν Κωνσταντι- νουπόλει (εν Τριουβίλω).	691-2 'Από 1 Σεπτεμβρίου 691 μέχρι 31 Αυγούστου 692.	211 κατ' άλλωσ 227 ή 240.	Τεσσαρτινου Β' τουσ Ρινομάχου (685-695)	Σεργίου Α' (687-701) (άπόντοσ και άπογράφαντοσ τώσ άποφάσεωσ της Συνόδου).	των δύο έν Κων- σταντινουπόλει άπομαχιστών αυτού.	Κωνσταντινουπόλεωσ Παύλου τουσ και Προέδρου.	μόνον κανόνωσ	της εξακολουτιωσ καθόλου εταξίωσ (δικαιοσύνησ, λατρεί- ασ και παιδαγωγίασ).		102

**III. Οί κανόνες
τῶν Τοπικῶν Συνόδων**

Οι Τοπικὲς Σύνοδοι

- Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)
- Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319)
- Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340)
- Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341)
- Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)
- Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)
- Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)
- Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)
- Ἡ Πρωτοδευτέρα (ἐν Κωνσταντινουπόλει) Σύνοδος (861)
- Ἡ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ (ἐν Κωνσταντινουπόλει) Σύνοδος (879/880)

Σύντμηση : Κανόνας 9/Νεοκαισάρεια → 9ος καν. τῆς ἐν Νεοκαισαρεία
 Συνόδου
Κανόνας 15/Πρωτοδευτέρα → 15ος καν. τῆς Πρωτοδευτέρας
 Συνόδου

Οι Τοπικές Σύνοδοι

Έτος	• αριθμός κανόνων • προέλευση	σύντηψη
314	(25) Έν Άγκυρα Σύνοδος	Άγκυρα
~319	(15) Έν Νεοκαισαρεία Σύνοδος	Νεοκαισαρεία
~340	(21) Έν Γάγγρα Σύνοδος	Γάγγρα
341	(25) Έν Αντιοχεία Σύνοδος	Αντιόχεια
343	(21) Έν Σαρδική Σύνοδος	Σαρδική
~380	(60) Έν Λαοδικεία Σύνοδος	Λαοδικεία
394	(1) Έν Κωνσταντινούπολι Σύνοδος	ΚΠολη
419	(133) Έν Καρθαγένη Σύνοδος	Καρθαγένη
861	(17) Έν Πρωτοδευτέρα Σύνοδος	A-B
879/880	(3) Έν Άγια Σοφία Σύνοδος	Άγια Σοφία
	Σύνολο : 321 κανόνες	

Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)

- Χρον/γία : (μετὰ τὸ Πάσχα-πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς) 314
- Πόλη : Ἀγκυρα (Μικρὰ Ἀσία)
- Αἰτία : Ζήτημα τῶν πεπτωκότων (*lapsi*) καὶ πρακτικὰ θέματα
- Αὐτοκράτωρ : Μέγας Κωνσταντῖνος ([306] 324-337) καὶ Λικίνιος
- Μέλη : 13 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 25
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 371-385.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 20-69.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 54-73 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 18)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 10, 12, 13, 14, 19)
- 3) Ζήτημα τῶν πεπτωκότων [*lapsi*] (διωγμὸς Μαξιμίνου) (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 15)
- 5) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25)
- 6) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 11)

Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)
Κανόνες (25)

Κανόνες κε' τῶν ἐν Ἀγκύρα μακαρίων πατέρων, οἵτινες προγενέστεροι μὲν εἰσι τῶν ἐν Νικαίᾳ κανόνων, δευτερεύουσι δὲ διὰ τὴν τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου αὐθεντίαν ἤτοι παρρησίαν.

- 1) Περὶ πρεσβυτέρων ἐπιθυσάντων καὶ ἀναπαλαισάντων γενναίως
- 2) Περὶ διακόνων ἐπιθυσάντων
- 3) Περὶ τῶν ἐκ φυγῆς συλληφθέντων καὶ πρὸς βίαν τι παθόντων ἑλληνικόν
- 4) Περὶ τῶν κατὰ διαφόρους αἰτίας ἑλληνικόν τι πραξάντων
- 5) Περὶ τῶν μετὰ λύπης εἰδωλοθύτων γευσασμένων
- 6) Περὶ τῶν ἐκ δειλίας ἑλληνισάντων
- 7) Περὶ τῶν ἐν τόποις εἰδωλικοῖς ἐσθιόντων
- 8) Περὶ τῶν πολλάκις βία ἐπιθυσάντων
- 9) Περὶ τῶν αἰτίων καὶ ἄλλοις τοῦ ἐπιθῦσαι γινομένων
- 10) Περὶ διακόνων ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι περὶ γάμου μαρτυρουμένων
- 11) Περὶ μνηστευθεισῶν καὶ ὑπὸ ἐτέρων φθαρεισῶν
- 12) Περὶ τῶν ἐν κατηχουμένοις ἐπιθυσάντων
- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν χωρὶς γνώμης ἐπισκόπου ὑπὸ χωρεπισκόπου χειροτονεῖσθαι κληρικόν
- 14) Περὶ τῶν ἐν κλήρῳ κρεωφαγίαν φευγόντων
- 15) Περὶ τῶν ἐν ταῖς χρεῖαις τῶν ἐκκλησιῶν πιπρασκομένων πρεσβυτέρους ἐκκλησιαστικῶν
- 16) Περὶ τῶν εἰς ἄλογα πορνευσάντων
- 17) Περὶ τῶν εἰς ἄλογα καὶ ἄρρενας ἀποσαπέντων ἢ καὶ ἔτι σηπομένων
- 18) Περὶ τῶν εἰς ἐπισκοπὴν προβληθέντων καὶ μὴ δεχθέντων
- 19) Περὶ τῶν εἰς παρθενίαν ἀποταξαμένων καὶ ἀδελφοῦ σχήματι συνοικουσῶν τι
- 20) Περὶ τῶν μοιχαλίδας ἐχόντων γυναῖκας ἢ μοιχευόντων
- 21) Περὶ τῶν ἃ τίκτουσιν ἐκ πορνείας ἀναιρουσῶν διὰ φθορείων
- 22) Περὶ φονέων
- 23) Περὶ τῶν παρὰ γνώμην φονέων
- 24) Περὶ μαντευομένων καὶ φαρμακευομένων
- 25) Περὶ τῶν συνειδότην παρθένων φθοραῖς

Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319)

- Χρον/γία : ~ 319
- Πόλη : Νεοκαισάρεια (Καππαδοκία)
- Αίτια : Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας καὶ πρακτικὰ θέματα
- Αὐτοκράτωρ : Μέγας Κωνσταντῖνος ([306] 324-337) καὶ Λικίνιος
- Μέλη : 20 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 15
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 11993, σελ. 385-395.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 70-95.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 74-82 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15)
- 2) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 6)
- 3) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 4)
- 4) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 2, 3)

Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319)
Κανόνες (15)

Κανόνες ἰδ' τῶν ἐν Νεοκαισαρεία συνελθόντων ἀγίων πατέρων, οἵτινες δευτεροὶ μὲν εἰσι τῶν ἐν Ἀγκύρα, τῶν δὲ ἐν Νικαία προγενέστεροι, διὰ δὲ σεβασμιότητα προτέτακται αὐτῶν ἢ ἐν Νικαία.

- 1) Περὶ πρεσβυτέρων γημάντων ἢ πορνεύόντων
- 2) Περὶ τῶν δύο ἀδελφοῖς γαμηθεισῶν ἢ γαμούντων ἀδελφάς
- 3) Περὶ πολυγάμων
- 4) Περὶ τῶν προθεμένων πορνεῦσαι καὶ κωλυθέντων
- 5) Περὶ κατηχουμένων ἀμαρτανόντων
- 6) Περὶ κατηχουμένης ἐγκύμονος, ὅτε θέλει βαπτίζεται
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν εἰς γάμους διγάμων πρεσβύτερον ἔρχεσθαι
- 8) Περὶ τῶν γυναιξὶ μοιχαλίσι συνεζευγμένων
- 9) Περὶ τῶν σωματικῶς ἡμαρτηκότων πρὸ τῆς χειροτονίας πρεσβυτέρων
- 10) Περὶ τῶν σωματικῶς ἡμαρτηκότων πρὸ τῆς χειροτονίας διακόνων
- 11) Περὶ τοῦ πότε δεῖ χειροτονεῖσθαι πρεσβύτερον
- 12) Περὶ τῶν ἐν τῷ νοσεῖν φωτισθέντων
- 13) Περὶ πρεσβυτέρων ἐπιχωρίων
- 14) [Περὶ χωρεπισκόπων]
- 15) Περὶ τοῦ πόσους εἶναι χρῆ διακόνους ἐν ἐκάστη πόλει

Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340)

- Χρον/γία : ~340
- Πόλη : Γάγγρα (Παφλαγονία)
- Αίτια : Οἱ Εὐσταθιανοὶ (ἀκρότητες περὶ τὴν ἄσκηση)
- Αὐτοκράτωρ : Κωνσταντῖος (337-361)
- Μέλη : 13 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 21
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΑΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 395-405.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 96-121.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 83-99 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 4, 5, 6, 7, 8)
- 2) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 2, 11, 18, 20)
- 3) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 1, 3, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21)

Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340)
Κανόνες (21)

Κανόνες κ' τῶν ἐν Γάγγρα συνελθόντων ἀγίων πατέρων, οἵτινες μετὰ τὴν ἐν Νικαία σύνοδον ἐξετέθησαν.

[Συνοδικὴ ἐπιστολή]

- 1) Περὶ τῶν βδελυσομένων τὸν νόμιμον γάμον
- 2) Περὶ τῶν βδελυσομένων τὴν κρεωφαγίαν
- 3) Περὶ δούλων τῶν ἐν χριστιανισμοῦ προφάσει τῶν οἰκείων δεσποτῶν ἀφηνιῶντων
- 4) Περὶ τῶν διακρινομένων ἀπὸ γεγαμηκότων κοινωνῆσαι πρεσβυτέρων
- 5) Περὶ τῶν τὰς ἐν ἐκκλησίαις συνάξεις εὐτελιζόντων
- 6) Περὶ τῶν τὰς λειτουργίας ἔξω τῶν ἐκκλησιῶν ποιουμένων
- 7) Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καρποφοριῶν τῶν παρὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου
- 8) Περὶ τῶν εἰς πτωχοὺς καρποφοριῶν δίχα τοῦ ἐπισκόπου γινομένων
- 9) Περὶ τῶν παρθενεύοντων ὡς βδελυσομένων τὸν γάμον
- 10) Περὶ τῶν ἐν παρθενίᾳ ἐπαιρομένων
- 11) Περὶ τῶν τὰς ἐπὶ πτωχῶν ἀγάπας ἐν γέλωτι θεμένων
- 12) Περὶ τῶν περιβολαίῳ χρωμένων καὶ καταφρονούντων τῶν βήρους φρονούντων
- 13) Περὶ γυναικῶν τῶν ἀμφιάσμασιν ἀνδρῶν κεχηρημένων
- 14) Περὶ γυναικῶν τῶν τοὺς ἰδίους ἄνδρας καταλιμπανουσῶν
- 15) Περὶ τῶν ἐν προφάσει εὐλαβείας περιορώντων τὰ τέκνα
- 16) Περὶ τῶν ἐν προφάσει εὐλαβείας περιορώντων γονέων
- 17) Περὶ γυναικῶν προφάσει εὐλαβείας ἀποκειρομένων
- 18) Περὶ τῶν ἐν κυριακαῖς νηστευόντων
- 19) Περὶ τῶν τὰς ἐκκλησιαστικὰς μὴ νηστευόντων νηστείας
- 20) Περὶ τῶν τὰς μαρτύρων βδελυσομένων συνάξεις
- 21) [Ἐπίλογος]

Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341)

- Χρον/γία : (Ἰούνιος-Αὔγουστος) 341
- Πόλη : Ἀντιόχεια
- Αἰτία : Κανονικὰ καὶ δογματικὰ ζητήματα (ἐπὶ τοῖς “ἐν ἐγκαινίοις”)
- Αὐτοκράτωρ : Κωνστάντιος (337-361)
- Μέλη : 97 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 25
- Πηγές : (1) ΠΗΛΑΔΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 405-419.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 122-170.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale “St Nilo”, 1962, σελ. 100-126 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 9, 10, 11, 19, 20)
- 2) Ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα (κ. 1)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 16, 17, 18, 21, 22, 23)
- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 12, 14, 15)
- 5) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 24, 25)
- 6) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 2)

Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341)
Κανόνες (25)

Κανόνες κέ' τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ συνελθόντων ἀγίων πατέρων.

[Συνοδική ἐπιστολή]

- 1) Περὶ τῶν πραττόντων ἐναντία τοῖς ἐν Νικαίᾳ ὀρισθεῖσι περὶ τοῦ Πάσχα
- 2) Περὶ τῶν καταφρονούντων τῆς ἐν ἐκκλησίᾳ εὐχῆς καὶ περὶ τῶν κατ' οἶκουσ κοινωνούντων ἀκοινωνήτοις
- 3) Περὶ τῶν ἐξ ἐτέρας παροικίας εἰς ἐτέρας ἐμφωλευόντων παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου
- 4) Περὶ τῶν καθηρημένων καὶ τολμώντων ἱερατεύειν
- 5) Περὶ τῶν ἑαυτοὺς ἀφελκόντων τῆς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας καὶ ἰδία συναγομένων
- 6) Περὶ τῶν ἀκοινωνήτων ὅτι οὐκ ἐξὸν αὐτοὺς δέχεσθαι
- 7) Περὶ τοῦ μηδένα τῶν ξένων ἄνευ εἰρηρικῶν δέχεσθαι
- 8) Περὶ τῶν ἐπὶ ξένοις εἰρηρικῶν τῶν ἐπιχωρίων πρεσβυτέρων καὶ ἐπισκόπων
- 9) Περὶ τῶν καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν μητροπολιτῶν
- 10) Περὶ τῶν καλουμένων χωρεπισκόπων καὶ τῶν χειροτονιῶν αὐτῶν
- 11) Περὶ τῶν δίχα γνώμης τοῦ μητροπολίτου βασιλεῖ προσιόντων
- 12) Περὶ τῶν καθαιρεθέντων καὶ βασιλεῖ προσιόντων
- 13) Περὶ τῶν ἐξ ἐπαρχίας ἐτέρας τολμώντων χωρεῖν καὶ χειροτονεῖν
- 14) Περὶ τῆς ἐπὶ κρίσεσιν ἐπισκόπων ἐγκαλουμένων διαφωνίας
- 15) Περὶ τῶν κατακριθέντων ἐπισκόπων ὑπὸ τῶν τῆς ἐπαρχίας συμφώνως
- 16) Περὶ σχολάζοντων ἐπισκόπων εἰς σχολάζουσαν ἐκκλησίαν ἑαυτοὺς ἐπιρριπτόντων
- 17) Περὶ τῶν προβληθέντων ἐπισκόπων καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν παραιτουμένων
- 18) Περὶ τῶν προβληθέντων εἰς ἐπισκοπὴν καὶ μὴ δεχθέντων
- 19) Περὶ τῶν ἐπισκοπικῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις χειροτονιῶν
- 20) Περὶ τῶν ὀφειλουσῶν γίνεσθαι δις τοῦ ἔτους τοῖς τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόποις συνόδων
- 21) Περὶ τοῦ κατὰ μὴδένα τρόπον μετάθεσιν ἐπισκόπου γίνεσθαι
- 22) Περὶ τοῦ μὴ χειροτονεῖν εἰς ἐτέραν παροικίαν κληρικούς

23) Περὶ τοῦ μηδένα προβάλλεσθαι ἀνθ' ἑαυτοῦ ἐπίσκοπον

24) Περὶ τῶν διαφερόντων ταῖς ἐκκλησίαις χρημάτων καὶ τῶν κατ' ἰδίαν τοῦ ἐπισκόπου

25) Περὶ τοῦ τὸν ἐπίσκοπον ἐξουσίαν ἔχειν τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διοικήσεως

Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)

- Χρον/γία : 343
- Πόλη : Σαρδική (Ulpia Sardica. Dacia Mediterranea-Illyricum Orientale)
- Αἰτία : Ἀποκατάσταση τῆς ὀρθόδοξης πίστεως ἔναντι τῶν εὐσεβιανῶν
- Αὐτοκράτωρ : Κωνσταντῖος (337-361) [καὶ Κώνσταντας (337-350)]
- Μέλη : ~ 90 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 21
- Πηγές : (1) ΠΗΛΑΔΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία ¹1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, ¹¹1993, σελ. 443-461.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 227-285.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 156-189 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 6, 7, 8, 9)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 2, 3α, 10, 11, 12, 13, 15, 17)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 3β, 3γ, 4, 5, 14, 20, 21)
- 4) Εἰδικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης (κ. 16, 18, 19)

Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)
Κανόνες (21)

Κανόνες κα' τῶν ἐν Σαρδικῇ συνελθόντων ἀγίων πατέρων μετὰ τοὺς ἐν Νικαίᾳ πατέρας.

- 1) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον ἐκ πόλεως εἰς πόλιν μετατίθεσθαι
- 2) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν μεταθέσεις γίνεσθαι, εἰ καὶ τάχα διὰ γραμμάτων ἀπὸ τοῦ πλήθους τὰ τῆς μεταθέσεως ἀξιοῖτο
- 3) Περὶ τοῦ εἰς ἑτέραν παροικίαν μὴ μεταβαίνειν δίχα προσκλήσεως ἐπίσκοπον· καὶ ὅτι οὐ δύναται ἐπίσκοπος ἀπὸ ἑτέρας ἐπαρχίας καλεῖν ἐπιγνώμονα ἐπίσκοπον· καὶ ὅτι δεῖ τὸ ἔκκλητον ἐν Ῥώμῃ γυμνάζεσθαι
- 4) Περὶ τοῦ μὴ πρότερον εἰς τὸν τοῦ καθηρημένου θρόνον ἕτερον χειροτονεῖν, πρὶν ὃ Ῥώμης αἰτηθεῖς ὄρον περὶ τούτου ἐξενέγκοι
- 5) Ἐπίσκοπος καθαιρεθείς, καὶ δεύτερον ἐκκαλεῖται πρὸς τὸν Ῥώμης, ὅτι ἢ τῆς ἀνακρίσεως ἐξουσία ἐπ' αὐτῷ πᾶσα κεῖται
- 6) Περὶ τοῦ πότε καθίσταται ἐπίσκοπος ὑπὸ τοῦ ἐξάρχου τῆς ἐπαρχίας καὶ ὅτι οὐκ ἐν κώμῃ βραχεῖα
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον εἰς τὸ στρατόπεδον ἀποδημεῖν
- 8) Περὶ τοῦ διὰ διακόνου τὰς αἰτήσεις πρὸς βασιλέα ποιεῖσθαι
- 9) Περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι δεήσεις ἐπισκόπων πρὸς βασιλέα χωρὶς συστατικῶν τοῦ μητροπολίτου πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς τοῦ στρατοπέδου χώρας ἢ πρὸς τὸν Ῥώμης
- 10) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀπὸ λαϊκοῦ βίου εὐθύς εἰς ἐπισκοπὴν ἀνάγεσθαι
- 11) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον πλέον τρεῖς κυριακὰς ἐν ἀλλοτρίᾳ παροικία διατρίβειν καὶ μὴ ἐκεῖσε ἐπ' αἰσχύνῃ τοῦ ἐπισκόπου διδάσκειν
- 12) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον χάριν κτήσεως αὐτῷ διαφερούσης ἐν ἀλλοτρίᾳ ἀπερχόμενον εἰς τὴν πόλιν συνέρχεσθαι
- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἀκοινώνητον ὑφ' ἑτέρου δέχεσθαι
- 14) Περὶ τοῦ πάντα κληρικὸν τῆς τιμῆς ἀποκινούμενον ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τὸν μητροπολίτην ἢ ἐπὶ τὸν πλησιόχωρον καταφεύγειν εἰς ἐξέτασιν τοῦ πράγματος
- 15) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀλλότριον κληρικὸν ἐξιστᾶν καὶ τῇ ἰδίᾳ ἀποκαθιστᾶν ἐκκλησίᾳ
- 16) Περὶ τοῦ πάντα ἱερατικὸν ἢ μοναχὸν μὴ πλέον τῶν τριῶν ἑβδομάδων ἐν ἀλλοτρίᾳ διάγειν πόλει
- 17) Περὶ τοῦ τοὺς διὰ πίστιν ἐκβαλλομένους ἐπισκόπους ὑποδέχεσθαι
- 18) Περὶ ὑποδοχῆς τῶν παρὰ Μουσαίου καὶ Εὐτυχιανοῦ κατασταθέντων

- 19) Περὶ τοῦ πάντα ἱερατικὸν μὴ βουλόμενον εἰς ὃ κατωνομάσθη ἐνεργεῖν τάγμα τῆς κοινῶνίας ἐκβάλλεσθαι
- 20) Περὶ τοῦ μηδὲν τῶν ὑπὸ τῆς συνόδου διοριζομένων ἀνατρέπεσθαι
- 21) Περὶ τοῦ δεῖν τοὺς ἐν τῷ κανάλιῳ ἐπισκόπους ἐπιζητεῖν τὴν αἰτίαν τῆς παρόδου ἀπὸ τῶν διερχομένων ἐπισκόπων

Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)

- Χρον/γία : ~ 380
- Πόλη : Λαοδικεία (Φρυγία [Pacatiana])
- Αἰτία : “Θρησκεία τῶν Ἀγγέλων” καὶ κανονικὰ-λειτουργικὰ θέματα
- Αὐτοκράτωρ : Θεοδόσιος ὁ Μέγας (379-395)
- Μέλη : 20-32 [;] ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 60
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 11993, σελ. 420-442.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 170-226.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale “St Nilo”, 1962, σελ. 127-155 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικὰ (κ. 7, 8, 35)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 12, 13, 40, 57)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 2, 3, 4, 5, 11, 20, 24, 26, 27, 28, 29, 36, 41, 42, 43)
- 4) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 56, 58, 59)
- 5) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 30, 53, 54, 55)
- 6) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 1, 10, 31)
- 7) Θέματα ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων (κ. 6, 9, 32, 33, 34, 37, 38, 39)
- 8) Τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς (κ. 60)

Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)
Κανόνες (60)

Κανόνες νθ' [ξ'] τῆς ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Φρυγίας συνελθόντων μακαρίων πατέρων συνόδου ἐπὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου.

- 1) Περὶ τῶν διγάμων καὶ τίνα χρόνον ἐπιτιμῶνται
- 2) Περὶ τῶν ἐπὶ πταίσμασι διαφόροις θερμῶς μεταμεληθέντων
- 3) Περὶ τοῦ μὴ προάγεσθαι εἰς κλῆρον εὐθέως μετὰ τὸ βάπτισμα
- 4) Περὶ τοῦ μὴ τοκίζειν ἱερατικούς
- 5) Περὶ τοῦ πότε τὰς χειροτονίας δεῖ ποιῆσθαι
- 6) Περὶ τοῦ μὴ εἰς ἐκκλησίαν ἢ μαρτύριον εἰσιέναι αἰρετικόν
- 7) Περὶ τῶν προσερχομένων ἐξ αἰρέσεως τῇ ἐκκλησίᾳ
- 8) Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῆς κατὰ Φρυγίαν προσιόντων
- 9) Περὶ τοῦ τοῖς αἰρετικῶν σπηλαίοις μὴ παραβάλλειν ἐπὶ εὐχῇ
- 10) Περὶ τῆς πρὸς αἰρετικούς ἐπιγαμίας
- 11) Περὶ τοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ πρεσβυτέραν ἐν γυναιξὶ μὴ καθίστασθαι
- 12) Περὶ τῶν ἐπισκόπων χειροτονιῶν
- 13) Περὶ τοῦ μὴ κρίσει τοῦ πλήθους τὰς χειροτονίας ποιῆσθαι
- 14) Περὶ τοῦ μὴ πέμπειν εἰς παροικίαν ἑτέραν ἀπὸ τῶν προσφερομένων εὐλογιῶν
- 15) Περὶ τῶν ἐν ἄμβωνι ψάλλειν ὀφειλόντων
- 16) Περὶ τῶν ἐν τοῖς σάββασιν ἀναγνώσεων
- 17) Περὶ τοῦ ἐκ διαλείμματος ἀναγινώσκεσθαι κατὰ τὰς συνάξεις ψαλμοῦς
- 18) Περὶ τῶν ἐν ταῖς ἐνάταις καὶ ἐσπέραις εὐχῶν
- 19) Περὶ τῶν μετὰ τὰς τῶν ἐπισκόπων ὁμιλίας εὐχῶν καὶ τῶν κοινωνεῖν ὀφειλόντων, μόνον τῶν ἱερέων βηματιζόντων
- 20) Περὶ τῶν ὀφειλομένων τιμῶν τοῖς πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις
- 21) Περὶ τοῦ τοὺς ὑποδιακόνους κεχωρίσθαι τοῦ διακονικοῦ
- 22) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑποδιάκονον μετὰ ὀραρίων ἐστάναι
- 23) Περὶ τοῦ μετὰ ὀραρίων ἀναγνώστας ἢ ψάλτας μὴ ἐνεργεῖν
- 24) Περὶ τοῦ μηδένα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν καπηλείοις εἰσιέναι
- 25) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑποδιάκονον εὐλογεῖν ἢ εὐλογίας διδόναι
- 26) Περὶ τῶν μὴ ὑπὸ ἐπίσκοπον ἐφορκιστῶν
- 27) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν λαμβάνειν ἀπὸ ἀγάπης μερίδας βρωμάτων
- 28) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐν ἐκκλησίαις ἀριστοποιεῖν

- 29) Περὶ τῶν σαββατιζόντων χριστιανῶν ἢ κατ' ἄλλο τι ἰουδαϊζόντων
- 30) Περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετὰ γυναικῶν λουομένων
- 31) Περὶ τῶν ἐπιγαμίας μετὰ αἰρετικῶν ποιουμένων
- 32) Περὶ τοῦ μὴ λαμβάνειν ἀπὸ αἰρετικῶν εὐλογίας
- 33) Περὶ τοῦ αἰρετικοῖς ἢ σχισματικοῖς μὴ συνεύχεσθαι
- 34) Περὶ τοῦ μὴ ἀπέρχεσθαι πρὸς τοὺς τῶν αἰρετικῶν ψευδομάρτυρας
- 35) Περὶ τοῦ μὴ λατρεύειν ἀγγέλοις
- 36) Περὶ τῶν ἐπωδαῖς ἢ φυλακτηρίοις χρωμένων
- 37) Περὶ τοῦ μὴ ἀπὸ Ἰουδαίων ἢ αἰρετικῶν ἐορταστικὰ δέχεσθαι
- 38) Περὶ τοῦ μὴ ἄζυμα χριστιανοὺς ἐσθίειν
- 39) Περὶ τοῦ μὴ συνεορτάζειν χριστιανοὺς τοῖς ἐλληνίζουσι
- 40) Περὶ τῶν παραιτουμένων ἐπισκόπων τὰς ἐπὶ συνόδους κλήσεις
- 41) Περὶ τοῦ χωρὶς γράμματος τοὺς ἱερατικοὺς μὴ ἀποδημεῖν
- 42) Περὶ τοῦ χωρὶς κελεύσεως ἐπισκόπου κληρικὸν μὴ ἀποδημεῖν
- 43) Περὶ τῆς τῶν ὑποδιακόνων περὶ τὰς θύρας παραμονῆς
- 44) Περὶ τοῦ μὴ εἰσιέναι εἰς ἱερατεῖον γυναῖκας
- 45) Περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ ἐβδομάδι εἰς τὸ φῶτισμα γραφομένων
- 46) Περὶ τοῦ τοὺς νεοφωτίστους ἀπαγγέλειν τὴν πίστιν
- 47) Περὶ τῶν ἐν νόσῳ φωτιζομένων
- 48) Περὶ τοῦ μετὰ τὸ φῶτισμα χρίσματος
- 49) Περὶ τοῦ μὴ ἐν τεσσαρακοστῇ ἄρτον προσφέρειν
- 50) Περὶ τοῦ μὴ ἀπονηστεύειν τῇ ε' τῆς μεγάλης ἐβδομάδος
- 51) Περὶ τοῦ μὴ μνήμας μαρτύρων ποιεῖν ἐν ταῖς νηστίμοις ἡμέραις
- 52) Περὶ τοῦ γενέθλια ἢ γάμους ἐν τεσσαρακοστῇ μὴ ποιεῖν
- 53) Περὶ τοῦ ἐν γάμοις χριστιανὸν μὴ ὀρχεῖσθαι
- 54) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι κληρικῶ θυμελικῶν θεωρίας θεωρεῖν
- 55) Περὶ τοῦ μὴ ἀρμόζειν χριστιανοῖς τὰ ἐκ συμβολῆς συμπόσια
- 56) Περὶ τοῦ μὴ προεισιέναι τοῦ ἐπισκόπου τοὺς πρεσβυτέρους εἰς τὸ ἱερατεῖον
- 57) Περὶ τοῦ μὴ ἐν κόμαις καὶ χώραις καθίστασθαι ἐπισκόπους
- 58) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν προσφέρειν ἐν οἰκίαις
- 59) Περὶ τῶν ὀφειλόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ψάλλεσθαι
- 60) Περὶ τῶν ὀφειλόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι

Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)

- Χρον/γία : (τέλη Σεπτεμβρίου) 394
- Πόλη : Κωνσταντινούπολη
- Αίτια : Κανονικά ζητήματα (Βαγάδιος καὶ Ἁγάπιος, ἐπίσκ. Βόστρων)
- Αὐτοκράτωρ : Μέγας Θεοδόσιος (379-395)
- Μέλη : 37 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 1
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἁγιορείτου καὶ Ἁγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 11993, σελ. 461-462.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 625-628.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 437-444 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θεμελιώδη ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 1)

Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)
Κανόνες (1)

Ἐκ τῶν πραχθέντων ὑπομνημάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ Ἀγαπίου καὶ Γαβαδίου, ἑκατέρου ἀντεχομένου τῆς ἐπισκοπῆς Βόστρης.

- 1) Περὶ τοῦ πόσοι χειροτονοῦσιν ἢ καθαιροῦσιν ἐπίσκοπον

Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)

- Χρον/γία : (25-30 Μαΐου) 419
- Πόλη : Καρθαγένῃ (Καρχηδών)
- Αἰτία : Πρακτικὰ θέματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς
- Αὐτοκράτωρ : Θεοδόσιος ὁ Β΄ (408-450)
- Μέλη : 217 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Κανόνες : 133
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστὴρ, 111993, σελ. 462-542.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 286-624.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 190-436 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικὰ (κ. 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως (κ. 17, 39)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως (κ. 18γ, 55, 75, 76, 77, 85, 89, 95, 97α, 127)
- 4) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 18α, 23, 25, 27, 31, 35, 36, 38, 40, 42, 43, 44, 45β, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 61, 64, 65, 70, 71, 74, 78, 79, 82, 84, 86, 87, 88, 90, 94, 96β, 96γ, 97β, 97γ, 98, 99, 100, 101, 105, 106, 108, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 126, 132, 133)
- 5) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 8, 12, 15α, 15β, 15γ, 19, 20, 28, 29, 30, 59, 62, 96α, 104, 107, 122, 125, 128, 129, 130, 131)

- 6) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 26, 32, 33)
- 7) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 6, 18β, 37, 41, 45α, 46, 72, 83, 103)
- 8) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 80)
- 9) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 15δ, 60, 63)
- 10) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 21, 102)
- 11) Θέματα ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων
(κ. 22, 66, 67, 68, 69, 81, 91, 92, 93)
- 12) Τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς (κ. 24)
- 13) Ὁ ἑορτασμός τοῦ Πάσχα (κ. 34, 51, 73)

Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)
Κανόνες (133)

Κανόνες τῶν ἐν Καρθαγένῃ συνελθόντων σιζ' μακαρίων πατέρων.

- 1) Ὡστε τὰ ἐν τῇ Νικαέων συνόδῳ ὀρισθέντα παντὶ τρόπῳ παραφυλαχθήσονται
- 2) Περὶ κηρυκτέας τῆς ἀγίας τριάδος
- 3) Περὶ ἐγκρατείας
- 4) Περὶ διαφόρων τάξεων ὀφειλουσῶν ἀπέχεσθαι γυναικῶν
- 5) Περὶ ἀπληστίας
- 6) Ὡστε χρῖσμα ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι
- 7) Περὶ τῆς τῶν ἐν κινδύνῳ καθεστώτων καταλλαγῆς
- 8) Περὶ τῶν τοὺς πατέρας αἰτιωμένων, καὶ ὥστε μηδενὶ διαβεβλημένων ἐξεῖναι ἐπισκόπου κατηγορεῖν
- 9) Περὶ τῶν κατ' ἀξίαν τῶν οἰκείων ἀτοπημάτων ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συλλόγου ἐκβαλλομένων
- 10) Περὶ πρεσβυτέρων τῶν ἀπὸ τῶν οἰκείων καταγινωσκομένων ἐπισκόπων
- 11) Ἐάν τις πρεσβύτερος κατὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου φυσιωθείς, σχίσμα ποιήσῃ, ἀνάθεμα ἔστω
- 12) Ἐάν τις ἐπίσκοπος χωρὶς καιροῦ συνόδου ἐγκλήματι περιβληθῆ, ὁ τοιοῦτος ἀκουσθῆ ἀπὸ δώδεκα ἐπισκόπων
- 13) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι ἐπίσκοπον, εἰ μὴ ἀπὸ πολλῶν χειροτονεῖσθαι· εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, καὶ ἀπὸ τριῶν ὁ ἐπίσκοπος χειροτονηθῆ
- 14) Ὡστε ἀπὸ Τριπόλεως ἓνα ἐπίσκοπον εἰς τοποτηρησίαν ἐλθεῖν, καὶ ὥστε τὸν πρεσβύτερον ἐκεῖσε ἀπὸ πέντε ἀκούεσθαι ἐπισκόπων
- 15) Περὶ διαφόρων τάξεων τῇ ἐκκλησίᾳ δουλευουσῶν, ὥστε ἐάν τις εἰς ἐγκληματικὸν πρᾶγμα περιπέσῃ καὶ παραιτήσῃται τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, ὀφείλει τὸν τοιοῦτον κινδυνεύειν· καὶ ὥστε τὰ τέκνα τῶν ἱερέων κοσμικοῖς θεωρίοις μὴ προσιέναι
- 16) Ὡστε μηδένα ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον ἔκκλησίᾳ τινι λαμβάνειν· καὶ ὥστε τοὺς ἀναγνώστας γαμετὰς λαμβάνειν· καὶ ἵνα οἱ κληρικοὶ γυναικῶν καὶ τόκων ἀπέχωνται· καὶ ποίῳ δεῖ καιρῷ ἢ αὐτοὺς ἢ τὰς παρθένας καθιεροῦσθαι
- 17) Ὡστε ἐκάστην ἐπαρχίαν διὰ τὸ μακροδαπέδες πρωτεύοντα ἔχειν ἴδιον

- 18) Ἐάν τις κληρικὸς χειροτονῆται, ὀφείλει ὑπομιμνήσκεσθαι τοὺς ὄρους φυλάττειν· καὶ ἵνα τοῖς σώμασι τῶν ἀποθανόντων εὐχαριστία μὴ δίδωται, μηδὲ βάπτισμα· καὶ ἵνα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας πρὸς σύνοδον οἱ μητροπολίται συνέρχωνται
- 19) Ὡστε, ἐπισκόπου κατηγορουμένου, πρὸς τὸν πρωτεύοντα τῆς αὐτοῦ ἐπαρχίας τὸ πρᾶγμα ἀνενεχθῆναι
- 20) Περὶ πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν κατηγορουμένων
- 21) Ὡστε τὰ τέκνα τῶν κληρικῶν ἐν συνοικεσίῳ μὴ συνάπτεσθαι αἰρετικοῖς
- 22) Ὡστε τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικούς μηδένα συνεισάγειν τοῖς μὴ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς
- 23) Ὡστε τοὺς ἐπισκόπους πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημεῖν
- 24) Ὡστε ἐκτὸς τῶν κανονικῶν γραφῶν μηδὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι
- 25) Περὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐπομένων τάξεων τῶν τὰ ἅγια μυστήρια ψηλαφουσῶν ἤρεσεν ἀπὸ γυναικῶν ἐγκρατεύεσθαι
- 26) Ὡστε μὴ ὑπὸ τινος διασπᾶσθαι τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα
- 27) Πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, ἐπὶ βαρυτέρῳ ἁμαρτήματι ἐλεγχθέντες, χειροθεσίαν ὡς λαϊκοὶ μηδαμῶς ὑποδέξωνται
- 28) Πρεσβύτεροι, διάκονοι καὶ κληρικοί, οἱ ἐν τῷ ἰδίῳ πράγματι ἐκκλητον παρέχοντες ἐπὶ τὰ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν κοινωνίαν μηδαμῶς δεχθῶσι
- 29) Εἴ τις ἀπὸ κοινωνίας ὧν, πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι κοινωνῆσαι τολμήσῃ, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τὴν καταδίκην προήγαγεν
- 30) Περὶ κατηγοροῦντος καὶ κατηγορουμένου
- 31) Ἐάν τινες κληρικοί ἐκ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων προβιβαζόμενοι καταφρονῶσι, μηδὲ ἐκεῖ μείνωσιν, ὅθεν ἀναχωρῆσαι οὐκ ἠθέλησαν
- 32) Ἐάν τις τῶν κληρικῶν πενιχρὸς, προκόψας εἰς τινα τάξιν, κτήσεται τίποτε, ὑποκείσθω τῇ ἐξουσίᾳ τῶν ἐπισκόπων
- 33) Ὡστε πρεσβυτέρους πρᾶγμα τῆς ἐκκλησίας ἐν ἧ καθιέρωνται μὴ πιπράσκειν, καὶ ὥστε μηδενὶ ἐπισκόπῳ ἐξεῖναι πράγματι κατακεχρῆσθαι τοῦ τίτλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μάτρικος
- 34) Ὅτι οὐδὲν ἐκ τῆς ἐν Ἰπῶνι συνόδου εἶη διορθωτέον
- 35) Περὶ τοῦ τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικούς μὴ εὐχερῶς τὰ τέκνα αὐτῶν ποιεῖν ἐμαγκίπατα
- 36) Περὶ τοῦ τοὺς ἐπισκόπους καὶ κληρικούς μὴ χειροτονεῖσθαι, εἰ μὴ πάντας τοὺς ἰδίους χριστιανούς ποιήσωσιν
- 37) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρῳ ἄρτου καὶ οἴνου ὕδατι μεμιγμένου τίποτε ἐν τοῖς ἀγίοις προσφέρειν
- 38) Ὡστε κληρικούς ἢ ἐγκρατευομένους πρὸς παρθένοὺς ἢ χήρας μὴ εἰσιέναι
- 39) Περὶ τοῦ τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον μὴ προσαγορεύεσθαι ἕξαρχον τῶν ἱερέων
- 40) Περὶ τοῦ μὴ καπηλεύεσθαι τοὺς κληρικούς, εἰ μὴ ἐπιξενουμένους
- 41) Περὶ τοῦ ἀπὸ νηστικῶν τῷ θεῷ προσάγεσθαι θυσίας
- 42) Περὶ τοῦ μηδαμῶς συμπόσια ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπιτελεῖσθαι
- 43) Περὶ τῶν μετανοούντων
- 44) Περὶ παρθένων

- 45) Περὶ τῶν ἀσθενούντων καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀποκρίνεσθαι μὴ δυναμένων
- 46) Περὶ τῶν παθῶν τῶν μαρτύρων
- 47) Περὶ δονατιστῶν παιδίων τῶν παρὰ τοῖς δονατισταῖς βαπτιζομένων
- 48) Περὶ ἀναβαπτισμάτων καὶ ἀναχειροτονιῶν ἢ μεταβάσεων ἐπισκόπων
- 49) Πόσοι ἐπίσκοποι ἐπίσκοπον χειροτονεῖν ὀφείλουσιν
- 50) Πόσοι ἐπίσκοποι προστεθῆναι ὀφείλουσι τῷ ἀριθμῷ τῶν χειροτονοῦντων, ἐὰν περὶ τοῦ μέλλοντος χειροτονεῖσθαι ἐπισκόπου ἀντιλογία γένηται
- 51) Ὡστε ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας Καρχηδόνος ἀγγέλεσθαι τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα
- 52) Περὶ τοῦ τὰς ἐπαρχίας ἐπισκέπτεσθαι
- 53) Ὡστε τὰς διοικήσεις, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, ἐπίσκοπον ἕτερον δέχεσθαι
- 54) Περὶ τοῦ ἀλλοτρίους κληρικούς μηδαμῶς παρ' ἑτέρων ὑποδέχεσθαι ἐπισκόπων
- 55) Περὶ τοῦ ἐξεῖναι τῷ ἐπισκόπῳ Καρχηδόνος ὅθεν θέλει κληρικὸν χειροτονεῖν
- 56) Περὶ τοῦ τοὺς ἐν ταῖς παροικίαις χειροτονημένους ἐπισκόπους μὴ τινα ἑαυτοῖς ἐκδικεῖν διοίκησιν
- 57) Ὡστε τοὺς μικροὺς παρὰ τοῖς δονατισταῖς βαπτιζομένους ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ χειροτονεῖσθαι
- 58) Περὶ τῶν ἐγκαταλειμμάτων τῶν εἰδώλων καὶ ναῶν, τῶν ὀφειλόντων ἐξαλειφθῆναι
- 59) Περὶ τοῦ κληρικοῖς χάριν διαγνώσεως τῆς οἰκειᾶς αὐτῶν κρίσεως μὴ ἀναγκάζεσθαι δημοσίως μαρτυρεῖν
- 60) Περὶ τοῦ ἀφελέσθαι τὰ τῶν ἐλλήνων συμπόσια
- 61) Περὶ θεωρίων, ἵνα ἐν τῇ κυριακῇ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἀγίων ἑορταῖς μηδαμῶς ἐπιτελῶνται
- 62) Περὶ τῶν καταδικαζομένων κληρικῶν
- 63) Περὶ τῶν μίμων τῶν γινομένων χριστιανῶν
- 64) Περὶ ἐλευθεριῶν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γινομένων αἰτητέον ἀπὸ τοῦ βασιλέως
- 65) Περὶ Αἰκυτίου ἐπισκόπου τοῦ καταδικασθέντος
- 66) Περὶ τοῦ μετὰ τῶν δονατιστῶν πρῶως διαπράξασθαι
- 67) Περὶ γραμμάτων ὀφειλόντων τοῖς ἄρχουσιν ἀποσταλῆναι, ὥστε κατὰ δὴλα γενέσθαι τὰ μεταξὺ τῶν δονατιστῶν καὶ μαξιμιανῶν πραχθέντα
- 68) Περὶ τοῦ τοὺς κληρικούς τῶν δονατιστῶν ἐν τῷ κλήρῳ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀναδέχεσθαι
- 69) Περὶ τοῦ πρεσβεῖαν πρὸς τοὺς δονατιστὰς ἀποσταλῆναι χάριν τοῦ τὴν εἰρήνην συνθεῖναι
- 70) Περὶ τοῦ ποῖοι ὀφείλουσι κληρικοὶ γαμετῶν ἀπέχεσθαι
- 71) Περὶ τῶν τοὺς ἰδίους λαοὺς ἐγκαταλιπανόντων
- 72) Περὶ νηπίων ὀφειλόντων βαπτίζεσθαι, ὡσὰκις ἀμφιβάλλεται περὶ αὐτῶν, εἰ ἄρα ἐβαπτίσθησαν

- 73) Περὶ τοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς συνόδου ἀγγέλεσθαι
- 74) Περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν ἐπίσκοπον ἐπιξενούμενον καθέζεσθαι ἐν ἡ καθέδρᾳ ἐπιξενούται
- 75) Περὶ ἐκδίκων τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὀφειλόντων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτηθῆναι
- 76) Περὶ τῶν μὴ ἀπαντῶντων ἐν ταῖς συνόδοις ἐπισκόπων
- 77) Περὶ Κρεσκωνίου
- 78) Περὶ τῆς ἐν Ἰππῶνι Διαρετῶν τῆς ἐκκλησίας
- 79) Περὶ τῶν μὴ φροντιζόντων κληρικῶν ἐντὸς ἐνιαυτοῦ πράξαι τὸ ἴδιον πρᾶγμα
- 80) Ὡστε τοὺς ἀπὸ ἀλλοτρίου μοναστηρίου ὑποδεχθέντας, μηδὲ ἡγουμένους τοῦ μοναστηρίου, μηδὲ κληρικούς ἐξεῖναι χειροτονεῖν
- 81) Περὶ ἐπισκόπων τῶν αἰρετικούς ἢ ἔλληνας κληρονόμους καταλιμπανόντων
- 82) Περὶ ἐλευθεριῶν
- 83) Περὶ τῶν πλαστῶν μνημείων τῶν μαρτύρων
- 84) Περὶ τοῦ τὰ λείψανα τῶν εἰδώλων ἐκριζωθῆναι
- 85) Ὡστε γράφεσθαι καὶ ὑπογράφεσθαι ὡσάκις γένηται χρεία ἐκ τοῦ ἐν Καρχηδόνι ἐπισκόπου ἐπ' ὀνόματι πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐπιστολὰς
- 86) Περὶ τάξεως ἐπισκόπων, ὥστε τοὺς μεταγενεστέρως χειροτονηθέντας μὴ τολμᾶν ἑαυτοὺς προτιμᾶν τῶν προτέρων
- 87) Περὶ Κουοδβουλτδέου ἐπισκόπου
- 88) Περὶ Μαξιμιανοῦ ἐπισκόπου
- 89) Ὡστε τοὺς χειροτονημένους ἐπισκόπους ἀπὸ τῶν χειροτονοῦντων αὐτοὺς ἐπιστολὰς λαμβάνειν, ἐν αἷς ἢ τε ἡμέρα καὶ ὁ ὑπάτος προφέρεται
- 90) Περὶ τοῦ τοὺς κἂν ἅπαξ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνόντας μὴ δύνασθαι ἀπὸ ἄλλων προχειρίζεσθαι
- 91) Περὶ τοῦ τοῖς δονατισταῖς συνελθεῖν
- 92) Ὁ τύπος τῆς πρὸς τοὺς δονατιστὰς συνελεύσεως
- 93) Τὸ κομμονιτώριον, ὅπερ ἔλαβον οἱ κατὰ τῶν δονατιστῶν πρεσβευταί
- 94) Τὸ βρέβιον τῶν κεφαλαίων
- 95) Σύνοδον μὴ γίνεσθαι κοινήν τε καὶ ὀλοτελῆ, εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης
- 96) Ἴνα αἰρετοὺς δικαστὰς μὴ ἐξὸν ἐκκαλεῖσθαι
- 97) Ἴνα ἀπὸ τῶν βασιλέων αἰτηθῇ συνηγόρων ἀντίληψις ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων τῆς ἐκκλησίας
- 98) Περὶ τῶν λαῶν τῶν μηδέποτε ἐπισκόπους ἐσχηκότων
- 99) Περὶ λαῶν καὶ διοικήσεων τῶν ἀπὸ δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων
- 100) Περὶ τῆς ἀναφορᾶς Μαυρεντίου τοῦ ἐπισκόπου
- 101) Περὶ τοῦ εἰρηνοποιηθῆναι τὰς ἐκκλησίας Ῥώμης καὶ Ἀλεξανδρείας
- 102) Περὶ τῶν τοὺς ἄνδρας ἢ τὰς γυναῖκας ἀπολυόντων, ἵνα οὕτω μείνωσιν
- 103) Περὶ τῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὀφειλουσῶν λέγεσθαι ἱκεσιῶν
- 104) Περὶ τῶν τὴν διάγνωσιν τῶν δημοσίων δικαστηρίων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτούντων

- 105) Περί τῶν ἐν Ἀφρικῇ μὴ κοινωνούντων καὶ θελώντων πέραν θαλάσσης ὑποσυρῆναι
- 106) Ἴνα οἱ ἐπὶ τὸ κομιτᾶτον πορευόμενοι τὴν αἰτίαν ἑαυτῶν καὶ τῷ ἐν Καρχηδόνι καὶ τῷ ῥωμαϊκῷ ἱερεῖ σπουδάσωσιν ἐμφανίσει
- 107) Σύνοδος περὶ διαγνώσεως ἐπισκόπων
- 108) Σύνοδος κατὰ τῶν δονατιστῶν
- 109) Σύνοδος κατὰ τῆς αἵρέσεως Πελαγίου καὶ Κελεστίου
- 110) Ὅτι τὰ μικρὰ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν βαπτίζονται
- 111) Ὅτι ἡ τοῦ θεοῦ χάρις οὐ μόνον ἄφεσιν χαρίζεται ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ βοήθειαν παρέχει τοῦ μηκέτι ἁμαρτάνειν
- 112) Ὅτι ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ οὐ μόνον γνῶσιν παρέχει ὧν δεῖ πράττειν, ἀλλὰ καὶ ἀγάπην ἔτι μὴν ἐμπνέει ἡμῖν, ἵνα ὁ ἐπιγινώσκωμεν καὶ πληρῶσαι ἰσχύσωμεν
- 113) Ὅτι ἄνευ τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος οὐδὲν ἀγαθὸν δυνάμεθα πληροῦν
- 114) Ὅτι οὐ μόνον ταπεινὴ, ἀλλὰ καὶ ἀληθινὴ ἡ φωνὴ τῶν ἀγίων ἐστὶν αὕτη· « Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν »
- 115) Ὅτι ἐν τῇ δεσποτικῇ εὐχῇ οἱ ἅγιοι ὑπὲρ ἑαυτῶν λέγουσιν· « Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν »
- 116) Ὅτι ἀληθῶς ἀπὸ τῶν ἀγίων λέγεται τό· « Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν »
- 117) Περί τῶν λαῶν τῶν ἀπὸ τῶν δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων
- 118) Περί τοῦ πῶς μεταξὺ ἀλλήλων μερίζονται τὰς διοικήσεις οἱ ἐπίσκοποι, τοῦτο μὲν οἱ καθολικοί, τοῦτο δὲ οἱ ἐκ τοῦ Δονάτου ἐπιστρέψαντες
- 119) Περί τοῦ ἐὰν τινα διοίκησιν ἐξ αἵρέσεως ἐλευθερώσῃ ἐπίσκοπος καὶ ἐπὶ τριετίαν κατάσχη, μηδένα ταύτην ἀναζητεῖν
- 120) Περί τῶν τοῖς λαοῖς, οὓς νομίζουσιν αὐτοῖς ἀνήκειν, ἐπιβαινόντων παρά γνώμην τῶν αὐτοῦς κατεχόντων
- 121) Περί τῶν ἀμελούντων τῶν αὐτοῖς ἀνηκόντων λαῶν
- 122) Ὅτι οὐκ ὀφείλει τῶν ἐπιλεγόμενων δικαστῶν ἡ γνώμη ἐξουθενεῖσθαι
- 123) Ὅστε τὸν καταφρονοῦντα τῆς ἰδίας διοικήσεως ἐπίσκοπον στερεῖσθαι τῆς κοινωνίας
- 124) Περί τῶν τοὺς δονατιστὰς κοινωνῆσαι ψευδομένων ἐπισκόπων
- 125) Περί πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν, ἵνα μὴ ἐκκαλῶνται εἰ μὴ πρὸς τὰς τῆς Ἀφρικῆς συνόδους
- 126) Περί παρθένων μικρῶν ἔτι μὴν καταλυπτέων
- 127) Διὰ τὸ μὴ τοὺς ἐπισκόπους ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ συνόδῳ κατέχεσθαι, ἐξ ἐκάστης ἐπαρχίας ἀνὰ τρεῖς ἐπιλέξωνται δικαστὰς
- 128) Ὅτι οἱ ἀπὸ κοινωνίας ὄντες εἰς κατηγορίαν οὐκ ὀφείλουσι προσδεχθῆναι
- 129) Ὅτι δοῦλοι καὶ ἀπελεύθεροι καὶ πάντα ἠτιμωμένα πρόσωπα κατηγορεῖν οὐκ ὀφείλουσιν
- 130) Ἴνα ὁ περὶ ἐνὸς ἐγκλήματος ἀποδείξαι μὴ δυνάμενος πρὸς ἕτερον μὴ εἰσδεχθῆ
- 131) Τίνας δεῖ προσδέχεσθαι εἰς μαρτυρίαν

132) Περί ἐπισκόπου τοῦ ἀπὸ κοινωνίας ποιοῦντος τὸν αὐτῷ μόνῳ τὸ ἴδιον ἔγκλημα ὁμολογήσαντα

133) Ἴνα μὴ ὡς ἔτυχε τινὰ στερήσῃ τῆς κοινωνίας ὁ ἐπίσκοπος

Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861)

- Χρον/γία : (πρὶν καὶ μετὰ τὸ Πάσχα [6 Ἀπριλίου]-Αύγουστο) 861
- Πόλη : Κωνσταντινούπολη
- Αἰτία : Αἵρεση τῆς Εἰκονομαχίας καὶ τὸ ἰγνατιανὸ ζήτημα
- Αὐτοκράτωρ : Μιχαήλ ὁ Γ΄ (842-867)
- Μέλη : ~318 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Ὄνομασία : Πρωτοδευτέρα Σύνοδος [Prima-Secunda] (A-B)
 → ([α] 859 et [β] 861)
- Κανόνες : 17
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 343-361.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σελ. 647-704.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codicice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "S. Nilo", 1962, σελ. 445-479 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17)
- 2) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 10, 12)
- 3) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)

Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861)
Κανόνες (17)

Κανόνες ἐκτεθέντες παρὰ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρωτοδευτέρας συνόδου, τῆς συστάσης ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῶν ἀγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων.

- 1) Γνώμη ἐπισκόπου οἰκοδομείσθω μοναστήριον
- 2) Περὶ τοῦ ὅτι ἀπαιτεῖται ὁ ἀναδεξόμενος τὸν μοναχόν
- 3) Περὶ τοῦ ἀμελοῦντος τῶν ὑπὸ χειρὰ μοναχῶν
- 4) Περὶ τῶν καταλιπόντων τὰς ἰδίας μονὰς καὶ μὴ ἐπανελθόντων
- 5) Περὶ τοῦ τῆς πείρας χρόνου τῶν μοναζόντων
- 6) Περὶ τοῦ μὴ ἰδιόν τι ἔχειν τοὺς μοναχοὺς
- 7) Περὶ τοῦ μὴ οἰκοδομεῖν μονὴν τὸν ἐπίσκοπον ἐπὶ καταλύσει τῆς ἐπισκοπῆς
- 8) Περὶ τῶν μὴ διὰ νόσημα εὐνουχιζόντων
- 9) Περὶ τῶν τυπόντων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἱερέων
- 10) Περὶ τῶν τοῖς ἱεροῖς εἰς οἰκείαν χρωμένων ὑπηρεσίαν
- 11) Περὶ κληρικῶν ἀξιώματα κοσμικὰ ἀναδεχομένων
- 12) Περὶ κληρικῶν ἐν εὐκτηρίοις οἴκοις λειτουργούντων χωρὶς γνώμης τῶν ἐπισκόπων
- 13) Περὶ σχίσματος κληρικῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων
- 14) Περὶ σχίσματος ἐπισκόπων ἀπὸ τῶν ἰδίων μητροπολιτῶν
- 15) Περὶ σχίσματος μητροπολιτῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων πατριαρχῶν
- 16) Περὶ τοῦ μὴ ἐκλέγειν ἐπίσκοπον ζῶντος τοῦ πρώτου
- 17) Περὶ τοῦ μὴ ἀθρόον λαϊκόν τινα ἢ μοναχόν ἐπισκοπεῖν

Ἡ ἐν Ἀγία Σοφία Σύνοδος (879/880)

- Χρον/γία : (Νοέμβριος) 879-(13 Μαρτίου) 880 [7 συνεδρίες]
- Πόλη : Κωνσταντινούπολη (Ἐκκλησία τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας)
- Αἰτία : Ἀποκατάσταση εἰρήνης-ἐκκλ. ἐνότητας καὶ πρακτικὰ θέματα
- Αὐτοκράτωρ : Βασίλειος Α΄ ὁ Μακεδών (867-886)
- Μέλη : [383] 390 ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας
- Ὄνομασία : 8η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς ΚΠόλεως (πρβλ. Π καὶ Ρ/Π)
- Κανόνες : 3
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 361-366.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 2, Ἀθῆναι, 1852, σελ. 705-712.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Synodes Particuliers*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. I, 2, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1962, σελ. 480-486 (τρίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1)
- 2) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 2)
- 3) Θέματα μοναχικοῦ βίου (κ. 3)

Ἡ ἐν Ἀγία Σοφία Σύνοδος (879/880)
Κανόνες (3)

Κανόνες ἐκτεθέντες παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς ἐν τῷ περιωνύμῳ ναῷ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου σοφίας συστάσης καὶ τὴν ζ' καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἐπιβεβαιώσας, πᾶσαν δὲ σχισματικὴν καὶ αἰρετικὴν πλάνην ἀπελασάσης.

- 1) Περὶ τῶν ἐπιτιμηθέντων παρὰ τοῦ Ῥώμης, ὥστε οὕτως εἶναι καὶ παρὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀνάπαλιν
- 2) Ὅτι οἱ μονάσαντες ἐπίσκοποι ἐκπίπτουσι τῆς ἀξίας
- 3) Περὶ τῶν τυπτόντων καὶ φυλακίζόντων ἐπισκόπους

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

IV. Οί κανόνες
τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας

Κανόνες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας

- Ἅγιος Κυπριανὸς (Σύνοδος) Καρθαγένης (255)
- Ἅγιος Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (†265)
- Ἅγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματουργὸς (†270)
- Ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας (†311)
- Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας ὁ Μέγας (†373)
- Ἅγιος Βασίλειος Καισαρείας ὁ Μέγας (†378)
- Ἅγιος Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας (†385)
- Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (†390)
- Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης (†395)
- Ἅγιος Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου (†400)
- Ἅγιος Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας (†412)
- Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας (†444)
- Ἅγιος Γεννάδιος (Σύνοδος) Κωνσταντινουπόλεως (459)

Σύντμηση : Κανόνας 8/Πέτρος → 8ος καν. τοῦ ἁγ. Πέτρου Ἀλεξανδρείας

Κανόνες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας

ἔτος	• ἀριθμὸς κανόνων • προέλευση	σύντμηση
255	(1) Κυπριανὸς (Σύνοδος) Καρθαγένης	Κυπριανὸς
†265	(4) Διονύσιος Ἀλεξανδρείας	Διονύσιος
†270	(11) Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματ.	Γρηγόριος Νκ.
†311	(15) Πέτρος Ἀλεξανδρείας	Πέτρος
†373	(3) Μέγας Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας	Ἀθανάσιος
†378	(92) Μέγας Βασίλειος Καισαρείας	Βασίλειος
†385	(18) Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας	Τιμόθεος
†390	(1) Γρηγόριος ὁ Θεολόγος	Γρηγόριος Θ.
†395	(8) Γρηγόριος Νύσσης	Γρηγόριος Νσ.
†400	(1) Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου	Ἀμφιλόχιος
†412	(14) Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας	Θεόφιλος
†444	(5) Κύριλλος Ἀλεξανδρείας	Κύριλλος
459	(1) Γεννάδιος (Σύνοδος) Κων/πόλεως	Γεννάδιος
	Σύνολο : 174 κανόνες	

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 25α >

Ἅγιος Κυπριανὸς Καρθαγένης (248-258)

- Ἰδιότητα : Ἐπίσκοπος τῆς Καρθαγένης
- Κανόνες : 1
- Σημείωση : Ἐπιστολὴ τῆς Συνόδου τοῦ 255 (ἐν Καρθαγένη)· ὑπεγράφη ἀπὸ τοὺς 30 ἐπισκόπους καὶ ἐστάλη πρὸς τοὺς 18 ἐπισκόπους τῆς Νουμιδίας
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 366-371.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 3, Ἀθῆναι, 1853, σελ. 1-19.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 300-313 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- Θέματα προσελεύσεως καὶ ἐπιστροφῆς στὴν Ἐκκλησία (κ. 1)

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 25β >

Ἅγιος Κυπριανὸς Καρθαγένης (255)
Κανόνες (1)

[Κανὼν τοῦ ἁγίου] Κυπριανοῦ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἀφρων χώρας καὶ μάρτυρος. Ἐπιστολὴ συνοδική [Σύνοδος τῆς Καρχηδόνας].

1) Περὶ τοῦ δεῖν βαπτίζεσθαι τοὺς αἰρετικούς

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
 ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 26α >

Ἅγιος Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (247-265)

- Ἰδιότητα : Ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας
- Κανόνες : 4
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 543-551.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 1-13.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (Ive-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codifce di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 1-14 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 1, 2)
- 2) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 3, 4)

Ἅγιος Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (†265)
Κανόνες (4)

[Επιστολή] τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας [τῷ Βασιλείδῃ].

- 1) Περὶ τοῦ ποίαν ὥραν τοῦ ἁγίου σαββάτου ἐπιφωσκούσης τῆς ἁγίας κυριακῆς χρῆ ἡμᾶς ἀπονηστίζεσθαι τῇ νυκτί
- 2) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰς ἐν ἀφένδρῳ οὔσας τῶν γυναικῶν ἢ ναῶ προσιέναι ἢ κοινωνίας ἐφάπτεσθαι
- 3) Περὶ τοῦ τοὺς γεγαμηκότας ἀπέχεσθαι ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν
- 4) Περὶ τῶν ἀπροαίρετον ῥύσιν ἐν νυκτὶ παθόντων

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 27α >

“Άγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματουργός (240-270)

- Ἰδιότητα : Ἐπίσκοπος τῆς Νεοκαισαρείας (Πόντος)
- Κανόνες : 11
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 551-561.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 45-66.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale “St Nilo”, 1963, σελ. 17-30 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 11)
- 2) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)

Ἅγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυμ. (†270)
Κανόνες (11)

Ἐπιστολή κανονική τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας τοῦ Θαυματουργοῦ, περὶ τῶν ἐν τῇ καταδρομῇ τῶν βαρβάρων εἰδωλόθυτα φαγόντων ἢ καὶ ἕτερα ἅτινα πλημμελησάντων.

- 1) Περὶ τῶν μιαιοφαγησάντων ἐν τῇ καταδρομῇ καὶ περὶ τῶν διαφθαρεισῶν γυναικῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων
- 2) Κατὰ πλεονεξίας
- 3) [Περὶ τῆς Ἄχαρ]
- 4) Περὶ τῶν ἐν τῇ καταδρομῇ τὰ τῶν ὁμοφύλων ἀρπασάντων πράγματα
- 5) [Περὶ τῶν ἀρπαζόντων τὰ ἀλλότρια ἀντὶ τῶν ἰδίων]
- 6) Περὶ τῶν βία κατεχόντων τοὺς ἐκ τῶν βαρβάρων ἀποφυγόντας αἰχμαλώτους
- 7) Περὶ τῶν ἐγκαταλεχθέντων τοῖς βαρβάροις καὶ ἄτοπα ἅτινα κατὰ τῶν ὁμοφύλων τολμησάντων
- 8) Περὶ τῶν οἴκοις ἀλλοτρίοις ἐπελθεῖν τολμησάντων ἐν τῇ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῇ
- 9) Περὶ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἢ ἐν τοῖς ἰδίοις οἴκοις εὐρόντων τὰ ὑπὸ τῶν βαρβάρων καταλειφθέντα
- 10) Περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν εὐρητρα
- 11) Περὶ τῶν τόπων τῆς μετανοίας

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
 ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 28α >

Ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας (300-311)

- Ἰδιότητα : Ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας
- Κανόνες : 15
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 562-575.
- (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 14-44.
- (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 31-58 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Ζήτημα τῶν πεπτωκότων [*lapsi*] (διωγμὸς Διοκλητιανοῦ) (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)
- 2) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 15)

Ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας (†311)
Κανόνες (15)

Τοῦ ἁγίου Πέτρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας καὶ μάρτυρος κανόνες φερόμενοι ἐν τῷ περὶ μετανοίας αὐτοῦ λόγῳ [14]· τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ λόγου εἰς τὸ πάσχα [15ος].

- 1) Περὶ τῶν μετὰ πολλὰς βασάνους ἀρνησαμένων τὸν Χριστόν
- 2) Περὶ τῶν μετὰ τὸ φυλακισθῆναι μόνον ἀρνησαμένων
- 3) Περὶ τῶν μηδὲ φυλακισθέντων
- 4) Περὶ τῶν μὴ μετανοούντων
- 5) Περὶ τῶν καθυποκριναμένων
- 6) Περὶ δούλων ἀναγκασθέντων ὑπὸ τῶν οἰκείων δεσποτῶν ὑπὲρ αὐτῶν θῦσαι
- 7) Περὶ τῶν τὰς ἰδίας δούλας ἀνθ' ἑαυτῶν ἀναγκασάντων θῦσαι
- 8) Περὶ τῶν παραδοθέντων καὶ ἐκπεπτωκότων, εἴθ' οὕτως τε αὐτοῖς προσελθοῦσιν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἀγωνισαμένοις
- 9) Περὶ τῶν ἀύθαιρέτως ἑαυτοῖς εἰσπηδῶσιν εἰς τὸν ἀγῶνα
- 10) Περὶ κληρικῶν
- 11) Περὶ τῶν ἀύθαιρέτως εἰσελθόντων εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ μετὰ πολλὰς βασάνους ἀρνησαμένους
- 12) Περὶ τῶν δεδωκότων ἀργύρια
- 13) Περὶ τῶν φυγόντων
- 14) Περὶ τῶν βιασθέντων θῦσαι
- 15) Περὶ νηστείας τετράδος καὶ παρασκευῆς

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 29α >

Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας (328-373)

- Ἰδιότητα : (Ἀρχι)ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας
- Κανόνες : 3
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 575-585.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 67-87.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 59-80 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα προσελύσεως καὶ ἐπιστροφῆς στὴν Ἐκκλησία (κ. 3)
- 2) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 1)
- 3) Τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς (κ. 2)

Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας (†373)
Κανόνες (3)

[Κανόνες] τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Ἐπιστολή πρὸς Ἀμμοῦν μονάζοντα [1ος]· τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς ΛΘ' ἐορταστικῆς ἐπιστολῆς [2ος]· τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς Ρουφινιανὸν ἐπίσκοπον [3ος].

- 1) Περὶ γονορροῦς
- 2) Περὶ τῶν θείων γραφῶν
- 3) Περὶ τῶν δι' ἀνάγκην ὑποσυρέντων μὲν, μὴ φθαρέντων δὲ ἐν τῇ κακοπιστίᾳ

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
 ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΜΑΘΗΜΑ: ΚΑΝΟΝΙΚΟΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 30α >

Ἅγιος Βασίλειος Καισαρείας ὁ Μέγας (370-378)

- Ἰδιότητα : Ἐπίσκοπος τῆς Καισαρείας
- Κανόνες : 92
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 585-649.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 88-294.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codifice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 85-187 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα δογματικά (κ. 1, 47, 91, 92)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 3, 5, 6, 10, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 24, 27, 28, 32, 44, 69, 70, 73, 81, 82, 88, 89, 90)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 51)
- 4) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 86)
- 5) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 2, 7, 8, 9, 11, 13, 21, 22, 25, 26, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 83, 84, 85)
- 6) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 4, 23, 50, 87)
- 7) Ἑρμηνευτικὰ ζητήματα τῆς Ἀγίας Γραφῆς (κ. 15, 16)

Ἅγιος Βασίλειος Καισαρείας ὁ Μέγας (†378)
Κανόνες (92)

[Κανόνες] τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, πρὸς Ἀμφιλόχιον ἐπίσκοπον Ἰκονίου περὶ κανόνων ἐπιστολὴ Α΄ [1-16]· τῷ αὐτῷ περὶ κανόνων ἐπιστολὴ Β΄ [17-50]· τῷ αὐτῷ περὶ κανόνων ἐπιστολὴ Γ΄ [50-85]· τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν μακάριον Ἀμφιλόχιον γραφείσης ἐπιστολῆς περὶ τοῦ μὴ ἀγνοεῖν τὸν Κύριον τὴν ἡμέραν τοῦ τέλους καὶ τὴν ὥραν [86]· τοῦ αὐτοῦ πρὸς Διόδωρον ἐπίσκοπον Ταρσοῦ [87]· τοῦ αὐτοῦ πρὸς Παρηγόριον πρεσβύτερον [88]· τοῦ αὐτοῦ χωρεπισκόποις [89]· τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν ἐπισκόποις [90]· τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κζ' κεφαλαίου τῶν περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς τὸν μακάριον Ἀμφιλόχιον γεγραμμένων [91]· τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κθ' κεφαλαίου τῆς αὐτῆς πραγματείας [92].

- 1) [Προοίμιον] Περὶ καθαρῶν, πεπουζηνῶν καὶ ἐγκρατιτῶν
- 2) Περὶ τῆς κατ' ἐπιτήδευσιν φθειράσης τὸ κατὰ γαστρός
- 3) Περὶ διακόνου πορνεύσαντος
- 4) Περὶ τριγάμων καὶ πολυγάμων
- 5) Πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς ἐπὶ ἐξόδῳ αἰρετικούς
- 6) Περὶ κανονικῶν πορνεουσῶν, ἧγουν τῷ δοκεῖν νομίμως ζευγνυμένων
- 7) Περὶ ἀρρενοφθόρων καὶ λοιπῶν χαλεπῶς ἡμαρτηκῶτων
- 8) Τί ἐκούσιον ἀμάρτημα καὶ τί ἀκούσιον
- 9) Περὶ μοιχευόντων καὶ μοιχευομένων
- 10) Περὶ ἐπιορκούντων
- 11) Περὶ τῶν ἐκουσίως φονευσάντων
- 12) Περὶ διγάμων
- 13) Περὶ τῶν ἐν πολέμοις φονευόντων
- 14) Περὶ τῶν λαμβανόντων τόκους
- 15) Περὶ τῶν ζητημάτων
- 16) Περὶ τοῦ Νεεμάν
- 17) [Προοίμιον] Περὶ πρεσβυτέρου τινὸς Βιάνορος, ὁμωμοκότος μὴ λειτουργεῖν
- 18) Περὶ τῶν ἐκπιπτουσῶν παρθένων
- 19) Περὶ τῶν ἐκπιπόντων μοναχῶν
- 20) Περὶ γυναικὸς παρθενίαν ἐν αἰρέσει ὁμολογησάσης
- 21) Περὶ τοῦ ἀνδρα γυναικα ἔχοντα καὶ ἐλευθέρῳ μιγνύμενον πόρνον λογιζέσθαι, γυναῖκα δὲ πρὸς ἕτερον ἀπονεύσασαν μοιχαλίδα
- 22) Περὶ τοῦ ἐξ ἀρπαγῆς μεμνηστευμένην ἢ ἀμνήστευτον ἔχοντος

- 23) Περὶ τῶν δύο ἀδελφᾶς γαμούντων
 24) Περὶ χήρας καὶ ἀνδρὸς χηρεύσαντος
 25) Περὶ τοῦ τὴν διεφθαρμένην ὑπ' αὐτοῦ κατέχοντος
 26) Περὶ τῶν ἐκ πορνείας συναπτομένων
 27) Περὶ πρεσβυτέρου ἀθέσμῳ γάμῳ περιπαρέντος
 28) Περὶ τοῦ μὴ ὄρκῳ καταδεσμεῖν ἑαυτοῦς ἐν τινὶ πράγματι
 29) Περὶ τοῦ μηδὲν ὀμνύειν· εἰ δέ τις ἐπὶ τῷ κακῷσαί τινα, τὸν ὄρκον οὐ φυλάξει
 30) Περὶ τῶν ἀρπαζόντων καὶ τῶν τούτοις συναιρουμένων
 31) Περὶ τῆς ἐτέρῳ συναπτομένης ἀναχωρήσαντος τοῦ ἀνδρός
 32) Περὶ τῶν παραπιπτόντων κληρικῶν
 33) Περὶ τῆς καθ' ὁδὸν κησάσης
 34) Περὶ τῶν μοιχευθεισῶν γυναικῶν καὶ ἐξαγορευουσῶν
 35) Περὶ τῆς ἀλόγως καταλιπούσης τὸν ἴδιον ἄνδρα
 36) Περὶ στρατιωτίδων γυναικῶν γαμισκόντων
 37) Περὶ τοῦ ἀλλοτρίαν λαβόντος γυναῖκα
 38) Περὶ τῶν δίχα γονέων κορῶν ἀκολουθουσῶν ἀνδράσιν
 39) Περὶ τῆς τῷ μοιχῷ συζώσης
 40) Περὶ τῆς παρὰ γνώμην τοῦ δεσπότου δούλης λάθρα γαμηθείσης
 41) Περὶ χήρας δεῦτερον γάμον ἀσπαζομένης
 42) Περὶ τοῦ τῶν ὑπεξουσίων τοὺς γάμους ἀβεβαίους εἶναι
 43) Περὶ τοῦ πληγὴν ἐνεγκόντος θανατικὴν
 44) Περὶ διακονίσσης ἔλλησι συμπορνευσάσης
 45) Περὶ χριστιανοῦ τὸν Χριστὸν ἐνυβρίζοντος
 46) Περὶ τῆς ἐν ἀγνοίᾳ συναφθείσης τῷ καταλειφθέντι
 47) Περὶ ἐγκρατιτῶν καὶ σακκοφόρων καὶ ἀποτακτιτῶν
 48) Περὶ γυναικὸς τῆς ἐγκαταλειφθείσης ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀνδρός
 49) Περὶ τῶν πρὸς ἀνάγκην φθορῶν
 50) Περὶ τοῦ νόμον τριγάμου μὴ εἶναι
 51) [Προοίμιον] Περὶ τοῦ πάντα κληρικὸν παραπεσόντα ἔκπτωτον εἶναι
 52) Περὶ τῆς κατὰ τὴν ὁδὸν κησάσης
 53) Περὶ χηρῶν δούλων διγαμουσῶν
 54) Περὶ ἀκουσίων φόνων διαφορᾶς δήλωσις γενομένη
 55) Περὶ τῶν τοῖς λησταῖς ἀντεπεξιόντων
 56) Περὶ τῶν ἐκουσίως φονευόντων
 57) Περὶ τῶν ἀκουσίων φόνων
 58) Περὶ μοιχῶν
 59) Περὶ πορνευόντων
 60) Περὶ τῶν παρθενεύειν ἐπαγγειλαμένων ἢ μοναχῶν γινομένων καὶ ἐκπεσόντων
 61) Περὶ κλεπτῶν
 62) Περὶ ἀρρενοφθόρων
 63) Περὶ τῶν ἐν ἀλόγοις παραπιπτόντων
 64) Περὶ τῶν ἐπιόρκων
 65) Περὶ γοήτων ἢ φαρμάκων
 66) Περὶ τῶν τυμβωρύχων

- 67) Περὶ τῶν ἀδελφομιξία ἐαλωκότων
- 68) Περὶ τῶν ἀπειρημένων συγγενειῶν
- 69) Περὶ τῶν πρὸ γάμου ταῖς ἑαυτῶν μνησταῖς μιγνυμένων ἀναγνωστῶν
- 70) Περὶ τῶν ἐν χεῖλεσι μιανθέντων διακόνων ἢ πρεσβυτέρων
- 71) Περὶ τῶν συνεγνωκότων ἕκαστον τῶν προειρημένων ἀμαρτημάτων καὶ μὴ φανερούτων
- 72) Περὶ τῶν μάντεσιν ἑαυτοὺς ἐκδεδωκότων
- 73) Περὶ τοῦ τὸν Χριστὸν ἀρνησαμένου
- 74) Περὶ τῶν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εὐθυνομένων
- 75) Περὶ τῶν ἀδελφῆ ἰδία ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς μιγνυμένων
- 76) Περὶ τῶν τὰς νύμφας ἑαυτῶν λαμβανόντων
- 77) Περὶ τῶν τὰς συναφθείσας ἐγκαταλιμπανόντων καὶ ἐτέραις συναπτομένων
- 78) Περὶ τῶν δύο ἀδελφὰς λαμβανόντων εἰς συνοίκησιν
- 79) Περὶ τῶν ταῖς ἰδίαις μητρυαῖς ἐπιμαιομένων
- 80) Περὶ τῶν πολυγάμων
- 81) Περὶ τῶν ὑπὸ βαρβάρων εἰς ἄρνησιν ἐκκυλισθέντων
- 82) Περὶ τῶν ἐπιόρκων
- 83) Περὶ τῶν μαντευομένων ἢ μαντείας εἰς τοὺς ἑαυτῶν οἴκους εἰσαγόντων
- 84) Περὶ τῶν εὖ τοῖς ἰδίοις ἐπιτιμίαις χρωμένων
- 85) Περὶ τῶν κακῶς τοῖς ἰδίοις ἐπιτιμίαις χρωμένων
- 86) Περὶ ἐγκρατιῶν
- 87) [Προοίμιον] Κατὰ τῶν δύο ἀδελφὰς γαμούντων ἢ ἀδελφοῖς δυσὶ γαμουμένων
- 88) Ὡστε χωρισθῆναι αὐτὸν τοῦ συνοίκου γυναιίου
- 89) Ὡστε μὴ γίνεσθαι χωρὶς αὐτοῦ ὑπηρέτας παρὰ τοὺς κανόνας
- 90) Ὡστε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασι
- 91) Ὅτι χρὴ φυλάττεσθαι τὸ ἄγραφον ἐκκλησιαστικὸν ἔθος
- 92) Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγράφου ἔθους

Ἅγιος Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας (381-385)

- Ἰδιότητα : (Ἀρχι)ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας
- Κανόνες : 18 (ἐρωταποκρίσεις)
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 665-676.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 331-341.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codifice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 238-252 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 16)
- 2) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 13, 15, 17, 18)
- 3) Θέματα γαμικοῦ δικαίου (κ. 11)
- 4) Θέματα ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων (κ. 9)

Ἅγιος Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας (†385)
Κανόνες (18)

Ἀποκρίσεις κανονικαὶ Τιμοθέου τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐνὸς τῶν ΠΝ ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς τὰς προσενεχθείσας αὐτῷ ἐπερωτήσεις παρὰ τινων ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν.

- 1) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 2) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 3) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 4) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 5) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 6) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 7) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 8) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 9) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 10) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 11) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 12) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 13) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 14) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 15) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 16) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 17) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις
- 18) Ἑρώτησις/ Ἀπόκρισις

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 32α >

Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (372-390)

- Ἰδιότητα : Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κωνσταντινουπόλεως
- Κανόνες : 1
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 662-664.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 363-364.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 227-231 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

— Τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς (κ. 1)

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 32β >

Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (†390)
Κανόνες (1)

[Κανὼν] τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐκ τῶν ἐμμέτρων αὐτοῦ ποιημάτων.

1) Περὶ τῶν βιβλίων τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς διαθήκης, ἀρίθμησις ἔμμετρος

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
 ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 33α >

Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης (372--395)

- Ἰδιότητα : Ἐπίσκοπος τῆς Νύσσης (Καππαδοκία)
- Κανόνες : 8
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΑΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 11993, σελ. 649-662.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 295-330.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 200-226 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 2)
- 2) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8)

Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης (†395)
Κανόνες (8)

[Κανόνες] τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης. Ἐπιστολὴ κανονικὴ πρὸς Λητούιον ἐπίσκοπον Μελιτινῆς.

- 1) [Προοίμιον] Περὶ μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς
- 2) Περὶ τῶν ἀρνούμενων ἐκουσίως τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ περὶ τῶν μετὰ πολλὰς βασάνους τοῦτο παθόντων
- 3) Περὶ τῶν πρὸς γόητας ἢ μάντις ἀπιόντων
- 4) Περὶ τῶν δι' ἐπιθυμίαν καὶ ἡδονὴν ἀμαρτημάτων
- 5) (α) Περὶ τοῦ θυμοειδοῦς τῆς ψυχῆς μέρους
 (β) Περὶ τῶν μὴ πληρούντων τὸν τοῦ ἐπιτιμίου χρόνον καὶ ἐξοδευόντων τοῦ βίου
- 6) Περὶ κλοπῆς
- 7) Περὶ διαιρέσεως τυμβωρυχίας
- 8) Περὶ τῶν ἱεροσύλων

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
 ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 34α >

Ἅγιος Ἀμφιλόγιος Ἰκονίου (374--400)

- Ἰδιότητα : Ἐπίσκοπος τοῦ Ἰκονίου (Λυκαονία [Μικρὰ Ἀσία])
- Κανόνες : 1
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 664-665.
 (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 365-367.
 (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 232-237 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

— Τὰ κανονικὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς (κ. 1)

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 34β >

Ἅγιος Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου (†400)
Κανόνες (1)

[Κανὼν] τοῦ ἐν ἁγίοις Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου τοῦ Ἰκονίου ἐκ τῶν πρὸς Σέ-
λευκον ἰάμβων.

1) [Περὶ τῶν θεοπνεύστων βιβλίων]

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 35α >

Ἅγιος Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας (385-412)

- Ἰδιότητα : (Ἀρχι)ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας
- Κανόνες : 14
- Πηγές : (1) ΠΗΛΛΑΙΟΝ τῶν ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 111993, σελ. 676-686.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 342-354.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 259-273 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9)
- 2) Θέματα προσελύσεως καὶ ἐπιστροφῆς στὴν Ἐκκλησία (κ. 12)
- 3) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (κ. 10, 11)
- 4) Θέματα θείας λατρείας καὶ λειτουργικῆς (κ. 1, 8)
- 5) Θέματα χριστιανικοῦ βίου (κ. 13, 14)

Ἅγιος Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας (†412)
Κανόνες (14)

[Κανόνες] Θεοφίλου τοῦ ἀγιοτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Τῶν Θεοφανείων ἐπιστάντων ἐν Κυριακῇ προσφώνησις [1ος]· τοῦ αὐτοῦ ὑπομνηστικόν, ὅπερ ἔλαβεν Ἀμμὼν διὰ τὴν Λύκω [2-11]· τοῦ αὐτοῦ Ἀφυγγίω περὶ τῶν λεγομένων καθαρῶν [12ος]· τοῦ αὐτοῦ Ἀγάθωνι ἐπισκόπῳ [13ος]· τοῦ αὐτοῦ Μηνᾶ ἐπισκόπῳ [14ος].

- 1) Περὶ τῆς νηστείας τῶν Θεοφανείων
- 2) Περὶ τῶν τοῖς ἀρειανοῖς κοινωνησάντων
- 3) Περὶ τοῦ τοὺς ἀναξίους δεικνυμένους μετὰ τὴν χειροτονίαν παύεσθαι
- 4) Περὶ τοῦ βεβαίαν εἶναι τὴν κάθαρσιν, ἣν ἂν ὁ ἐπίσκοπος ἐπενέγκῃ
- 5) Περὶ τῶν ἐξ ἀγνοίας ἐπ' ἐγκλήμασι χειροτονουμένων
- 6) Περὶ τοῦ μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀθέσμως προβαινούσης χειροτονίας ἔπεσθαι τὴν κάθαρσιν
- 7) Περὶ τοῦ τὰς χειροτονίας ἐκ τοῦ φανεροῦ γίνεσθαι
- 8) Περὶ τοῦ μὴ κατηχούμενον γεύεσθαι τῶν εἰς θυσίαν προσφερομένων εὐλογιῶν
- 9) Περὶ τοῦ μὴ ἀπλῶς τὰς κατὰ ἱερέων κατηγορίας δέχεσθαι
- 10) Περὶ τοῦ γνώμῃ τοῦ τε ἐπισκόπου καὶ τοῦ κλήρου προβάλλεσθαι τῆς ἐκκλησίας οἰκονόμον
- 11) Περὶ τοῦ μὴ τὰ τῆς ἐκκλησίας τὸν ἐπίσκοπον ἰδιοποιεῖσθαι
- 12) Περὶ αἰρετικῶν
- 13) Περὶ τοῦ τὰς παρανόμους συναφείας διαζεύγνυσθαι
- 14) Περὶ τοῦ τοὺς ἀδικοῦντας τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεσθαι

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 36α >

Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας (412-444)

- Ἰδιότητα : (Ἀρχι)ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας
- Κανόνες : 5
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 686-692.
(2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 355-362.
(3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 274-284 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

- 1) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 3, 4, 5)
- 2) Θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (κ. 1, 2)

“Άγιος Κύριλλος ᾽Αλεξανδρείας (†444)
Κανόνες (5)

[Κανόνες] τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ᾽Αλεξανδρείας Δόμῳ [1-3]· τοῦ αὐτοῦ τοῖς κατὰ Λιβύην καὶ Πεντάπολιν ἐπισκόποις [4-5].

- 1) Περὶ τοῦ ἐπίσκοπον καθαιρεθέντα καὶ τοῦ ἱερουργεῖν παύεσθαι
- 2) Περὶ τοῦ πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔχειν τὴν ἐξουσίαν τὸν ἐπίσκοπον
- 3) Περὶ τοῦ μὴ διδόναι παραίτησιν ἱερέα
- 4) [Προοίμιον]
 - (α) Περὶ τοῦ ἀνεξετάστως μὴ χειροτονεῖν
 - (β) Περὶ τῶν ἐκ μοναστηρίων ἐξερχομένων καὶ χειροτονουμένων
 - (γ) Περὶ τοῦ πῶς καὶ πότε δεῖ χειροτονεῖν καὶ τίνα δεῖ ἐξετάζειν
- 5) Περὶ τῶν κατηχουμένων καὶ μετανοούντων, εἰ τοῦ τέλους ἐγγίζοιεν

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 37α >

Ἅγιος Γεννάδιος Κωνσταντινουπόλεως (458-471)

- Ἰδιότητα : Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως
- Κανόνες : 1
- Πηγές : (1) ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῶν ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου Λεονάρδου [Λειψία 1800], Ἀθῆναι, Ἀστήρ, 1993, σελ. 692-697.
- (2) ΡΑΛΛΗ Γ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, τ. 4, Ἀθῆναι, 1854, σελ. 368-374.
- (3) JOANNOU P.-P., *Discipline générale antique (IVe-IXe siècles). Les Canons des Pères Grecs (Lettres canoniques)*, édition critique du texte grec, version latine et traduction française, [Pontificia Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale], Fonti fascicolo IX, t. II, Grottaferrata (Rome), Tipografia Italo-Orientale "St Nilo", 1963, σελ. 290-299 (δίγλωσση).

Θεματικὴ τῶν Κανόνων

— Θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας (κ. 1)

ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1995-96

< 37β >

Ἅγιος Γεννάδιος Κωνσταντινουπόλεως (459)
Κανόνες (1)

Γενναδίου τοῦ ἀγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἀγίας Συνόδου πρὸς ἅπαντας τοὺς ὀσιωτάτους μητροπολίτας, ὥστε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασι.

1) Ὡστε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασι

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Έτος	• αριθμός κανόνων • προέλευση	σύντμηση
3ος αί.	(85) 'Αποστολικοί κανόνες	'Αποστόλων
255	(1) Κυπριανός (Σύνοδος) Καρθαγένης	Κυπριανός
†265	(4) Διονύσιος 'Αλεξανδρείας	Διονύσιος
†270	(11) Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματ.	Γρηγόριος Νκ.
†311	(15) Πέτρος 'Αλεξανδρείας	Πέτρος
314	(25) 'Η ἐν 'Αγκύρα Σύνοδος	"Αγκυρα
~319	(15) 'Η ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος	Νεοκαισάρεια
325	(20) Α' Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία	Α'
~340	(21) 'Η ἐν Γάγγρα Σύνοδος	Γάγγρα
341	(25) 'Η ἐν 'Αντιοχεία Σύνοδος	'Αντιόχεια
343	(21) 'Η ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος	Σαρδική
†373	(3) Μέγας 'Αθανάσιος 'Αλεξανδρείας	'Αθανάσιος
†378	(92) Μέγας Βασίλειος Καισαρείας	Βασίλειος
~380	(60) 'Η ἐν Λαοδικεία Σύνοδος	Λαοδικεία

Έτος	• αριθμός κανόνων • προέλευση	σύντμηση
381	(7) Β' Οικουμενική Σύνοδος έν Κωνσταντινουπόλει	Β'
†385	(18) Τιμόθεος 'Αλεξανδρείας	Τιμόθεος
†390	(1) Γρηγόριος ο Θεολόγος	Γρηγόριος Θ.
394	(1) 'Η έν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος	ΚΠολη
†395	(8) Γρηγόριος Νύσσης	Γρηγόριος Νσ.
†400	(1) 'Αμφιλόχιος 'Ικονίου	'Αμφιλόχιος
†412	(14) Θεόφιλος 'Αλεξανδρείας	Θεόφιλος
419	(133) 'Η έν Καρθαγένη Σύνοδος	Καρθαγένη
431	(8 [9]) Γ' Οικουμενική Σύνοδος έν 'Εφέσω	Γ'
†444	(5) Κύριλλος 'Αλεξανδρείας	Κύριλλος
451	(30) Δ' Οικουμενική Σύνοδος έν Χαλκηδόνι	Δ'
459	(1) Γεννάδιος (Σύνοδος) Κων/πόλεως	Γεννάδιος
691	(102) Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος έν Τρούλλω	Ε-ΣΤ
787	(22) Ζ' Οικουμενική Σύνοδος έν Νικαία	Ζ'
861	(17) 'Η Πρωτοδευτέρα Σύνοδος	Α-Β
879/880	(3) 'Η έν 'Αγία Σοφία Σύνοδος	'Αγία Σοφία
	Σύνολο : 770 κανόνες	

Χρονολογική κατανομή τῶν Κανόνων

[Κανόνες]

1ος αιώνας

— ∅

2ος αιώνας

— ∅

3ος αιώνας

1) Ἐποστολικοὶ Κανόνες (3ος αἰ.)	[85]
2) Ἅγιος Κυπριανὸς (Σύνοδος τῆς Καρθαγένης (255)	[1]
3) Ἅγιος Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (†265)	[4]
4) Ἅγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματουργὸς (†270)	[11]

(Ἐποστολικοὶ Κανόνες, 3 Πατέρες)· Σύνολο : [101]

4ος αιώνας

1) Ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας (†311)	[15]
2) Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)	[25]
3) Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319)	[15]
4) Ἀ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Νικαία (325)	[20]
5) Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340)	[21]
6) Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341)	[25]
7) Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)	[21]

- 8) Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας ὁ Μέγας (†373) [3]
- 9) Ἅγιος Βασίλειος Καισαρείας ὁ Μέγας (†378) [92]
- 10) Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380) [60]
- 11) Β΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (381) [7]
- 12) Ἅγιος Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας (†385) [18]
- 13) Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (†390) [1]
- 14) Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394) [1]
- 15) Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης (†395) [8]
- 16) Ἅγιος Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου (†400) [1]

(2 Οἰκ. Σύνοδοι, 7 Τοπ. Σύνοδοι, 7 Πατέρες)· Σύνολο : [333]

5ος αἰώνας

- 1) Ἅγιος Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας (†412) [14]
- 2) Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419) [133]
- 3) Γ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ (431) [8/9]
- 4) Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας (†444) [5]
- 5) Δ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι (451) [30]
- 6) Ἅγιος Γεννάδιος (Σύνοδος τῆς) Κωνσταντινουπόλεως (459) [1]

(2 Οἰκ. Σύνοδοι, 1 Τοπικὴ Σύνοδος, 3 Πατέρες)· Σύνολο : [192]

6ος αἰώνας

— ∅

7ος αἰώνας

- 1) Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Τρούλλῳ (691) [102]

(1 Οἰκ. Σύνοδος)· Σύνολο : [102]

8ος αιώνας

1) Ζ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Νικαία (787) [22]

(1 Οίκ. Σύνοδος)· Σύνολο : [22]

9ος αιώνας

1) Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861) [17]

2) Ἡ ἐν Ἁγία Σοφία Σύνοδος (879/880) [3]

(2 Τοπικὲς Σύνοδοι)· Σύνολο : [20]

Συμπεράσματα

6 Οικουμενικὲς Σύνοδοι
10 Τοπικὲς Σύνοδοι
13 Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας

Σύνολο τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας : [770]

ΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ : ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΤΙΤΛΟΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- I. Ἀποστολικοὶ Κανόνες
- II. Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων
- III. Κανόνες τῶν Τοπικῶν Συνόδων
- IV. Κανόνες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας

I. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Οἱ κανόνες τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων (3ος αἰ.)

- 1) Περὶ χειροτονίας ἐπισκόπων
- 2) Περὶ χειροτονίας πρεσβυτέρων καὶ διακόνων
- 3) Περὶ τῶν παρὰ τὴν συνήθειαν προσφερόντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 4) Περὶ τῆς τῶν προσφερομένων ὑποθέσεως
- 5) Περὶ πρεσβυτέρων τῶν τὰς ἑαυτῶν ἐκβαλλόντων γυναῖκας
- 6) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ κοσμικὰς ἀναδεδεγμένου φροντίδας
- 7) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα πρὸ τῆς ἑαρινῆς ἰσημερί-
ας ἐπιτελούντων
- 8) Περὶ ἱερατικῶν τῶν προσφορᾶς γενομένης μὴ μεταλαμβάνοντων
- 9) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ ἢτοι πιστοῦ πρὸ τῆς μεγάλης καὶ τελευταίας
εὐχῆς τῆς λειτουργίας ἀναχωρούντων
- 10) Περὶ παντὸς τοῦ τοῖς ἀκοινωνήτοις συνευχομένου
- 11) Περὶ παντὸς κληρικοῦ τοῖς καθηρημένοις συνευχομένου
- 12) Περὶ παντὸς πιστοῦ τοῦ μετὰ τὸν ἀφορισμὸν ἐν ἑτέρᾳ πόλει δεχθέν-
τος καὶ περὶ τοῦ αὐτὸν δεξαμένου
- 13) Περὶ παντὸς ἀφορισμένου τοῦ κατ' ἀπάτην δεχθέντος
- 14) Περὶ ἐπισκόπων τῶν ἑτέραις παροικίαις ἐπιπηδόντων
- 15) Περὶ κληρικοῦ τοῦ καταλιμπάνοντος τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν
- 16) Περὶ ἐπισκόπων τῶν ἀλλοτρίους δεχομένων κληρικούς
- 17) Περὶ τῶν δυσὶ γάμοις ἢ παλλακῇ περιπεσόντων
- 18) Περὶ τοῦ χήραν ἢ ἄλλως ἄτιμον γυναῖκα λαβόντος
- 19) Περὶ τῶν δύο ἀδελφὰς ἢ ἀνεψιὰν ἀγομένων
- 20) Περὶ κληρικῶν ἐγγύας διδόντων
- 21) Περὶ εὐνούχων τῶν μὴ ἑαυτοὺς ἀκρωτηριασάντων
- 22) Περὶ εὐνούχων τῶν ἑαυτοὺς ἀκρωτηριαζόντων, ὅτι οὐ κληροῦνται
- 23) Περὶ κληρικῶν τῶν ἑαυτοὺς ἀκρωτηριαζόντων, ὡς καθαιρέσει ὑπο-
βάλλονται

- 24) Περὶ λαϊκῶν τῶν ἑαυτοὺς ἀκρωτηριαζόντων, ὡς τριετίαν κολάζονται
- 25) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ πορνεία ἢ ἐπιπορκία ἀλόγτος ἢ κλοπῆ, ὡς καθαιρεῖται καὶ οὐκ ἀφορίζεται
- 26) Περὶ ἀναγνωστῶν καὶ ψαλτῶν, ὅτι ἔξεστι τούτοις μετὰ τὴν προχείρησιν γαμεῖν
- 27) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ τύπτοντος πιστοὺς ἀμαρτήσαντας
- 28) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ τοῦ μετὰ καθαίρεσιν λειτουργίας ἐφαπτομένου
- 29) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ ἐπὶ χρήμασι χειροτονουμένου
- 30) Περὶ ἱερατικοῦ τοῖς κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησαμένου πρὸς τὴν διακονίαν
- 31) Περὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐκ καταφρονήσεως τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου χωρὶς συναγόντων
- 32) Περὶ τοῦ μὴ προσλαμβάνεσθαι κληρικὸν ἀφωρισμένον
- 33) Περὶ τοῦ μηδένα κληρικὸν ἄνευ συστατικοῦ προσδέχεσθαι
- 34) Ὅτι εἰδέναί χρη τοὺς ἐπισκόπους τὸν ἑαυτὸν πρῶτον
- 35) Περὶ ἐπισκόπων τῶν εἰς ἀλλοτρίας παροικίας χειροτονούντων
- 36) Περὶ ἐπισκόπων χειροτονουμένων καὶ τὴν λειτουργίαν μὴ καταδεχομένων καὶ περὶ τῶν μὴ δεχομένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ
- 37) Περὶ τοῦ δις τοῦ ἔτους συνόδους γίνεσθαι
- 38) Περὶ τοῦ τὸν ἐπίσκοπον τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων ἔχειν τὴν φροντίδα
- 39) Περὶ τοῦ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους μηδὲν ἄνευ τοῦ ἐπισκόπου αὐτῶν ἐπιτελεῖν
- 40) Περὶ τοῦ φανερὰ εἶναι τὰ τοῦ ἐπισκόπου πράγματα καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας
- 41) Περὶ τοῦ τὸν ἐπίσκοπον τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων ἔχειν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς ἀναγκαίας αὐτοῦ χρείας
- 42) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ κύβοις σχολάζοντος
- 43) Περὶ κατωτέρων κληρικῶν κύβοις σχολαζόντων
- 44) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ τόκους ἀπαιτοῦντος
- 45) Περὶ παντὸς ἱερατικοῦ αἰρετικοῖς μόνον συνευξαμένου
- 46) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τὸ αἰρετικῶν βάπτισμα δεξαμένων
- 47) Περὶ ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων ἀναβαπτίζόντων
- 48) Περὶ λαϊκῶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ἐκβαλλόντων, ἢ ἐκβεβλημένας λαμβανόντων
- 49) Περὶ τῶν μὴ βαπτίζόντων εἰς τὴν ἁγία τριάδα
- 50) Περὶ τῶν ἐν βάπτισμα εἰς τὸν θάνατον τοῦ κυρίου ἐπιτελούντων
- 50*) Ὅτι ὁ πατὴρ οὐκ ἐσταυρώθη
- 50**) Ὅποῖος ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα
- 51) Περὶ ἱερατικοῦ τοῦ γάμου, κρεῶν καὶ οἴνου διὰ βδελυρίαν ἀπεχομένου
- 52) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἐπιστρέφοντας μὴ προσδεχομένων
- 53) Περὶ ἱερατικῶν τῶν οἴνου καὶ κρεῶν ἐν ἑορτῇ μὴ μεταλαμβάνόντων
- 54) Περὶ τοῦ ἐν καπηλείῳ ἐσθίοντος κληρικοῦ

- 55) Περὶ κληρικῶν τῶν τὸν ἴδιον ἐπίσκοπον ὑβρισάντων
 56) Περὶ κληρικῶν τῶν πρεσβυτέρους ἢ διακόνους ὑβρισάντων
 57) Περὶ τῶν τοὺς ἀναπήρους χλευαζόντων
 58) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τοῦ ἰδίου κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἀμελούντων
 59) Περὶ ἱερατικῶν τῶν τοὺς κληρικούς ἐνδεεῖς ὄντας παρορώντων
 60) Περὶ τῶν ψευδεπίγραφα ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκόντων
 61) Περὶ τῶν ἐπὶ ἀπηγορευμένη αἰτία ἀπελεγθέντων
 62) Περὶ τῶν κληρικῶν τῶν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀρνησαμένων
 63) Περὶ τῶν αἶμα ζῶου ἢ πνικτὸν ἐσθιόντων
 64) Περὶ τῶν τὴν κυριακὴν ἢ τὸ σάββατον νηστευόντων
 65) Περὶ τῶν εἰς συναγωγὴν Ἰουδαίων ἢ αἰρετικῶν προσευχομένων
 66) Περὶ τοῦ ἄπαξ κρούσαντος καὶ ἀποκτείναντος
 67) Περὶ τῶν ἀμνηστεύτους βιαζομένων παρθένους
 68) Περὶ ἀναχειροτονιῶν
 69) Περὶ τῶν τὴν ἀγίαν τεσσαρακοστὴν μὴ νηστευόντων
 70) Περὶ τῶν μετὰ Ἰουδαίων συνεορταζόντων
 71) Περὶ τῶν ἱεροῖς ἐθνῶν καὶ συναγωγαῖς καρποφούντων
 72) Περὶ κληρικοῦ ἀφελομένου τῆς ἐκκλησίας κηρὸν ἢ ἔλαιον
 73) Περὶ τοῦ ὀθόνην ἢ σκεῦος ἅγιον σφετεριζομένου
 74) Περὶ ἐπισκόπων προσκληθέντων εἰς κατηγορίαν καὶ μὴ ἀπαντησάντων
 75) Περὶ τοῦ τίνας δεκτέον εἰς μαρτύρησιν ἐπισκόπου
 76) Περὶ ἐπισκόπων τῶν οἰκείους τὴν χαριζομένων
 77) Περὶ ἀναπήρων τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τὸ σκέλος
 78) Περὶ κωφῶν καὶ τυφλῶν
 79) Περὶ τῶν δαίμονα ἐχόντων
 80) Περὶ τῶν ἐξ ἐθνῶν βαπτισομένων
 81) Περὶ κληρικῶν τῶν δημοσίας ἀναδεχομένων διοικήσεις
 82) Περὶ δούλων κληρώσεως
 83) Περὶ ἱερατικοῦ στρατεία σχολάζοντος
 84) Περὶ τοῦ βασιλέα ἢ ἄρχοντα ἀτιμάζοντος
 85) Περὶ τοῦ πόσα καὶ ποῖα βιβλία τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς χρῆ δέχεσθαι

II. ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Νικαίᾳ (325)

- 1) Περὶ τῶν εὐνουχιζόντων ἑαυτοὺς καὶ περὶ τῶν παρ' ἄλλων τοῦτο πασχόντων
- 2) Περὶ τῶν μετὰ τὸ βάπτισμα εὐθὺς κληρουμένων
- 3) Περὶ τῶν παρὰ κληρικοῖς συνεισάκτων γυναικῶν
- 4) Ὑπὸ πόσων καθίστασθαι τὸν ἐπίσκοπον
- 5) Περὶ τῶν ἀκοινωνήτων ὅτι οὐ δεῖ τούτους ὑφ' ἐτέρων δέχεσθαι· καὶ περὶ τοῦ δις τοῦ ἔτους τὰς συνόδους γίνεσθαι

- 6) Περὶ τῶν πόλεσι τισι διαφερόντων πρωτείων, καὶ περὶ τοῦ ἐπίσκοπον μὴ γίνεσθαι δίχα γνώμης τοῦ μητροπολίτου
- 7) Περὶ τοῦ Αἰλίας ἐπισκόπου
- 8) Περὶ τῶν λεγομένων καθαρῶν
- 9) Περὶ τῶν ἀνεξετάστως εἰς πρεσβύτερον προαχθέντων
- 10) Περὶ τῶν ἀρνησαμένων ἐν διωγμῶ καὶ προαχθέντων εἰς κλῆρον
- 11) Περὶ τῶν ἀρνησαμένων καὶ τελούντων ἐν λαϊκοῖς
- 12) Περὶ τῶν ἀποταξαμένων καὶ πάλιν εἰς τὸν κόσμον ἀναδραμόντων
- 13) Περὶ τῶν ἐν τῷ ἀποθνήσκειν κοινωνίαν ἐπιζητούντων
- 14) Περὶ κατηχουμένων παραπεσόντων
- 15) Περὶ τοῦ μεταβαίνοντος ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν κληρικοῦ
- 16) Περὶ τῶν ἐν αἷς προεβλήθησαν ἐκκλησίαις μὴ ἐμμενόντων
- 17) Περὶ κληρικῶν τοκιζόντων
- 18) Περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς διακόνους τὴν εὐχαριστίαν τοῖς πρεσβυτέροις· καὶ ἵνα μὴ πρὸ τούτων κάθηνται
- 19) Περὶ τῶν ἐκ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως προσιόντων
- 20) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐν κυριακαῖς καὶ ταῖς τῆς πεντηκοστῆς ἡμέραις γόνυ κλίνειν

Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει (381)

- 1) Περὶ τοῦ μένειν τὰ ἐν Νικαίᾳ νενομοθετημένα ἀσάλευτα καὶ περὶ ἀναθεματισμοῦ αἰρετικῶν
- 2) Περὶ τῆς καθ' ἑκάστην διοίκησιν εὐταξίας, καὶ τῶν ὀφειλομένων Αἰγυπτίοις καὶ Ἀντιοχεῦσι καὶ Κωνσταντινουπολίταις ταῖς μεγάλαις πόλεσι πρεσβείων, καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἐπίσκοπον ἄλλοτρία ἐκκλησία ἐπιβαίνειν
- 3) Περὶ τοῦ μετὰ τὸν Ῥώμης ὅτι δεύτερος ὁ Κωνσταντινουπόλεως
- 4) Περὶ τῆς κατὰ Μάξιμον ἀθέσμου χειροτονίας
- 5) Περὶ τοῦ ὅτι ὁ τῶν δυτικῶν τόμος εὐδεκτος
- 6) Περὶ τῶν ὀφειλόντων δεκτῶν εἶναι εἰς κατηγορίαν ἐπισκόπων ἢ κληρικῶν
- 7) Περὶ τῶν προστιθεμένων τῇ ὀρθοδοξίᾳ πῶς αὐτοὺς δεκτέον

Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ (431)

- 1) Περὶ τῶν συμφρόνων Νεστορίου καὶ Κελεστίου μητροπολιτῶν
- 2) Περὶ τῶν ἐπισκόπων τῶν προστεθέντων τοῖς Νεστορίου
- 3) Περὶ τῶν διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπὸ Νεστορίου καθαιρεθέντων κληρικῶν
- 4) Περὶ κληρικῶν τῶν τὰ Νεστορίου φρονούντων
- 5) Περὶ κληρικῶν ὑπὸ ἐπιτίμια γενομένων, δεχθέντων δὲ ὑπὸ Νεστορίου
- 6) Περὶ τῶν παρασαλευόντων τὰ δεδομένα τῇ συνόδῳ
- 7) Διαλαλιὰ περὶ τῶν ἐναλλασσόντων τὴν τῆς ἐν Νικαίᾳ πίστιν
- 8) Ψῆφος περὶ τοῦ ὅτι οἱ Κύπριοι δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας ποιοῦνται
- [9) Συνοδικὴ ἐπιστολὴ]

Δ' Οικουμενική Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι (451)

- 1) Περὶ τοῦ ἐκάστης συνόδου τοὺς κανόνας ἀπαρασαλεύτως φυλάττεσθαι
- 2) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπὶ χρήμασι χειροτονεῖν
- 3) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἢ μοναχὸν ἀλλοτρίων φροντίζειν πραγμάτων
- 4) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν μοναχοὺς ποιεῖν τι παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου ἢ συνιστᾶν μοναστήριον, μήτε κοσμικὰς ἀναδέχεσθαι φροντίδας
- 5) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀπὸ ἐκκλησίας ἐτέρας εἰς ἐτέραν μετατίθεσθαι κληρικὸν
- 6) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀπολελυμένως χειροτονεῖσθαι τινὰ τῶν κληρικῶν
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικούς ἢ μοναχοὺς γίνεσθαι κοσμικούς
- 8) Περὶ τοῦ δεῖν τὰ πτωχεῖα καὶ μαρτυρεῖα καὶ μοναστήρια ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον εἶναι
- 9) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικούς εἰς κοσμικὸν ἀπιέναι δικαστήριον, ἀλλὰ παρὰ τῷ ἰδίῳ ἐπισκόπῳ δικάζεσθαι
- 10) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἐν δύο πόλεων ἐκκλησίας κατατάττεσθαι
- 11) Περὶ τοῦ εἰρηνικοῖς γράμμασι τοὺς δεομένους ἐπικουρίας ἐφοδιάζεσθαι, αἱ γὰρ συστατικαὶ τοῖς ἐν ὑπολήψει δίδονται
- 12) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐκ βασιλικοῦ γράμματος ἐπίσκοπον γίνεσθαι μητροπολίτην, καὶ ὅτι εἰς δύο ἐπαρχίας μία οὐ τέμνεται
- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικούς ἀπιόντας χωρὶς γραμμάτων συστατικῶν λειτουργεῖν
- 14) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἱερατικούς πρὸς αἰρετικούς ἐπιγαμίας ποιεῖν
- 15) Περὶ διακονισσῶν
- 16) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰς ἑαυτὰς τῷ θεῷ ἀναθείσας παρθένας ἐπὶ γάμον ὁρμᾶν
- 17) Περὶ τοῦ ὅτι οὐκ ἀνατρέπεται διοίκησις τριάκοντα ἔτη κρατήσασα, καὶ περὶ τῶν καινιζομένων πόλεων
- 18) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἱερατικούς συνόμνυσθαι ἢ φατριάζειν
- 19) Περὶ τοῦ δεῖν δις τοῦ ἔτους ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ συνόδους γίνεσθαι
- 20) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μεταφέρεσθαι
- 21) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀνυπολήπτους κληρικούς κατηγορεῖν ἐπισκόπων
- 22) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικούς μετὰ θάνατον τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου τὰ αὐτοῦ διαρπάζειν
- 23) Περὶ τοῦ δεῖν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἐκβάλλεσθαι ξένους κληρικούς ἢ μοναχοὺς θορυβοῦντας
- 24) Περὶ τοῦ δεῖν τὰ μοναστήρια μὴ καταγώγια γίνεσθαι
- 25) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑπὲρ τὸ τρίμηνον χηρεύειν ἐκκλησίαν ἐπισκόπου
- 26) Περὶ τοῦ δεῖν ἕκαστον ἐπίσκοπον δι' οἰκονόμου διοικεῖν τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα
- 27) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν βιάζεσθαι γυναῖκα εἰς συνοικέσιον
- 28) Ψῆφος περὶ τῶν πρεσβείων τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως
- 29) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον τοῦ ἰδίου θρόνου ἀποκινούμενον ἐν πρεσβυτερίῳ καταλέγεσθαι

30) Περὶ τοῦ ὅτι ἀνεύθυνοι οἱ Αἰγύπτιοι, μὴ ὑπογράψαντες τῇ ἐπιστολῇ τοῦ ὀσίου Λέοντος Ῥώμης

Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Τρούλλῳ (691)

1) Πρόσταξις περὶ τοῦ φυλάττειν ἀκαινοτόμητον καὶ ἀπαράτρωτον τὴν παραδοθεῖσαν πίστιν ὑπὸ τῶν ἀγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων

2) Ἐπιβεβαίωσις τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων καὶ τῶν πατρικῶν παραδόσεων καὶ τῶν προκαταρξάντων συνόδων

Περὶ ἱερέων καὶ κληρικῶν

3) Περὶ καθέδρας πρεσβυτέρων τῶν δυσὶ γάμοις προσομιλούντων ἢ μετὰ τὴν χειροτονίαν συνάλλαγμα γαμικὸν ποιουμένων καὶ τῶν χήραν ἢ ἐκβεβλημένην λαμβανόντων

4) Περὶ ἐπιτιμίας ἀφιερωμένη γυναικὶ μιγνυμένου

5) Περὶ τοῦ μηδένα ἱερατικὸν ἐπεισάκτω θεραπεινίδι συνοικεῖν

6) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι πρεσβυτέροις ἢ διακόνοις μετὰ τὴν χειροτονίαν γάμῳ συναλλάσσειν

7) Περὶ τοῦ μὴ πρότερον πρεσβυτέρου διάκονον καθέζεσθαι

8) Περὶ τοῦ καθ' ἕκαστον ἔτος σύνοδον τῶν ἐπισκόπων κατ' ἐπαρχίαν γίνεσθαι ἔνθα ἂν ὁ μητροπολίτης δοκιμάσει

9) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι κληρικὸν καπηλικὸν ἐργαστήριον ἔχειν

10) Περὶ τοῦ μὴ λαμβάνειν ἱερέα τόκους ἢ ἑκατοστάς

11) Περὶ τοῦ μὴ προσοικειοῦσθαι Ἰουδαίους ἢ συλλαλεῖν ἢ ἰατρείας παρ' αὐτῶν λαμβάνειν

12) Περὶ τοῦ μηδένα ἐπίσκοπον μετὰ τὴν χειροτονίαν τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ συνοικεῖν

13) Περὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ ὑποδιακόνων τὰς ἰδίας γαμετὰς ἔχειν

14) Περὶ τοῦ μηδένα πρεσβύτερον πρὸ τριάκοντα ἐτῶν χειροτονεῖσθαι ἢ διάκονον πρὸ τῶν εἰκοσιπέντε ἢ διακόνισσαν πρὸ τῶν τεσσαράκοντα

15) Περὶ τοῦ μὴ ἔλαττον τῶν εἴκοσι ἐτῶν χειροτονεῖσθαι ὑποδιάκονον

16) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπτὰ διακόνων τῶν ἐν ταῖς Πράξεσιν εἰς τοὺς ἐν ἐκκλησίᾳ ὑπαριθμεῖν

17) Περὶ τοῦ μὴ παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου κληρικὸν ἐν ἑτέρα ἐκκλησίᾳ κατατάττεσθαι

18) Περὶ τοῦ προφάσει βαρβαρικῆς ἐπιδρομῆς ἢ ἐξ ἄλλης περιστάσεως μετανάστας γενομένους κληρικούς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἔθνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐπιστρέφειν

19) Περὶ τοῦ δεῖν τοὺς τῶν ἐκκλησιῶν προεστῶτας τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν ἐκδιδάσκειν τοὺς τῆς εὐσεβείας λόγους κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀγίων καὶ θεοφόρων πατέρων

20) Περὶ τοῦ μὴ δημοσίᾳ διδάσκειν ἐπίσκοπον ἐν πόλει ἀλλοτρίᾳ ἐχούσῃ ἄλλον ἐπίσκοπον

21) Περὶ τῶν ἐν ἐγκλήμασι κανονικοῖς ὑπευθύνων γινομένων κληρικῶν καὶ μετανοούντων

22) Περὶ τῶν ἐπὶ χρήμασι χειροτονουμένων

- 23) Περὶ τοῦ μὴ εἰσπράττειν τοὺς μεταδιδόντας τῆς κοινωνίας τὸ οἶνον
- 24) Περὶ τοῦ μὴ ἀνιέναι ἱερατικὸν ἢ μοναχὸν ἐν ἵπποδρομίαις
- 25) Περὶ τοῦ παραμένειν τὰς καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν ἀγροικικὰς παροικίας καὶ ἐγγωρίους τοῖς κατέχουσιν αὐτὰς ἐπισκόποις
- 26) Περὶ τοῦ μετέχειν καθέδρας μόνης τὸν κατ' ἄγνοιαν ἀθέσμῳ γάμῳ περιπαρέντα πρεσβύτερον
- 27) Περὶ τοῦ μὴ ἀμφιέννυσθαι ἀνοίκειον ἐσθῆτα τὸν ἐν κλήρῳ καταλεγόμενον
- 28) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὴν προσφερομένην σταφυλὴν τῇ ἀναιμάκτῳ τῆς προσφορᾶς θυσίᾳ συνάπτειν
- 29) Περὶ τοῦ ἅγια θυσιαστηρίου ὑπὸ νηστικῶν ἐπιτελεῖσθαι
- 30) Περὶ τοῦ μὴ συνοικεῖν τοὺς ἐκ συμφωνίας σωφρονεῖν ἐπαγγελλομένους
- 31) Περὶ τοῦ μὴ ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου λειτουργεῖν ἐν τοῖς ἔνδον οἰκίας τυγχάνουσιν εὐκτηρίοις
- 32) Περὶ τοῦ δεῖν ἐν τῇ ἀναιμάκτῳ θυσίᾳ μιγνύναι ὕδωρ ἐν τῷ οἴνῳ
- 33) Περὶ τοῦ ὅτι ἰουδαϊκὸν ἐστὶ τὸ μόνους τοὺς ἐκ γένους ἱερατικοῦ κατατάττειν ἐν κλήρῳ
- 34) Περὶ τῶν συνομνυμένων καὶ φατριαζόντων ἐπίσκοπον ἢ κληρικόν
- 35) Περὶ τοῦ μὴ ἀφαιρεῖσθαι ἢ σφετερίζεσθαι τὸν μητροπολίτην τὰ τοῦ ἐπισκόπου μετὰ θάνατον
- 36) Περὶ τῆς τῶν πατριαρχῶν τιμῆς
- 37) Περὶ τῶν ἐξ ἐπηρείας βαρβαρικῆς ἔξω τῶν οἰκείων ἐπαρχιῶν διαγόντων ἐπισκόπων
- 38) Περὶ τοῦ ἐν τῇ καινισθῆσει πόλει καὶ τὴν τῶν ἐκκλησιῶν τάξιν ἐπακολουθεῖν
- 39) Περὶ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κυπρίων νήσου

Περὶ μοναχῶν καὶ μοναστηρίων

- 40) Περὶ τοῦ μὴ ἀνεξετάστως προσιέναι τοὺς τὸν μονήρη βίον ἐπανηρημένους
- 41) Περὶ τῶν ἐν ἐγκλείστραις βουλομένων εἰσελθεῖν
- 42) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τοὺς λεγομένους ἐρημίτας κατὰ κεφαλῆς κομῶντας ἐν πόλει διάγειν
- 43) Περὶ τοῦ προσδέχεσθαι εἰς τὸ μοναχικὸν τάγμα πάντα τὸν ἐν οἴῳδῃποτε πταίσματι ἀλῶντα
- 44) Περὶ τοῦ πορνεύοντος μοναχοῦ ἢ πρὸς γάμου κοινωνίαν γυναῖκα ἀγόμενον
- 45) Περὶ τοῦ μὴ κεκοσμημένας εἰσάγειν τῷ μοναστηρίῳ τὰς μελλούσας καταξιῶσθαι τοῦ σχήματος
- 46) Περὶ τοῦ μὴ ἐξέρχεσθαι τὰς τῷ μοναστηρίῳ καταταττομένας χωρὶς ἀπαραιτήτου ἀνάγκης
- 47) Περὶ τοῦ μήτε ἐν γυναικείῳ μοναστηρίῳ ἀνὴρ, μήτε ἐν ἀνδρείῳ γυνὴ καθευδῆσαι
- 48) Ὅτι δεῖ τὴν κατὰ κοινὴν συμφωνίαν διαζευχθεῖσαν τοῦ χειροτονηθέντος ἐπισκόπῳ ἐν μοναστηρίῳ εἰσιέναι

49) Ὅτι τὰ ἅπαξ καθιερωθέντα μοναστήρια οὐ δεῖ γενέσθαι κοσμικὰ καταγώγια

Περὶ λαϊκῶν

50) Περὶ τοῦ μὴ κυβεύειν ἱερατικούς ἢ λαϊκούς

51) Ἀπαγόρευσις τοῦ ὄραν μίμους καὶ κυνήγια καὶ τὰς ἐπὶ σκηνῆς ὀρχήσεις

52) Περὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγίᾳ τεσσαρακοστῇ γίνεσθαι τὴν τῶν προηγιασμένων λειτουργίαν

53) Περὶ τοῦ μὴ ταῖς χηρευούσαις μητράσι τοὺς ἀναδόχους τῶν παίδων γαμικῶς συναλλάσσειν

54) Περὶ τῶν ἐκ συγγενείας κεκλυμένων γάμων

55) Περὶ τοῦ μὴ ἐν σαββάτοις καὶ κυριακαῖς νηστεύειν

56) Περὶ τῆς τῶν Ἀρμενίων ἐν τῇ ἀγίᾳ τεσσαρακοστῇ σαββάτων καὶ κυριακῶν τυροφαγίας

57) Περὶ τοῦ μὴ προσφέρειν ἐν θυσιαστηρίῳ μέλι καὶ γάλα

58) Περὶ τοῦ μὴ μεταδοῦναι ἑαυτῷ λαϊκὸν τῶν θείων μυστηρίων

59) Περὶ τοῦ μὴ ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ ἔνδον οἰκίας τυγχάνοντι βάπτισμα ἐπιτελεῖσθαι

60) Περὶ τῶν ὑποκρινομένων δαιμονῶν

61) Περὶ μάντεων καὶ ἐπαιδῶν καὶ ἀρκοπαίκτων

62) Περὶ καλάνδων καὶ βοτῶν καὶ βρουμαλίων

63) Ὅτι οὐ δεῖ τὰ ψευδῶς συμπλασθέντα μαρτυρολόγια ἀναγινώσκεσθαι

64) Περὶ τοῦ μὴ λαϊκὸν διδασκαλικὸν μεταδιώκειν ἀξίωμα

65) Περὶ τῶν ἐν ταῖς νεομηνίαις ὑπὸ τινων πρὸ τῶν οἴκων ἀπτομένων πυρκαϊῶν

66) Περὶ τοῦ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σχολάζειν τὴν ἀναστάσιμον ἑβδομάδα

67) Περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι αἵματος καὶ πνικτοῦ

68) Περὶ τοῦ μὴ διαφθεῖρειν βιβλίον τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς Διαθήκης ἢ κατατέμνειν εἰς μυρεψούς

69) Περὶ τοῦ μὴ εἰσέρχεσθαι λαϊκὸν ἔνδον τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου

70) Περὶ τοῦ μὴ λαλεῖν τὰς γυναῖκας ἐν τῷ τῆς λειτουργίας καιρῷ

71) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τοὺς διδασκομένους τοὺς πολιτικούς νόμους ἔθεσιν ἑλληνικοῖς κεχρῆσθαι

72) Περὶ τοῦ μὴ συνάπτεσθαι ἄνδρα ὀρθόδοξον αἰρετικῇ γυναικί

73) Ὅτι οὐ δεῖ ἐν τῷ ἐδάφει τύπους σταυροῦ κατασκευάζειν

74) Ὅτι οὐ δεῖ ἔνδον ἱεροῦ οἴκου ἐσθίειν

75) Περὶ τοῦ μὴ βοαῖς ἀτάκτοις ἐν τῷ ψάλλειν κεχρῆσθαι

76) Ὅτι οὐ δεῖ ἔνδον ἱερῶν περιβόλων καπηλεῖον ἢ βρωμάτων εἶδη προτιθέναι ἢ ἐμπορεύεσθαι

77) Περὶ τοῦ μὴ ἀπολούεσθαι κληρικούς ἢ ἀσκητὰς μετὰ γυναικῶν ἐν βαλανείῳ

78) Περὶ τοῦ ἐκμανθάνειν τοὺς φωτιζομένους τὴν πίστιν

79) Περὶ τῶν μετὰ τὴν κυριακὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως λοχείας ἐπιτελούντων

- 80) Περὶ τοῦ μὴ χρονίζειν ἄνευ ἀνάγκης ἔξω τῆς ἐκκλησίας
 81) Περὶ τοῦ μὴ προστιθέναι τῷ τρισαγίῳ τό, Ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς
 82) Περὶ τοῦ μὴ τοὺς ζωγράφους ἐν τῷ δακτυλοδεικτεῖν τὸν Πρόδρομον ἀμνὸν ἐγχαράττειν
 83) Περὶ τοῦ μὴ μεταδιδόναι τοῖς τῶν νεκρῶν σώμασι τῆς θείας εὐχαριστίας
 84) Περὶ τῶν μὴ ἐν βεβαιότητι γινωσκομένων εἴ γε ἐβαπτίσθησαν
 85) Περὶ τοῦ ἀπολαύειν τῆς ἐλευθερίας τοὺς ἐν τρισὶ μάρτυσιν ἐλευθερουμένους
 86) Περὶ τῶν ἐπὶ ψυχῶν ὀλίσθω πόρνας ἐκτρεφόντων
 87) Περὶ τῆς τὸν ἴδιον ἄνδρα καταλιμπανούσης ἢ τοῦ τὴν ἰδίαν γυναῖκα ἄνδρα καὶ ἐτέρῳ προσώπῳ συναπτόμενον
 88) Περὶ τοῦ μὴ ἐν τῷ οἴκῳ κτῆνος εἰσάγειν, εἰ μὴ ἐν ὁδοιπορίᾳ δι' ἀνάγκην πολλήν
 89) Περὶ τοῦ ἐν ποίᾳ ὥρᾳ δεῖ ἀπονηστεύεσθαι τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ
 90) Περὶ τοῦ μὴ κλίνειν γόνυ τῇ κυριακῇ
 91) Περὶ ἐπιτιμίων τῶν διδόντων καὶ δεχομένων τὰ ἀμβλωθρίδια
 92) Περὶ τῶν ἀρπαζόντων γυναῖκας ἐπ' ὀνόματι συνοικεσίου
 93) Ὅτι μοιχαλὶς ἐστὶν ἢ ἐτέρῳ συνοικοῦσα πρὸ τοῦ πεισθῆναι τετελευτηκένοι τὸν ἄνδρα
 94) Περὶ τῶν ὀμνούντων ὄρκους ἑλληνικούς
 95) Περὶ τοῦ πῶς δέχεσθαι τοὺς ἐξ αἰρέσεως ἐπιστρέφοντας
 96) Περὶ τοῦ μὴ ἐμπλοκὴν τριχῶν ποιεῖσθαι τὸν ἄνδρα
 97) Περὶ τῶν ἀδιακρίτως ἐν ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν ἰδίων γυναικῶν μενόντων
 98) Περὶ τοῦ μνηστευσαμένην λαμβάνοντος ζῶντος τοῦ μνηστευσαμένου
 99) Περὶ τῶν Ἀρμενίων, τῶν ἔνδον ἱεροῦ θυσιαστηρίου μέλη κρεῶν ἐψημένων προσαγόντων
 100) Περὶ τοῦ μὴ ἐγχαράττεσθαι ἐν πίναξιν τὰ πρὸς ἡδονὴν κινουῦντα
 101) Περὶ τοῦ μὴ τὴν κοινωνίαν τοὺς λαϊκοὺς ἐν τῷ σώματι δέχεσθαι καὶ μὴ εἰς δοχὴν χρυσῆν ἢ ἀργυρᾶν
 102) Ὅτι χρὴ τὴν τοῦ ἡμαρτηκότος διάθεσιν ἐπισκέπτεσθαι καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ἁμαρτήματος

Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν Νικαίᾳ (787)

- 1) Ὅτι δεῖ τοὺς θείους κανόνας κατὰ πάντα φυλάττειν
- 2) Ὅτι δεῖ τὸν χειροτονούμενον ἐπίσκοπον ἀσφαλῶς συντάττεσθαι τοὺς κανόνας φυλάττειν, εἰ δὲ μὴ γε μὴ χειροτονεῖσθαι
- 3) Ὅτι οὐ δεῖ ἄρχοντας ψηφίζεσθαι ἐπίσκοπον
- 4) Περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι τοὺς ἐπισκόπους πάσης δοσοληψίας
- 5) Ὅτι οἱ ὄνειδίζοντες τοὺς κληρικοὺς διὰ τὸ τετάχθαι ἐν ἐκκλησίᾳ χωρὶς δοσίων ἐπιτιμίῳ ὑπόκεινται
- 6) Περὶ τοῦ γίνεσθαι τοπικὴν σύνοδον κατὰ χρόνον
- 7) Ὅτι τοὺς ἐγκαινισθέντας ναοὺς ἐκτὸς καταθέσεως ἀγίων λειψάνων δεόν ἀναπληρωθῆναι

- 8) Ὅτι τοὺς Ἑβραίους οὐ χρὴ δέχεσθαι, εἰ μήπω ἐξ εἰλικρινοῦς καρδίας ἐπιστρέψουσι
- 9) Περὶ τοῦ μὴ κρύπτειν τινα τῆς χριστιανοκατηγορικῆς αἰρέσεως βιβλίον
- 10) Ὅτι οὐ δεῖ κληρικὸν ἀπολιπεῖν τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν καὶ ἐν ἑτέρᾳ ἀφικέσθαι χωρὶς εἰδήσεως τοῦ ἐπισκόπου
- 11) Ὅτι δεῖ οἰκονόμους εἶναι ἐν τοῖς ἐπισκοπεύουσιν καὶ τοῖς μοναστηρίοις
- 12) Ὅτι οὐ δεῖ ἐκποιεῖσθαι ἐπίσκοπον ἢ ἡγούμενον ἐκ τῶν προαστείων τῆς ἐκκλησίας
- 13) Ὅτι μεγάλης κατακρίσεως ἄξιοί εἰσιν οἱ τὰ μοναστήρια κοινοῦντες
- 14) Ὅτι οὐ χρὴ ἐκτὸς χειροθεσίας ἀναγινώσκειν ἐν τῇ συνάξει ἐπὶ ἄμβωνος
- 15) Ὅτι οὐ δεῖ κληρικὸν ἐν δυσὶν ἐκκλησίαις κατατάττεσθαι
- 16) Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικὸν ἄνδρα ἱματίοις πολυτελέσιν ἀμφιέννυσθαι
- 17) Ὅτι μὴ ἔχων τις τὰ πρὸς ἀπαρτισμὸν μὴ ἐπιχειρεῖν κτίζειν εὐκτήριον οἶκον
- 18) Ὅτι οὐ δεῖ γυναῖκας ἐνδαιτᾶσθαι ἐν ἐπισκοπεύουσιν ἢ ἐν ἀνδρείοις μοναστηρίοις
- 19) Περὶ τοῦ ἐκτὸς δοσιῶν τὰς καταταγὰς τῶν ἱερατικῶν, μοναχῶν τε καὶ μοναστριῶν γίνεσθαι
- 20) Ὅτι οὐ δεῖ ἀπὸ τοῦ παρόντος γίνεσθαι διπλοῦν μοναστήριον καὶ περὶ τῶν διπλῶν μοναστηρίων
- 21) Ὅτι οὐ δεῖ καταλιμπάνειν τοὺς μοναχοὺς τὰ οἰκεῖα μοναστήρια καὶ ἐν ἑτέροις μεταβαίνειν
- 22) Ὅτι δεῖ μετ' εὐχαριστίας καὶ πάσης φειδοῦς καὶ εὐλαβείας μοναχοὺς, εἰ συμβῆ, μετὰ γυναικῶν ἐσθίειν

III. ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Ἡ ἐν Ἀγκύρα Σύνοδος (314)

- 1) Περὶ πρεσβυτέρων ἐπιθυσάντων καὶ ἀναπαλαισάντων γενναίως
- 2) Περὶ διακόνων ἐπιθυσάντων
- 3) Περὶ τῶν ἐκ φυγῆς συλληφθέντων καὶ πρὸς βίαν τι παθόντων ἑλληνικόν
- 4) Περὶ τῶν κατὰ διαφόρους αἰτίας ἑλληνικόν τι πραξάντων
- 5) Περὶ τῶν μετὰ λύπης εἰδωλοθύτων γευσαμένων
- 6) Περὶ τῶν ἐκ δειλίας ἑλληνισάντων
- 7) Περὶ τῶν ἐν τόποις εἰδωλικοῖς ἐσθιόντων
- 8) Περὶ τῶν πολλακίς βία ἐπιθυσάντων
- 9) Περὶ τῶν αἰτίων καὶ ἄλλοις τοῦ ἐπιθῦσαι γινομένων
- 10) Περὶ διακόνων ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι περὶ γάμου μαρτυρουμένων
- 11) Περὶ μνηστευθεισῶν καὶ ὑπὸ ἑτέρων φθαρεισῶν
- 12) Περὶ τῶν ἐν κατηγουμένοις ἐπιθυσάντων

- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν χωρὶς γνώμης ἐπισκόπου ὑπὸ χωρεπισκόπου χειροτονεῖσθαι κληρικόν
- 14) Περὶ τῶν ἐν κλήρῳ κρεωφαγίαν φευγόντων
- 15) Περὶ τῶν ἐν ταῖς χρεῖαις τῶν ἐκκλησιῶν πιπρασκομένων πρεσβυτέρους ἐκκλησιαστικῶν
- 16) Περὶ τῶν εἰς ἄλογα πορνευσάντων
- 17) Περὶ τῶν εἰς ἄλογα καὶ ἄρρενας ἀποσαπέντων ἢ καὶ ἔτι σηπομένων
- 18) Περὶ τῶν εἰς ἐπισκοπὴν προβληθέντων καὶ μὴ δεχθέντων
- 19) Περὶ τῶν εἰς παρθενίαν ἀποταξαμένων καὶ ἀδελφοῦ σχήματι συνοικουσῶν τι
- 20) Περὶ τῶν μοιχαλίδας ἐχόντων γυναῖκας ἢ μοιχευόντων
- 21) Περὶ τῶν ἃ τίκτουσιν ἐκ πορνείας ἀναιρουσῶν διὰ φθορείων
- 22) Περὶ φονέων
- 23) Περὶ τῶν παρὰ γνώμην φονέων
- 24) Περὶ μαντευομένων καὶ φαρμακευομένων
- 25) Περὶ τῶν συνειδότην παρθένων φθοραῖς

Ἡ ἐν Νεοκαισαρεία Σύνοδος (~319)

- 1) Περὶ πρεσβυτέρων γημάντων ἢ πορνευόντων
- 2) Περὶ τῶν δύο ἀδελφοῖς γαμηθεισῶν ἢ γαμούντων ἀδελφάς
- 3) Περὶ πολυγάμων
- 4) Περὶ τῶν προθεμένων πορνεῦσαι καὶ κωλυθέντων
- 5) Περὶ κατηχουμένων ἀμαρτανόντων
- 6) Περὶ κατηχουμένης ἐγκύμονος, ὅτε θέλει βαπτίζεται
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν εἰς γάμους διγάμων πρεσβύτερον ἔρχεσθαι
- 8) Περὶ τῶν γυναίξιν μοιχαλίσι συνεζευγμένων
- 9) Περὶ τῶν σωματικῶς ἡμαρτηκῶτων πρὸ τῆς χειροτονίας πρεσβυτέρων
- 10) Περὶ τῶν σωματικῶς ἡμαρτηκῶτων πρὸ τῆς χειροτονίας διακόνων
- 11) Περὶ τοῦ πότε δεῖ χειροτονεῖσθαι πρεσβύτερον
- 12) Περὶ τῶν ἐν τῷ νοσεῖν φωτισθέντων
- 13) Περὶ πρεσβυτέρων ἐπιχωρίων
- 14) [Περὶ χωρεπισκόπων]
- 15) Περὶ τοῦ πόσους εἶναι χρὴ διακόνους ἐν ἐκάστη πόλει

Ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (~340)

- 1) Περὶ τῶν βδελυσσομένων τὸν νόμιμον γάμον
- 2) Περὶ τῶν βδελυσσομένων τὴν κρεωφαγίαν
- 3) Περὶ δούλων τῶν ἐν χριστιανισμοῦ προφάσει τῶν οἰκείων δεσποτῶν ἀφηνιώντων
- 4) Περὶ τῶν διακρινομένων ἀπὸ γεγαμηκῶτων κοινωνῆσαι πρεσβυτέρων
- 5) Περὶ τῶν τὰς ἐν ἐκκλησίαις συνάξεις εὐτελιζόντων
- 6) Περὶ τῶν τὰς λειτουργίας ἔξω τῶν ἐκκλησιῶν ποιουμένων
- 7) Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καρποφοριῶν τῶν παρὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου

- 8) Περὶ τῶν εἰς πτωχοὺς καρποφοριῶν δίχα τοῦ ἐπισκόπου γινομένων
- 9) Περὶ τῶν παρθενεύοντων ὡς βδελυσομένων τὸν γάμον
- 10) Περὶ τῶν ἐν παρθενίᾳ ἐπαιρομένων
- 11) Περὶ τῶν τὰς ἐπὶ πτωχῶν ἀγάπας ἐν γέλῳ θεμένων
- 12) Περὶ τῶν περιβολαίῳ χρωμένων καὶ καταφρονούντων τῶν βήρους φρονούντων
- 13) Περὶ γυναικῶν τῶν ἀμφιάσμασιν ἀνδρῶν κεχρημένων
- 14) Περὶ γυναικῶν τῶν τοὺς ἰδίους ἀνδρας καταλιμπανουσῶν
- 15) Περὶ τῶν ἐν προφάσει εὐλαβείας περιορώντων τὰ τέκνα
- 16) Περὶ τῶν ἐν προφάσει εὐλαβείας περιορώντων γονέων
- 17) Περὶ γυναικῶν προφάσει εὐλαβείας ἀποκειρομένων
- 18) Περὶ τῶν ἐν κυριακαῖς νηστευόντων
- 19) Περὶ τῶν τὰς ἐκκλησιαστικὰς μὴ νηστευόντων νηστείας
- 20) Περὶ τῶν τὰς μαρτύρων βδελυσομένων συνάξεις
- 21) [Ἐπίλογος]

Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος (341)

- 1) Περὶ τῶν πραττόντων ἐναντία τοῖς ἐν Νικαίᾳ ὀρισθεῖσι περὶ τοῦ Πάσχα
- 2) Περὶ τῶν καταφρονούντων τῆς ἐν ἐκκλησίᾳ εὐχῆς καὶ περὶ τῶν κατ' οἶκους κοινωνούντων ἀκοινωνήτοις
- 3) Περὶ τῶν ἐξ ἑτέρας παροικίας εἰς ἑτέρας ἐμφωλευόντων παρὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου
- 4) Περὶ τῶν καθηρημένων καὶ τολμώντων ἱερατεύειν
- 5) Περὶ τῶν ἐαυτοὺς ἀφελκόντων τῆς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας καὶ ἰδία συναγομένων
- 6) Περὶ τῶν ἀκοινωνήτων ὅτι οὐκ ἐξὸν αὐτοὺς δέχεσθαι
- 7) Περὶ τοῦ μηδένα τῶν ξένων ἄνευ εἰρηνικῶν δέχεσθαι
- 8) Περὶ τῶν ἐπὶ ξένοις εἰρηνικῶν τῶν ἐπιχωρίων πρεσβυτέρων καὶ ἐπισκόπων
- 9) Περὶ τῶν καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν μητροπολιτῶν
- 10) Περὶ τῶν καλουμένων χωρεπισκόπων καὶ τῶν χειροτονιῶν αὐτῶν
- 11) Περὶ τῶν δίχα γνώμης τοῦ μητροπολίτου βασιλεῖ προσιόντων
- 12) Περὶ τῶν καθαιρεθέντων καὶ βασιλεῖ προσιόντων
- 13) Περὶ τῶν ἐξ ἐπαρχίας ἑτέρας τολμώντων χωρεῖν καὶ χειροτονεῖν
- 14) Περὶ τῆς ἐπὶ κρίσεσιν ἐπισκόπων ἐγκαλουμένων διαφωνίας
- 15) Περὶ τῶν κατακριθέντων ἐπισκόπων ὑπὸ τῶν τῆς ἐπαρχίας συμφῶνως
- 16) Περὶ σχολαζόντων ἐπισκόπων εἰς σχολάζουσαν ἐκκλησίαν ἐαυτοὺς ἐπιρριπτόντων
- 17) Περὶ τῶν προβληθέντων ἐπισκόπων καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν παραιτουμένων
- 18) Περὶ τῶν προβληθέντων εἰς ἐπισκοπὴν καὶ μὴ δεχθέντων
- 19) Περὶ τῶν ἐπισκοπικῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις χειροτονιῶν
- 20) Περὶ τῶν ὀφειλουσῶν γίνεσθαι δις τοῦ ἔτους τοῖς τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόποις συνόδων

- 21) Περὶ τοῦ κατὰ μηδένα τρόπον μετάθεσιν ἐπισκόπου γίνεσθαι
- 22) Περὶ τοῦ μὴ χειροτονεῖν εἰς ἑτέραν παροικίαν κληρικούς
- 23) Περὶ τοῦ μηδένα προβάλλεσθαι ἀνθ' ἑαυτοῦ ἐπίσκοπον
- 24) Περὶ τῶν διαφερόντων ταῖς ἐκκλησίαις χρημάτων καὶ τῶν κατ' ἰδίαν τοῦ ἐπισκόπου
- 25) Περὶ τοῦ τὸν ἐπίσκοπον ἐξουσίαν ἔχειν τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διοικήσεως

Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος (343)

- 1) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον ἐκ πόλεως εἰς πόλιν μετατίθεσθαι
- 2) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν μεταθέσεις γίνεσθαι, εἰ καὶ τάχα διὰ γραμμάτων ἀπὸ τοῦ πλήθους τὰ τῆς μεταθέσεως ἀξιοῖτο
- 3) Περὶ τοῦ εἰς ἑτέραν παροικίαν μὴ μεταβαίνειν δίχα προσκλήσεως ἐπίσκοπον· καὶ ὅτι οὐ δύναται ἐπίσκοπος ἀπὸ ἑτέρας ἐπαρχίας καλεῖν ἐπιγνώμονα ἐπίσκοπον· καὶ ὅτι δεῖ τὸ ἔκκλητον ἐν Ῥώμῃ γυμνάζεσθαι
- 4) Περὶ τοῦ μὴ πρότερον εἰς τὸν τοῦ καθηρημένου θρόνον ἕτερον χειροτονεῖν, πρὶν ὃ Ῥώμης αἰτηθεῖς ὄρον περὶ τούτου ἐξενέγκοι
- 5) Ἐπίσκοπος καθαιρεθείς, καὶ δεύτερον ἐκκαλεῖται πρὸς τὸν Ῥώμης, ὅτι ἡ τῆς ἀνακρίσεως ἐξουσία ἐπ' αὐτῷ πᾶσα κεῖται
- 6) Περὶ τοῦ πότε καθίσταται ἐπίσκοπος ὑπὸ τοῦ ἐξάρχου τῆς ἐπαρχίας καὶ ὅτι οὐκ ἐν κώμῃ βραχεῖα
- 7) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον εἰς τὸ στρατόπεδον ἀποδημεῖν
- 8) Περὶ τοῦ διὰ διακόνου τὰς αἰτήσεις πρὸς βασιλέα ποιεῖσθαι
- 9) Περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι δεήσεις ἐπισκόπων πρὸς βασιλέα χωρὶς συστατικῶν τοῦ μητροπολίτου πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς τοῦ στρατοπέδου χώρας ἢ πρὸς τὸν Ῥώμης
- 10) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀπὸ λαϊκοῦ βίου εὐθύς εἰς ἐπισκοπὴν ἀνάγεσθαι
- 11) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον πλέον τρεῖς κυριακάς ἐν ἀλλοτρία παροικία διατρίβειν καὶ μὴ ἐκεῖσε ἐπ' αἰσχύνη τοῦ ἐπισκόπου διδάσκειν
- 12) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον χάριν κτήσεως αὐτῷ διαφερούσης ἐν ἀλλοτρία ἀπερχόμενον εἰς τὴν πόλιν συνέρχεσθαι
- 13) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν κληρικὸν ἀκοινώνητον ὑφ' ἑτέρου δέχεσθαι
- 14) Περὶ τοῦ πάντα κληρικὸν τῆς τιμῆς ἀποκινούμενον ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τὸν μητροπολίτην ἢ ἐπὶ τὸν πλησιόχωρον καταφεύγειν εἰς ἐξέτασιν τοῦ πράγματος
- 15) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀλλότριον κληρικὸν ἐξιστᾶν καὶ τῇ ἰδίᾳ ἀποκαθιστᾶν ἐκκλησίᾳ
- 16) Περὶ τοῦ πάντα ἱερατικὸν ἢ μοναχὸν μὴ πλέον τῶν τριῶν ἑβδομάδων ἐν ἀλλοτρία διαγείν πόλει
- 17) Περὶ τοῦ τοὺς διὰ πίστιν ἐκβαλλομένους ἐπισκόπους ὑποδέχεσθαι
- 18) Περὶ ὑποδοχῆς τῶν παρὰ Μουσαίου καὶ Εὐτυχιανοῦ κατασταθέντων
- 19) Περὶ τοῦ πάντα ἱερατικὸν μὴ βουλόμενον εἰς ὃ κατωνομάσθη ἐνεργεῖν τάγμα τῆς κοινωνίας ἐκβάλλεσθαι
- 20) Περὶ τοῦ μηδὲν τῶν ὑπὸ τῆς συνόδου διοριζομένων ἀνατρέπεσθαι
- 21) Περὶ τοῦ δεῖν τοὺς ἐν τῷ κανάλιῳ ἐπισκόπους ἐπιζητεῖν τὴν αἰτίαν τῆς παρόδου ἀπὸ τῶν διερχομένων ἐπισκόπων

Ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (~380)

- 1) Περὶ τῶν διγάμων καὶ τίνα χρόνον ἐπιτιμῶνται
- 2) Περὶ τῶν ἐπὶ πταίσμασι διαφόροις θερμῶς μεταμεληθέντων
- 3) Περὶ τοῦ μὴ προάγεσθαι εἰς κλῆρον εὐθέως μετὰ τὸ βάπτισμα
- 4) Περὶ τοῦ μὴ τοκίζειν ἱερατικούς
- 5) Περὶ τοῦ πότε τὰς χειροτονίας δεῖ ποιεῖσθαι
- 6) Περὶ τοῦ μὴ εἰς ἐκκλησίαν ἢ μαρτύριον εἰσιέναι αἰρετικόν
- 7) Περὶ τῶν προσερχομένων ἐξ αἰρέσεως τῇ ἐκκλησίᾳ
- 8) Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῆς κατὰ Φρυγίαν προσιόντων
- 9) Περὶ τοῦ τοῖς αἰρετικῶν σπηλαιῶσι μὴ παραβάλλειν ἐπὶ εὐχῇ
- 10) Περὶ τῆς πρὸς αἰρετικούς ἐπιγαμίας
- 11) Περὶ τοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ πρεσβυτέραν ἐν γυναιξὶ μὴ καθίστασθαι
- 12) Περὶ τῶν ἐπισκόπων χειροτονιῶν
- 13) Περὶ τοῦ μὴ κρίσει τοῦ πλήθους τὰς χειροτονίας ποιεῖσθαι
- 14) Περὶ τοῦ μὴ πέμπειν εἰς παροικίαν ἑτέραν ἀπὸ τῶν προσφερομένων εὐλογιῶν
- 15) Περὶ τῶν ἐν ἄμβωνι ψάλλειν ὀφειλόντων
- 16) Περὶ τῶν ἐν τοῖς σάββασιν ἀναγνώσεων
- 17) Περὶ τοῦ ἐκ διαλείμματος ἀναγινώσκεσθαι κατὰ τὰς συνάξεις ψαλμοῦς
- 18) Περὶ τῶν ἐν ταῖς ἐνάταις καὶ ἐσπέραις εὐχῶν
- 19) Περὶ τῶν μετὰ τὰς τῶν ἐπισκόπων ὁμιλίας εὐχῶν καὶ τῶν κοινωνεῖν ὀφειλόντων, μόνον τῶν ἱερέων βηματιζόντων
- 20) Περὶ τῶν ὀφειλομένων τιμῶν τοῖς πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις
- 21) Περὶ τοῦ τοὺς ὑποδιακόνους κεχωρίσθαι τοῦ διακονικοῦ
- 22) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑποδιάκονον μετὰ ὀραρίων ἐστάναι
- 23) Περὶ τοῦ μετὰ ὀραρίων ἀναγνώστας ἢ ψάλτας μὴ ἐνεργεῖν
- 24) Περὶ τοῦ μηδένα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν καπηλείοις εἰσιέναι
- 25) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὑποδιάκονον εὐλογεῖν ἢ εὐλογίας διδόναι
- 26) Περὶ τῶν μὴ ὑπὸ ἐπίσκοπον ἐφορκιστῶν
- 27) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν λαμβάνειν ἀπὸ ἀγάπης μερίδας βρωμάτων
- 28) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἐν ἐκκλησίαις ἀριστοποιεῖν
- 29) Περὶ τῶν σαββατιζόντων χριστιανῶν ἢ κατ' ἄλλο τι ἰουδαϊζόντων
- 30) Περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετὰ γυναικῶν λουομένων
- 31) Περὶ τῶν ἐπιγαμίας μετὰ αἰρετικῶν ποιουμένων
- 32) Περὶ τοῦ μὴ λαμβάνειν ἀπὸ αἰρετικῶν εὐλογίας
- 33) Περὶ τοῦ αἰρετικοῖς ἢ σχισματικοῖς μὴ συνεύχεσθαι
- 34) Περὶ τοῦ μὴ ἀπέρχεσθαι πρὸς τοὺς τῶν αἰρετικῶν ψευδομάρτυρας
- 35) Περὶ τοῦ μὴ λατρεύειν ἀγγέλοις
- 36) Περὶ τῶν ἐπῳδαῖς ἢ φυλακτηρίοις χρωμένων
- 37) Περὶ τοῦ μὴ ἀπὸ Ἰουδαίων ἢ αἰρετικῶν ἐορταστικὰ δέχεσθαι
- 38) Περὶ τοῦ μὴ ἄζυμα χριστιανούς ἐσθίειν
- 39) Περὶ τοῦ μὴ συνεορτάζειν χριστιανούς τοῖς ἐλληνίζουσιν
- 40) Περὶ τῶν παραιτουμένων ἐπισκόπων τὰς ἐπὶ συνόδου κλήσεις
- 41) Περὶ τοῦ χωρὶς γράμματος τοὺς ἱερατικούς μὴ ἀποδημεῖν

- 42) Περὶ τοῦ χωρὶς κελεύσεως ἐπισκόπου κληρικὸν μὴ ἀποδημεῖν
- 43) Περὶ τῆς τῶν ὑποδιακόνων περὶ τὰς θύρας παραμονῆς
- 44) Περὶ τοῦ μὴ εἰσιέναι εἰς ἱερατεῖον γυναῖκας
- 45) Περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ ἐβδομάδι εἰς τὸ φῶτισμα γραφομένων
- 46) Περὶ τοῦ τοὺς νεοφωτίστους ἀπαγγέλειν τὴν πίστιν
- 47) Περὶ τῶν ἐν νόσῳ φωτιζομένων
- 48) Περὶ τοῦ μετὰ τὸ φῶτισμα χρίσματος
- 49) Περὶ τοῦ μὴ ἐν τεσσαρακοστῇ ἄρτον προσφέρειν
- 50) Περὶ τοῦ μὴ ἀπονηστεύειν τῇ ε΄ τῆς μεγάλης ἐβδομάδος
- 51) Περὶ τοῦ μὴ μνήμας μαρτύρων ποιεῖν ἐν ταῖς νηστίμοις ἡμέραις
- 52) Περὶ τοῦ γενέθλια ἢ γάμους ἐν τεσσαρακοστῇ μὴ ποιεῖν
- 53) Περὶ τοῦ ἐν γάμοις χριστιανὸν μὴ ὀρχεῖσθαι
- 54) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι κληρικῶ θυμελικῶν θεωρίας θεωρεῖν
- 55) Περὶ τοῦ μὴ ἀρμόζειν χριστιανοῖς τὰ ἐκ συμβολῆς συμπόσια
- 56) Περὶ τοῦ μὴ προεισιέναι τοῦ ἐπισκόπου τοὺς πρεσβυτέρους εἰς τὸ ἱερατεῖον
- 57) Περὶ τοῦ μὴ ἐν κώμαις καὶ χώραις καθίστασθαι ἐπισκόπους
- 58) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν προσφέρειν ἐν οἰκίαις
- 59) Περὶ τῶν ὀφειλόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ψάλλεσθαι
- 60) Περὶ τῶν ὀφειλόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι

Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος (394)

- 1) Περὶ τοῦ πόσοι χειροτονουῖσιν ἢ καθαιρουῖσιν ἐπίσκοπον

Ἡ ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδος (419)

- 1) Ὡστε τὰ ἐν τῇ Νικαέων συνόδῳ ὀρισθέντα παντὶ τρόπῳ παραφυλαχθήσονται
- 2) Περὶ κηρυκτέας τῆς ἀγίας τριάδος
- 3) Περὶ ἐγκρατείας
- 4) Περὶ διαφόρων τάξεων ὀφειλουσῶν ἀπέχεσθαι γυναικῶν
- 5) Περὶ ἀπληστίας
- 6) Ὡστε χρίσμα ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι
- 7) Περὶ τῆς τῶν ἐν κινδύνῳ καθεστώτων καταλλαγῆς
- 8) Περὶ τῶν τοὺς πατέρας αἰτιωμένων, καὶ ὥστε μηδενὶ διαβεβλημένων ἐξεῖναι ἐπισκόπου κατηγορεῖν
- 9) Περὶ τῶν κατ' ἀξίαν τῶν οἰκείων ἀτοπημάτων ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συλλόγου ἐκβαλλομένων
- 10) Περὶ πρεσβυτέρων τῶν ἀπὸ τῶν οἰκείων καταγινωσκομένων ἐπισκόπων
- 11) Ἐάν τις πρεσβύτερος κατὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου φυσιωθείς, σχίσμα ποιῆσῃ, ἀνάθεμα ἔστω
- 12) Ἐάν τις ἐπίσκοπος χωρὶς καιροῦ συνόδου ἐγκλήματι περιβληθῆ, ὁ τοιοῦτος ἀκουσθῆ ἀπὸ δώδεκα ἐπισκόπων
- 13) Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι ἐπίσκοπον, εἰ μὴ ἀπὸ πολλῶν χειροτονεῖσθαι· εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, καὶ ἀπὸ τριῶν ὁ ἐπίσκοπος χειροτονηθεῖ

- 14) Ὡστε ἀπὸ Τριπόλεως ἓνα ἐπίσκοπον εἰς τοποτηρησίαν ἐλθεῖν, καὶ ὥστε τὸν πρεσβύτερον ἐκεῖσε ἀπὸ πέντε ἀκούεσθαι ἐπισκόπων
- 15) Περὶ διαφόρων τάξεων τῆ ἐκκλησίας δουλευουσῶν, ὥστε ἐάν τις εἰς ἐγκληματικὸν πρᾶγμα περιπέσῃ καὶ παραιτήσῃται τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, ὀφείλει τὸν τοιοῦτον κινδυνεύειν· καὶ ὥστε τὰ τέκνα τῶν ἱερέων κοσμικοῖς θεωρίοις μὴ προσιέναι
- 16) Ὡστε μηδένα ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον ἔκκλησιν τινα λαμβάνειν· καὶ ὥστε τοὺς ἀναγνώστας γαμετὰς λαμβάνειν· καὶ ἵνα οἱ κληρικοὶ γυναικῶν καὶ τόκων ἀπέχωνται· καὶ ποίῳ δεῖ καιρῷ ἢ αὐτοὺς ἢ τὰς παρθένους καθιεροῦσθαι
- 17) Ὡστε ἐκάστην ἐπαρχίαν διὰ τὸ μακροδαπέδες πρωτεύοντα ἔχειν ἴδιον
- 18) Ἐάν τις κληρικὸς χειροτονῆται, ὀφείλει ὑπομνήσκεσθαι τοὺς ὄρους φυλάττειν· καὶ ἵνα τοῖς σώμασι τῶν ἀποθανόντων εὐχαριστία μὴ δίδωται, μηδὲ βάπτισμα· καὶ ἵνα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας πρὸς σύνοδον οἱ μητροπολίται συνέρχωνται
- 19) Ὡστε, ἐπισκόπου κατηγορουμένου, πρὸς τὸν πρωτεύοντα τῆς αὐτοῦ ἐπαρχίας τὸ πρᾶγμα ἀνενεχθῆναι
- 20) Περὶ πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν κατηγορουμένων
- 21) Ὡστε τὰ τέκνα τῶν κληρικῶν ἐν συνοικεσίῳ μὴ συνάπτεσθαι αἰρετικοῖς
- 22) Ὡστε τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικοὺς μηδένα συνεισάγειν τοῖς μὴ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς
- 23) Ὡστε τοὺς ἐπισκόπους πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημεῖν
- 24) Ὡστε ἐκτὸς τῶν κανονικῶν γραφῶν μηδὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι
- 25) Περὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐπομένων τάξεων τῶν τὰ ἅγια μυστήρια ψηλαφουσῶν ἤρρεσεν ἀπὸ γυναικῶν ἐγκρατεῦεσθαι
- 26) Ὡστε μὴ ὑπὸ τινος διασπᾶσθαι τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα
- 27) Πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, ἐπὶ βαρυτέρῳ ἁμαρτήματι ἐλεγχθέντες, χειροθεσίαν ὡς λαϊκοὶ μηδαμῶς ὑποδέξωνται
- 28) Πρεσβύτεροι, διάκονοι καὶ κληρικοὶ, οἱ ἐν τῷ ἰδίῳ πράγματι ἔκκλητον παρέχοντες ἐπὶ τὰ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν κοινωνίαν μηδαμῶς δεχθῶσι
- 29) Εἴ τις ἀπὸ κοινωνίας ὦν, πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι κοινωνῆσαι τολμήσῃ, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τὴν καταδίκην προήγαγεν
- 30) Περὶ κατηγοροῦντος καὶ κατηγορουμένου
- 31) Ἐάν τινες κληρικοὶ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων προβιβαζόμενοι καταφρονῶσι, μηδὲ ἐκεῖ μείνωσιν, ὅθεν ἀναχωρῆσαι οὐκ ἠθέλησαν
- 32) Ἐάν τις τῶν κληρικῶν πενιχρὸς, προκόψας εἰς τινα τάξιν, κτήσῃται τί ποτε, ὑποκείσθω τῇ ἐξουσίᾳ τῶν ἐπισκόπων
- 33) Ὡστε πρεσβυτέρους πρᾶγμα τῆς ἐκκλησίας ἐν ἧ καθιέρωνται μὴ πιπράσκειν, καὶ ὥστε μηδενὶ ἐπισκόπῳ ἐξεῖναι πράγματι κατακεχρῆσθαι τοῦ τίτλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μάτρικος
- 34) Ὅτι οὐδὲν ἐκ τῆς ἐν Ἰππῶνι συνόδου εἶη διορθωτέον
- 35) Περὶ τοῦ τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικοὺς μὴ εὐχερῶς τὰ τέκνα αὐτῶν ποιεῖν ἐμαγκίπατα

- 36) Περί τοῦ τοὺς ἐπίσκοπους καὶ κληρικούς μὴ χειροτονεῖσθαι, εἰ μὴ πάντας τοὺς ἰδίους χριστιανούς ποιήσωσιν
- 37) Περί τοῦ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρω ἄρτου καὶ οἴνου ὕδατι μεμιγμένου τίποτε ἐν τοῖς ἀγίοις προσφέρειν
- 38) Ὡστε κληρικούς ἢ ἐγκρατευομένους πρὸς παρθένας ἢ χήρας μὴ εἰσιέναι
- 39) Περί τοῦ τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον μὴ προσαγορεύεσθαι ἔξαρχον τῶν ἱερέων
- 40) Περί τοῦ μὴ καπηλεύεσθαι τοὺς κληρικούς, εἰ μὴ ἐπιξενουμένους
- 41) Περί τοῦ ἀπὸ νηστικῶν τῷ θεῷ προσάγεσθαι θυσίας
- 42) Περί τοῦ μηδαμῶς συμπόσια ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπιτελεῖσθαι
- 43) Περί τῶν μετανοούντων
- 44) Περί παρθένων
- 45) Περί τῶν ἀσθενούντων καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀποκρίνεσθαι μὴ δυναμένων
- 46) Περί τῶν παθῶν τῶν μαρτύρων
- 47) Περί δονατιστῶν παιδίων τῶν παρὰ τοῖς δονατισταῖς βαπτιζομένων
- 48) Περί ἀναβαπτισμάτων καὶ ἀναχειροτονιῶν ἢ μεταβάσεων ἐπισκόπων
- 49) Πόσοι ἐπίσκοποι ἐπίσκοπον χειροτονεῖν ὀφείλουσιν
- 50) Πόσοι ἐπίσκοποι προστεθῆναι ὀφείλουσι τῷ ἀριθμῷ τῶν χειροτονοῦντων, ἐὰν περὶ τοῦ μέλλοντος χειροτονεῖσθαι ἐπισκόπου ἀντιλογία γένηται
- 51) Ὡστε ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας Καρχηδόνας ἀγγέλεσθαι τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα
- 52) Περί τοῦ τὰς ἐπαρχίας ἐπισκέπτεσθαι
- 53) Ὡστε τὰς διοικήσεις, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, ἐπίσκοπον ἕτερον δέχεσθαι
- 54) Περί τοῦ ἀλλοτρίους κληρικούς μηδαμῶς παρ' ἑτέρων ὑποδέχεσθαι ἐπισκόπων
- 55) Περί τοῦ ἐξεῖναι τῷ ἐπίσκοπῳ Καρχηδόνας ὅθεν θέλει κληρικὸν χειροτονεῖν
- 56) Περί τοῦ τοὺς ἐν ταῖς παροικίαις χειροτονημένους ἐπισκόπους μὴ τινα ἑαυτοῖς ἐκδικεῖν διοίκησιν
- 57) Ὡστε τοὺς μικροὺς παρὰ τοῖς δονατισταῖς βαπτιζομένους ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ χειροτονεῖσθαι
- 58) Περί τῶν ἐγκαταλειμμάτων τῶν εἰδώλων καὶ ναῶν, τῶν ὀφειλόντων ἐξαλειφθῆναι
- 59) Περί τοῦ κληρικοῖς χάριν διαγνώσεως τῆς οἰκειᾶς αὐτῶν κρίσεως μὴ ἀναγκάζεσθαι δημοσίως μαρτυρεῖν
- 60) Περί τοῦ ἀφελέσθαι τὰ τῶν ἐλλήνων συμπόσια
- 61) Περί θεωρίων, ἵνα ἐν τῇ κυριακῇ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἀγίων ἑορταῖς μηδαμῶς ἐπιτελῶνται
- 62) Περί τῶν καταδικαζομένων κληρικῶν
- 63) Περί τῶν μίμων τῶν γινομένων χριστιανῶν
- 64) Περί ἐλευθεριῶν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γινομένων αἰτητέον ἀπὸ τοῦ βασιλέως

- 65) Περὶ Αἰκυτίου ἐπισκόπου τοῦ καταδικασθέντος
 66) Περὶ τοῦ μετὰ τῶν δονατιστῶν πρῶως διαπράξασθαι
 67) Περὶ γραμμάτων ὀφειλόντων τοῖς ἄρχουσιν ἀποσταλῆναι, ὥστε κατὰδηλα γενέσθαι τὰ μεταξύ τῶν δονατιστῶν καὶ μαξιμιανῶν πραχθέντα
 68) Περὶ τοῦ τοὺς κληρικούς τῶν δονατιστῶν ἐν τῷ κλήρῳ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀναδέχεσθαι
 69) Περὶ τοῦ πρεσβείαν πρὸς τοὺς δονατιστὰς ἀποσταλῆναι χάριν τοῦ τὴν εἰρήνην συνθεῖναι
 70) Περὶ τοῦ ποῖοι ὀφείλουσι κληρικοὶ γαμετῶν ἀπέχεσθαι
 71) Περὶ τῶν τοὺς ἰδίους λαοὺς ἐγκαταλιπανόντων
 72) Περὶ νηπίων ὀφειλόντων βαπτίζεσθαι, ὡσάκις ἀμφιβάλλεται περὶ αὐτῶν, εἰ ἄρα ἐβαπτίσθησαν
 73) Περὶ τοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς συνόδου ἀγγέλεσθαι
 74) Περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν ἐπίσκοπον ἐπιξενούμενον καθέζεσθαι ἐν ἡ καθέδρᾳ ἐπιξενούται
 75) Περὶ ἐκδίκων τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὀφειλόντων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτηθῆναι
 76) Περὶ τῶν μὴ ἀπαντώντων ἐν ταῖς συνόδοις ἐπισκόπων
 77) Περὶ Κρεσκωνίου
 78) Περὶ τῆς ἐν Ἰππῶνι Διαρετῶν τῆς ἐκκλησίας
 79) Περὶ τῶν μὴ φροντιζόντων κληρικῶν ἐντὸς ἐνιαυτοῦ πρᾶξαι τὸ ἴδιον πρᾶγμα
 80) Ὡστε τοὺς ἀπὸ ἀλλοτρίου μοναστηρίου ὑποδεχθέντας, μηδὲ ἡγουμένους τοῦ μοναστηρίου, μηδὲ κληρικούς ἐξεῖναι χειροτονεῖν
 81) Περὶ ἐπισκόπων τῶν αἰρετικούς ἢ ἔλληνας κληρονόμους καταλιμπανόντων
 82) Περὶ ἐλευθεριῶν
 83) Περὶ τῶν πλαστῶν μνημείων τῶν μαρτύρων
 84) Περὶ τοῦ τὰ λείψανα τῶν εἰδώλων ἐκριζωθῆναι
 85) Ὡστε γράφεσθαι καὶ ὑπογράφεσθαι ὡσάκις γένηται χρεία ἐκ τοῦ ἐν Καρχηδόνι ἐπισκόπου ἐπ' ὀνόματι πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐπιστολὰς
 86) Περὶ τάξεως ἐπισκόπων, ὥστε τοὺς μεταγενεστέρως χειροτονηθέντας μὴ τολμᾶν ἑαυτοὺς προτιμᾶν τῶν προτέρων
 87) Περὶ Κουοδβουλδέου ἐπισκόπου
 88) Περὶ Μαξιμιανοῦ ἐπισκόπου
 89) Ὡστε τοὺς χειροτονημένους ἐπισκόπους ἀπὸ τῶν χειροτονοῦντων αὐτοὺς ἐπιστολὰς λαμβάνειν, ἐν αἷς ἢ τε ἡμέρα καὶ ὁ ὕπατος προφέρεται
 90) Περὶ τοῦ τοὺς κἂν ἅπαξ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνόντας μὴ δύνασθαι ἀπὸ ἄλλων προχειρίζεσθαι
 91) Περὶ τοῦ τοῖς δονατισταῖς συνελθεῖν
 92) Ὁ τύπος τῆς πρὸς τοὺς δονατιστὰς συνελεύσεως
 93) Τὸ κομμονιτώριον, ὅπερ ἔλαβον οἱ κατὰ τῶν δονατιστῶν πρεσβευταί
 94) Τὸ βρέβιον τῶν κεφαλαίων
 95) Σύνοδον μὴ γίνεσθαι κοινήν τε καὶ ὀλοτελῆ, εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης
 96) Ἴνα αἰρετοὺς δικαστὰς μὴ ἐξὸν ἐκκαλεῖσθαι

- 97) Ἴνα ἀπὸ τῶν βασιλέων αἰτηθῆ συνηγόρων ἀντίληψις ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων τῆς ἐκκλησίας
- 98) Περὶ τῶν λαῶν τῶν μηδέποτε ἐπισκόπους ἐσχηκότων
- 99) Περὶ λαῶν καὶ διοικήσεων τῶν ἀπὸ δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων
- 100) Περὶ τῆς ἀναφορᾶς Μαυρεντίου τοῦ ἐπισκόπου
- 101) Περὶ τοῦ εἰρηνοποιηθῆναι τὰς ἐκκλησίας Ῥώμης καὶ Ἀλεξανδρείας
- 102) Περὶ τῶν τοὺς ἄνδρας ἢ τὰς γυναῖκας ἀπολυόντων, ἵνα οὕτω μείνωσιν
- 103) Περὶ τῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὀφειλουσῶν λέγεσθαι ἱκεσιῶν
- 104) Περὶ τῶν τὴν διάγνωσιν τῶν δημοσίων δικαστηρίων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτούντων
- 105) Περὶ τῶν ἐν Ἀφρικῇ μὴ κοινωνούντων καὶ θελόντων πέραν θαλάσσης ὑποσυρῆναι
- 106) Ἴνα οἱ ἐπὶ τὸ κομιτᾶτον πορευόμενοι τὴν αἰτίαν ἑαυτῶν καὶ τῶ ἐν Καρχηδόνη καὶ τῶ Ῥωμαϊκῷ ἱερεῖ σπουδάσωσιν ἐμφανίσει
- 107) Σύνοδος περὶ διαγνώσεως ἐπισκόπων
- 108) Σύνοδος κατὰ τῶν δονατιστῶν
- 109) Σύνοδος κατὰ τῆς αἵρέσεως Πελαγίου καὶ Κελεστίου
- 110) Ὅτι τὰ μικρὰ εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν βαπτίζονται
- 111) Ὅτι ἡ τοῦ θεοῦ χάρις οὐ μόνον ἄφεςιν χαρίζεται ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ βοήθειαν παρέχει τοῦ μηκέτι ἁμαρτάνειν
- 112) Ὅτι ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ οὐ μόνον γινώσκει παρέχει ὧν δεῖ πράττειν, ἀλλὰ καὶ ἀγάπην ἔτι μὴν ἐμπνέει ἡμῖν, ἵνα ὁ ἐπιγινώσκωμεν καὶ πληρῶσαι ἰσχύσωμεν
- 113) Ὅτι ἄνευ τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος οὐδὲν ἀγαθὸν δυνάμεθα πληροῦν
- 114) Ὅτι οὐ μόνον ταπεινή, ἀλλὰ καὶ ἀληθινή ἢ φωνὴ τῶν ἁγίων ἐστὶν αὕτη· « Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν »
- 115) Ὅτι ἐν τῇ δεσποτικῇ εὐχῇ οἱ ἅγιοι ὑπὲρ ἑαυτῶν λέγουσιν· « Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν »
- 116) Ὅτι ἀληθῶς ἀπὸ τῶν ἁγίων λέγεται τό· « Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν »
- 117) Περὶ τῶν λαῶν τῶν ἀπὸ τῶν δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων
- 118) Περὶ τοῦ πῶς μεταξὺ ἀλλήλων μερίζονται τὰς διοικήσεις οἱ ἐπίσκοποι, τοῦτο μὲν οἱ καθολικοί, τοῦτο δὲ οἱ ἐκ τοῦ Δονάτου ἐπιστρέψαντες
- 119) Περὶ τοῦ ἐὰν τινα διοίκησιν ἐξ αἵρέσεως ἐλευθερώσῃ ἐπίσκοπος καὶ ἐπὶ τριετίαν κατάσχη, μηδένα ταύτην ἀναζητεῖν
- 120) Περὶ τῶν τοῖς λαοῖς, οὓς νομίζουσιν αὐτοῖς ἀνήκειν, ἐπιβαινόντων παρὰ γνώμην τῶν αὐτοὺς κατεχόντων
- 121) Περὶ τῶν ἀμελούντων τῶν αὐτοῖς ἀνηκόντων λαῶν
- 122) Ὅτι οὐκ ὀφείλει τῶν ἐπιλεγόμενων δικαστῶν ἡ γνώμη ἐξουθενεῖσθαι
- 123) Ὡστε τὸν καταφρονοῦντα τῆς ἰδίας διοικήσεως ἐπίσκοπον στερεῖσθαι τῆς κοινωνίας
- 124) Περὶ τῶν τοὺς δονατιστὰς κοινωνῆσαι ψευδομένων ἐπισκόπων

- 125) Περί πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν, ἵνα μὴ ἐκκαλῶνται εἰ μὴ πρὸς τὰς τῆς Ἀφρικῆς συνόδους
- 126) Περί παρθένων μικρῶν ἔτι μὴν καταλυπτέων
- 127) Διὰ τὸ μὴ τοὺς ἐπίσκοπους ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ συνόδῳ κατέχεσθαι, ἐξ ἐκάστης ἐπαρχίας ἀνά τρεῖς ἐπιλέξωνται δικαστάς
- 128) Ὅτι οἱ ἀπὸ κοινωνίας ὄντες εἰς κατηγορίαν οὐκ ὀφείλουσι προσδεχθῆναι
- 129) Ὅτι δοῦλοι καὶ ἀπελεύθεροι καὶ πάντα ἠτιμωμένα πρόσωπα κατηγορεῖν οὐκ ὀφείλουσιν
- 130) Ἴνα ὁ περὶ ἐνὸς ἐγκλήματος ἀποδείξαι μὴ δυνάμενος πρὸς ἕτερον μὴ εἰσδεχθῆ
- 131) Τίνας δεῖ προσδέχεσθαι εἰς μαρτυρίαν
- 132) Περί ἐπισκόπου τοῦ ἀπὸ κοινωνίας ποιοῦντος τὸν αὐτῷ μόνῳ τὸ ἴδιον ἔγκλημα ὁμολογήσαντα
- 133) Ἴνα μὴ ὡς ἔτυχε τινὰ στερήσῃ τῆς κοινωνίας ὁ ἐπίσκοπος

Ἡ Πρωτοδευτέρα Σύνοδος (861)

- 1) Γνώμη ἐπισκόπου οἰκοδομείσθω μοναστήριον
- 2) Περί τοῦ ὅτι ἀπαιτεῖται ὁ ἀναδεξόμενος τὸν μοναχόν
- 3) Περί τοῦ ἀμελοῦντος τῶν ὑπὸ χεῖρα μοναχῶν
- 4) Περί τῶν καταλιπόντων τὰς ἰδίας μονὰς καὶ μὴ ἐπανελθόντων
- 5) Περί τοῦ τῆς πείρας χρόνου τῶν μοναζόντων
- 6) Περί τοῦ μὴ ἴδιόν τι ἔχειν τοὺς μοναχοὺς
- 7) Περί τοῦ μὴ οἰκοδομεῖν μονὴν τὸν ἐπίσκοπον ἐπὶ καταλύσει τῆς ἐπισκοπῆς
- 8) Περί τῶν μὴ διὰ νόσημα εὐνουχιζόντων
- 9) Περί τῶν τυπτόντων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἱερέων
- 10) Περί τῶν τοῖς ἱεροῖς εἰς οἰκείαν χρωμένων ὑπηρεσίαν
- 11) Περί κληρικῶν ἀξιώματα κοσμικὰ ἀναδεχομένων
- 12) Περί κληρικῶν ἐν εὐκτηρίοις οἴκοις λειτουργούντων χωρὶς γνώμης τῶν ἐπισκόπων
- 13) Περί σχίσματος κληρικῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων
- 14) Περί σχίσματος ἐπισκόπων ἀπὸ τῶν ἰδίων μητροπολιτῶν
- 15) Περί σχίσματος μητροπολιτῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων πατριαρχῶν
- 16) Περί τοῦ μὴ ἐκλέγειν ἐπίσκοπον ζῶντος τοῦ πρώτου
- 17) Περί τοῦ μὴ ἀθρόον λαϊκόν τινα ἢ μοναχὸν ἐπισκοπεῖν

Ἡ ἐν Ἀγία Σοφία Σύνοδος (879/880)

- 1) Περί τῶν ἐπιτιμηθέντων παρὰ τοῦ Ῥώμης, ὥστε οὕτως εἶναι καὶ παρὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀνάπαλιν
- 2) Ὅτι οἱ μονάσαντες ἐπίσκοποι ἐκπίπτουσι τῆς ἀξίας
- 3) Περί τῶν τυπτόντων καὶ φυλακιζόντων ἐπισκόπους

IV. ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἅγιος Κυπριανὸς (Σύνοδος τῆς) Καρθαγένης (255)

1) Περὶ τοῦ δεῖν βαπτίζεσθαι τοὺς αἰρετικούς

Ἅγιος Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (†265)

1) Περὶ τοῦ ποίαν ὥραν τοῦ ἁγίου σαββάτου ἐπιφωσκούσης τῆς ἁγίας κυριακῆς χρῆ ἡμᾶς ἀπονηστίζεσθαι τῇ νυκτί

2) Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰς ἐν ἀφέδρω οὔσας τῶν γυναικῶν ἢ ναῶ προσιέναι ἢ κοινωνίας ἐφάπτεσθαι

3) Περὶ τοῦ τοὺς γεγαμηκότας ἀπέχεσθαι ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν

4) Περὶ τῶν ἀπροαίρετον ῥύσιν ἐν νυκτί παθόντων

Ἅγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματουργὸς (†270)

1) Περὶ τῶν μιαιοφάγησάντων ἐν τῇ καταδρομῇ καὶ περὶ τῶν διαφθαρεισῶν γυναικῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων

2) Κατὰ πλεονεξίας

3) [Περὶ τῆς Ἄχαρ]

4) Περὶ τῶν ἐν τῇ καταδρομῇ τὰ τῶν ὁμοφύλων ἀρπασάντων πράγματα

5) [Περὶ τῶν ἀρπαζόντων τὰ ἀλλότρια ἀντὶ τῶν ἰδίων]

6) Περὶ τῶν βία κατεχόντων τοὺς ἐκ τῶν βαρβάρων ἀποφυγόντας αἰχμαλώτους

7) Περὶ τῶν ἐγκαταλεχθέντων τοῖς βαρβάροις καὶ ἄτοπά τινα κατὰ τῶν ὁμοφύλων τολμησάντων

8) Περὶ τῶν οἴκοις ἀλλοτρίοις ἐπελθεῖν τολμησάντων ἐν τῇ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῇ

9) Περὶ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἢ ἐν τοῖς ἰδίοις οἴκοις εὐρόντων τὰ ὑπὸ τῶν βαρβάρων καταλειφθέντα

10) Περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν εὐρητρα

11) Περὶ τῶν τόπων τῆς μετανοίας

Ἅγιος Πέτρος Ἀλεξανδρείας (†311)

1) Περὶ τῶν μετὰ πολλὰς βασάνους ἀρνησαμένων τὸν Χριστόν

2) Περὶ τῶν μετὰ τὸ φυλακισθῆναι μόνον ἀρνησαμένων

3) Περὶ τῶν μηδὲ φυλακισθέντων

4) Περὶ τῶν μὴ μετανοούντων

5) Περὶ τῶν καθυποκριναμένων

6) Περὶ δούλων ἀναγκασθέντων ὑπὸ τῶν οἰκείων δεσποτῶν ὑπὲρ αὐτῶν θῦσαι

7) Περὶ τῶν τὰς ἰδίας δούλας ἀνθ' ἑαυτῶν ἀναγκασάντων θῦσαι

8) Περὶ τῶν παραδοθέντων καὶ ἐκπεπτωκότων, εἴθ' οὕτως τε αὐτοῖς προσελθοῦσιν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἀγωνισαμένοις

9) Περὶ τῶν αὐθαίρετως ἑαυτοῖς εἰσπηδῶσιν εἰς τὸν ἀγῶνα

10) Περὶ κληρικῶν

- 11) Περὶ τῶν ἀϋθαιρέτως εἰσελθόντων εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ μετὰ πολλὰς βασάνους ἀρνησαμένους
- 12) Περὶ τῶν δεδωκότων ἀργύρια
- 13) Περὶ τῶν φυγόντων
- 14) Περὶ τῶν βιασθέντων θῦσαι
- 15) Περὶ νηστείας τετράδος καὶ παρασκευῆς

Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας ὁ Μέγας (†373)

- 1) Περὶ γονορρυοῦς
- 2) Περὶ τῶν θείων γραφῶν
- 3) Περὶ τῶν δι' ἀνάγκην ὑποσυρέντων μὲν, μὴ φθαρέντων δὲ ἐν τῇ κακοπιστίᾳ

Ἅγιος Βασίλειος Καισαρείας ὁ Μέγας (†378)

- 1) [Προοίμιον] Περὶ καθαρῶν, πεπουζηνῶν καὶ ἐγκρατιτῶν
- 2) Περὶ τῆς κατ' ἐπιτήδευσιν φθειράσης τὸ κατὰ γαστρός
- 3) Περὶ διακόνου πορνεύσαντος
- 4) Περὶ τριγάμων καὶ πολυγάμων
- 5) Πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς ἐπὶ ἐξόδῳ αἰρετικούς
- 6) Περὶ κανονικῶν πορνεουσῶν, ἧγουν τῷ δοκεῖν νομίμως ζευγνυμένων
- 7) Περὶ ἀρρενοφθόρων καὶ λοιπῶν χαλεπῶς ἡμαρτηκῶν
- 8) Τί ἐκούσιον ἀμάρτημα καὶ τί ἀκούσιον
- 9) Περὶ μοιχευόντων καὶ μοιχευομένων
- 10) Περὶ ἐπιορκούντων
- 11) Περὶ τῶν ἐκουσίως φονευσάντων
- 12) Περὶ διγάμων
- 13) Περὶ τῶν ἐν πολέμοις φονευόντων
- 14) Περὶ τῶν λαμβανόντων τόκους
- 15) Περὶ τῶν ζητημάτων
- 16) Περὶ τοῦ Νεεμάν
- 17) [Προοίμιον] Περὶ πρεσβυτέρου τινὸς Βιάνορος, ὁμωμοκότος μὴ λειτουργεῖν
- 18) Περὶ τῶν ἐκπιπτουσῶν παρθένων
- 19) Περὶ τῶν ἐκπιπτόντων μοναχῶν
- 20) Περὶ γυναικὸς παρθενίαν ἐν αἰρέσει ὁμολογησάσης
- 21) Περὶ τοῦ ἀνδρα γυναικᾶ ἔχοντα καὶ ἐλευθέρᾳ μιγνύμενον πόρνον λογίζεσθαι, γυναῖκα δὲ πρὸς ἕτερον ἀπονεύσασαν μοιχαλίδα
- 22) Περὶ τοῦ ἐξ ἀρπαγῆς μεμνηστευμένην ἢ ἀμνήστευτον ἔχοντος
- 23) Περὶ τῶν δύο ἀδελφᾶς γαμούντων
- 24) Περὶ χήρας καὶ ἀνδρὸς χηρεύσαντος
- 25) Περὶ τοῦ τὴν διεφθαρμένην ὑπ' αὐτοῦ κατέχοντος
- 26) Περὶ τῶν ἐκ πορνείας συναπτομένων
- 27) Περὶ πρεσβυτέρου ἀθέσμῳ γάμῳ περιπαρέντος
- 28) Περὶ τοῦ μὴ ὄρκῳ καταδεσμεῖν ἑαυτοὺς ἐν τινὶ πράγματι

- 29) Περὶ τοῦ μηδόλως ὀμνύειν· εἰ δέ τις ἐπὶ τῷ κακῷσαί τινα, τὸν ὄρκον οὐ φυλάξει
- 30) Περὶ τῶν ἀρπαζόντων καὶ τῶν τούτοις συναιρουμένων
- 31) Περὶ τῆς ἐτέρῳ συναπτομένης ἀναχωρήσαντος τοῦ ἀνδρός
- 32) Περὶ τῶν παραπιπτόντων κληρικῶν
- 33) Περὶ τῆς καθ' ὁδὸν κησάσης
- 34) Περὶ τῶν μοιχευθεισῶν γυναικῶν καὶ ἐξαγορευουσῶν
- 35) Περὶ τῆς ἀλόγως καταλιπούσης τὸν ἴδιον ἀνδρα
- 36) Περὶ στρατιωτίδων γυναικῶν γαμισκόντων
- 37) Περὶ τοῦ ἀλλοτρίαν λαβόντος γυναῖκα
- 38) Περὶ τῶν δίχα γονέων κορῶν ἀκολουθουσῶν ἀνδράσιν
- 39) Περὶ τῆς τῷ μοιχῷ συζώσης
- 40) Περὶ τῆς παρὰ γνώμην τοῦ δεσπότου δούλης λάθρα γαμηθείσης
- 41) Περὶ χήρας δεύτερον γάμον ἀσπαζομένης
- 42) Περὶ τοῦ τῶν ὑπεξουσίων τοὺς γάμους ἀβεβαίους εἶναι
- 43) Περὶ τοῦ πληγὴν ἐνεγκόντος θανατικὴν
- 44) Περὶ διακονίσσης ἔλλησι συμπορνευσάσης
- 45) Περὶ χριστιανοῦ τὸν Χριστὸν ἐνυβρίζοντος
- 46) Περὶ τῆς ἐν ἀγνοίᾳ συναφθείσης τῷ καταλειφθέντι
- 47) Περὶ ἐγκρατιτῶν καὶ σακκοφόρων καὶ ἀποτακτιτῶν
- 48) Περὶ γυναικὸς τῆς ἐγκαταλειφθείσης ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀνδρός
- 49) Περὶ τῶν πρὸς ἀνάγκην φθορῶν
- 50) Περὶ τοῦ νόμον τριγάμου μὴ εἶναι
- 51) [Προοίμιον] Περὶ τοῦ πάντα κληρικὸν παραπесόντα ἔκπτωτον εἶναι
- 52) Περὶ τῆς κατὰ τὴν ὁδὸν κησάσης
- 53) Περὶ χηρῶν δούλων διγαμουσῶν
- 54) Περὶ ἀκουσίων φόνων διαφορᾶς δήλωσις γενομένη
- 55) Περὶ τῶν τοῖς λησταῖς ἀντεπεξιόντων
- 56) Περὶ τῶν ἐκουσίως φονευόντων
- 57) Περὶ τῶν ἀκουσίων φόνων
- 58) Περὶ μοιχῶν
- 59) Περὶ πορνευόντων
- 60) Περὶ τῶν παρθενεύειν ἐπαγγειλαμένων ἢ μοναχῶν γινομένων καὶ ἐκπесόντων
- 61) Περὶ κλεπτῶν
- 62) Περὶ ἀρρενοφθόρων
- 63) Περὶ τῶν ἐν ἀλόγοις παραπιπτόντων
- 64) Περὶ τῶν ἐπιόρκων
- 65) Περὶ γοήτων ἢ φαρμάκων
- 66) Περὶ τῶν τυμβωρύχων
- 67) Περὶ τῶν ἀδελφομιξία ἐαλωκότων
- 68) Περὶ τῶν ἀπειρημένων συγγενειῶν
- 69) Περὶ τῶν πρὸ γάμου ταῖς ἑαυτῶν μνησταῖς μιγνυμένων ἀναγνωστῶν
- 70) Περὶ τῶν ἐν χεῖλεσι μιανθέντων διακόνων ἢ πρεσβυτέρων
- 71) Περὶ τῶν συνεγνωκότων ἕκαστον τῶν προειρημένων ἀμαρτημάτων καὶ μὴ φανερούντων

- 72) Περὶ τῶν μάντεσιν ἑαυτοὺς ἐκδεδωκότων
 73) Περὶ τοῦ τὸν Χριστὸν ἀρνησαμένου
 74) Περὶ τῶν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εὐθυνομένων
 75) Περὶ τῶν ἀδελφῆ ἰδίᾳ ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς μιγνυμένων
 76) Περὶ τῶν τὰς νύμφας ἑαυτῶν λαμβανόντων
 77) Περὶ τῶν τὰς συναφθείσας ἐγκαταλιμπανόντων καὶ ἐτέραις συναπτομένων
 78) Περὶ τῶν δύο ἀδελφὰς λαμβανόντων εἰς συνοίκησιν
 79) Περὶ τῶν ταῖς ἰδίαις μητρυαῖς ἐπιμαιομένων
 80) Περὶ τῶν πολυγάμων
 81) Περὶ τῶν ὑπὸ βαρβάρων εἰς ἄρνησιν ἐκκυλισθέντων
 82) Περὶ τῶν ἐπιόρκων
 83) Περὶ τῶν μαντευομένων ἢ μαντείας εἰς τοὺς ἑαυτῶν οἴκους εἰσαγόντων
 84) Περὶ τῶν εὖ τοῖς ἰδίοις ἐπιτιμίαις χρωμένων
 85) Περὶ τῶν κακῶς τοῖς ἰδίοις ἐπιτιμίαις χρωμένων
 86) Περὶ ἐγκρατιῶν
 87) [Προοίμιον] Κατὰ τῶν δύο ἀδελφὰς γαμούντων ἢ ἀδελφοῖς δυσὶ γαμουμένων
 88) Ὡστε χωρισθῆναι αὐτὸν τοῦ συνοίκου γυναίου
 89) Ὡστε μὴ γίνεσθαι χωρὶς αὐτοῦ ὑπηρέτας παρὰ τοὺς κανόνας
 90) Ὡστε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασι
 91) Ὅτι χρὴ φυλάττεσθαι τὸ ἄγραφον ἐκκλησιαστικὸν ἔθος
 92) Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγράφου ἔθους

Ἅγιος Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας (†385)

- 1) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 2) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 3) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 4) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 5) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 6) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 7) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 8) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 9) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 10) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 11) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 12) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 13) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 14) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 15) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 16) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 17) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις
 18) Ἐρώτησις/ Ἀπόκρισις

Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (†390)

- 1) Περὶ τῶν βιβλίων τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς διαθήκης, ἀρίθμησις ἑμμετρος

Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης (†395)

- 1) [Προοίμιον] Περὶ μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς
- 2) Περὶ τῶν ἀρνούμενων ἐκουσίως τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ περὶ τῶν μετὰ πολλὰς βασάνους τοῦτο παθόντων
- 3) Περὶ τῶν πρὸς γόητας ἢ μάντεις ἀπιόντων
- 4) Περὶ τῶν δι' ἐπιθυμίαν καὶ ἡδονὴν ἀμαρτημάτων
- 5) (α) Περὶ τοῦ θυμοειδοῦς τῆς ψυχῆς μέρος
(β) Περὶ τῶν μὴ πληρούντων τὸν τοῦ ἐπιτιμίου χρόνον καὶ ἐξοδεύοντων τοῦ βίου
- 6) Περὶ κλοπῆς
- 7) Περὶ διαιρέσεως τυμβωρυχίας
- 8) Περὶ τῶν ἱεροσύλων

Ἅγιος Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου (†400)

- 1) [Περὶ τῶν θεοπνεύστων βιβλίων]

Ἅγιος Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας (†412)

- 1) Περὶ τῆς νηστείας τῶν Θεοφανείων
- 2) Περὶ τῶν τοῖς ἀρειανοῖς κοινωνησάντων
- 3) Περὶ τοῦ τοὺς ἀναξίους δεικνυμένους μετὰ τὴν χειροτονίαν παύεσθαι
- 4) Περὶ τοῦ βεβαίαν εἶναι τὴν κάθαρσιν, ἣν ἂν ὁ ἐπίσκοπος ἐπενέγκοι
- 5) Περὶ τῶν ἐξ ἀγνοίας ἐπ' ἐγκλήμασι χειροτονουμένων
- 6) Περὶ τοῦ μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀθέσμως προβαίνουσης χειροτονίας ἔπεσθαι τὴν κάθαρσιν
- 7) Περὶ τοῦ τὰς χειροτονίας ἐκ τοῦ φανεροῦ γίνεσθαι
- 8) Περὶ τοῦ μὴ κατηχούμενον γεύεσθαι τῶν εἰς θυσίαν προσφερομένων εὐλογιῶν
- 9) Περὶ τοῦ μὴ ἀπλῶς τὰς κατὰ ἱερέων κατηγορίας δέχεσθαι
- 10) Περὶ τοῦ γνώμη τοῦ τε ἐπισκόπου καὶ τοῦ κλήρου προβάλλεσθαι τῆς ἐκκλησίας οἰκονόμον
- 11) Περὶ τοῦ μὴ τὰ τῆς ἐκκλησίας τὸν ἐπίσκοπον ἰδιοποιεῖσθαι
- 12) Περὶ αἰρετικῶν
- 13) Περὶ τοῦ τὰς παρανόμους συναφείας διαζεύγνυσθαι
- 14) Περὶ τοῦ τοὺς ἀδικοῦντας τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεσθαι

Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας (†444)

- 1) Περὶ τοῦ ἐπίσκοπον καθαιρεθέντα καὶ τοῦ ἱερουργεῖν παύεσθαι

- 2) Περὶ τοῦ πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔχειν τὴν ἐξουσίαν τὸν ἐπίσκοπον
- 3) Περὶ τοῦ μὴ δίδοναι παραίτησιν ἱερέα
- 4) [Προοίμιον]
 - (α) Περὶ τοῦ ἀνεξετάστως μὴ χειροτονεῖν
 - (β) Περὶ τῶν ἐκ μοναστηρίων ἐξερχομένων καὶ χειροτονουμένων
 - (γ) Περὶ τοῦ πῶς καὶ πότε δεῖ χειροτονεῖν καὶ τίνα δεῖ ἐξετάζειν
- 5) Περὶ τῶν κατηχουμένων καὶ μετανοούντων, εἰ τοῦ τέλους ἐγγίζοιεν

Ἅγιος Γεννάδιος (Σύνοδος τῆς) Κωνσταντινουπόλεως (459)

- 1) Ὡστε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασι

Οί έκτός Corpus canonum κανόνες

ἔτος	• ἀριθμὸς κανόνων • προέλευση	πηγή
†378	(3 κανονικά τμήματα) Μέγας Βασίλειος Καισαρείας	Πηδάλιον, σελ. 738α' -δ'
†407	(3 κανονικά κεφάλαια) Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος	Πηδάλιον, σελ. 738α' -γ'
†595	(Τὸ λεγόμενο "κανονικὸ" [35 καν.]) Ἰωάννης ΚΠόλεως ὁ Νηστευτῆς	Πηδάλιον, σελ. 697-718
7ος αἰ.	(Ἀπόκριση "περὶ θείας Μεταλήψεως") Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης	Πηδάλιον, σελ. 738β'
†806	(1 κανονικὴ ἐπιστολὴ περὶ σιμωνίας) Ταράσιος Κωνσταντινουπόλεως	Πηδάλιον, σελ. 719-720
†828	(54 κανόνες & 17 ἐρωταποκρίσεις) Νικηφόρος ΚΠόλεως ὁ Ὁμολογητῆς	Πηδάλιον, σελ. 725-733· σελ. 738ε' -θ'
†1111	(11 ἐρωταποκρίσεις) Νικόλαος ΚΠόλεως ὁ "Γραμματικὸς"	Πηδάλιον, σελ. 733-737
	Σύνολο : 125 ἔργα-κανόνες	

V. Διάφορες πηγές τοῦ Κδικαίου

ΡΩΜΑΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Α. Μέγας Κωνσταντῖνος (306] 324-337)

— Διάταγμα τῶν Μεδιολάνων [Edictum Mediolani] (313)

Β. Θεοδόσιος Β΄ ὁ Μικρὸς (408-450)

— Θεοδοσιάνειος Κῶδιξ [Codex Theodosianus] (438) (16 βιβλία [XVI^ο])

Γ. Ἰουστινιανὸς (527-565)

— Corpus Juris Civilis [Jus + Leges]

1) Ἰουστινιάνειος Κῶδιξ [Codex Justinianus] (529/534) (12 βιβλία)

2) Εἰσηγήσεις [Institutiones] (533) (4 βιβλία)

3) Πανδέκται [Digesta ἢ Pandectæ] (533) (50 βιβλία)

4) [168] Νεαραὶ Διατάξεις [Novellæ Constitutiones] (535↔565)

Δ. Λέων Γ΄ ὁ Ἰσαυρὸς (717-740) καὶ

Κωνσταντῖνος Ε΄ ὁ Κοπρώνυμος (740-775)

— Ἐκλογή τῶν Νόμων (Μάρτιος 741)

Ε. Βασίλειος Α΄ ὁ Μακεδὼν (867-886)

— Ἐπαναγωγή ἢ (ὀρθότερα) Εἰσαγωγή (885/886)

ΣΤ. Λέων ΣΤ΄ ὁ Σοφὸς (886-912)

— Πρόχειρος Νόμος (Θέρος 907)

— [113] Νεαραὶ Διατάξεις [Novellæ Constitutiones] (886↔906)

— Τὰ “Βασιλικά (60 βιβλία)” (886↔892 [110ος αἰ.: 211ος αἰ.])

Ζ. Κωνσταντῖνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος (913-959)

— « Ἐπιτομὴ τῶν νόμων » [« Epitome legum »] (913)

Α. ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΜΕΔΙΟΛΑΝΩΝ

ὑπογραφὲν στὰ Μεδιόλανα, τὸ 313 μ. Χ.*

« [...] Ὅταν ἀπὸ καλῆ τύχη τόσο ἐγὼ ὁ Αὐγουστος Κωνσταντῖνος ὅσο καὶ ἐγὼ ὁ Αὐγουστος Λικίνιος συναντηθήκαμε στὰ Μεδιόλανα καὶ συζητήσαμε ὅλα ὅσα ἀφωροῦσαν στὴν ὠφέλεια καὶ στὴν ἡρεμία τοῦ κράτους, ἀνάμεσα στὰ ἄλλα, πὺ βλέπαμε ὅτι θὰ ὠφελήσουν τὸ λαὸ πάρα πολὺ, κρίναμε ὅτι πρέπει νὰ δώσουμε τὴν ἄκρα προτεραιότητα σὲ ἐκεῖνα πὺ ἀφωροῦσαν στὸ σέβας πρὸς τὸ Θεῖο, γιὰ νὰ δώσουμε ἔτσι καὶ στοὺς Χριστιανοὺς καὶ σὲ ὅλους τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἐξουσία νὰ ἀκολουθοῦν ὅποια θρησκεία θὰ ἤθελε ὁ καθένας, ὥστε νὰ καταστεῖ δυνατὸν ἡ θεότης, πὺ κατοικεῖ στὰ οὐράνια, νὰ εἶναι ἀσπαστὴ καὶ εὐίλατη τόσο σὲ ἐμᾶς ὅσο καὶ σὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως ὅσοι διατελοῦν κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία μας.

Γι' αὐτὸ στὸ συμβούλιο αὐτὸ μὲ ὑγιᾶς καὶ ὀρθολογικὸ σκεπτικὸ κρίναμε ὅτι πρέπει νὰ βροῦμε τὸν τρόπο, ὥστε σὲ κανέναν ἀπολύτως ἀνθρώπο, πὺ θὰ ἔδινε τὴ διάνοιά του στὸν τρόπο ζωῆς τῶν Χριστιανῶν ἢ στὴ θρησκεία ἐκεῖνη πὺ θὰ ἔνιωθε σὰν τὴν καταλληλότερη γιὰ τὸν ἑαυτό του, νὰ μὴν ἀρνούμαστε τὸ δικαίωμα αὐτό· γιὰ νὰ μπορεῖ ἔτσι ἡ ὑψίστη θεότης, ὅταν θὰ τὴ λατρεύουμε μὲ τῖς διάνοιες ἐλεύθερες, νὰ μᾶς προσφέρει σὲ ὅλα τὴ συνηθισμένη εὐνοια καὶ ἀγαθότητά της [...] ».

* Εὐσεβίου Καισαρείας, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, 10, 5, 4, ἐν ΒΕΠΕΣ, τ. 20, σελ. 97. Ἐπίσης, *CORPUS LEGUM ab imperatoribus romanis ante justinianum latarum* (quæ extra constitutionum codices supersunt. Res ab imperatoribus gestæ, quibus romani juris historia et imperii status), Lipsiæ 1857, n° 1066, p. 188.

B. Codex Theodosianus

Cf. Th. MOMMSEN, *Theodosiani, Libri XVI, cum constitutionibus sirmondianis*, (editio adsumpta apparatu P. KRUEGERI), vol. I, pars Ior, Berolini, Apud Weidmannos, 1905, p. 27.

— XXVII —

GREGORIANVS	THEODOSIANVS	IVSTINIANVS
	THEODOSIANI LIBER DECIMVS SEXTVS	
	1 de fide catholica	1, 1 de summa trinitate et de fide catholica et ut nemo de ea contendere audeat
	2 de episcopis, ecclesiis et clericis	1, 2 de sacrosanctis ecclesiis et de rebus et privilegiis earum
	3 de monachis	1, 3 de episcopis et clericis et monachis <i>cet.</i>
	4 de his qui super religione contendunt	1, 4 . . . ut nemo de (religione) contendere audeat
	5 de haereticis	1, 5 de haereticis et Manichaeis et Samaritis
	6 ne sanctum baptismum iteretur	1, 6 =
	7 de apostatis	1, 7 =
Iust. I, 9, 1. 2	8 de Iudaeis, caelicolis et Samaritanis	1, 9 de Iudaeis et caelicolis
	9 ne Christianum mancipium Iudaeus habeat	1, 10 ne Christianum mancipium haereticus vel paganus vel Iudaeus habeat <i>cet.</i>
	10 de paganis, sacrificiis et templis	1, 11 =
	11 de religione	

In hac tabula quamquam per primos quinque libros rubricae multae desiderantur, quae fuerunt in Theodosiano integro (ita tertius liber titulos habuit triginta duos, quorum supersunt unus et viginti), item in libro octavo extremo aliquot videntur periisse, nihilominus apparet Theodosianum per libros II. III. VIII dispositum esse ad ordinem edicti praetoris urbani aliquoties tamen amplificatum, ut in secundo locus de iurisdictione auctus est, in tertio non de re uxoria sola agitur, sed de universo iure nuptiarum. Sed ad hanc partem edictalem accesserunt ea quae continentur tam in libro primo quam in duodecim posterioribus. In iis quae praecipue agnoscitur ordinatio (nam non paucae rubricae vix ad aliquam legem certam exigi poterunt) haec est.

- I, 1—4 de iure et legibus
- 5—34 de magistratibus administrantibus (similia etiam edictum in principio habuit)
- V, 1—4 de hereditatibus iuris civilis
- 12—19 de fundis colonisque patrimonialibus
- VI totus de dignitatibus
- VII totus de re militari
- VIII, 1—11 de apparitoribus
- 12—15 de donationibus
- 16—19 de caelibatu et orbitate et de liberis
- VIII totus de delictis
- X totus de iure fisci
- XI, 1—28 de tributis
- 29—39 de appellationibus
- XII totus de re municipali
- XIII totus de mercatoribus naviculariis agricolis
- XIII totus de iure Romae Constantinopolis Karthaginis Alexandriae
- XV, 1—4 de operibus publicis
- 5—12 de voluptatibus populi
- XVI totus de rebus ecclesiasticis

Cf. *CORPUS JURIS CIVILIS* : t. II, *Codex Justinianus* (éd. P. Krueger), Berlin, Apud Weidmannos, 1954, p. XXI-XXVIII.

INDEX TITULORUM.

LIBER PRIMUS

- I De summa trinitate et ut nemo de ea publice contendere audeat
 II De sacrosanctis ecclesiis et de rebus et privilegiis earum
 III De episcopis et clericis et orphanotrophis et brephotrophis et xenodochis et monachis et privilegio eorum et castrensi peculio et de redimendis captivis et de nuptiis clericorum vetitis seu permissis
 IIII De episcopali audientia et de diversis capitulis, quae ad ius curamque et reverentiam pontificalem pertinent
 V De haereticis et Manichaeis et Samaritis
 VI Ne sanctum baptisma iteretur
 VII De apostatis
 VIII Nemini licere signum salvatoris Christi vel in silice vel in marmore aut sculperere aut pingere
 VIII De Iudaeis et caelicolis
 X Ne Christianum mancipium haereticus vel paganus vel Iudaeus habeat vel possideat vel circumcidat
 XI De paganis sacrificiis et templis
 XII De his qui ad ecclesias contugiunt vel ibi exclamant
 XIII De his qui in ecclesiis manumittuntur
 XIII De legibus et constitutionibus principum et edictis
 XV De mandatis principum
 XVI De senatus consultis
 XVII De veteri iure enucleando et auctoritate iuris prudentium qui in Digestis referuntur
 XVIII De iuris et facti ignorantia
 XVIII De precibus imperatori offerendis et de quibus rebus supplicare liceat vel non
 XX Quando libellus principi datus litis contestationem facit
 XXI Ut lite pendente vel post provocationem aut definitivam sententiam nulli liceat imperatori supplicare
 XXII Si contra ius utilitatemque publicam vel per mendacium fuerit aliquid postulatatum vel impetratum
 XXIII De diversis rescriptis et pragmaticis sanctionibus
 XXIII De statutis et imaginibus
 XXV De his qui ad statuas confugiunt
 XXVI De officio praefectorum praetorio Orientis et Illyrici
 XXVII De officio praefecti praetorio Africae et de omni eiusdem dioeceseos statu
 XXVIII De officio praefecti urbis
 XXVIII De officio magistri militum
 XXX De officio quaestoris
 XXXI De officio magistri officiorum
 XXXII De officio comitis sacrarum largitionum
 XXXIII De officio comitis rerum privatarum
 XXXIII De officio comitis sacri patrimonii
 XXXV De officio proconsulis et legati
 XXXVI De officio comitis Orientis

- XXXVII De officio praefecti Augustalis
 XXXVIII De officio vicarii
 XXXVIII De officio praetorum
 XXXX De officio rectoris provinciae
 XXXXI Ut nulli patriae suae administratio sine speciali permissu principis permittatur
 XXXXII De quadrimenstruis tam civilibus quam militaribus brevibus
 XXXXIII De officio praefecti vigillum
 XXXXIII De officio praefecti annonae
 XXXXV De officio civilium iudicum
 XXXXVI De officio iudicum militarium
 XXXXVII Ne comitibus rei militaris vel tribunis lavacra praestentur
 XXXXVIII De officio diversorum iudicum
 XXXXVIII Ut omnes tam civiles quam militares iudices post administrationem depositam per quinquaginta dies in civitatibus vel certis locis permaneant
 L De officio eius qui vicem alicuius iudicis obtinet
 LI De adessoribus et domesticis et cancellariis iudicum
 LII De annonis et capitum administrantium vel adessorum aliorumve publicas sollicitudines gerentium vel eorum, qui aliquas consecuti sunt dignitates
 LIII De contractibus iudicum vel eorum qui sunt circa eos et inhibendis donationibus in eos faciendis et ne administrationis tempore proprias aedes aedificent sine sanctione pragmatica
 LIII De modo multarum quae ab iudicibus infliguntur
 LV De defensoribus civitatum
 LVI De magistratibus municipalibus
 LVII De officio iuridici Alexandriae

LIBER SECUNDUS

- I De edendo
 II De in ius vocando
 III De pactis
 III De transactionibus
 V De calculi errore
 VI De postulando
 VII De advocatis diversorum iudiciorum
 VIII De advocatis fasci
 VIII De errore advocatorum vel libellos seu preces concipientium
 X Ut quae desunt advocacioni partium iudex suppleat
 XI De causis, ex quibus infamia alicui inrogatur
 XII De procuratoribus
 XIII Ne liceat potentioribus patrocinium litigantibus praestare vel actiones in se transferre
 XIII De his, qui potentiorum nomine titulos praediis adfigunt vel eorum nomina in lite praetendunt
 XV Ut nemo privatus titulos praediis suis vel alienis imponat vel vela regalia suspendat

- XVI Ut nemini liceat sine iudicis auctoritate signa imprimere rebus, quas alius tenet
 XVII Ne fiscus vel res publica procuracionem alicui patrocini causa in lite praestet
 XVIII De negotiis gestis
 XVIII De his quae vi metusve causa gesta sunt
 XX De dolo malo
 XXI De in integrum restitutione minorum viginti quinque annis
 XXII De filio familias minore
 XXIII De fideiussoribus minorum
 XXIII Si tutor vel curator intervenerit
 XXV Si in communi eademque causa in integrum restitutio postuletur
 XXVI Si adversus rem indicatam
 XXVII Si adversus venditionem
 XXVIII Si adversus venditionem pignoris
 XXVIII Si adversus donationem
 XXX Si adversus libertatem
 XXXI Si adversus transactionem vel divisionem minor restitui velit
 XXXII Si adversus solutionem a debitore vel a se factam
 XXXIII Si adversus dotem
 XXXIII Si adversus delictum suum
 XXXV Si adversus usucapionem
 XXXVI Si adversus fiscum
 XXXVII Si adversus creditorem
 XXXVIII Si ut se hereditate absteineat
 XXXVIII Si ut omisam hereditatem vel bonorum possessionem vel quid aliud acquirat
 XXXX In quibus causis in integrum restitutio necessaria non est
 XXXXI Qui et adversus quos in integrum restitui non possunt
 XXXXII Si minor se maiorem dixerit vel probatus fuerit
 XXXXIII Si saepius in integrum restitutio postuletur
 XXXXIII De his qui veniam aetatis impetraverunt
 XXXXV Si maior factus ratum habuerit
 XXXXVI Ubi et apud quem cognitio restitutionis agitanda sit
 XXXXVII De reputationibus, quae fiunt in iudicio in integrum restitutionis
 XXXXVIII Etiam per procuratorem causam in integrum restitutionis agi posse
 XXXXVIII In integrum restitutione postulata ne quid novi fiat
 L De restitutione militum et eorum qui rei publicae causa adfuerunt
 LI De uxoribus militum vel eorum qui rei publicae causa absunt
 LII De temporibus in integrum restitutionis tam minorum aliarumque personarum, quae restitui possunt, quam heredum eorum
 LIII Quibus ex causis maiores in integrum restituuntur
 LIII De alienatione iudicii mutandi causa facta
 LV De receptis
 LVI De satisfaciendo
 LVII De formulis et impetratione actionum sublatiis
 LVIII De iureiurando propter calumniam dando

LIBER TERTIUS

- I De iudiciis
 II De sportulis et sumptibus in diversis iudiciis faciendis et de exsecutoribus litium
 III De pedaneis iudiciis
 III Qui pro sua iurisdictione indices dare darive possunt
 V Ne quis in sua causa iudicet vel sibi ius dicat
 VI Qui legitimam personam in iudiciis habent vel non

- VII Ut nemo invitus agere vel accusare cogatur
 VIII De ordine iudiciorum
 VIII De litis contestatione
 X De plus petitionibus
 XI De dilationibus
 XII De feriis
 XIII De iurisdictione omnium iudicum et de foro competenti
 XIII Quando imperator inter pupillos vel viduas vel miserabiles personas cognoscat et ne exhibeantur
 XV Ubi de criminibus agi oportet
 XVI Ubi de possessione agi oportet
 XVII Ubi fideicommissum peti oportet
 XVIII Ubi conveniatur qui certo loco dare promisit
 XVIII Ubi in rem actio exerceri debet
 XX Ubi de hereditate agatur et ubi scripti heredes in possessionem mitti postulare debent
 XXI Ubi agi oportet de ratiociniis tam privatis quam publicis
 XXII Ubi causa status agi debeat
 XXIII Ubi quis de curiali vel cohortali aliave condicione conveniatur
 XXIII Ubi senatores vel clarissimi civiliter vel criminaliter conveniantur
 XXV In quibus causis militantes fori praescriptione uti non possunt
 XXVI Ubi causae fiscales vel divinae domus hominumque eius agantur
 XXVII Quando liceat sine iudice unicuique vindicare se vel publicam devotionem
 XXVIII De inofficioso testamento
 XXVIII De inofficiosis donationibus
 XXX De inofficiosis dotibus
 XXXI De petitione hereditatis
 XXXII De rei vindicatione
 XXXIII De usu fructu et habitatione et ministerio servorum
 XXXIII De servitutibus et de aqua
 XXXV De lege Aquilia
 XXXVI Familiae erciscundae
 XXXVII Communi dividundo
 XXXVIII Communia utriusque iudicii tam familiae erciscundae quam communi dividundo
 XXXVIII Finium regundorum
 XXXX De consortibus eiusdem litis
 XXXXI De noxalibus actionibus
 XXXXII Ad exhibendum
 XXXXIII De aleae lusu et aleatoribus
 XXXXIII De religiosis et sumptibus funerum

LIBER QUARTUS

- I De rebus creditis et de iureiurando
 II Si certum petatur
 III De suffragio
 III De prohibita sequestratione pecuniae
 V De condicione indebiti
 VI De condicione ob causam datorum
 VII De condicione ob turpem causam
 VIII De condicione furtiva
 VIII De condicione ex lege et sine causa vel iniusta causa
 X De obligationibus et actionibus
 XI Ut actiones et ab herede et contra heredem incipiant
 XII Ne uxor pro marito vel maritus pro uxore vel mater pro filio conveniatur
 XIII Ne filius pro patre vel pater pro filio emancipato vel libertus pro patrono conveniatur
 XIII An servus ex suo facto post manumissionem teneatur
 XV Quando fiscus vel privatus debitoris sui debitores exigere potest

- XVI De actionibus hereditariis
 XVII Ex delictis defunctorum in quantum heredes conveniantur
 XVIII De constituta pecunia
 XVIII De probationibus
 XX De testibus
 XXI De fide instrumentorum et amissione eorum et antapochis faciendis et de his quae sine scriptura fieri possunt
 XXII Plus valere quod agitur quam quod simulate concipitur
 XXIII De commodato
 XXIII De actione pigneraticia
 XXV De exercitoria et institoria actione
 XXVI Quod cum eo qui in aliena est potestate negotium gestum esse dicitur, vel de peculio seu quod iussu aut de in rem verso
 XXVII Per quas personas nobis acquiritur
 XXVIII Ad senatus consultum Macedonianum
 XXVIII Ad senatus consultum Velleianum
 XXX De non numerata pecunia
 XXXI De compensationibus
 XXXII De usuris
 XXXIII De nautico fenore
 XXXIII Depositum
 XXXV Mandati
 XXXVI Si servus se emi mandaverit
 XXXVII Pro socio
 XXXVIII De contrahenda emptione
 XXXVIII De hereditate vel actione vendita
 XXXX Quae res venire non possunt et qui vendere vel emere vetantur
 XXXXI Quae res exportari non debeant
 XXXXII De eunuchis
 XXXXIII De patribus qui filios distraxerunt
 XXXXIII De rescindenda venditione
 XXXXV Quando liceat ab emptione discedere
 XXXXVI Si propter publicas pensionationes venditio fuerit celebrata
 XXXXVII Sine censu vel reliquis fundum comparari non posse
 XXXXVIII De periculo et commodo rei venditae
 XXXXVIII De actionibus empti et venditi
 L Si quis alteri vel sibi sub alterius nomine vel aliena pecunia emerit
 LI De rebus alienis non alienandis et de prohibita rerum alienatione vel hypotheca
 LII De communium rerum alienatione
 LIII Rem alienam gerentibus non interdicti rerum suarum alienatione
 LIII De pactis inter emptorem et venditorem compositis
 LV Si servus exportandus veneat
 LVI Si mancipium ita venierit, ne prostituatur
 LVII Si mancipium ita fuerit alienatum, ut manumittatur vel contra
 LVIII De aedilicis actionibus
 LVIII De monopolis et de conventu negotiatorum illicito vel artificum ergolaborumque nec non balnearum prohibitis illicitisque negotiationibus
 LX De nudinis
 LXI De vectigalibus et commissis
 LXII Vectigalia nova institui non posse
 LXIII De commerciis et mercatoribus
 LXIII De rerum permutatione et de praescriptis verbis actione
 LXV De locato et conducto
 LXVI De emphyteutico iure

LIBER QUINTUS

- I De sponsalibus et arris sponsaliciis et proxenetis
 II Si rector provinciae vel ad eum pertinentes sponsalia dederint

- III De donationibus ante nuptias vel propter nuptias et sponsaliciis
 III De nuptiis
 V De incestis et inutilibus nuptiis
 VI De interdicto matrimonio inter pupillam et tutorem seu curatorem liberosque eorum
 VII Si quacumque praeditus potestate vel ad eum pertinentes ad suppositarum iurisdictioni suae adspirare temptaverint nuptias
 VIII Si nuptiae ex rescripto petantur
 VIII De secundis nuptiis
 X Si secundo nupserit mulier, cui maritus usum fructum reliquerit
 XI De dotis promissione vel nuda pollicitatione
 XII De iure dotium
 XIII De rei uxoriae actione in ex stipulatu actionem transfusa et de natura dotibus praestita
 XIII De pactis conventis tam super dote quam super donatione ante nuptias et paraphernis
 XV De dote cauta et non numerata
 XVI De donationibus inter virum et uxorem et a parentibus in liberos factis et de ratihabitione
 XVII De repudiis et iudicio de moribus sublato
 XVIII Solutio matrimonio dos quemadmodum petatur
 XVIII Si dos constante matrimonio soluta fuerit
 XX Ne fideiussores vel mandatores dotium dentur
 XXI Rerum amotarum
 XXII Ne pro dote mulieri bona mariti addicantur
 XXIII De fundo dotali
 XXIII Divortio facto apud quem liberi morari vel educari debent
 XXV De alendis liberis ac parentibus
 XXVI De concubinis
 XXVII De naturalibus liberis et matribus eorum et ex quibus casibus iusti efficiuntur
 XXVIII De tutela testamentaria
 XXVIII De confirmando tutore
 XXX De legitima tutela
 XXXI Qui petant tutores vel curatores
 XXXII Ubi petantur tutores vel curatores
 XXXIII De tutoribus et curatoribus illustrium vel clarissimarum personarum
 XXXIII Qui dare tutores vel curatores et qui dari possunt
 XXXV Quando mulier tutelae officio fungi potest
 XXXVI In quibus causis tutorem habenti tutor vel curator dari potest
 XXXVII De administratione tutorum et curatorum et de pecunia pupillari feneranda vel deponenda
 XXXVIII De periculo tutorum et curatorum
 XXXVIII Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel conveniri possunt
 XXXX Si ex pluribus tutoribus vel curatoribus omnes vel unus agere pro minore vel conveniri possunt
 XXXXI Ne tutor vel curator vectigal conducat
 XXXXII De tutore vel curatore qui satis non dedit
 XXXXIII De suspectis
 XXXXIII De in litem dando tutore vel curatore
 XXXXV De eo qui pro tutore negotia gessit
 XXXXVI Si mater indemnitate promiserit
 XXXXVII Si contra matris voluntatem tutor datus sit
 XXXXVIII Ut causae post pubertatem adsit tutor
 XXXXVIII Ubi pupilli educantur
 L De alimentis pupillo praestandis
 LI Arbitrium tutelae

- LII De dividenda tutela et pro qua parte quisque tutorum conveniatur
 LIII De in litem iurando
 LIIII De heredibus tutorum
 LV Si tutor non gesserit
 LVI De usuris pupillaribus
 LVII De fideiussoribus tutorum seu curatorum
 LVIII De contrario iudicio
 LVIIII De auctoritate praestanda
 LX Quando curatores vel tutores esse desinant
 LXI De actore astutore seu curatore dando
 LXII De excusationibus et temporibus earum
 LXIII Si falsis adlegationibus excusatus est
 LXIIII Si tutor rei publicae causa aberit
 LXV De excusatione veteranorum
 LXVI Qui numero liberorum se excusant
 LXVII Qui aetate
 LXVIII Qui morbo
 LXVIII Qui numero tutelarum
 LXX De curatore furiosi vel prodigi
 LXXI De praediis vel aliis rebus minorum sine decreto non alienandis vel obligandis
 LXXII Quando decreto opus non est
 LXXIII Si quis ignorans rem minoris esse sine decreto comparavit
 LXXIIII Si maior factus sine decreto factam alienationem ratam habuerit
 LXXV De magistratibus conveniendis

LIBER SEXTUS

- I De fugitivis servis et libertis mancipiisque civitatum artificibus et ad diversa opera deputatis et ad rem privatam vel dominicam pertinentibus
 II De furtis et de servo corrupto
 III De operis libertorum
 IIII De bonis libertorum et de iure patronatus
 V Si in fraudem patroni alienatio facta est
 VI De obsequiis patronis praestandis
 VII De libertis et eorum liberis
 VIII De iure aureorum anulorum et de natalibus restituendis
 VIII Qui admitti ad bonorum possessionem possunt et intra quod tempus
 X Quando non petentium partes petentibus adcrescunt
 XI De bonorum possessione secundum tabulas
 XII De bonorum possessione contra tabulas, quam praetor liberis pollicetur
 XIII De bonorum possessione contra tabulas liberti, quae patronis vel liberis eorum datur
 XIII Unde liberi
 XV Unde legitimi et unde cognati
 XVI De edicto successorio
 XVII De Carboniano edicto
 XVIII Unde vir et uxor
 XVIII De repudianda bonorum possessione
 XX De collationibus
 XXI De testamento militis
 XXII Qui facere testamentum possunt vel non possunt
 XXIII De testamentis: quemadmodum testamenta ordinantur
 XXIIII De heredibus instituendis et quae personae heredes institui non possunt
 XXV De institutionibus et substitutionibus seu restitutionibus sub condicione factis
 XXVI De impuberum et aliis substitutionibus
 XXVII De necessariis et servis heredibus instituendis vel substituendis
 XXVIII De liberis praeteritis vel exhereditatis
 XXVIII De postumis heredibus instituendis vel exhereditandis vel praeteritis

- XXX De iure deliberandi et de adeunda vel adquiranda hereditate
 XXXI De repudianda vel abstinenda hereditate
 XXXII Quemadmodum aperiantur testamenta et inspiciantur et describantur
 XXXIII De edicto divi Hadriani tollendo et quemadmodum scriptus heres in possessionem mittatur
 XXXIIII Si quis aliquem testari prohibuerit vel coegerit
 XXXV De his quibus ut indignis auferuntur et ad senatus consultum Silanianum
 XXXVI De codicillis
 XXXVII De legatis
 XXXVIII De verborum et rerum significatione
 XXXVIII Si omissa sit causa testamenti
 XXXX De indicta viduitate et de lege Iulia miscella tollenda
 XXXXI De his quae poenae nomine in testamento vel codicillis relinquuntur
 XXXXII De fideicommissis
 XXXXIII Communia de legatis et fideicommissis et de in rem missione tollenda
 XXXXIIII De falsa causa adiecta legato vel fideicommissis
 XXXXV De his quae sub modo legata vel fideicommissa relinquuntur
 XXXXVI De conditionibus insertis tam legatis quam fideicommissis et libertatibus
 XXXXVII De usuris et fructibus legatorum vel fideicommissorum
 XXXXVIII De incertis personis
 XXXXVIII Ad senatus consultum Trebellianum
 L Ad legem Falcidiam
 LI De caducis tollendis
 LII De his qui ante apertas tabulas hereditates transmittunt
 LIII Quando dies legati vel fideicommissi cedit
 LIIII Ut in possessionem legatorum vel fideicommissorum servandorum causa mittatur et quando satisfari debet
 LV De suis et legitimis liberis et ex filia nepotibus ab intestato venientibus
 LVI Ad senatus consultum Tertullianum
 LVII Ad senatus consultum Orfitianum
 LVIII De legitimis heredibus
 LVIIII Communia de successione
 LX De bonis maternis et materni generis
 LXI De bonis, quae liberis in potestate constitutis ex matrimonio vel aliter adquiruntur, et eorum administratione
 LXII De hereditatibus decurionum naviculariorum cohortalium militum et fabricensium

LIBER SEPTIMUS

- I De vindicta libertate et apud consilium manumissione
 II De testamentaria manumissione
 III De lege Fufia Caninia tollenda
 IIII De fideicommissariis libertatibus
 V De dediticia libertate tollenda
 VI De Latina libertate tollenda et per certos modos in civitatem Romanam transfusa
 VII De servo communi manumisso
 VIII De servo pignori dato manumisso
 VIII De servis rei publicae manumittendis
 X De his qui a non domino manumissi sunt
 XI Qui manumittere non possunt et ne in fraudem creditorum manumittatur
 XII Qui non possunt ad libertatem pervenire
 XIII Pro quibus causis servi praemium accipiunt libertatem
 XIII De ingenuis manumissis
 XV Communia de manumissionibus

- XVI De liberali causa
 XVII De adsertione tollenda
 XVIII Quibus ad libertatem proclamare non licet et de rebus eorum, qui ad libertatem proclamare non prohibentur
 XVIII De ordine cognitionum
 XX De collusione detegenda
 XXI Ne de statu defunctorum post quinquennium quaeratur
 XXII De longi temporis praescriptione, quae pro libertate et non adversus libertatem opponitur
 XXIII De peculio eius qui libertatem meruit
 XXIII De senatus consulto Claudiano tollendo
 XXV De nudo ex iure Quiritium tollendo
 XXVI De usucapione pro emptore vel transactione
 XXVII De usucapione pro donato
 XXVIII De usucapione pro dote
 XXVIII De usucapione pro herede
 XXX Communia de usucapionibus
 XXXI De usucapione transformanda et de sublata differentia rerum mancipi et nec mancipi
 XXXII De acquirenda et retinenda possessione
 XXXIII De praescriptione longi temporis decem vel viginti annorum
 XXXIII In quibus causis cessat longi temporis praescriptio
 XXXV Quibus non obiciatur longi temporis praescriptio
 XXXVI Adversus creditorem
 XXXVII De quadriennii praescriptione
 XXXVIII Ne rei dominicae vel templorum vindictio temporis exceptione submoveatur
 XXXVIII De praescriptione triginta vel quadraginta annorum
 XXXX De annali exceptione Italici contractus tollenda et de diversis temporibus et exceptionibus et praescriptionibus et interruptionibus earum
 XXXXI De adluvionibus et paludibus et de passuis ad alium statum translatis
 XXXXII De sententiis praefectorum praetorio
 XXXXIII Quomodo et quando iudex sententiam proferre debet praesentibus partibus vel una absente
 XXXXIII De sententiis ex periculo recitandis
 XXXXV De sententiis et interlocutionibus omnium iudicum
 XXXXVI De sententia, quae sine certa quantitate prolata est
 XXXXVII De sententiis, quae pro eo quod interest proferuntur
 XXXXVIII Si non a competenti iudice iudicatum esse dicatur
 XXXXVIII De poena iudicis, qui male iudicavit, vel eius, qui iudicem vel adversarium corrumpere curavit
 L Sententiam rescindi non posse
 LI De fructibus et litis expensis
 LII De re iudicata
 LIII De executione rei iudicatae
 LIII De usuris rei iudicatae
 LV Si plures una sententia condemnati sunt
 LVI Quibus res iudicata non nocet
 LVII Comminationes epistulas programmata subscriptiones auctoritatem rei iudicatae non habere
 LVIII Si ex falsis instrumentis vel testimoniis iudicatum erit
 LVIII De confessis
 LX Inter alios acta vel iudicata aliis non nocere
 LXI De relationibus
 LXII De appellationibus et consultationibus
 LXIII De temporibus et reparationibus appellationum seu consultationum

- LXIII Quando provocare necesse non est
 LXV Quorum appellationes non recipiantur
 LXVI Si pendente appellatione mors intervenit
 LXVII De his qui per metum iudicis non appellaverunt
 LXVIII Si unus ex pluribus appellaverit
 LXVIII Si de momentaria possessione fuerit appellatum
 LXX Ne liceat in una eademque causa tertio provocare vel post duas sententias iudicum, quas definitio praefectorum roboraverit, eas retractare
 LXXI Qui bonis cedere possunt
 LXXII De bonis auctoritate iudicis possidendis seu venundandis et de separationibus
 LXXIII De privilegio fisci
 LXXIII De privilegio dotis
 LXXV De revocandis his quae per fraudem alienata sunt

LIBER OCTAVUS

- I De interdictis
 II Quorum bonorum
 III Quod legatorum
 III Unde vi
 V Si per vim vel alio modo absentis perturbata sit possessio
 VI Uti possidetis
 VII De tabulis exhibendis
 VIII De liberis exhibendis seu de ducendis et de homine libero exhibendo
 VIII De precario et de Salviano interdicto
 X De aedificiis privatis
 XI De operibus publicis
 XII De ratiociniis operum publicorum et de patribus civitatum
 XIII De pignoribus
 XIII In quibus causis pignus tacite contrahitur
 XV Si aliena res pignori data sit
 XVI Quae res pignori obligari possunt vel non et qualiter pignus contrahatur
 XVII Qui potiores in pignore habeantur
 XVIII De his qui in priorum creditorum locum succedunt
 XVIII Si antiquior creditor pignus vendiderit
 XX Si communis res pignorata sit
 XXI De praetorio pignore et ut in actionibus etiam debitorum missio praetorii pignoris procedat
 XXII Si in causa iudicati pignus captum sit
 XXIII Si pignus pignori datum sit
 XXIII De partu pignoris et omni causa
 XXV De remissione pignoris
 XXVI Etiam ob chirographariam pecuniam pignus teneri
 XXVII De distractione pignorum
 XXVIII Debitorem venditionem pignorum impedire non posse
 XXVIII Si vendito pignore agatur
 XXX De lutione pignoris
 XXXI Si unus ex pluribus heredibus creditoris vel debitoris partem suam debiti solverit vel acceperit
 XXXII Si pignoris conventionem numeratio secuta non sit
 XXXIII De iure domini impetrando
 XXXIII De pactis pignorum et de commissoria lege in pignoribus rescindenda
 XXXV De exceptionibus sive praescriptionibus
 XXXVI De litigiosis
 XXXVII De contrahenda et committenda stipulatione
 XXXVIII De inutilibus stipulationibus
 XXXVIII De duobus reis stipulandi et duobus reis promittendi

- XXXX De fideiussoribus et mandatoribus
 XXXXI De novationibus et delegationibus
 XXXXII De solutionibus et liberationibus
 XXXXIII De acceptilationibus
 XXXXIII De evictionibus
 XXXXV Creditorem evictionem non debere
 XXXXVI De patria potestate
 XXXXVII De adoptionibus
 XXXXVIII De emancipationibus liberorum
 XXXXVIII De ingratis liberis
 L De postliminio et de redemptis ab hostibus
 LI De infantibus expositis liberis et servis et de his qui sanguinolentos emptos vel nutriendos acceperunt
 LII Quae sit longa consuetudo
 LIII De donationibus
 LIII De donationibus quae sub modo vel conditione vel ex certo tempore conficiuntur
 LV De revocandis donationibus
 LVI De mortis causa donationibus
 LVII De infirmandis poenis caelibatus et orbitatis et decimariis sublatiis
 LVIII De iure liberorum

LIBER NONUS

- I Qui accusare non possunt
 II De accusationibus et inscriptionibus
 III De exhibendis vel transmittendis reis
 III De custodia reorum
 V De privatis carceribus inhibendis
 VI Si reus vel accusator mortuus fuerit
 VII Si quis imperatori maledixerit
 VIII Ad legem Iuliam maiestatis
 VIII Ad legem Iuliam de adulteriis et de stupro
 X Si quis eam cuius tutor fuerit corruperit
 XI De mulieribus qui servis propriis se iunxerunt
 XII Ad legem Iuliam de vi publica seu privata
 XIII De raptu virginum seu viduarum nec non sanctimonialium
 XIII De emendatione servorum
 XV De emendatione propinquorum
 XVI Ad legem Corneliam de sicariis
 XVII De his qui parentes vel liberos occiderunt
 XVIII De maleficis et mathematicis et ceteris similibus
 XVIII De sepulchro violato
 XX Ad legem Fabiam
 XXI Ad legem Viselliam
 XXI Ad legem Corneliam de falsis
 XXIII De his qui sibi adscribunt in testamento
 XXIII De falsa moneta
 XXV De mutatione nominis
 XXVI Ad legem Iuliam de ambitu
 XXVII Ad legem Iuliam repetundarum
 XXVIII De crimine peculatus
 XXVIII De crimine sacrilegii
 XXX De seditiosis et his qui plebem audent contra publicam quietem colligere
 XXXI Quando civilis actio criminali praeiudicet et an utraque ab eodem exerceri potest
 XXXII De crimine expilatae hereditatis
 XXXIII De crimine raptorum
 XXXIII De crimine stellionatus
 XXXV De iniuriis
 XXXVI De famosis libellis
 XXXVII De abigeis
 XXXVIII De Nili aggeribus non rumpendis
 XXXVIII De his qui latrones vel in aliis criminibus reos occultaverint
 XXXX De requirendis
 XXXXI De quaestionibus

- XXXII De abolitionibus
 XXXXIII De generali abolitione
 XXXXIII Ut intra certum tempus criminalis quaestio terminetur
 XXXXV Ad senatus consultum Turpillianum
 XXXXVI De calumniatoribus
 XXXXVII De poenis
 XXXXVIII Ne sine iussu principis certis iudiciis liceat confiscare
 XXXXVIII De bonis proscriptorum seu damnatorum
 L De bonis mortem sibi consciscientium
 LI De sententiam passis et restitutis

LIBER DECIMUS

- I De iure fisci
 II De conveniendis fisci debitoribus
 III De fide et iure hastae fiscalis et de adiectionibus
 III De venditione rerum fiscalium cum privatis communium
 V Ne fiscus rem quam vendidit evincat
 VI De his qui ex publicis rationibus mutua pecuniam acceperunt
 VII Poenis fiscalibus creditores praeferrunt
 VIII De fiscalibus usuris
 VIII De sententiis adversus fiscum factis retractandis
 X De bonis vacantibus et de incorporatione
 XI De delatoribus
 XII De petitionibus bonorum sublatiis
 XIII De his qui se deferunt
 XIII Si liberalitatis imperialis socius sine herede defecerit
 XV De thesauris
 XVI De annona et tributis
 XVII De indictionibus
 XVIII De superindicto
 XVIII De exactionibus tributorum
 XX De superexactionibus
 XXI De capiendis et distrahendis pignoribus tributorum causa
 XXII De apochis publicis et descriptionibus curialium
 XXIII De canone largitionalium titularum
 XXIII Ne operae a collatoribus exigantur
 XXV De immunitate nemini concedenda
 XXVI De conditiis in publicis horreis
 XXVII Ut nemini liceat in coemptione specierum se excusare et de munere sitoniae
 XXVIII De collatione donatorum vel relevatorum aut translatorum seu adaeratorum
 XXVIII De collatione aeris
 XXX De discussoribus
 XXXI
 XXXII De decurionibus et filiis eorum et qui decuriones habentur quibus modis a fortuna curiae liberentur
 XXXIII Si libertus aut servus ad decurionatum aspiraverit
 XXXIII De praediis curialium sine decreto non alienandis
 XXXV Quando et quibus debetur quarta pars ex bonis decurionum et de modo distributionis eorum
 XXXVI De imponenda lucretivis descriptione
 XXXVII De praebendo salario
 XXXVIII Si curialis relicta civitate rus habitare maluerit
 XXXVIII De municipibus et originariis
 XXXX De incolis et ubi quis domicilium habere videtur et de his qui studiorum causa in alia civitate degunt
 XXXXI De honoribus et muneribus non continuandis inter patrem et filium et de intervallis
 XXXXII De muneribus patrimoniorum
 XXXXIII Quemadmodum civilia munera indicuntur

- XXXXIII De his qui sponte munera susceperunt
 XXXXV De his qui a principe vacationem acceperunt
 XXXXVI De vacatione muneris
 XXXXVII De decretis decurionum super immunitate quibusdam concedenda
 XXXXVIII De excusationibus munerum
 XXXXVIII De quibus muneribus et praestationibus nemini liceat se excusare
 L Qui aetate se excusant
 LI Qui morbo
 LII De his qui numero liberorum vel paupertate excusationem meruerunt
 LIII De professoribus et medicis
 LIII De athleticis
 LV De his qui non impletis stipendiis sacramento soluti sunt
 LVI Quibus muneribus excusantur ii, qui post impletam militiam vel advocacionem per provincias suis commodis vacantes commorantur et de privilegiis eorum
 LVII De conductoribus vectigalium fisci
 LVIII De libertinis
 LVIII De infamibus
 LX De reis postulatis
 LXI De his qui in exilium dati vel ordine moti sunt
 LXII De filiis familias et quemadmodum pater pro his teneatur
 LXIII De periculo successorum parentis
 LXIII De mulieribus in quo loco munera sexui congruentia et honores agnoscant
 LXV De legationibus
 LXVI De excusationibus artificum
 LXVII De potioribus ad munera nominandis
 LXVIII Si propter inimicitias creatio facta sit
 LXVIII De sumptuum recuperatione
 LXX Si post creationem quis decesserit
 LXXI De tabulariis scribis logographis et censualibus
 LXXII De susceptoribus praepositis et arcariis
 LXXIII De ponderatoribus et auri illatione
 LXXIII De auri publici prosecutoribus
 LXXV De his quae ex publica collatione illata sunt non usurpandis
 LXXVI De auro coronario
 LXXVII De irenarchis
 LXXVIII De argenti pretio quod thesauris inferitur

LIBER UNDECIMUS

- I De tollenda lustralis auri collatione
 II De naviculariis seu naucleris publicas species transportantibus
 III De praediis naviculariorum
 III De navibus non excusandis
 V Ne quid oneri publico imponatur
 VI De naufragiis
 VII De metallariis et metallis et procuratoribus metallorum
 VIII De murilegulis et gynaccariis et procuratoribus gynaeccii et de monetariis et bastagariis
 VIII De vestibis holoveris et auratis et de intinctione sacri muricis
 X De fabricensibus
 XI De veteris numismatis potestate
 XII Nulli licere in frenis et equestribus sellis et in balteis margaritas et smaragdos et hyacinthos aptare et de artificibus palatinis
 XIII De classicis
 XIII De decuriis urbis Romae
 XV De privilegiis corporatorum urbis Romae
 XVI De pistoriis
 XVII De suariis et susceptoribus vini et ceteris corporatis

- XVIII De collegiatis et chartopratis et numulariis
 XVIII De studiis liberalibus urbis Romae et Constantinopolitanae
 XX De honoratorum vehiculis
 XXI De privilegiis urbis Constantinopolitanae
 XXI De metropoli Beryto
 XXIII De canone frumentario urbis Romae
 XXIII De frumento urbis Constantinopolitanae
 XXV De annonis civilibus
 XXVI De mendicantibus validis
 XXVII De nautis Tiberinis
 XXVIII De frumento Alexandrino
 XXVIII De Alexandriae primatibus
 XXX De iure rei publicae
 XXXI De administratione rerum publicarum
 XXXII De vendendis rebus civitatis
 XXXIII De debitoribus civitatum
 XXXIII De periculo nominatorum
 XXXV De periculo eorum qui pro magistratibus intervenerunt
 XXXVI Quo quisque ordine conveniatur
 XXXVII Ne quis liber invitatus actum rei publicae gerere cogatur
 XXXVIII Iniuncti muneris sumptus ad omnes collegas pertinere
 XXXVIII De his qui ex officio quod administraverunt conveniuntur
 XXXX De solutionibus et liberationibus debitorum civitatis
 XXXXI De spectaculis et scaenicis et leonibus
 XXXXII De expensis publicorum ludorum
 XXXXIII De aquaeductu
 XXXXIII De gladiatoribus penitus tollendis
 XXXXV De venatione ferarum
 XXXXVI De maiuma
 XXXXVII Ut armorum usus inscio principe interdictus sit
 XXXXVIII De agricolis censitis vel colonis
 XXXXVIII De capitatione civium censibus eximenda
 L In quibus causis coloni censiti dominos accusare possunt
 LI De colonis Palaestinis
 LII De colonis Thracensibus
 LIII De colonis Illyricianis
 LIII Ut nemo ad suum patrocinium suscipiat vicos vel rusticanos eorum
 LV Ut rusticani ad nullum obsequium devocentur
 LVI Non licere metrocomiae habitatoribus loca sua ad extraneum transferre
 LVII Ut nullus ex vicinis pro alienis debitis vicinorum teneatur
 LVIII De censibus et censitoribus et praequatoribus et inspectoribus
 LVIII De omni agro deserto et quando steriles fertilibus imponuntur
 LX De fundis limitotrophis et terris et paludibus et pascuis limitaneis vel castellorum
 LXI De pascuis publicis et privatis
 LXII De fundis patrimonialibus et saltuensibus et emphyteuticis et eorum conductoribus
 LXIII De mancipiis et colonis patrimonialium et saltuensium et emphyteuticariorum fundorum
 LXIII De fugitivis colonis patrimonialibus et emphyteuticis et saltuensibus
 LXV De collatione fundorum patrimonialium et emphyteuticorum
 LXVI De fundis rei privatae et saltibus divinae domus
 LXVII De fundis et saltibus rei dominicae
 LXVIII De agricolis et mancipiis dominicis vel fiscalibus sive rei privatae
 LXVIII De praediis tamiacis et de his qui ex colonis dominicis aliisque liberae conditionis procreantur

- LXX De diversis praediis urbanis et rusticis templorum et civitatum et omni redditu civili
 LXXI De locatione praediorum civilium vel fiscalium sive templorum sive rei privatae vel dominicae
 LXXII De conductoribus et procuratoribus sive actoribus praediorum fiscalium et domus Augustae
 LXXIII Quibus ad conductionem praediorum fiscalium accedere non licet
 LXXIII De collatione fundorum fiscalium vel rei privatae vel dominicae vel civitatum vel templorum
 LXXV De privilegiis domus Augustae vel rei privatae et quarum collationum excusationem habent
 LXXVI De grege dominico
 LXXVII De palatiis et domibus dominicis
 LXXVIII De cupressis ex luco Daphnensi vel Perseis per Aegyptum non excidendis vel vendendis

LIBER DUODECIMUS

- I De dignitatibus
 II De praetoribus et honore praeturae et gleba et folli et septem solidorum functione sublata
 III De consulibus et non spargendis ab his pecuniis et de praefectis et magistris militum et patriciis
 III De praefectis praetorio sive urbis et magistris militum in dignitatibus aequandis
 V De praepositis sacri cubiculi et de omnibus cubiculariis et privilegiis eorum
 VI De quaestoribus magistris officiorum comitibus sacrarum largitionum et rei privatae
 VII De primicerio et secundocerio et notariis
 VIII Ut dignitatum ordo servetur
 VIII De magistris scriniorum
 X De comitibus consistorianis
 XI De comitibus et tribunis scholarum
 XII De comitibus rei militaris
 XIII De comitibus et archiatris sacri palatii
 XIII De comitibus qui provincias regunt
 XV De professoribus qui in urbe Constantinopolitana docentes ex lege meruerint comitivam
 XVI De decurionibus et silentiariis
 XVII De domesticis et protectoribus
 XVIII De praepositis labarum
 XVIII De proximis sacrarum scriniorum ceterisque qui in sacris scriniis militant
 XX De agentibus in rebus
 XXI De principibus agentum in rebus
 XXII De curiosis

- XXIII De palatinis sacrarum largitionum et rerum privatarum
 XXIII De stratoribus
 XXV De castrensiis et ministerianis
 XXVI De decanis
 XXVII De mensoribus
 XXVIII De privilegiis eorum qui in sacro palatio militant
 XXVIII De privilegiis scholarum
 XXX De castrensi omnium palatinorum peculio
 XXXI De equestri dignitate
 XXXII De perfectissimatus dignitate
 XXXIII Qui militare possunt vel non et de servis ad militiam vel dignitatem adspiciantibus et ut nemo duplici militia vel dignitate et militia simul utatur
 XXXIII Negotiatores ne militent
 XXXV De re militari
 XXXVI De castrensi peculio militum et praefectianorum
 XXXVII De erogatione militaris annonae
 XXXVIII De excoctione et translatione militarium annonarum
 XXXVIII De militari veste
 XXXX De metatis et epidemeticis
 XXXXI De salgamo hospitibus non praebendo
 XXXXII De comiteatu
 XXXXIII De tironibus
 XXXXIII De litorum et itinerum custodia
 XXXXV De desertoribus et occultatoribus eorum
 XXXXVI De veteranis
 XXXXVII De filiis officialium militarium qui in bello moriuntur
 XXXXVIII De oblatione votorum
 XXXXVIII De numerariis actuariis et chartulariis et adiutoribus scriniariis et exceptoribus sedis excelsae ceterorumque iudicum tam civilium quam militarium
 L De cursu publico angariis et parangariis
 LI De tractoriis et stativis
 LII De apparitoribus praefectorum praetorio et privilegiis eorum
 LIII De apparitoribus praefecti urbis
 LIII De apparitoribus magistrorum militum et privilegiis eorum
 LV De apparitoribus proconsulis et legati
 LVI De apparitoribus comitis Orientis
 LVII De cohortalibus principibus corniculariis et primipilaribus
 LVIII De apparitoribus praefecti annonae
 LVIII De diversis officiis et apparitoribus iudicum et probatoriis eorum
 LX De executoribus et exactoribus
 LXI De lucris advocatorum et concussionibus officiorum sive apparitorum
 LXII De primipilo
 LXIII Publicae laetitiae vel consulum nuntiatores vel insinuatores constitutionum et aliarum sacrarum vel iudicialium litterarum ex descriptione vel ab invidiis ne quid accipiant immodicum

C. Corpus Juris Civilis → 2) Institutiones

Cf. *CORPUS JURIS CIVILIS* : t. I, *Institutiones* (éd. P. Krueger & Th. Mommsen), Berlin, Apud Weidmannos, 1954, p. I.

LIBER PRIMUS.

- I De iustitia et iure.
- II De iure naturali et gentium et civili.
- III De iure personarum.
- IV De ingenuis.
- V De libertinis.
- VI Qui ex quibus causis manumittere non possunt.
- VII De lege Fufia Caninia sublata.
- VIII De his qui sui vel alieni iuris sunt.
- IX De patria potestate.
- X De nuptiis.
- XI De adoptionibus.
- XII Quibus modis ius potestatis solvitur
- XIII De tutelis.
- XIV Qui dari tutores testamento possunt.
- XV De legitima adgnatorum tutela.
- XVI De capitis minutione.
- XVII De legitima patronorum tutela.
- XVIII De legitima parentum tutela.
- XIX De fiduciaria tutela.
- XX De Atiliano tutore vel eo qui ex lege Iulia et Titia dabatur.
- XXI De auctoritate tutorum.
- XXII Quibus modis tutela finitur.
- XXIII De curatoribus.
- XXIV De satisfactione tutorum et curatorum.
- XXV De excusationibus.
- XXVI De suspectis tutoribus et curatoribus.

LIBER SECUNDUS.

- I De rerum divisione.
- II De rebus incorporalibus
- III De servitutibus.
- IV De usu fructu.
- V De usu et habitatione.
- VI De usucapionibus et longi temporis possessionibus.
- VII De donationibus.
- VIII Quibus alienare licet vel non.
- IX Per quas personas nobis acquiritur.
- X De testamentis ordinandis.
- XI De militari testamento.
- XII Quibus non est permissum testamenta facere.
- XIII De exheredatione liberorum.
- XIV De heredibus instituendis.
- XV De vulgari substitutione.
- XVI De pupillari substitutione.
- XVII Quibus modis testamenta infirmantur.
- XVIII De inofficioso testamento.
- XIX De heredum qualitate et differentia.
- XX De legatis.
- XXI De ademptione legatorum.
- XXII De lege Falcidia.
- XXIII De fideicommissariis hereditatibus.
- XXIV De singulis rebus per fideicommissum relictis.
- XXV De codicillis.

LIBER TERTIUS.

- I De hereditatibus quae ab intestato deferuntur.
- II De legitima adgnatorum successione.
- III De senatus consulto Tertulliano.
- IV De senatus consulto Orfitiano.
- V De successione cognatorum.
- VI De gradibus cognationis.
- VII De successione libertorum.
- VIII De adsignatione libertorum.
- IX De bonorum possessionibus.
- X De acquisitione per adrogationem.
- XI De eo cui libertatis causa bona addicuntur.
- XII De successione sublatis, quae fiebant per bonorum venditionem et ex senatus consulto Claudiano.
- XIII De obligationibus.
- XIV Quibus modis re contrahitur obligatio.
- XV De verborum obligatione.
- XVI De duobus reis stipulandi et promittendi.
- XVII De stipulatione servorum.
- XVIII De divisione stipulationum.
- XIX De inutilibus stipulationibus.
- XX De fideiussoribus.
- XXI De litterarum obligatione.
- XXII De consensu obligatione.
- XXIII De emptione et venditione.
- XXIV De locatione et conductione.
- XXV De societate.
- XXVI De mandato.
- XXVII De obligationibus quasi ex contractu.
- XXVIII Per quas personas nobis obligatio acquiritur.
- XXIX Quibus modis obligatio tollitur.

LIBER QUARTUS.

- I De obligationibus quae ex delicto nascuntur.
- II De bonorum raptorum.
- III De lege Aquilia.
- IV De iniuriis.
- V De obligationibus quae quasi ex delicto nascuntur.
- VI De actionibus.
- VII Quod cum eo, qui in aliena potestate est, negotium gestum esse dicitur.
- VIII De noxalibus actionibus.
- IX Si quadrupes pauperiem fecisse dicitur.
- X De his per quos agere possumus.
- XI De satisfactionibus.
- XII De perpetuis et temporalibus actionibus et quae ad heredes vel in heredes transeunt.
- XIII De exceptionibus.
- XIV De replicationibus.
- XV De interdictis.
- XVI De poena temere litigantium.
- XVII De officio iudicis.
- XVIII De publicis iudiciis.

C. Corpus Juris Civilis → 3) Digesta [Pandectæ]

Cf. *CORPUS JURIS CIVILIS*: t. I, *Digesta* (éd. P. Krueger & Th. Mommsen), Berlin, Apud Weidmannos, 1954, p. 1-7.

TITULI

TOTIUS

OMNIUM¹ DIGESTORUM SEU PANDECTARUM

IURIS ENUC[LEATI EX OMNI]² IURE VETERI COLLECTI
AUCTORITATE DOMINI NOSTRI SACRATISSIMI
IUSTINIANI] AUGUSTI

Feliciter incipit liber prim[us].

- α R De iustitia et iure.
β R De origine iuris et omnium magistratum et successione prudentium.
γ R De legibus senatusque consultis et longa consuetudine.
δ R De constitutionibus principum.
ε R De statu hominum.
ς R De his qui sui vel alieni iuris sunt.
ζ R De adoptionibus et emancipationibus et aliis modis quibus potestas solvitur.
η R De divisione rerum et qualitate.
θ R De senatoribus.
ι R De officio consulis.
κα R De officio praefecti praetorio.
κβ R De officio praefecti urbis.
κγ R De officio quaestoris.
κδ R De officio praetorum.
κε R De officio praefecti vigillum.
κς R De officio proconsulis et legati.
κζ R De officio praefecti Augustalis.
κη R De officio praesidis.
κθ R De officio procuratoris Caesaris vel rationalis.
κx R De officio iuridici.
κα R De officio eius, cui mandata est iurisdictio.
κβ R De officio adessorum.

Explicitus est liber primus.

Incipit liber secundus.

- α R De iurisdictione.
β R Quod quisque iuris in alterum statuerit, ut ipse eodem iure utatur.
γ R Si quis ius dicenti non obtemperaverit.
δ R De in ius vocando.
ε R Si quis in ius vocatus non ierit sive quis eum vocaverit, quem ex edicto non debuerit.
ς R In ius vocati ut eant aut satis vel cautum dent.
ζ R. Ne quis eum, [qui in ius vocabitur], vi exim[at].

- η R Qui satisfacere cogantur vel inrato promittant vel suae] promissioni] committantur].
θ R Si ex noxali causa agatur, quem]admodum caveat[ur].
ι R De eo, per quem factum erit, quo minus quis in iudicio sistat.
κα R Si quis cautionibus in iudicio sistendi causa factis non obtemperabit.
κβ R De feriis et dilationibus et diversis temporibus.
κγ R De edendo.
κδ R De pactis.
κε R De [transactionibus].

Exp[licit]us est liber secundus.

[Incip]it liber tertius.

- α R De postulando.
β R De his qui notantur infamia.
γ R De procuratoribus et defensoribus.
δ R Quod cuiuscumque universitatis nomine vel contra eam agatur.
ε R De negotiis gestis.
ς R De calumniatoribus.

Explicit liber tertius.

Inc. lib. quartus.

- α R De in integrum restitutionibus.
β R Quod metus causa gestum erit.
γ R De dolo malo.
δ R De minoribus viginti quinque annis.
ε R De capite minutis.
ς R De quibus causis maiores viginti quinque annis in integrum restituantur.
ζ R De alienatione iudicii mutandi causa facta.
η R De receptis qui arbitrium receperint, ut sententiam dicant.
θ R Nautae caupones stabulari ut recepta restituant.

[Explicit liber q]uartus feliciter.

(1) totius omnium del. Mo. (2) In primordiis digestorum quae exhibentur intra uncas quadratas, cum desint in Florentino libro foliis laceris vel exesis, suppleta sunt

coniectura. — Ordo primordiorum est libri Florentini, nisi quod constitutio *Adaxer* in eo legitur post constitutionem Tanta, nos utramque e regione posuimus.

Sub adiuntur in paginis extremis inscriptiones subscriptionesque singulorum librorum codicis F
ante l. I domini nostri sacratissimi principis iustiniani iuris enucleati ex omni vetere iure collecti digestorum seu pandectarum lib. i F

ante l. II R incipit liber secundus R F
ante l. III feliciter || incipit liber tertius F
ante l. IV explicit liber iii incipit lib. iiii feliciter F
incipit liber quartus add. F²
post l. IV feliciter F

[Incipit liber] quintus.

- [*α* B De iudiciis], ubi quisque agere [vel conveniri] debeat.
 [*β* B De inofficioso testamento.
γ B De hereditatis petitione.
δ B Si pars hereditatis petatur.
ε B De possessoria hereditatis petitione.
ς B De fideicommissaria hereditatis petitione.

Explicit¹ ex ordine digestorum liber quintus,
de iudiciis liber primus.

Incipit ex ordine sextus, de iudiciis secundus.

- α* B De rei vindicatione].
β B De Publiciana in re] actione.
γ B Si ager vectig[alis id est emphyteuticari]us petatur.

Explicit ex ordine lib. sextus, de iudiciis
lib. secundus.

Incipit ex ordine liber septimus, de iudiciis
liber tertius.

- α* B De usu fructu et quemadmodum quis² utatur fruatur.
β B De usu fructu ad crescendo.
γ B Quando dies legati usus fructus cedat.
δ B Quibus modis usus fructus vel usus amittitur.
ε B De usu fructu earum rerum, quae usu consumuntur vel minuuntur.
ς B Si usus fructus petetur vel ad alium pertinere negetur.
ζ B De operis servorum.
η B De usu et habitatione.
θ B Usufructuarius quemadmodum caveat.

Explicit ex ordine digestorum liber septimus,
de iudiciis liber tertius.

Incipit ex ordine liber octavus, de iudiciis
liber quartus.

- α* B De servitutibus.
β B De servitutibus praediorum urbanorum.
γ B De servitutibus praediorum rusticorum.
δ B Communia praediorum tam urbanorum quam rusticorum.
ε B Si servitus vindicetur vel ad alium pertinere negetur.
ς B Quemadmodum servitutes amittantur.

Explicit ex ordine digestorum liber octavus,
de iudiciis liber quartus.

Incipit ex ordine liber nonus, de iudiciis
liber quintus.

- α* B Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur.
β B Ad legem Aquiliam.
γ B De his, qui effuderint vel deicerint.
δ B De noxalibus actionibus.

Explicit ex ordine digestorum liber nonus,
de iudiciis liber quintus.

Incipit ex ordine liber decimus, de iudiciis
liber sextus.

- α* B Finium regundorum.
β B Familiae heriscundae.
γ B Communi dividundo.
δ B Ad exhibendum.

Explicit ex ordine digestorum liber decimus,
de iudiciis liber sextus.

Incipit ex ordine liber undecimus, de iudiciis
liber septimus.

- α* B De interrogationibus in iure faciendis et de interrogatoriis actionibus.
β B De quibus rebus ad eundem iudicem eatur.
γ B De servo corrupto.
δ B De fugitivis.
ε B De aleatoribus.
ς B Si mentor falsum modum dixerit.
ζ B De religiosis et sumptibus funerum et ut funus ducere liceat.
η B De mortuo inferendo et sepulchro inaedificando.

Explicitus est ex ordine digestorum liber
undecimus, de iudiciis liber septimus
feliciter.

Incipit de rebus creditis si certum petetur
liber primus, ex ordine digestorum seu
pandectarum duodecimus.

- α* B De rebus creditis si certum petetur et de conditione.
β B De iureiurando sive voluntario sive necessario sive iudiciali.
γ B De in litem iurando.
δ B De conditione causa data causa non secuta.
ε B De conditione ob turpem vel iniustam causam.
ς B De conditione indebiti.
ζ B De conditione sine causa.

Explicit ex ordine digestorum liber duo-
decimus, de rebus liber primus.

Incipit ex ordine tertius decimus, de rebus
secundus feliciter.

- α* B De conditione furtiva.
β B De conditione ex lege.
γ B De conditione triticiana³.
δ B De eo, quod certo loco dari oportet.
ε B De pecunia constituta.
ς B Commodati vel contra.
ζ B De pignoratitia actione vel contra.

Explicitus est liber ex ordine tertius deci-
mus, de rebus liber secundus.

Incipit liber ex ordine quartus decimus, de
rebus⁴ tertius.

- α* B De exercitoria actione.
β B De lege Rhodia de iactu.
γ B De institoria actione.

(1) explicitur *F*² et sic deinceps saepius (2) quis om. *F* (3) triticiana *F* (4) liber ins. *F*²

post l. V expl. dig. seu pandectar. ex ord. lib. quintus de
ind. autem lib. primus feliciter *F*
ante l. VII incipit lib. vii add. *F*²
ante l. VIII feliciter || lib. viii *F*
ante l. IX explicat lib. viii incipit lib. ix feliciter *F*
ante l. X feliciter *F*, incipit liber decimus add. *F*²

ante l. XI explicat lib. x. incipit lib. xi. feliciter *F*
ante l. XII εὐτυχῶς τῷ γράσαντι τοῦτο τὸ βιβλίον
feliciter *F*; incipit lib. xii add. *F*²
ante l. XIII incipit lib. xiii *F*
ante l. XIV expl. lib. xiii incipit lib. xiv *F*

- δ R De tributoria actione.
 ε R Quod cum eo, qui in aliena potestate est, negotium gestum esse dicetur.
 s R De senatus consulto Macedoniano.

Explicit liber ex ordine quartus decimus.

Incipit liber ex ordine quintus decimus, de rebus quartus.

- α R De peculio.
 β R Quando de peculio actio annalis est.
 γ R De in rem verso.
 δ R Quod iussu.

Explicit liber ex ordine quintus decimus.

Incipit liber ex ordine sextus decimus, de rebus liber quintus.

- α R Ad senatus consultum Velleianum.
 β R De compensationibus.
 γ R Depositum vel contra.

Explicit ex ordine liber sextus decimus.

Incipit liber ex ordine septimus decimus, de rebus liber sextus.

- α R Mandati vel contra.
 β R Pro socio.

Explicit liber ex ordine septimus decimus.

Incipit liber ex ordine digestorum octavus decimus, de rebus liber septimus.

- α R De contrahenda emptione et de pactis inter emptorem et venditorem compositis et quae res veniri non possunt.
 β R De in diem additione.
 γ R De lege commissoria.
 δ R De hereditate vel actione vendita.
 ε R De rescindenda venditione et quando licet ab emptione discedere.
 s R De periculo et commodo rei venditae.
 ζ R De servis exportandis vel si ita mancipium veneat, ut manumittatur, vel contra.

Incipit ex ordine digestorum liber nonus decimus, de rebus octavus.

- α R De actionibus empti venditi.
 β R Locati conducti.
 γ R De aestimatoria actione.
 δ R De rerum permutatione.
 ε R De praescriptis verbis et in factum actionibus.

Explicit ex ordine digestorum liber nonus decimus feliciter.

Incipit ex ordine digestorum liber vicensimus, singularium liber primus.

- α R De pignoribus et hypothecis et qualiter ea contrahantur et de pactis eorum.
 β R In quibus causis tacite contrahitur pignus vel hypotheca.
 γ R Quae res pignori vel hypothecae¹ datae obligari non possunt.

- δ R Qui potiores in pignore vel hypotheca habeantur et de his qui in priorum creditorum locum succedunt.

- ε R De distractione pignorum vel hypothecarum.
 s R Quibus modis pignus vel hypotheca solvitur vel non.

Explicitus est ex ordine liber vicensimus, singularium liber primus.

Incipit ex ordine liber vicensimus primus, singularium secundus.

- α R De aedilicio edicto et de redhibitione et quanti minoris.
 β R De evictionibus et duplae stipulatione.
 γ R De exceptione rei² venditae et traditae.

Explicit ex ordine liber vicensimus primus, singularium secundus.

Incipit ex ordine digestorum liber vicensimus secundus, singularium tertius.

- α R De usuris et omnibus accessionibus et mora.
 β R De nautico faenore.
 γ R De probationibus et praesumptionibus.
 δ R De fide instrumentorum.
 ε R De testibus.
 s R De iuris et facti ignorantia.

Incipit ex ordine liber vicensimus tertius, singularium liber quartus.

- α R De sponsalibus.
 β R De ritu nuptiarum.
 γ R De iure dotium.
 δ R De pactis dotalibus.
 ε R De fundo dotali.

Explicit ex ordine liber vicensimus tertius.

Incipit ex ordine liber vicensimus quartus, singularium liber quintus.

- α R De donationibus inter virum et uxorem.
 β R De divortis et repudiis.
 γ R Solutio matrimonio dos quemadmodum petatur.

Explicitus est liber ex ordine vicensimus quartus, singularium liber quintus.

Incipit ex ordine liber vicensimus quintus, singularium liber sextus.

- α R De impensis in res dotales factis.
 β R De rerum amotarum actione.
 γ R De agnoscendis et alendis liberis vel parentibus vel patronis vel libertis.
 δ R De inspiciendo ventre custodiendoque partu.
 ε R Si ventris nomine muliere in possessionem missa eadem possessio dolo malo ad alium translata esse dicatur.
 s R Si mulier ventris nomine in possessionem caluminae causa fuisse dicatur.
 ζ R De concubinis.

Explicitus est liber ex ordine vicensimus quintus, singularium liber sextus.

(1) hypotheca F (2) re F

ante l. XV expl. lib. xiv incip. lib. xv add. F²
 ante l. XVI explicit liber xv F, incip. lib. xvi add. F²
 ante l. XVII explicit lib. xvi incipit lib. xvii feliciter F:
 incipit lib. xvii add. F²
 ante l. XVIII explicit lib. xvii incipit lib. xviii feliciter F
 post l. XVIII explicit digestorum sive pandectarum lib. xviii feliciter F

ante l. XX incip. lib. xx add. F²
 ante l. XXI explic. digestorum liber vicensimus || incipit liber xxi F
 ante l. XXII inc. lib. xxii F
 ante l. XXIII explicit digestorum liber xxii incipit. lib. xxiii F
 ante l. XXIV incipit liber xxiv F
 ante l. XXV explicit lib. xxiv incipit lib. xxv feliciter F

Incipit ex ordine liber vicensimus sextus, singularium liber septimus.

- α B De tutelis.
- β B De testamentaria tutela.
- γ B De confirmando tutore vel curatore.
- δ B De legitimis tutoribus.
- ε B De tutoribus et curatoribus datis ab his, qui ius dandi habent, et qui et in quibus causis specialiter dari possunt.
- ς B Qui petant tutores vel curatores et ubi petantur.
- ζ B De administratione et periculo tutorum et curatorum, qui gesserunt vel non, et de agentibus vel conveniendis uno vel pluribus.
- η B De auctoritate et consensu tutorum et curatorum.
- θ B Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel conveniri possunt.
- ι B De suspectis tutoribus et curatoribus.

Explicitus est ex ordine liber vicensimus sextus, singularium¹ liber septimus.

Incipit ex ordine liber vicensimus septimus, singularium liber octavus.

- α B De excusationibus.
- β B Ubi pupillus educari vel morari debet et de alimentis ei praestandis².
- γ B De tutelae³ et rationibus distrahendis et utili curationis causa actione.
- δ B De contraria tutelae et utili actione.
- ε B De eo qui pro tutore prove⁴ curatore negotia gessit.
- ς B Quod falso tutore auctore gestum esse dicatur.
- ζ B De fideiussoribus et nominatoribus et heredibus tutorum et curatorum.
- η B De magistratibus conveniendis et heredibus eorum.
- θ B De rebus eorum, qui sub tutela vel cura sunt, sine decreto non alienandis vel supponendis.
- ι B De curatoribus furioso et aliis extra minores dandis.

Explicitus est ex ordine liber vicensimus septimus, singularium octavus feliciter.

Incipit ex ordine liber vicensimus octavus, singularium liber nonus.

- α B Qui testamenta facere possunt et quemadmodum testamenta fiant.
- β B De liberis et postumis heredibus instituendis vel exheredandis vel praeteritis.
- γ B De iniusto rupto irritato facto testamento.
- δ B De his quae⁵ in testamento delentur, inducuntur vel inscribuntur.
- ε B De heredibus instituendis.
- ς B De vulgari et pupillari substitutione.
- ζ B De condicionibus institutionum.
- η B De iure deliberandi.

Explicit liber ex ordine vicensimus octavus, singularium liber nonus.

Incipit ex ordine liber vicensimus nonus, singularium decimus.

- α B De testamento militis.
- β B De acquirenda vel amittenda hereditate.
- γ B Testamenta quemadmodum aperiantur, inspiciantur et describantur.
- δ B Si quis omissa causa testamenti ab intestato vel alio modo possideat hereditatem.
- ε B De senatus consulto Silianiano et Claudiano, quorum testamenta ne aperiantur.
- ς B Si quis aliquem testari prohibuerit vel coegerit.
- ζ B De iure codicillorum.

Incipit liber primus de legatis et fideicommissis, ex ordine liber trigensimus.

- α B De legatis et fideicommissis.

Incipit liber secundus de legatis et fideicommissis, ex ordine trigensimus primus.

- α B⁷ De legatis et fideicommissis.

Incipit liber tertius de legatis et fideicommissis, ex ordine trigensimus secundus.

- α B⁷ De legatis et fideicommissis.

Incipit liber quartus de legatis et fideicommissis, ex ordine liber trigensimus tertius.

- α B De annuis et mensuris legatis.
- β B De usu et usu fructu et habitatione et operis per legatum vel fideicommissum datis.
- γ B De servitute legata.
- δ B De dote praelegata.
- ε B De optione vel electione legata.
- ς B De tritico vino vel oleo legato.
- ζ B De instructo vel instrumento legato.
- η B De peculio legato.
- θ B De penu legata.
- ι B De suppellectili legata.

Incipit ex ordine digestorum liber trigensimus quartus.

- α B De alimentis vel cibariis legatis.
- β B De auro argento mundo ornamentis unguentis veste vel vestimentis et statutis legatis.
- γ B De liberatione legata.
- δ B De adimendis vel transferendis legatis.
- ε B De rebus dubiis.
- ς B De his, quae poenae causa relinquuntur.
- ζ B De regula Catoniana.
- η B De his, quae pro non scripto habentur.
- θ B De his, quae ut indignis auferuntur.

Incipit ex ordine⁸ liber trigensimus quintus.

- α B De condicionibus et demonstrationibus et causis et⁹ modis eorum, quae in testamento scribuntur.

(1) singuli F (2) praestandis F (3) tutela F² (4) prove F (5) qui F (6) B add. F² (7) α B om. F (8) ordone F (9) causis et] causis F¹, causet F²

ante l. XXVI explicit lib. xxv incipit lib. xxvi feliciter || incipit digestorum sive pandectarum liber xxvi F
 ante l. XXVII explicit digestorum seu pandectarum liber xxvi || lib. xxvii F
 ante l. XXVIII nec subscriptio neque inscriptio in F
 ante l. XXIX explicit digestorum sive pandectarum lib. xxviii de testamentis lib. xxix feliciter F
 ante l. XXX feliciter || explicit lib. xxix incipit lib. xxx feliciter F

ante l. XXXI explicit lib. xxx incipit lib. xxxi feliciter F
 ante l. XXXII explicit lib. xxxi incipit lib. xxxii feliciter F
 ante l. XXXIII explicit digestorum libro xxxii || incipit digestorum liber xxxiii F
 ante l. XXXIV explicit digestorum seu pandectarum liber trigensimus tertius feliciter || lib. xxxiiii F
 post l. XXXIV explicit liber xxxiv de legatis et fideicommissis liber quintus feliciter F

- β* *R* Ad legem Falcidiam.
γ *R* Si cui plus, quam per legem Falcidiam liceret, legatum esse dicitur.

Incipit ex ordine liber trigensimus sextus.

- α* *R* Ad senatus consultum Trebellianum et Pegasianum.
β *R* Quando dies legatorum vel fideicommissorum cedat.
γ *R* Ut legatorum seu fideicommissorum servandorum causa caveatur.
δ *R* Ut in possessionem legatorum vel fideicommissorum causa esse liceat.

Explicit de legatis et fideicommissis liber septimus, ex ordine digestorum liber trigensimus sextus.

Incipit de bonorum possessionibus liber primus, ex ordine liber trigensimus septimus.

- α* *R* De bonorum possessionibus.
β *R* Si tabulae testamenti extabunt.
γ *R* De bonorum possessione furioso infanti muto surdo caeco competenti.
δ *R* De bonorum possessione contra tabulas.
ε *R* De legatis praestandis contra tabulas bonorum possessione petita.
ς *R* De collatione bonorum.
ζ *R* De collatione dotis.
η *R* De coniungendis cum emancipato liberis eius.
θ *R* De ventre in possessionem mittendo et curatore eius.
ι *R* De Carboniano¹ edicto.
αα *R* De bonorum possessione secundum tabulas.
αβ *R* Si a parente quis manumissus sit.
αγ *R* De bonorum possessione ex testamento militis.
αδ *R* De iure patronatus²

Explicit ex ordine digestorum trigensimus septimus.

Incipit liber trigensimus octavus, de bonorum possessionibus secundus.

- α* *R* De operis libertorum.
β *R* De bonis liberti.
γ *R* De libertis municipum et aliarum universitatum.
δ *R* De adsignandis libertis.
ε *R* Si quid in fraudem patroni factum sit.
ς *R* Si tabulae testamenti nullae extabunt, unde liberi.
ζ *R* Unde legitimi.
η *R* Unde cognati.
θ *R* De successorio edicto.
ι *R* De gradibus et adfinibus et nominibus eorum.
αα *R* Unde vir et uxor.
αβ *R* De veteranorum et militum successione.
αγ *R* Quibus non competit bonorum possessio.
αδ *R* Ut ex legibus senatusve consultis bonorum possessio detur².
αε *R* Quis ordo in bonorum possessionibus detur.

- αε* *R* De suis et legitimis heredibus.
αζ *R* Ad senatus consultum Tertullianum et Orfitianum.

Explicitus est liber ex ordine digestorum trigensimus octavus, de bonorum possessionibus secundus.

Incipit ex ordine liber trigensimus nonus.

- α* *R* De operis novi nuntiatione.
β *R* De damno infecto et proiectionibus et suggrundis.
γ *R* De aqua et aquae pluviae arcendae.
δ *R* De publicanis et vectigalibus et commissis.
ε *R* De donationibus.
ς *R* De mortis causa donationibus.

Explicit liber ex ordine digestorum trigensimus nonus.

Incipit ex ordine liber quadragensimus.

- α* *R* De manumissionibus.
β *R* De manumissis vindicta.
γ *R* De manumissionibus, quae servis ad universitatem³ pertinentibus imponuntur.
δ *R* De manumissis testamento.
ε *R* De fideicommissariis libertatibus.
ς *R* De ademptione libertatis.
ζ *R* De statuliberis.
η *R* Qui sine manumissione ad libertatem perveniunt.
θ *R* Qui et a quibus manumissi liberi non fiunt⁴.
ι *R* Ad legem Aeliam Sentiam⁴.
αα *R* De iure aureorum anulorum.
αβ *R* De natalibus restituendis.
αγ *R* De liberali causa.
αδ *R* Quibus ad libertatem proclamare non liceat.
αε *R* Si ingenuus esse dicatur.
ας *R* Ne de statu defunctorum post quinquennium quaeratur.
αζ *R* De collusione detegenda.

Explicit liber ex ordine digestorum quadragensimus.

Incipit ex ordine liber quadragensimus primus.

- α* *R* De acquirendo rerum dominio.
β *R* De acquirenda vel amittenda⁵ possessione.
γ *R* De usurpationibus seu usucapionibus.
δ *R* Pro emptore.
ε *R* Pro herede et pro possessore.
ς *R* Pro donato.
ζ *R* Pro derelicto.
η *R* Pro legato.
θ *R* Pro dote.
ι *R* Pro suo.
αα *R* Communia de accessionibus possessionum⁶.

Explicit liber ex ordine digestorum quadragensimus primus.

(1) carbonano *F* (2) *titulum* 37, 15 de obsequiis parentibus et patronis praestandis suo loco omisit *F*: eundem post 38, 14 inseruit et numeros 38, 14...17 in 16...18 commutavit *F*² (3) universitate *F* (4) debuit esse

Qui . . . fiunt et ad legem Aeliam Sentiam numero 1 sublato (5) omittenda *F*² (6) undecimum hunc titulum ipsa digesta non habent

ante l. XXXVI nec subscriptio neque inscriptio *F*
 post l. XXXVI feliciter *F*
 ante l. XXXVIII explicit lib. xxxvii incipit ex ordine dig. lib. xxxviii *F*

ante l. XXXIX expl. lib. xxxviii incip. lib. xxxviii *F*
 ante l. XL feliciter explicit lib. xxxix *F*, incipit liber xxxix add. *F*²
 ante l. XLI expl. lib. xxxix incip. lib. xxxxi add. *F*²

Incipit ex ordine liber quadragesimus secundus.

- a B De re indicata et de effectu sententiarum et de interlocutionibus.
- β B De confessis.
- γ B De cessione bonorum.
- δ B Quibus ex causis in possessionem eatur.
- e B De rebus auctoritate iudicis possidendis seu vendendis¹.
- ς B De separationibus.
- ζ B De curatore bonis dando.
- η B Quae in fraudem creditorum facta sunt ut restituantur.

Explicit liber ex ordine digestorum quadragesimus secundus.

Incipit ex ordine liber quadragesimus tertius.

- a B De interdictis.
- β B Quorum bonorum.
- γ B Quod legatorum.
- δ B Ne vis fiat ei qui in possessionem missus erit.
- e B De tabulis exhibendis.
- ς B Ne quid in loco sacro vel itinere² fiat.
- ζ B De locis et itineribus publicis.
- η B Ne quid in loco sacro³ vel itinere fiat⁴.
- θ B De loco publico fruendo.
- ι B De via publica⁵ et itinere publico reficiendo.
- ια B De fluminibus, ne quid in flumine publico ripave eius fiat, quo peius navigetur.
- ιβ B Ne quid in flumine publico fiat, quo aliter aqua fluat, atque ut priore aestate fluxit.
- ιγ B Ut in flumine publico navigare liceat.
- ιδ B De ripa munienda.
- ιε B De vi et de vi armata.
- ισ B Uti possidetis.
- ιζ B De superficialibus.
- ιη B De itinere actuque privato.
- ιθ B De aqua cottidiana et aestiva.
- κ B De rivis.
- κα B De fonte.
- κβ B De cloacis.
- κγ B Quod vi aut clam.
- κδ B De remissionibus.
- κε B De precario.
- κς B De arboribus caedendis.
- κζ B De glande legenda.
- κη B De homine libero exhibendo⁶.
- κθ B De liberis exhibendis, item ducendis.
- λ B Utrubi.
- λα B De migrando.
- λβ B De Salviano interdicto.

Explicitus est liber ex ordine digestorum quadragesimus tertius.

Incipit ex ordine liber quadragesimus quartus.

- a B De exceptionibus, praescriptionibus et praedictis.
- β B De exceptione rei indicatae.
- γ B De diversis temporalibus praescriptionibus et de accessionibus possessionum.

- δ B De dolo malo et metus exceptione.
- e B Quarum rerum actio non datur.
- ς B De litigiosis.
- ζ B De obligationibus et actionibus.

Explicitus est liber ex ordine digestorum quadragesimus quartus.

Incipit ex ordine liber quadragesimus quintus.

- a B De verborum obligationibus.
- β B De duobus reis constituendis.
- γ B De stipulatione servorum.

Explicitus est liber ex ordine digestorum quadragesimus quintus.

Incipit ex ordine liber quadragesimus sextus.

- a B De fideiussoribus et mandatoribus.
- β B De novationibus et delegationibus.
- γ B De solutionibus et liberationibus.
- δ B De acceptilatione.
- e B De stipulationibus praetoriis.
- ς B Rem pupilli vel adolescentis salvam fore.
- ζ B Iudicatum solvi.
- η B Ratam rem haberi et de rati habitione.

Explicitus est liber ex ordine digestorum quadragesimus sextus.

Incipit ex ordine liber quadragesimus septimus.

- a B De privatis delictis.
- β B De furtis.
- γ B De tigno iuncto.
- δ B Si qui testamento liber esse iussus fuerit, post mortem domini ante aditam hereditatem subripuisse aut corrupisse dicetur.
- e B Furti adversus nautas caupones stabularios.
- ς B Si familia furtum fecisse dicetur.
- ζ B Arborum furtim caesarum.
- η B Vi bonorum raptorum.
- θ B De incendio ruina naufragio rate nave expugnata.
- ι B De iniuriis et famosis libellis.
- ια B De extraordinariis criminibus.
- ιβ B De sepulchro violato.
- ιγ B De concussionibus.
- ιδ B De abigeis.
- ιε B De praevariatione.
- ισ B De receptatoribus.
- ιζ B De furibus balneariis.
- ιη B De effractoribus et expilatoribus.
- ιθ B Expilatae hereditatis.
- κ B Stellionatus.
- κα B De⁷ termino moto.
- κβ B De collegiis illicitis et corporibus.
- κγ B De popularibus actionibus.

Explicitus est liber ex ordine digestorum quadragesimus septimus.

(1) vendundis F² (2) vel itinere del. (3) sacro] publico scr. (4) rubricam η delevit numerosque deinceps mutavit F² (5) omissa sunt verba et si quid in ea factum

esse dicatur ια B De via publica: unde numeri deinceps fallunt (6) liber exigendo F (7) de om. F

ante l. XLII feliciter F, explicit liber xlii (sic) || incipit liber xxxvii add. F²
 ante l. XLIII explicit lib. xlii feliciter F, incipit lib. xliii add. F²
 ante l. XLIV feliciter F, incipit lib. xliiii add. F²

ante l. XLV explicit liber xxxiv F, incipit lib. xlv add. F²
 ante l. XLVI incipit liber xlvi add. F²
 ante l. XLVII nec subscriptio neque inscriptio F

Incipit ex ordine liber quadragensimus octavus.

- α B De iudiciis publicis.
 β B De accusationibus et inscriptionibus.
 γ B De custodia et exhibitione reorum.
 δ B Ad legem Iuliam de adulteris coercendis.
 ε B Ad legem Iuliam maiestatis.
 ς B Ad legem Iuliam de vi publica.
 ζ B Ad legem Iuliam de vi privata.
 η B Ad legem Corneliam de sicariis et veneficiis.
 θ B Ad legem Pompeiam de parricidiis.
 ι B De lege Cornelia de falsis.
 ια B Ad legem Iuliam repetundarum.
 ιβ B De lege Iulia de annonae.
 ιγ B Ad legem Iuliam peculatus et de sacrilegiis et residuis.
 ιδ B Ad legem Iuliam¹ ambitus.
 ιε B De lege Fabia de plagiariis.
 ις B Ad senatus consultum Turpillianum et de abolitionibus criminum.
 ιζ B De requirendis vel absentibus damnandis.
 ιη B De quaestionibus.
 ιθ B De poenis.
 κ B De bonis damnatorum², qui ante sententiam vel mortem sibi consciverunt vel accusatorem corruerunt.
 κα B De interdictis et de relegatis et deportatis.
 κβ B De sententiam passis et restitutis.
 κγ B De cadaveribus punitorum.

Explicitus est liber ex ordine digestorum quadragensimus octavus.

Incipit ex ordine liber quadragensimus nonus.

- α B De appellationibus et relationibus.
 β B A³ quibus appellari non licet⁴.
 γ B Quando appellandum sit et intra quae tempora.
 δ B De appellationibus recipiendis vel non.

- ε B De libellis dimissoriis, qui apostoli dicuntur.
 ς B An per alium causae appellationum reddi possunt⁵.
 ζ B Nihil innovari appellatione interposita⁵.
 η B Eum, qui appellaverit, in provincia defendi.
 θ B Apud eum, a quo appellatur, aliam causam agere compellendum.
 ι B Si pendente appellatione mors intervenerit.
 ια B De iure fisci.
 ιβ B De captivis et postliminio et redemptis⁶ ab hostibus.
 ιγ B De re militari.
 ιδ B De castrensi peculio.
 ιε B De veteranis.

Explicitus est⁷ liber ex ordine digestorum quadragensimus nonus.

Incipit ex ordine liber quinquagensimus.

- α B Ad municipalem et de incolis.
 β B De decurionibus et filiis eorum.
 γ B De albo scribendo.
 δ B De muneribus et honoribus.
 ε B De vacatione et excusatione munerum.
 ς B De iure immunitatis.
 ζ B De legationibus.
 η B De administratione rerum ad civitates pertinentium.
 θ B De decretis ab ordine faciendis.
 ι B De operibus publicis.
 ια B De nundinis.
 ιβ B De pollicitationibus.
 ιγ B De variis et extraordinariis cognitionibus et si index litem suam fecisse dicetur.
 ιδ B De proxenetis.
 ιε B De censibus.
 ις B De verborum significatione.
 ιζ B De diversis regulis iuris antiqui.

Explicitus est ex ordine digestorum liber quinquagensimus feliciter.

Βιβλίον Ἰουστινιανός ἀναξ τεχνήσατο τήνδε,
 ἦν οὐ Τριβωνιανός μεγάλῳ κάμει παμβασιλῆι,
 οὐδ' αὖ τις Ἑρακλῆι πανατολὸν ἀσπίδα τεύξας,
 ἦς ἐπι μαρμαίρουσιν ἀγάλματα πάντα Θεμιστοῦν⁸
 ἀνδρωποὶ δ' Ἀσίης τε δορυκτῆτον⁹ τε Διβύσσης
 Εὐρώπης τε πίδονται δλον σημάντορι κόσμον⁹.

(1) iulia F (2) omitta sunt verba κα B De bonis eorum: numeri qui sequuntur turbati (3) a om. F (4) omissus est titulus III Quis a quo appelletur: numeri qui sequuntur turbati (5) sic esse debuit inversis rubricis ς ζ additisque duabus omissis: (VII) Nihil innovari appellatione interposita. (VIII) Quae sententiae sine appellatione rescindantur. (IX) An per alium causae appellationum reddi possunt. (X) Si tutor vel curator magistratusve creatus

appellaverit. Numeri qui sequuntur turbati sunt (6) redempti F (7) est om. F (8) δορυκτῆτον F (9) ιδ est: Hunc librum imperator Iustinianus commentus est, quem Tribonianus summo omnium regi elaboravit, quasi Herculi variegatum clupeum fabricatus, in quo resplendent simulacra Legum omnigenarum: Asiae autem homines et receptae armis Africae itemque Europae oboediunt rectori mundi universi.

ante l. XLVIII explicat libro xxxvii incipit libro xxxviii F

ante l. XLIX explicat lib. xxxviii inc. lib. xxxviiii F

ante l. L explicat liber xxxviii inc. lib. xxxix F
post l. L explicat liber xxxix feliciter F

C. Corpus Juris Civilis → 4) Novellæ (Constitutiones)

Cf. C. Ed. ZACHARIÆ, ANEKΔΟΤΑ. *Theodori Scholastici Breviarum Novellarum (Collectio regularum juris ex Institutionibus. Fragmenta breviarii codicis a Stephano antecessore compositi)*, Lipsiæ, Sum. Joan. Ambr. Barth, 1843, p. 1-6.

Π Ι Ν Α Ε Τ Ω Ν Ν Ε Α Ρ Ω Ν.¹⁾

I N D E X N O V E L L A R U M.

α'. Περὶ κληρονομιῶν καὶ φαλκιδίου.	1. D e hereditatibus et Falcidia.
β'. Περὶ ἐπιλογῆς τῶν δευτερογαμουσῶν καὶ περὶ διαδοχῆς αὐτῶν, καὶ περὶ χρήσεως ἔδνων, καὶ περὶ ἐτέρων κεφαλαίων.	2. De electione secundo nubentium et de successione earum, et de usufructu propter nuptias donationis, et de aliis capitulis.
γ'. Περὶ κληρικῶν κωνσταντινουπόλεως.	3. De clericis Constantinopoleos.
δ'. Περὶ ἐγγυητῶν καὶ μανδατορῶν.	4. De fideiussoribus et mandatoribus.
ε'. Περὶ μοναχῶν.	5. De monachis.
ς'. Περὶ ἐπισκόπων καὶ χειροτοπιῶν.	6. De episcopis et ordinationibus.
ζ'. Περὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.	7. De ecclesiasticis rebus.
η'. Περὶ ἀρχόντων.	8. De praesidibus.
θ'. Περὶ τῆς ἐκκλησίας ῥώμης.	9. De ecclesia Romana.
ι'. Περὶ τῶν ῥεφερενδარიῶν.	10. De referendariis.
ια'. Περὶ ΠΡΙΜΑΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ.	11. De Prima Justiniana.
ιβ'. Περὶ ἀθεμιτογαμιῶν.	12. De incestis nuptiis.
ιγ'. Περὶ πραιτόρων.	13. De praetoribus.
ιδ'. Περὶ ποροβοσκῶν.	14. De lenonibus.
ιε'. Περὶ ἐκδίκων.	15. De defensoribus.
ισ'. Περὶ καταταξίμων ²⁾ κληρικῶν.	16. De introducendis clericis.
ιζ'. Περὶ μανδάτων βασιλικῶν καὶ περὶ ἀρχόντων.	17. De mandatis principum et de praesidibus.
ιη'. Περὶ τοῦ κληρονομίου μέρους ἤγουν τοῦ νομίμου μέρους, καὶ περὶ συνεισφορᾶς προικός, καὶ περὶ διανεμήσεων, καὶ περὶ τῶν τὰ ἴδια συμβόλαια ἀρνούμενων ἢ τὴν τῶν ἀργυρίων ἀπαρίθμησην, καὶ τὰ ἀλλότρια διακρατεῖν ἀρνούμενων, καὶ περὶ τῶν ἐκ δούλης τεχθέντων.	18. De hereditaria portione sive de legitima portione, et de collatione dotis, et de divisionibus, et de his, qui propria instrumenta infitiantur vel pecuniae numerationem, et qui res alienas se possidere negant, et de his, qui ex ancilla procreati sunt.
ιθ'. Περὶ τῶν πρὸ τῶν προικῶν τεχθέντων παιδῶν.	19. De liberis ante dotalia instrumenta natis.
κ'. Περὶ τῶν ταῖς ἐγκλήτοις ὑπουργούντων.	20. De his, qui appellationibus ministrant.
κα'. Περὶ ἀρμενίων.	21. De Armeniis.
κβ'. Περὶ λύσεως γάμων καὶ περὶ δευτερογαμιῶν.	22. De solutione matrimonii et de secundis nuptiis.
κγ'. Περὶ ἐγκλήτων.	23. De appellationibus.
κδ'. Περὶ τοῦ πραιτόρος πισιδίας.	24. De praetore Pisidiae.
κε'. Περὶ τοῦ πραιτόρος λυκαονίας.	25. De praetore Lycaoniae.
κς'. Περὶ τοῦ πραιτόρος θρηάκης.	26. De praetore Thraciae.
κζ'. Περὶ τοῦ κόμητος ἰσαυρίας.	27. De comite Isauriae.
κη'. Περὶ τοῦ μονερατόρος ἑλενοπόντου.	28. De moderatore Helenoponti.
κθ'. Περὶ τοῦ πραιτόρος παφλαγονίας.	29. De praetore Paphlagoniae.
λ'. Περὶ τοῦ ἀνθυπάτου καππαδοκίας.	30. De proconsule Cappadociae.
λα'. Περὶ ἀρχόντων ἀρμενίας.	31. De praesidibus Armeniae.
λβ'. Περὶ τῶν δανειζόντων γεωργοῖς.	32. De his, qui mutuum dant agricolis.

1) Cum *Indice Reginae*, quem vocant, ut plurimum convenit; (vide *Cujacii Exposit.* Novv. Opp. ed. Neapol. tom. II p. 237 sqq. *Heimbach's Anecd.* Tom. II p. 237 sqq.) adeo, ut illud ex *Theodoro* confectum crediderim. Conferas potissimum, quae in illo et hoc nostro indice simi-

liter corrupta sunt, rubricam Nov. 123. 131. 138. 140. 149. 151.

2) Rubrica Nov. XVI. infra sic audit: *περὶ καταξίμων κληρικῶν*. Quod a *κατάγειν* derivaverim, i. e. introducere.

- λγ'. Περὶ τῶν δανειζόντων γεωργοῖς.
 λδ'. Περὶ τῶν δανειζόντων γεωργοῖς.
 λε'. Περὶ τῶν βοηθῶν τοῦ κοιμιστωροῦ.
 λς'. Περὶ τῶν ἐν ἀφρικῇ διαδόχων.
 λζ'. Περὶ τῶν ἐν ἀφρικῇ³⁾ ἐκκλησιῶν.
 λη'. Περὶ βουλευτῶν.
 λθ'. Περὶ ἀποκαταστάσεως, καὶ περὶ τῆς τεκούσης ἐν τῷ ἰά μηνί.
 μ'. Περὶ τοῦ τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν ἐκποιεῖν οἰκήματα.
 μα'. Περὶ ἐπαρχότητος τῶν ἐπαρχιῶν.
 μβ'. Περὶ ἐπισκόπων ἀναθεματισθέντων.
 μγ'. Περὶ τῶν ἐργαστηρίων τῆς ἐκκλησίας κωνσταντινουπόλεως.
 μδ'. Περὶ συμβολαιογράφων καὶ περὶ συμβολαίων καὶ περὶ τοῦ εἶσαι τὰ πρωτόκολλα⁴⁾ ἐν τοῖς συμβολαίοις.
 με'. Περὶ αἰρετικῶν βουλευτῶν, οἵτινες κατὰ ὀρθοδόξων δύνανται μαρτυρεῖν, ὅτι τύχη ὑπόκεινται.
 μς'. Περὶ ἐκποιήσεως ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἀκινήτων.
 μζ'. Περὶ τοῦ προτάττεσθαι τὸ τοῦ βασιλέως ὄνομα ἐν τοῖς συμβολαίοις, τῶν χρόνων παραγραφόμενων διὰ ῥωμαϊκῶν.
 μη'. Περὶ τοῦ ἐν τελευτῇ⁵⁾ ὀμνύοντος χάριν τῆς ἰδίας ὑποστάσεως.
 μθ'. Περὶ ἐγκλήτου, καὶ περὶ ἰδιοχείρων, καὶ περὶ ὄρκου ὑπερθέσεως.
 ν'. Περὶ τῶν ἐγκλήτων τῶν ἐπάρχων⁶⁾.
 να'. Περὶ τῶν ἐπὶ σκηνῆς.
 νβ'. Περὶ τοῦ μήτινα ὑπὲρ ἄλλον ἐνεργητίζεσθαι, καὶ περὶ τοῦ τὰς [ἀπό]⁷⁾ βασιλέων [ἢ]⁸⁾ εἰς βασιλεῖς γινόμενας⁹⁾ δωρεάς μὴ δεῖσθαι πράξεως ὑπομνημάτων.
 νγ'. Περὶ παραστασίμων, καὶ περὶ τοῦ προσάγεσθαι τοὺς αἰτιωμένους μετὰ κ' ἡμέρας, καὶ περὶ τῶν ἐξομνυμένων, καὶ περὶ τῶν ἐκ τοῦ κάσου ὑποθηκῶν, καὶ περὶ ἀπροίκων γάμων.
 νδ'. Περὶ τοῦ τὰ εὐκτήρια ἀνταλλάσσειν ἀλλήλοις ἀκίνητα, καὶ περὶ τῶν ἐξ ἐλευθέρως τεχθέντων γεωργῶν.
 νε'. Περὶ τοῦ μόνω βασιλεῖ ἀνταλλάσσειν τοὺς εὐαγεῖς τόπους, καὶ περὶ τοῦ διηλεκῶς ἐμφυτεύειν ἀλλήλοις τὰ εὐκτήρια.
 νς'. Ὡστε ἐπὶ μόνῃς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κωνσταντινουπόλεως δίδεσθαι¹⁰⁾ ἐμφανιστικά.
33. De his, qui mutuum dant agricolis.
 34. De his, qui mutuum dant agricolis.
 35. De adiutoribus quaestoris.
 36. De successoribus in Africa.
 37. De ecclesiis in Africa.
 38. De curialibus.
 39. De restitutione et de ea, quae undecimo mense parit.
 40. Ut S. Resurrectionis [ecclesia] aedificia alienare possit.
 41. De praefectura quinque provinciarum.
 42. De episcopis anathematizatis.
 43. De officinis ecclesiae Constantinopolitanae.
 44. De tabellionibus et de instrumentis et ut protocolla in instrumentis relinquantur.
 45. De haereticis curialibus, qui contra orthodoxos testimonium dicere possunt, quod [curiali] fortunae subiaccant.
 46. De alienatione ecclesiasticarum rerum immobilium.
 47. Ut imperatoris nomen instrumentis praeponatur, et ut tempora latinis [litteris] adscribantur.
 48. De eo, qui tempore mortis de substantia sua iurat.
 49. De appellatione, et de privatis scripturis, et de iurciurando dilationis.
 50. De appellationibus quinque praesidum.
 51. De his, quae in scenam prodeunt.
 52. Ut ne quis pro alio pignoretur, et ut donationes a principibus factae vel in principes colatae actorum insinuatione non egeant.
 53. De exhibendis reis, et ut rei post XX. dies iudicio sistantur, et de his, qui iuratoriam cautionem praestant, et de hypothecis ex casu, et de indotatis nuptiis.
 54. Ut oratoria invicem immobilia commutare possint, et de agricolis ex libera natis.
 55. Ut cum solo principe venerabiles loci permutationes facere, et ut oratoria perpetuas emphyteuses invicem contrahere possint.
 56. Ut in sola magna ecclesia Constantinopoleos insinuativa praebeantur.

3) Cod. ἀφρικῇ pro ἐν ἀφρικῇ.

4) Cod. πρωτοκολλα.

5) Cod. τελευτῆς. Sic et infra in rubrica Nov. XLVIII.

6) Malim: ἐπαρχιῶν. Sed et infra (in rubr. Nov. L.) ἐπάρχων legitur.

7) Deest in Cod. Addidi ex rubrica Nov. LII, quae in contextu habetur.

8) Deest in Cod.

9) Cod. γινόμενων.

10) Cod. δίδεσθαι.

- νζ'. Περὶ τῶν ἀντεισαγομένων κληρικῶν, καὶ περὶ τοῦ τοὺς κλιζόντας εὐκτήριον δοκμασίᾳ τοῦ πατριάρχου χειροτονεῖν.
 νη'. Ὡστε μὴ γίνεσθαι οἴκοις λειτουργεῖαν.
 νθ'. Περὶ δαπάνης τῶν ἐκκομιδῶν¹¹⁾.
 ξ'. Περὶ τοῦ μὴ ἐνυβρίζεσθαι τὰ τῶν χρεωστῶν λείψανα παρὰ τῶν δανειστῶν, καὶ περὶ τοῦ τοὺς παρέρρους μὴ δέχεσθαι διάγρωςιν.
 ξα'. Ὡστε τὰ ἀκίνητα τῶν ἐδῶν ἢ τῆς προικὸς μηδὲ συναινούσης τῆς γυναικὸς ἐκποιεῖσθαι μήτε ὑποτίθεσθαι.
 ξβ'. Περὶ συγκλήτων.
 ξγ'. Περὶ ἀπόψεως θαλάσσης.
 ξδ'. Περὶ κηπουρῶν.
 ξε'. Περὶ τῶν καταλειμμένων τῆ ἐκκλησίᾳ μυσίας, καὶ περὶ ἰέου.
 ξς'. Περὶ διαδόχων.
 ζζ'. Περὶ τῶν κτιζόντων εὐκτήρια, καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀπολιμπάνεσθαι τοὺς ἐπισκόπους τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ περὶ ἐκποιήσεως ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.
 ζη'. Περὶ τῆς διατάξεως τῶν διαδόχων.
 ζθ'. Περὶ τοῦ πάντας ὑπακοῦειν τοῖς ἀρχουσιν.
 ο'. Περὶ ἐλευθερίας βουλευτῶν.
 οα'. Περὶ ἀξιοματικῶν δικαζομένων.
 οβ'. Περὶ ἐπιτρόπων.
 ογ'. Περὶ συμβολαίων.
 οδ'. Περὶ γνησιότητος παιδῶν¹²⁾, καὶ περὶ γέμων.
 οε'. Περὶ ἐγκλήτων σικελίας.
 ος'. Περὶ μοναχῶν.
 οζ'. Περὶ ὄμνόντων.
 οη'. Περὶ προικῶν, καὶ περὶ ἀπελευθέρως.
 οθ'. Περὶ μοναχῶν δικαζομένων.
 πα'. Περὶ τοῦ ΟΥΛΕΣΙΤΟΡΟΣ¹³⁾.
 παβ'. Περὶ λύσεως ὑπεξουσιότητος.
 παγ'. Περὶ κληρικῶν δικαζομένων.
 παδ'. Περὶ ἀδελφοπαίδων¹⁴⁾.
 παε'. Περὶ ὄπλων.
 πας'. Περὶ συνακροῦσθαι¹⁵⁾ ὑπόπτω ἀρχοντι τὸν ἐπίσκοπον.
 παζ'. Περὶ δωρεῶν εἰς βουλευτὰς γινομένων.
 πη'. Περὶ παραθήρης, καὶ διαμαρτυρίας ἐνοίκων, καὶ περὶ ἀναρτήσεως χορηγίας ἀρτων.
 πθ'. Περὶ νόθων.
 ψ'. Περὶ μαρτύρων.
 χα'. Περὶ δύο προικῶν χρεωστουμένων, καὶ περὶ τοῦ μὴ βουλομένου τὴν προῖκα δέξασθαι.
 χβ'. Περὶ ἀμέτρων δωρεῶν γινομένων εἰς παῖδας.
57. De subrogandis clericis, et ut qui oratoria aedificant, auctoritate patriarchae [clericos] in iis ordinent.
 58. Ne in [privatis] domibus liturgia celebretur.
 59. De sumtu exequiarum.
 60. Ut ne debitorum reliquiae a creditoribus iniuriantur, et ne assessores [causarum] cognitionem suscipiant.
 61. Ut immobilia propter nuptias donationis vel dotis ne consentiente quidem muliere alienentur vel obligentur.
 62. De senatibus.
 63. De prospectu maris.
 64. De hortulanis.
 65. De relictis ecclesiae Mysiae, et de reo.
 66. De successoribus.
 67. De his, qui oratoria aedificant, et ne episcopi ecclesiis [suis] desint, et de alienatione rerum ecclesiasticarum.
 68. De constitutione successorum.
 69. Ut omnes praesidibus pareant.
 70. De liberatione curialium.
 71. De litibus eorum, qui in dignitatibus sunt.
 72. De tutoribus.
 73. De instrumentis.
 74. De legitimis liberis, et de nuptiis.
 75. De appellationibus Sicilliae.
 76. De monachis.
 77. De iurantibus.
 78. De dotalibus [instrumentis], et de liberta.
 79. De monachis litigantibus.
 80. De quaesitore.
 81. De emancipatione.
 82. De sacris iudicibus.
 83. De clericis litigantibus.
 84. De fratrum liberis.
 85. De armis.
 86. Ut cum suspecto praeside simul episcopus iudicet.
 87. De donationibus in curiales collatis.
 88. De deposito, et denuntiatione inquilinorum, et de suspensione erogationis panum.
 89. De naturalibus [liberis].
 90. De testibus.
 91. De duabus dotibus debitis, et de eo, qui dotem accipere non vult.
 92. De immensis donationibus collatis in liberos.

11) Cod. ἐγκομηδῶν.

12) Cuiacius vertit: De suitate liberorum.

13) Cod. υγασπιτορος.

14) Sic et infra rubrica Nov. LXXXIV. Malim: περὶ ἀδελφῶν.

15) Cod. συγκροῦσθαι.

47. Περὶ ἐφέσεων.
 48. Περὶ ἐπιτρόπων.
 49. Περὶ ἀρχόντων.
 50. Περὶ ἐκβιβαστῶν καὶ περὶ αἰτιαθέντων.
 51. Περὶ δικαίων προκός.
 52. Περὶ γαμικῶν κερδῶν.
 53. Περὶ ἀλληλεγγύων.
 ρ'. Περὶ ἀναρρηρίας προκός.
 ρα'. Περὶ βουλευτῶν.
 ρβ'. Περὶ τοῦ μοδεράτορος ἀραβίας.
 ργ'. Περὶ τοῦ ἀνθυπάτου παλαιστίνης.
 ρδ'. Περὶ τοῦ πραιτόρος σικελίας.
 ρε'. Περὶ ὑπάτων.
 ρς'. Περὶ ναυτικῶν τόκων.
 ρζ'. Περὶ βονλήσεων.
 ρη'. Περὶ ἀποκαταστάσεων.
 ρθ'. Περὶ αἰρετικῶν.
 ρι'. Περὶ ναυτικῶν τόκων.
 ρια'. Περὶ τοῦ χρόνου τῶν ἀρμοζουσῶν ἀγωγῶν τοῖς εὐαγίσι τόποις.
 ριβ'. Περὶ *LITIGIOSON*, καὶ περὶ *ACTOPOS* καὶ ῥέου, ἤγονν περὶ αἰτιωμένων καὶ περὶ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου ἤτοι τοῦ ὑπενθύνου.
 ριγ'. Περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι θεῖους τύπους ἐν μέσῳ δίκης.
 ριδ'. Περὶ θεῶν κελύσεων.
 ριε'. Περὶ ἐγκλήτων, καὶ περὶ δικαζομένων, καὶ περὶ *EXHEREDATIONOS*, καὶ περὶ πενθούτων, καὶ περὶ ἀντιφωνήσεων.
 ρις'. Περὶ στρατιωτῶν.
 ριζ'. Περὶ ῥεπουθίων καὶ περὶ ἄλλων κεφαλαίων.
 ριη'. Περὶ ἰσότητος *ADGNATICΩΝ* καὶ *COGNATICΩΝ* δικαίων.
 ριθ'. Περὶ προγάμου δωρεῆς καὶ περὶ ἄλλων κεφαλαίων.
 ρκ'. Περὶ ἐκκλησιαστικῶν συναλλαγμάτων.
 ρκα'. Περὶ τόκων.
 ρκβ'. Ἰδικτον περὶ διατυπώσεως¹⁶⁾ τεχνιτῶν.
 ρκγ'. Περὶ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν. [περὶ διοικήσεως καὶ προνομίων.]¹⁷⁾
 ρκδ'. Περὶ δικαζομένων.
 ρκε'. Περὶ δικαστῶν.
 ρκς'. Ἴσον θεῖον νόμον περὶ ἐγκλήτων.
 ρκζ'. Περὶ διαδόχων ἀδελφοπαίδων, καὶ περὶ ἐμφανείας ἔδνων.
 ρκη'. Περὶ τοῦ δελεγάτου [ὅσα πρὸς ἀφέλειαν τῶν ἡμετέρων συντελεστῶν]¹⁸⁾ καὶ περὶ ἀρχόντων.
 ρκθ'. Περὶ σαμαρειτῶν.
93. De appellationibus.
 94. De tutoribus.
 95. De praesidibus.
 96. De executoribus et de iis, qui conveniuntur.
 97. De iuribus dotis.
 98. De nuptialibus lucris.
 99. De reis promittendi.
 100. De non numerata dote.
 101. De curialibus.
 102. De moderatore Arabiae.
 103. De proconsule Palaestinae.
 104. De praetore Siciliae.
 105. De consulibus.
 106. De nauticis usuris.
 107. De [ultimis] voluntatibus.
 108. De restitutionibus.
 109. De haereticis.
 110. De nauticis usuris.
 111. De tempore actionum sacris locis competentium.
 112. De litigiosis, et de actore et reo, sive de his, de quibus agitur et de agente et eo, qui convenitur, sive qui iudicio obnoxius est.
 113. Ne fiant sacrae formae in medio litis.
 114. De sacris iussionibus.
 115. De appellationibus, et de litigantibus, et de exheredatione, et de lugentibus, et de constituta pecunia.
 116. De militibus.
 117. De repudiis et de aliis capitulis.
 118. De aequalitate agnaticorum et cognaticorum iurium.
 119. De ante nuptias donatione et de aliis capitulis.
 120. De ecclesiasticis contractibus.
 121. De usuris.
 122. Edictum de constitutione artificum.
 123. De episcopis et clericis.
 124. De litigantibus.
 125. De iudicibus.
 126. Exemplum sacrae legis de appellationibus.
 127. De fratribus filiis successoribus, et de insinuatione propter nuptias donationis.
 128. De delegato et de praesidibus.
 129. De Samaritis.

16) Sic ex rubrica Nov. CXXII, quae infra est, emendavi.
Cod.: Περὶ ἰδικτῶν καὶ περὶ διατυπώσεων.

17) Haec verba: περὶ διοικήσεως καὶ προνομίων, quae sunt initialia Nov. CXXIII, a librario perperam ad rubricam translata esse videntur.

18) Similiter haec verba: ὅσα—συντελεστῶν initialia sunt Nov. CXXVIII, a librario, qui hunc indicem ex rubricis in contextu obviis compilavit, temere rubricae immixta.

- ρλ'. Περὶ παρόδου στρατιωτῶν.
 ρλα'. Περὶ ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, καὶ πραγμάτων ἀποκαταστάσεων καὶ ὀρφανοτρόφων¹⁹⁾.
 ρλβ'. Ἰδικτον περὶ αἰρετικῶν.
 ρλγ'. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ βιοῦν τοὺς μοναχοὺς.
 ρλδ'. Περὶ ἀρχόντων, καὶ περὶ μοιχείας, καὶ περὶ τιμωριῶν, καὶ περὶ δανειστῶν.
 ρλε'. Περὶ τοῦ μὴ ἀναγκάζεσθαι τινα ἐξίστασθαι.
 ρλς'. Περὶ τῶν ἀργυροπρατικῶν συναλλαγμάτων.
 ρλζ'. Περὶ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν.
 ρλη'. Περὶ βασιλικῆς ἐρμηνείας, καὶ περὶ [τοῦ]²⁰⁾ τοὺς καταβαλλομένους τόκους κατὰ μέρος τὸ διπλοῦν [μὴ ὑπερβαίνειν]²¹⁾.
 ρλθ'. Περὶ συγχωρήσεως ἀθεμιτογαμιῶν.
 ρμ'. Περὶ τοῦ κατὰ συναίνεσιν λύειν τὸν γάμον, ὅτι ἐκ συναίνεσεως γάμος λύεται²²⁾.
 ρμα'. Περὶ *STURNU*.
 ρμβ'. Περὶ τῶν εὐνουχιζόντων.
 ρμγ'. Περὶ γυναικὸς ἀρπαγείσης.
 ρμδ'. Περὶ σαμαρειτῶν.
 ρμε'. Περὶ τοῦ δονκὸς ἢ βιοκολύτου²³⁾ λυκαονίας καὶ λυδίας.
 ρμς'. Περὶ τοῦ ἀναγιώσκειν τοὺς ἑβραίους τὰς²⁴⁾ γραφὰς ἑλληνιστὶ καὶ ἑβραϊστὶ, καὶ περὶ ἀναιρέσεως τῆς δευτερώσεως, καὶ περὶ τῶν μὴ ὁμολογούντων κρίσιν ἢ ἀνάστασιν ἢ τοὺς ἀγγέλους κτίσμα θεοῦ εἶναι.
 ρμζ'. Περὶ συγχωρήσεως λοιπάδων δημοσίων.
 ρμη'. Περὶ λοιπάδων.
 ρμθ'. Περὶ τοῦ προῖκα γίνεσθαι τοὺς ἀρχοντας ὀνομασίαι τῶν κτητόρων ἀσφαλιζομένους τὸν δημόσιον, καὶ μὴ, δυναμένους²⁵⁾ τοῦτο ποιῆσαι, προσιέναι βασιλεῖ διὰ τὴν τῶν δημοσίων εἰσπραξίν.
 ρν'. Περὶ τῆς γαμηθείσης τῷ ἀρπάσαντι αὐτήν.
 ρνα'. Περὶ τοῦ μὴ παρίστασθαι βουλευτὴν ἢ ταξιώτην χωρὶς κελύσεως βασιλικῆς ἐμφανιζομένης²⁶⁾ τοῖς ἐπάρχοις.
 ρνβ'. Περὶ τοῦ μὴ ἐρήϊσθαι τὰς περὶ δημοσίων²⁷⁾ θείας κελύσεως²⁸⁾ χωρὶς κυρώσεως τῶν ἐπάρχων.
 ρνγ'. Περὶ χαμευρετῶν.
 130. De transitu militum.
 131. De ecclesiasticis canonibus et rerum restitutionibus et orphanotrophis.
 132. Edictum de haereticis.
 133. Quomodo vivere oporteat monachos.
 134. De praesidibus, et de adulterio, et de poenis, et de creditoribus.
 135. Ne quis cogatur bonis cedere.
 136. De argentariorum contractibus.
 137. De episcopis et clericis.
 138. De principali interpretatione, et ut usurae, quae per partes solvuntur, duplum non excedant.
 139. De remissione incestarum nuptiarum.
 140. De solutione matrimonii, quae consensu fit, ut consensu matrimonium solvi possit.
 141. De stupro.
 142. De his, qui eunuchos faciunt.
 143. De muliere raptum passa.
 144. De Samaritis.
 145. De duce sive biocolyta Lycaoniae et Lydiae.
 146. Ut Hebraei legant scripturas graece et hebraice, et de abrogatione deuteroseos, et de his, qui non credunt iudicium aut resurrectionem, aut angelos opus Dei esse.
 147. De indulgentia reliquorum publicorum.
 148. De reliquis.
 149. Ut gratis fiant praesides nominatione possessorum fisco cautionem praestantes, et ne hi, quum hoc facere possint, imperatorem propter tributorum exactionem adeant.
 150. De ea, quae raptori nubit.
 151. Ne iudicio sistatur curialis vel cohortalis sine iussione principali praefectis insinuata.
 152. Ne sacrae iussiones de publicis [causis] valeant sine confirmatione praefectorum.
 153. De [infantibus] expositis.

19) Vide, quae infra ad rubricam Nov. CXXXI. adnotata sunt.

20) Deest in Cod.

21) Cod.: τὸ διπλοῦν ἑόντων τόκων. Quomodo librarius in errorem incidit, docet contextus Nov. CXXXVIII. Ibi sic est: Περὶ βασιλικῆς ἐρμηνείας καὶ περὶ τοῦς (sic) καταβαλλομένους τόκους κατὰ μέρος τὸ διπλοῦν μὴ ὑπερβαίνειν. Βασιλικὴ κρίσις περὶ τοῦ εἰς τὸ διπλοῦν ἑόντος τόκου. Nempe libra ius verba initialia Novellae cum rubrica commiscuit, et verborum similitudine deceptus a priori διπλοῦν ad posteriu aberravit.

22) Vide, quae infra ad rubricam Nov. CXL. dicta sunt.

23) Cod. βιοκολύτου. An βιασκολύτου? Vide Heimbach

Ἄνεκδ. tom. I. p. 65. Inferius tamen (rubr. Nov. CXLV) βιοκολύτου scribitur.

24) Cod. τοῦς.

25) Cod. ἀσφαλιζομένων τῶν δημοσίων ἢ μὴ δυναμένων. Infra (rubr. Nov. CXLIX): ἀσφαλιζομένων τὸ δημόσιον μὴ δυναμένων. Quod utique mutandum erat; non enim a possessoribus cautionem praestari vult Novella, sed a praesidibus; et secunda pars rubricae cum prima non per particulam ἢ sed particulam καὶ coniungenda erat.

26) Cod. ἐμφανιζομένην.

27) Verū cum aliis: de publicis causis. Num recte?

28) Cod. κελύσεως.

- ρνδ. Περὶ τῶν ἐν ὄσρορηῇ ἀθεμιτογαμιῶν²⁹⁾.
 ρνε. Περὶ τοῦ³⁰⁾ ὑποκείσθαι τὰς μητέρας ἐπιτροπικοῖς λογισμοῖς
 ρνς. Περὶ τῆς μερίζομένης γονῆς τῶν γεωργῶν.
 ρνζ. Περὶ γεωργῶν ἐπ' ἄλλοτρίοις γημάντων χωρίοις ἐν μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν ὄσρορηῇ³¹⁾.
 ρνη. Περὶ τοῦ παραπέμπεσθαι τὸ τῆς διασκέψεως δίκαιον καὶ ἐπὶ ἀνήβων παίδων.
 ρνθ. Περὶ ὑποκαταστάσεως γινομένης εἰς τὴν φαρμηλίαν τοῦ τελευταίου, καὶ περὶ τοῦ μέχρις πόστου βαθμοῦ δεῖ κρατεῖν.
 ρξ. Περὶ πολιτικῶν χρημάτων καὶ τόκων.
 ρξα. Περὶ ἀρχόντων θεῖος τύπος.
 ρξβ. Θεῖος τύπος περὶ γεωργῶν καὶ δωρεῶν.
 ρξγ. Περὶ κουφισμῶν δημοσίων.
 ρξδ. Περὶ κληρονομιῶν. [θεῖον τε καὶ δικαιοσύνης.]³²⁾
 ρξε. Γενικός τύπος περὶ νομῆς γραφεῖς³³⁾ βάσῳ τῷ ἐνδοξοτάτῳ³⁴⁾.
 ρξς. Γενικός τύπος περὶ ἀπόψεως θαλάσσης γραφεῖς δημοσθένει τῷ ἐνδοξοτάτῳ.
 ρξζ. Γενικός τύπος περὶ νομῆς γραφεῖς βάσῳ τῷ ἐνδοξοτάτῳ.
 ρξη. Ἐπαρχικός τύπος καταπεμφθεὶς περὶ ὁμοδούλων Ἰωάννη τῷ λαμπροτάτῳ ἀρχοντι κύπρου.
154. De incestis nuptiis in Osroëna contractis.
 155. Ut matres tutelae rationibus obnoxiae sint.
 156. De prole agricolarum dividenda.
 157. De agricolis, qui in alienis praediis nuptias contraxerunt in Mesopotamia et Osroëna.
 158. Ut ius deliberandi transmittatur, etiam si liberi impuberes sint.
 159. De substitutione facta in familiam defuncti, et ad quotum usque gradum valere debeat.
 160. De civitatum pecuniis et usuris.
 161. De praesidibus sacra forma.
 162. Sacra forma de agricolis et donationibus.
 163. De relevatione tributorum.
 164. De hereditatibus.
 165. Generalis forma de possessione scripta Basso gloriosissimo.
 166. Generalis forma de prospectu maris scripta Demostheni gloriosissimo.
 167. Generalis forma de possessione scripta Basso gloriosissimo.
 168. Forma praefecti de conservis praediis missa Iohanni clarissimo praesidi Cypri.

29) Cod. ὄσρορηῇ ἀθεμιτογαμιῶν. Noster ubique ὄσρορηῇ, ὄσρορηῇ vel ὄσρορηῇ scribit.

30) Cod. τοῦ μὴ ὑποκείσθαι. Infra (rubr. Nov. CLV.) μὴ deest: sed Cujacio teste etiam Index Reginae μὴ ὑπ. habere videtur; sed apud Heimbach *Av.* tom. II) non extat.

31) Cod. ὄσρορηῇ.

32) Quae uncis inclusi, sunt verba initialia Novellae, perperam huc tracta. Vide not. 17. 18. 21.

33) Γραφεῖς βάσῳ vel δημοσθένει verti potest „scripta Basso“ „Demosthene“ vel etiam „Scripta a Basso“, „a Demosthene.“

34) Hoc loco librarius, qui indicem confecit, aperte hallucinatur: conferas rubricas Nov. 165 et 166, quas infra contextus suppeditat. Scribendum erat: ρξε. Γενικός τύπος περὶ ἀπόψεως θαλάσσης γραφεῖς δομνίκῳ τῷ ἐνδοξοτάτῳ. (165. Generalis forma de prospectu maris scripta Dominico gloriosissimo.) — ρξς. Γενικός τύπος περὶ ἀπόψεως ἐπιβολῆς γραφεῖς δημοσθένει τῷ ἐνδοξοτάτῳ. (166. Generalis forma de steriliū adiectione scripta Demostheni gloriosissimo.)

Α. [ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ]
ΑΠΩΛΕΣΘΕΙΣΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΚΑΝΟΝΩΝ

1) Συλλογή συνοδικῶν κανόνων (5ος αἰ.)

- Τὸ 1^ο corpus canonum ἢ τὸ 1^ο corpus τῶν συνοδικῶν κανόνων
- Ἡ Ἐκκλησία (ἐν τῇ Ἀνατολῇ) τὴ γινώριζε & τὴ χρησιμοποιοῦσε
- Ἀπεκαλεῖτο “βιβλίον” ἢ “βίβλος” (Πρακτικά Δ΄ Οἰκ. Συνόδου)
- Ἡ ἀρίθμηση τῶν κανόνων τῆς ἔβαινε κατ’ αὐξοντα ἀριθμὸ (1-168)
- Συνόδοι : Νικαίας, Ἀγκύρας, Νεοκαισαρείας, Γάγγρας,
Ἀντιοχείας, Λαοδικείας καὶ Κωνσταντινουπόλεως
- Δὲν διεσώθη αὐτοτελῶς· δύναται ὅμως νὰ ἀποκατασταθεῖ
- Μαρτυρίες : 1) Ἡ Δ΄ Οἰκουμένη Σύνδος (Πρακτικά-451)
2) Ἐπιστολὴ ἐπισκόπων Πισιδίας (458) → Λέοντα Α΄
3) Λατ. συλλογὴ Διονυσίου Μικροῦ (Dionysiana--500)
4) Συριακὸ χειρόγραφο Add. 14528 (6ος αἰ.)
5) Ἐπιστολὴ Σεβήρου Ἀντιοχείας (512-518)
6) Ἐπιστολὴ Ἐφραὶμ Ἀντιοχείας → Ζηνόβιον

2) Κανονικὴ Συλλογὴ τῶν “ἀγίων δέκα συνόδων” ([1ο ἡμ.] 6ος αἰ.)

- Κανόνες “δέκα συνόδων”
- Συνόδοι : 1) Νικαίας, 2) Ἀγκύρας, 3) Νεοκαισαρείας, 4) Γάγγρας,
5) Ἀντιοχείας, 6) Λαοδικείας, 7) Κωνσταντινουπόλεως,
8) Ἐφέσου, 9) Χαλκηδόνας καὶ 10) Σαρδικῆς
- Μαρτυρίες : 1) Φυλάττεται (6ος αἰ.) « ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ εὐαγοῦς
πατριαρχείου ΚΠόλεως » (Mansi 12, 1019)
2) Ἰωάννης Σχολαστικὸς (προοίμιο Συναγωγῆς--550)
3) Χειρόγραφο (9ος αἰ.) “Συλλογὴ 87 Κεφαλαίων”

3) Συλλογὴ τῶν ἀποστολικῶν κανόνων

- Συλλογὴ 85 ἀποστολικῶν κανόνων
- Προέλευση καὶ ἀρχή, ἐκ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἀπ. χρόνων
- Διατυπώθηκαν σύμφωνα μὲ τὴν ἀποστολικὴ παράδοση (ἐννοία)
- Περιλαμβάνει ἐθιμικὸ δίκαιο τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων
- Ἡ συγκρότησις τῆς Συλλογῆς περὶ τὸ 340 (πάντως πρὸ τοῦ 341)
- Τόπος μορφοποιήσεως (πιθανώτατα) ἢ Συρία (Ἀντιόχεια)

4) Κανονική Συλλογή « εἰς τίτλους ἐξήκοντα »

- Ἡ Συλλογή δὲν διεσώθη· ἀγνοεῖται ὁ συντάκτης της
- Ἡ συγκρότηση τῆς Συλλογῆς α) μετὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ Codex J. (2534)
β) μεταξύ 535-550
γ) περὶ τὸ 535, ἐν Ἀντιοχείᾳ
- Μαρτυρίες : Ἰωάννης Σχολαστικός (προοίμιον Συναγωγῆς--550)
- Συστηματικὴ κανονικὴ Συλλογὴ (καθ' ὕλην) [μᾶλλον ἢ πρώτη]
- Περιλαμβάνονται οἱ ἀποστολικοὶ καὶ τῶν δέκα συνόδων κανόνες
- Προηγούνται : — ἡ Dionysiana (Διονύσιος ὁ Μικρὸς--500) καὶ
— (πιθανόν) ἡ “Κανονικὴ Συλλογὴ” (Στεφάνου Ἐφ.)
- Ἐπηρέασε ὅλες τὶς μεταγενέστερες Κανονικὰς Συλλογὰς :
 - “Συναγωγὴ” Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ
 - “Σύνταγμα εἰς 14 τίτλους” -

Β. ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ
([ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ] ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΚΑΝΟΝΩΝ)

1) Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ

— Ἡ Συναγωγή κανόνων ἐκκλησιαστικῶν εἰς 50 τίτλους (6ος αἰ. [555])

2) « Μεγάλου Φωτίου »

— Ὁ Νομοκάνων [ἢ Σύνταγμα] εἰς 14 τίτλους (Corpus canonum Ἐκ/σίας)
([2ο ἡμισυ] 16ος αἰ. [578-582 (;)]/2883)

3) Ματθαίου Βλάσταρη

— Τὸ Σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον [24 μέρη] (Θεσσαλονίκη, 1335)

4) Κωνσταντίνου Ἀρμενόπουλου

— Ἡ Ἐξάβιβλος (Θεσσαλονίκη, 1345)

— Οἱ Ἱεροὶ καὶ Θεῖοι Κανόνες κατ' ἐπιτομὴν (P.G., τ. 150, στ. 45A-168C)

5) Μανουὴλ Μαλαξοῦ

— Ὁ Νομοκάνων ([2ο ἡμισυ] 16ος αἰ.)

6) Ἀγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ Ἀγαπίου (Λεονάρδου) Ἀσημάκη

— Τὸ Πηδάλιον (Leibzig, ¹1800, ²1841, ³1864 Ἀθῆναι, ¹¹1993)

7) Γεωργίου Α. Ράλλη-Μιχαὴλ Ποτλῆ

— Τὸ Σύνταγμα τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων, 6 τ. (Ἀθῆναι, 1852-1859)

→ [Ἐκκλησία τῆς Ῥωσσίας]

1) Ἡ Kormchaia Kniga (Μόσχα, ¹1650)

2) Ἡ Kniga Pravil (Πετρούπολις, ¹1839)

Α.

ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΤΙΤΛΟΥΣ
(Collectio canonum in 50 [L] titulis distributa)
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ (6ος αι. [555])

- Γεννήθηκε στην 'Αντιόχεια (αναφέρεται και ως 'Ιωάννης ο 'Αντιοχεύς)
- 'Ιωάννης ο Σχολαστικός (=δικηγόρος) : 'Αποκρισιάριος 'Εκ. 'Αντιοχείας
- Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (565-577)
- 'Η πρώτη Συλλογή που περιλαμβάνει κανόνες τῶν Πατέρων
- Συστηματική κανονική Συλλογή (παράθεση κανόνων καθ' ὕλην)
- Συμπλήρωση & ἐπεξεργασία τῆς κανονικῆς Συλλογῆς "εἰς 60 τίτλους"
- Διαιρεῖται εἰς 50 τίτλους (κατὰ τὸ παράδειγμα πιθανῶς τῶν Πανδεκτῶν)
- Περιλαμβάνει : 1) Τοὺς 85 ἀποστολικοὺς κανόνες
- 2) Τοὺς κανόνες τῶν 10 συνόδων ("κατὰ τὴν τάξιν")
- 3) 68 κανόνες τοῦ Μ. Βασιλείου [οἱ 17-85]
- 'Η Κανονικὴ αὐτὴ Συλλογὴ — εἶναι ἡ πρώτη ποὺ — διασώθηκε :
 - VOELLUS-JUSTELLUS, *Bibliotheca juris canonici veteris*, τ. 2, Paris 1661, σελ. 499-602 (1η ἔκδοση).
 - J. B. PITRA, *Juris ecclesiastici graecorum historia et monumenta*, τ. 2, Rome 1868, σελ. 375-385 (συμπληρωμένη ἔκδοση).
 - VI. BENECHVITCH, *Ioannis Scholastici Synagoga L titulorum*, Munich 1937 (κριτικὴ ἔκδοση).

Β.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ 87 ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
(Collectio 87 [LXXXVII] capitulorum)
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ (6ος αι.)

- Εἶναι μιὰ δεύτερη κανονικὴ του συλλογὴ
- Εἶναι γνωστὴ ὡς "Συλλογὴ τῶν 87 Κεφαλαίων"
- Περιλαμβάνει τίς ἐκκλησιαστικὲς διατάξεις ἐκ τῶν Νεαρῶν τοῦ 'Ιουστινιανοῦ (535↔565)
 - G. E. HEIMBACH, 'Ανέκδοτα, τ. 2, Leipzig 1840, σελ. 202-234 (1η ἔκδ.).
 - J. MORTREUIL, *Histoire du Droit byzantin*, τ. 1, Paris 1843, σελ. 203-211.

Α. ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΕΙΣ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΕΣ ΤΙΤΛΟΥΣ
(SYNTAGMA (Nomocanon) 14 [XIV] capitulorum)
(6ος αι. : 1η έκδοση)

- Φάσεις διαμόρφωσης : 1) [2ο ήμ.] 6ος αι. : Σύνταξη του Συντάγματος
- 2) [1ο ήμ.] 7ος αι. : Μετατροπή του σε *Νομοκάνονα*
- 3) 883 : 2η έκδοση (Μέγας Φώτιος)
- Η 1η έκδοση του “Συντάγματος” (=συλλογή κανόνων) δέν διεσώθη
- Ο χρόνος σύνταξης προσδιορίζεται κατά προσέγγιση :
 - συγγράφεται μετά το θάνατο του Ίω. Σχολαστικού (577),
 - όπωσδήποτε πριν την Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδο (691)
- Συντάχθηκε στην Κωνσταντινούπολη
- Ο συντάκτης παραμένει άγνωστος
- Αποτελείτο από 3 μέρη :
 - 1° Συστηματική-θεματική (καθ’ ύλην) κατάταξη τών κανόνων
 - 2° Τά κείμενα τών κανόνων (in extenso)
 - 3° Συναφείς διατάξεις έκ της “πολιτικής νομοθεσίας”

Ανάλυση μερών

1° Μέρος

- Διαιρείτο σε 14 τίτλους (14 θεματικές ενότητες) και κάθε τίτλος σε κεφάλαια (συνολικά 238 κεφάλαια) με ίδιες επιγραφές
- Σε κάθε κεφάλαιο σημειώνονται οι σχετικοί κανόνες εν είδει παραπομπών (ή “προσηγορία” κάθε κανόνα και ό “άριθμός”)
- Είδος συστηματικού εύρετηρίου και καθ’ ύλην κατάταξη κανόνων 2ου μ.

2° Μέρος

- Περιελάμβανε το πλήρες κείμενο (in extenso) τών κανόνων
- Ήτοι : 1) Τους 85 αποστολικούς κανόνες
- 2) Τους κανόνες τών 10 συνόδων (“κατά την τάξιν”)
- 3) Τους κανόνες συνόδων ΚΠόλεως (394) & Καρθαγένης (419)
- 4) Τους πατερικούς κανόνες

3° Μέρος

- Συγκέντρωση καὶ καθ' ὕλην κατάταξη διατάξεων ἐκ τῆς “πολιτικῆς νομοθεσίας”, πού ρυθμίζουν ἐκκλησιαστικά ζητήματα
- Τὸ 3ο μέρος διεσώθη αὐτοτελῶς
- Ταυτίζεται μὲ τὴ Συλλογὴ διατάξεων τῆς “πολιτικῆς νομοθεσίας” ἐπὶ θεμάτων ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου :
- “Συλλογὴ ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων” (Collectio constitutionum ecclesiasticarum) ἢ “Συλλογὴ τριμερῆς” (Collectio tripartita)
 - ↓ → ἐκ τριῶν βιβλίων (ἢ μερῶν) : 1° Κώδιξ Ἰουστινιανοῦ
 - 2° Πανδέκτες καὶ Εἰσηγήσεις
 - 3° Νεαρὲς Ἰουστινιανοῦ
- [1ο ἡμ.] 7ος αἰ. : Μετατροπὴ σὲ *Νομοκάνονα* (=συλλογὴ νόμων-κανόνων)
- Ἐκτοτε ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 μέρη :
 - 1° (Συστηματικὸ) ἀπὸ 14 τίτλους καὶ 238 (239) κεφάλαια :
 - α) Μνεῖα τῶν σχετικῶν κανόνων
 - β) Μνεῖα τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς “πολ. νομοθεσίας” (τὰ νόμιμα)
 - 2° Τὸ πλήρες κείμενο τῶν κανόνων (in extenso)

B. ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΕΙΣ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΕΣ ΤΙΤΛΟΥΣ (883 : 2η ἔκδοση)

- 883 : Ἡ 2η ἔκδοση τοῦ “*Συντάγματος*” ἢ “*Νομοκάνονος* εἰς 14 τίτλους”
- Ὁ συντάκτης του εἶναι ὁ ΚΠόλεως Φώτιος ὁ Μέγας (858-867· 877-886)
- Περιελάμβανε τὸ πλήρες κείμενο τῶν κανόνων (in extenso)
- Ἦτοι : 1) Ὅλους τοὺς κανόνες τῆς 1ης ἐκδ. τοῦ “*Συντάγματος*” καὶ
 - 2) α) τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου (691)
 - β) τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου (787)
 - γ) τῆς Πρωτοδευτέρας [Τοπικῆς] Συνόδου (861)
 - δ) τῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ [Τοπικῆς] Συνόδου (879/880)

Βιβλιογραφία

- Γ. ΡΑΛΛΗ-Μ. ΠΟΤΛΗ, *Σύνταγμα τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων*, τ. 1, ΦΩΤΙΟΥ Πατρ. ΚΠόλεως, *Νομοκάνων*, Ἀθῆναι 1852 (21992), 403 σ.
- Π. ΜΕΝΕΒΙΣΟΓΛΟΥ, *Ἱστορικὴ εἰσαγωγή εἰς τοὺς κανόνας τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας*, Στοκχόλμη 1990, (βιβλιογραφία ad hoc) σελ. 55, ὑπ. 4.

Τὸ Corpus canonum τῆς Ἐκκλησίας (883)

Κατὰ τὸ ἔτος 883 (συμπλήρωση τοῦ “Συντάγματος εἰς 14 τίτλους” (β’ ἔκδοση) σχηματίσθηκε ὀριστικὰ τὸ Corpus canonum (τὸ σῶμα κανόνων) τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ corpus αὐτὸ ἀπαρτίζεται ἀπὸ τοὺς :

- 1) Ἀποστολικοὺς κανόνες
- 2) Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων
- 3) Κανόνες τῶν [8] Τοπικῶν Συνόδων,
 « ἐπισφραγισθέντων » ἐκ τοῦ 2/Πενθέκτη
- 4) Κανόνες τῶν [2] Τοπικῶν, τῆς Πρωτοδευτέρας (861) &
 τῆς ἐν Ἁγία Σοφία (879/80), Συνόδων
- 5) Κανόνες τῶν Πατέρων

Ἀποστολικοὶ κανόνες : 85
 Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων : 190
 Κανόνες τῶν Τοπικῶν Συνόδων : 321
 Πατέρικοὶ κανόνες : 174

Σύνολο : 770 κανόνες

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
(1η χιλιετηρίδα)

A. ΑΠΩΛΕΣΘΕΙΣΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

- 1) Συλλογή συνοδικῶν κανόνων (5ος αί.)
- 2) Κανονική Συλλογή τῶν “ἀγίων δέκα συνόδων” ([1ο ἡμ.] 6ος αί.)
- 3) Συλλογή τῶν ἀποστολικῶν κανόνων (πρὸ τοῦ 341)
- 4) Κανονική Συλλογή « εἰς τίτλους ἐξήκοντα » (περὶ τὸ 535)

B. ΔΙΑΣΩΘΕΙΣΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

- 1) Συναγωγή κανόνων ἐκκλησιαστικῶν εἰς πενήκοντα τίτλους,
Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ (6ος αἰ. [555])
- 2) Συλλογή τῶν 87 Κεφαλαίων, Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ (6ος αἰ.)
- 3) Σύνταγμα εἰς 14 τίτλους ([2ο ἡμ.] 16ος αἰ. καὶ 2883)

Γ. ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ
(ΚΑΝΟΝΟΛΟΓΟΙ)

12ος αί. (Κωνσταντινούπολη)

- 1) Ἰωάννης Ζωναρᾶς (μοναχός· τέλη 11ου-μετὰ τὸ 1160)
- 2) Ἀλέξης Ἀριστηνός (διάκονος· ἀρχὲς 12ου-μετὰ τὸ 1166)
- 3) Θεόδωρος Βαλσαμών (πατριάρχης Ἀντιοχείας· 1130/40-μετὰ τὸ 1195)
- 4) Θεόδωρος Βέστης (1100)

13ος αί. (Δεσποτᾶτο τῆς Ἠπείρου)

- 5) Ἰωάννης Ἀπόκαυκος (μητροπολίτης Ναυπάκτου· ~1160--1235)
- 6) Δημήτριος Χωματιανός (ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος· 1180-1236)

14ος αί. (Θεσσαλονίκη)

- 7) Ματθαῖος Βλάσταρης (μοναχός· ~1280--1350)
- 8) Κωνσταντῖνος Ἀρμενόπουλος (δικαστὴς Θεσσαλονίκης· 1320-1383)

- 9) Μιχαὴλ Ψελλός (1018-1078)
- 10) Νίκων ὁ Μελανορίτης (11ος αἰ.)
- 11) Μᾶρκος Ἀλεξανδρείας (πατριάρχης Ἀλεξανδρείας)
- 12) Ἐμμανουὴλ Μαλαξὸς (16ος αἰ.)

ΠΗΔΑΛΙΟΝ [τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου]

(Περιεχόμενα)

	<u>σελίδες</u>
1) Οἱ Ἀποστολικοὶ Κανόνες	1-117
2) Οἱ Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων	118-342
3) Οἱ Κανόνες τῶν Τοπικῶν Συνόδων	343-542
4) Οἱ Κανόνες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας	543-697
<hr/>	
[5) Οἱ <i>extra corpus canonum</i> κανόνες] (σὲ Παράρτημα)	698-738
6) Περὶ συγγενείας	739-757
7) Τύποι κανονικῶν γραμμάτων	757-762
8) Ἕνας ἀλφαβητικὸς κατάλογος (Index)	767-789

Βιβλιογραφικὴ ἀναφορὰ

ΠΗΔΑΛΙΟΝ τῆς νοητῆς νηὸς τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίας, ἥτοι ἅπαντες οἱ Ἱεροὶ καὶ Θεῖοι Κανόνες, ἐρμηνευόμενοι (ὑπὸ) Ἁγαπίου ἱερομονάχου [(Λεονάρδου) Ἀσημάκη] καὶ Νικοδήμου μοναχοῦ, [Λειψία 11800], Ἀθῆναι, Ἀστὴρ- Ἀλ. & Ε. Παπαδημητρίου, 11993, 789 σελ. Ἐπίσης, [μετάφραση στὰ ἀγγλικά, γενόμενη ἀπὸ τὸν D. Cummings] *THE RUDDER of the Orthodox Catholic Church*, Chicago, The Orthodox Christian Educational Society, 11957· New York, 21983, 1084 σελ.

ΣΥΝΤΑΓΜΑ [του ῚΡάλλη-Ποτλή]

(Περιεχόμενα)

→ Συνίσταται ἀπὸ 6 τόμους, συμπεριλαμβάνοντας τὸ σύνολο τῶν ὑπομνημάτων τῶν κανονολόγων

- τ. 1. Ὁ Νομοκάνοντας τοῦ ἁγ. Φωτίου σὲ 14 τίτλους
- τ. 2. Οἱ Ἀποστολικοὶ Κανόνες & οἱ Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων
- τ. 3. Οἱ Κανόνες τῶν Τοπικῶν Συνόδων
- τ. 4. Οἱ Κανόνες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας [& κανονικὰ ζητήματα]
- τ. 5. Συνοδικὲς ἀποφάσεις, Νεαρὲς αὐτοκρατόρων & κανονικὰ ζητήματα
- τ. 6. Τὸ “Σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον” τοῦ Ματθ. Βλάσταρη
& ἓνας Index ἀναλυτικὸς (τῶν 6 τόμων)

Βιβλιογραφικὴ ἀναφορὰ

ΡΑΛΛΗΓ.-ΠΟΤΛΗ Μ., *Σύνταγμα τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων, τῶν τε ἁγίων καὶ πανευφύμων Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἱερῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ Τοπικῶν Συνόδων καὶ τῶν κατὰ μέρος ἁγίων Πατέρων*, 6 τόμοι, Ἀθῆναι, ¹1852-1859· φωτοτυπικὴ ἀνατύπωση, Ἀθῆναι, ἐκδ. Γρηγόρη, ²1992.

VI. Παράρτημα

Η ΜΟΝΑΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Τὸ νομοκανονικὸ τῆς καθεστῶς
καὶ
οἱ Πηγὲς τοῦ “Ἀθωνικοῦ Δικαίου”

Περίοδοι τῆς νομοκανονικῆς ἱστορίας τοῦ Ἁγίου Ὄρους
(Πηγές “Ἀθωνικοῦ Δικαίου”)

A.-Τὸ ἰδιότυπο νομικὸ καθεστῶς τοῦ Ἁγίου Ὄρους στὴν Ἀνατολικὴ Ῥωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία (5ος-15ος αἰ.)

- 1.- Ἐθνικὸ καθεστῶς στὴν ἐποχὴ τῆς ἐμφάνισής του (5ος αἰ.-843)
 - Ἡ ἄνθιση τοῦ ἀθωνικοῦ μοναχισμοῦ (5ος-7ος αἰ.)
 - Ἡ ἀποδυνάμωση (8ος αἰ.)
- 2.- Ἡ περίοδος τῆς ἐπαναδιοργάνωσης (843-963)
- 3.- Ἡ ἀνάδυση τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας (963-1423)
 - Ἡ ἵδρυση τῆς Μεγίστης Λαύρας (963)
 - Τὰ αὐτοκρατορικὰ *Τυπικά*
 - Ἡ λειτουργία τοῦ “Κοινοῦ τῶν Ἀθωνιτῶν”

B.- Ἡ Ἀθωνικὴ Πολιτεία στὴν ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία (1423-1912)

- 1.- Νομοθετικὰ δεδομένα τῆς Ὄθωμανοκρατίας (1423-1821)
 - Ἡ ὀθωμανικὴ πολιτικὴ ἔναντι τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας
 - Τὰ πατριαρχικὰ *Τυπικά*
- 2.- Ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση μέχρι τὴν ἀπελευθέρωση (1821-1912)

Γ.- Ἡ Ἀθωνικὴ Πολιτεία στὴν Ἑλλάδα (1913-1993)

- 1.- Τὸ ἀθωνικὸ καθεστῶς κατὰ τὶς Διεθνεῖς Συνθήκες
- 2.- Ἡ νομικὴ του ὑπόσταση κατὰ τὶς συνταγματικὲς διατάξεις
- 3.- Τὸ συνταγματικὸ του καθεστῶς αὐτονομίας
 - Τὸ ἄρθρο 105 τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος
 - Διοικητικὴ αὐτονομία

Δ.- Ἡ “Ἀθωνικὴ Κοινότητα” στὴν “Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα”

- 1.- Νομοθετικὴ προσέγγιση μεταξὺ τῶν δύο ὄντοτήτων
 - Ἡ Ἄκοινη Δήλωση γιὰ τὴν “Ἀθωνικὴ Κοινότητα”
 - Συμπληρωματικὲς Πράξεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητας
- 2.- Ἐξωτερικὲς ὁμοιότητες τῶν δύο κοινοτικῶν ὄντοτήτων
- 3.- Εἰδικὸ καθεστῶς γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη

Π Ρ Α Ξ Ε Ι Σ

αὐτοκρατορικές, πατριαρχικές, διεθνείς,
 συνταγματικές καὶ κοινοτικές
ἀπὸ τὸ 872 μέχρι τὸ 1993

A. — Αὐτοκρατορικά κείμενα

1. Τὸ (1^ο) Τυπικὸ τοῦ Ἰωάννου Τσιμισκῆ (971/972)
2. Τὸ (2^ο) Τυπικὸ τοῦ Κων/νου ΙΧ τοῦ Μονομάχου (1045)
3. Τὸ (3^ο) Τυπικὸ τοῦ Ἐμμανουήλ Β Παλαιολόγου (1394)
4. Τὸ (4^ο) Τυπικὸ τοῦ Ἐμμανουήλ Β (1406)

B. — Πατριαρχικά κείμενα

1. Τὸ (5^ο) Τυπικὸ τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου Β (1574-1575)
2. Τὸ (6^ο) Τυπικὸ τοῦ Πατριάρχου Γαβριήλ ΙV (1783)
3. Τὸ (7^ο) Τυπικὸ [Κανονισμὸς μὲ τίτλο “Συνθήκης Γράμμα”] (1810)

Γ. — Πράξεις Διεθνῶν Συνθηκῶν

1. Συνθήκη εἰρήνης τῶν Παρισίων (1856)
2. Συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου (1878)
3. Συνθήκη τοῦ Βερολίνου-Πρωτόκολλο ἀρ. 3 (1878)
4. Συνθήκη τοῦ Βερολίνου (1878)
5. Συνθήκη εἰρήνης τοῦ Λονδίνου (1913)
6. Ψήφισμα τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Σύναξης (1913)
7. Πρεσβευτικὸ Πρωτόκολλο, ὑπογραφέν στὸ Λονδίνο (1913)
8. Συνθήκη εἰρήνης τοῦ Βουκουρεστίου (1913)
9. Συνθήκη εἰρήνης τῶν Ἀθηνῶν (1913)
10. Συνθήκη εἰρήνης τῶν Σεβρῶν (1920)
11. Πρωτόκολλο τῆς Λωζάννης (1923)
12. Διαιτητικὴ ἀπόφαση (1934)

Δ. — Συνταγματικά κείμενα

1. Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ 1924 (“Τὸ τελευταῖο (8^ο) Τυπικὸ”)
2. Νομοθετικὸ Διάταγμα ἐπικυροῦν τὸν Καταστατικὸ Χάρτη (1926)
3. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος (1926-ἄρθρα 106, 107, 108, 109)
4. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος (1927-ἄρθρα 109, 110, 111, 112)
5. Σχέδιο Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος (1948-ἄρθ. 137, 138, 139, 140)
6. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος (1952-ἄρθρο 103)
7. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος (1968-ἄρθρο 122)
8. Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος (1975-ἄρθρο 105)

Ε. — Εὐρωπαϊκὲς κοινοτικὲς Πράξεις καὶ Κείμενα

1. Συνθήκη ἔνταξης-Κοινὴ Δήλωση [ἀρ. 4] (1979)
2. Ψήφισμα τῆς 7-5-1981 (οἰκονομικὴ βοήθεια στὸ “Ἁγιον” Ὄρος)
3. Ψήφισμα τοῦ Συμβουλίου τῆς 13-11-1986 (πολιτιστ. κληρονομιά)
4. Ψήφισμα τῆς 13-9-1990 (πυρκαγιές στὸ “Ἁγιον” Ὄρος)
5. Οἰκονομικὴ ἐνίσχυση γιὰ ἐργασίες στὸ “Ἀγ.” Ὄρος (1987-1993)

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(9 'Ιουνίου 1975)

[.....].

Τμήμα ΣΤ
ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Κεφάλαιον Τρίτον

"Αρθρον 105

Καθεστώς τοῦ 'Αγίου "Ορους

1. Ἡ Χερσόνησος τοῦ "Αθω ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίγλας καὶ ἐξῆς, ἀποτελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ 'Αγίου "Ορους, εἶναι κατὰ τὸ ἀρχαῖον τούτου προνομιακὸν καθεστῶς αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ ὁποίου ἡ κυριαρχία παραμένει ἄθικτος ἐπ' αὐτοῦ. Ἐξ ἀπόψεως πνευματικῆς τὸ "Αγιον "Ορος διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. "Ολοι οἱ μονάζοντες εἰς αὐτὸ ἀποκτοῦν, ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν, ἅμα τῇ προσλήψει αὐτῶν ὡς δοκίμων ἢ μοναχῶν.

2. Τὸ "Αγιον "Ορος διοικεῖται, κατὰ τὸ καθεστῶς αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν εἴκοσι Ἱερῶν Μονῶν του, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι κατανεμημένη ὁλόκληρος ἡ χερσόνησος τοῦ "Αθω, τὸ ἔδαφος τῆς ὁποίας εἶναι ἀναπαλλοτρίωτον.

Ἡ διοικήσις αὐτοῦ ἀσκεῖται δι' ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἀποτελούντων τὴν Ἱερὰν Κοινότητα. Οὐδεμία ἀπολύτως ἐπιτρέπεται μεταβολὴ τοῦ διοικητικοῦ συστήματος ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μονῶν τοῦ 'Αγίου "Ορους, οὐδὲ τῆς ἱεραρχικῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ὑποτελῆ των ἐξαρτήματα. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐν αὐτῷ ἐγκαταβίωσις ἑτεροδόξων ἢ σχισματικῶν.

3. Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 'Αγίου "Ορους, τὸ ὁποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἴκοσι Ἱεραὶ Μοναί, ἐπικυρώνουν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων.

4. Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων τελεῖ, ὡς πρὸς μὲν τὸ πνευματικὸν μέρος, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς πρὸς δὲ τὸ διοικητικόν, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

5. Αἱ ἀνωτέρω ἐξουσίαι τοῦ Κράτους ἀσκοῦνται διὰ Διοικητοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα καθορίζονται διὰ νόμου.

Διὰ νόμου ἐπίσης καθορίζονται ἡ ὑπὸ τῶν μοναστηριακῶν ἀρχῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἀσκουμένη δικαστικὴ ἐξουσία, ὡς καὶ τὰ τελωνειακὰ καὶ φορολογικὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

[.....].

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (28 Μαΐου 1979)

ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ (Ν° 4)*
ΠΕΡΙ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀναγνωρίζοντας ὅτι τὸ εἰδικὸ καθεστῶς τὸ ὁποῖο ἔχει παραχωρηθεῖ στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπως τοῦτο εἶναι ἐγγυημένο ἀπὸ τὸ ἄρθρο 105 τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, δικαιολογεῖται ἀποκλειστικὰ γιὰ λόγους πνευματικῶν καὶ θρησκευτικῶν, ἡ Κοινότητα θὰ μεριμνήσει ὥστε νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ λόγοι αὐτοὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ καὶ τὴν περαιτέρω ἐπεξεργασία τῶν διατάξεων τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὶς τελωνειακὲς καὶ φορολογικὲς ἀπαλλαγὲς καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα ἐγκαταστάσεως.

* Φ. (J. O.)/Ε. Ο. Κ. , τεῦχος Α', ἀριθ. 170/27-7-1979, σελ. 18.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ
ΤΗΣ ΜΟΝΑΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

5ος αι. : Μοναστική γῆ τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας

963 : Σύσταση τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας

1312 : Ἀναδεικνύεται νομοκανονικὰ ἐκκλησιαστικὸ καὶ δικαιοδοσιακὸ ἔδαφος ἄμεσο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ Κόλλεως

1423 : Ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας

1912 : Ἀπελευθέρωση καὶ ἔνταξη στὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία

[1975 : Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος (ἄρθρο 105)].

1981 : Μὲ τὴν Ἑλλάδα, ἔνταξή του στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα

1993 : Μοναδικὸ μοναστικὸ κέντρο καὶ ἔδαφος τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης

Διάγραμμα 1

Σύνθεση τῆς ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ (Μοναστική Πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὁρους)

Εἴκοσι κυρίαρχες, βασιλικές, πατριαρχικές καὶ σταυροπηγιακές Ἱερές Μονές, οἱ ὁποῖες κεῖνται κατὰ τὴν ἐξῆς ἱεραρχικὴ τάξη :

1. Ἱερὰ Μονὴ Μεγίστης Λαύρας,
2. Ἱερὰ Μονὴ Βατοπεδίου,
3. Ἱερὰ Μονὴ Ἰβήρων,
4. Ἱερὰ Μονὴ Χελανδαρίου,
5. Ἱερὰ Μονὴ Διονυσίου,
6. Ἱερὰ Μονὴ Κουτλουμουσίου,
7. Ἱερὰ Μονὴ Παντοκράτορος,
8. Ἱερὰ Μονὴ Ξηροποτάμου,
9. Ἱερὰ Μονὴ Ζωγράφου,
10. Ἱερὰ Μονὴ Δοχειαρίου,
11. Ἱερὰ Μονὴ Καρακάλλου,
12. Ἱερὰ Μονὴ Φιλοθέου,
13. Ἱερὰ Μονὴ Σίμωνος Πέτρα,
14. Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Παύλου,
15. Ἱερὰ Μονὴ Σταυρονικήτα,
16. Ἱερὰ Μονὴ Ξενοφώντος,
17. Ἱερὰ Μονὴ Γρηγορίου
18. Ἱερὰ Μονὴ Ἐσφιγμένου,
19. Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Παντελεήμονος,
20. Ἱερὰ Μονὴ Κασταμονίτου.

Διάγραμμα 2

Σύνθεση τῆς ΙΕΡΑΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ
(Μοναστική Πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὄρους)

<u>1η Τετράς</u>	<u>2η Τετράς</u>	<u>3η Τετράς</u>
1. Μεγίστη Λαύρα	1. Βατοπεδίου	1. Ἰβήρων
2. Δοχειαρίου	2. Κουτλουμουσίου	2. Παντοκράτορος
3. Ξενοφώντος	3. Καρακάλλου	3. Φιλοθέου
4. Ἐσφιγμένου	4. Σταυρονικήτα	4. Σίμωνος Πέτρα
<u>4η Τετράς</u>	<u>5η Τετράς</u>	
1. Χελανδαρίου	1. Διονυσίου	
2. Ξηροποτάμου	2. Ζωγράφου	
3. Ἁγίου Παύλου	3. Ἁγ. Παντελεήμονος	
4. Γρηγορίου	4. Κασταμονίτου	

Διάγραμμα 3Διοικητικά Όργανα τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας1. Ἡ Ἐκτακτος Δισενιαύσιος Ἱερὰ Σύναξις→ Οἱ 20 ἡγούμενοι τῶν 20 Ἱ. Μονῶν.2. Ἡ Ἐκτακτος Διπλῆ Ἱερὰ Σύναξις→ 40 μέλη : οἱ 20 ἡγούμενοι καὶ οἱ 20 ἀντιπρόσωποι τῶν 20 Ἱ. Μονῶν.3. Ἡ Ἱερὰ Κοινότητα→ Οἱ 20 ἀντιπρόσωποι τῶν 20 Ἱ. Μονῶν.4. Ἡ Ἱερὰ Ἐπιστασία1η Τετράς

1. Μεγίστη Λαύρα

2. Δοχειαρίου

3. Ξενοφῶντος

4. Ἐσφιγμένου

2η Τετράς

1. Βατοπεδίου

2. Κουτλουμουσίου

3. Καρακάλλου

4. Σταυρονικήτα

3η Τετράς

1. Ἰβήρων

2. Παντοκράτορος

3. Φιλοθέου

4. Σίμωνος Πέτρα

4η Τετράς

1. Χελανδαρίου

2. Ξηροποτάμου

3. Ἀγίου Παύλου

4. Γρηγορίου

5η Τετράς

1. Διονυσίου

2. Ζωγράφου

3. Ἀγ. Παντελεήμονος

4. Κασταμονίτου

Διάγραμμα 4Διαχρονική εξέλιξη τῶν Διοικητικῶν Ὀργάνων
τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας→ 16611661 →

— Πρῶτος

— Ἡ Ἱερὰ Κοινότητα
 — Τακτικὴ Σύναξις
 — Ἑκτακτος Σύναξις

— Γερουσία (Senatus)

— Ἡ Ἱερὰ Ἐπιστασία
 {Πρωτεπιστάτης, ὁ προεστῶς
 τῶν δύο διοικητικῶν ὀργάνων}

— Ἡ Ἱερὰ Σύναξις
 ἕκτακτος-δισενιαύσιος

— Ἡ Σύναξις τῶν Ἀθωνιτῶν
 (Ἑκτακτος Σύναξις)
 [Ἄμεσο ἐκλεκτορικὸ σῶμα]

— (“Ἡ Ἀθωνικὴ Πολιτεία”)

Μέχρι τὸ 1661

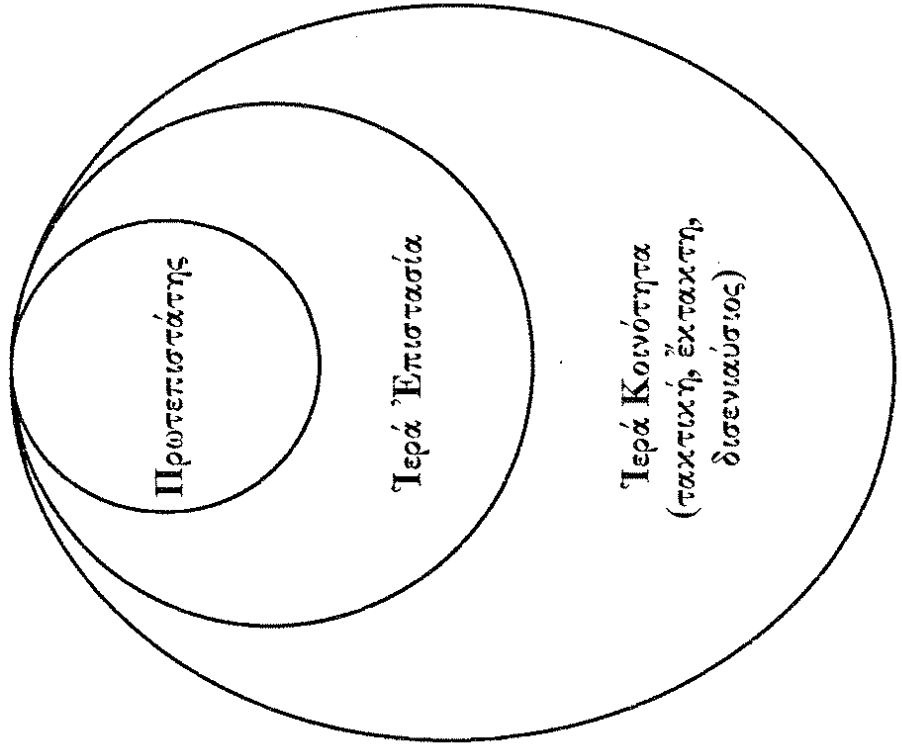
Πρώτος

Γερουσία

Σύναξη τῶν Ἀδονιτῶν

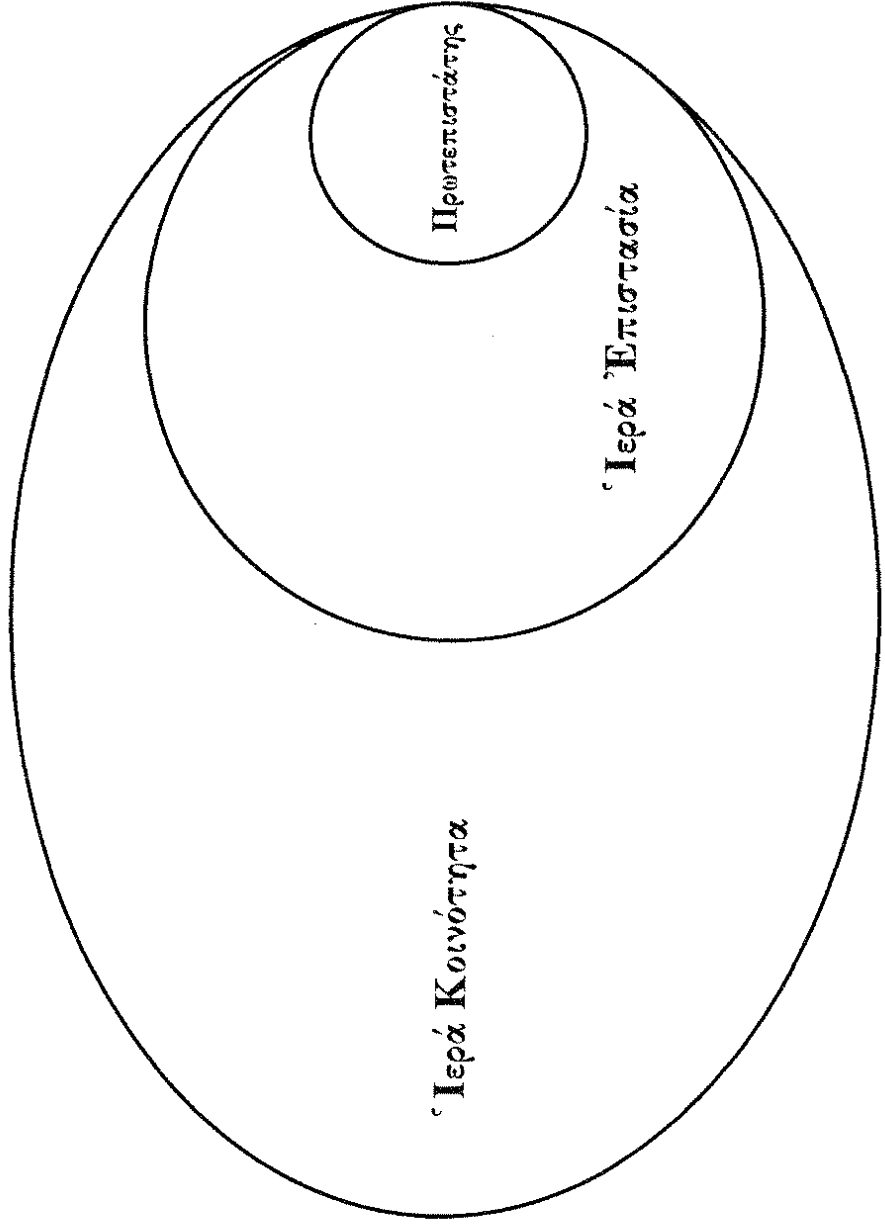

Μετά τὸ 1661

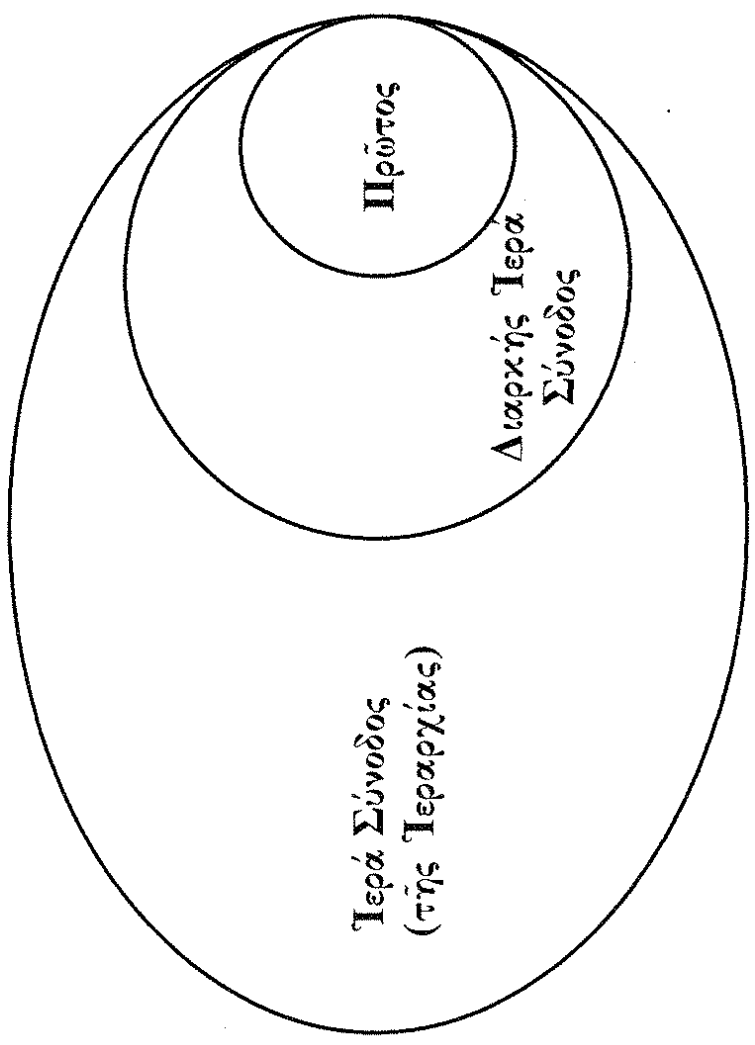
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26ο

Μοναστική Πολιτεία του Αγίου Όρους
(Διοικητική δομή - 20ος αιώνας)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24ο

Συνοδική δομή Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας

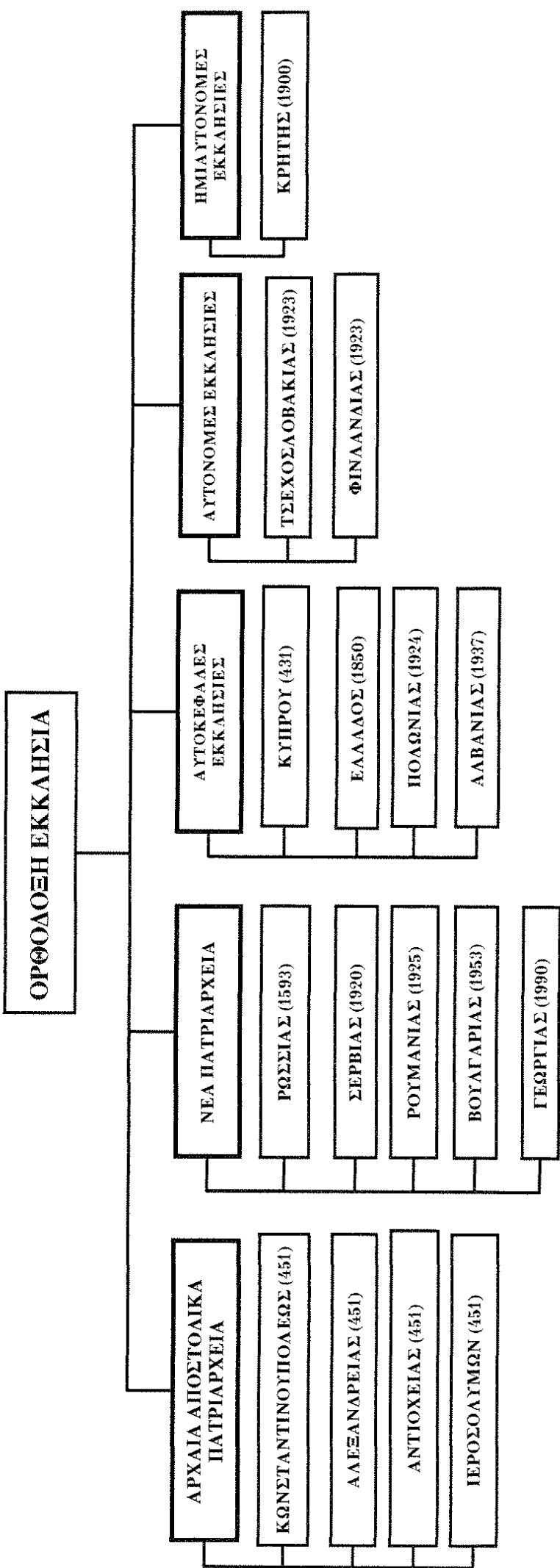

Διάγραμμα 5Σχηματική σύγκριση

<u>Άγιορειτική Κοινότητα</u>	<u>Ευρωπαϊκή Κοινότητα</u>
— 20 Ίερές Μονές	— 15 Κράτη Μέλη
— Μοναστηριακές Κοινότητες (Πολυεθνικές & 'Πολύγλωσσες')	— Ευρωπαϊκές Κοινότητες (Πολυεθνικές & 'Πολύγλωσσες')
— Κοινότητα μοναχῶν τῶν ἐθνῶν	— Κοινότητα λαῶν & ἐθνῶν
— Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου	— Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Διεθνoῦς Δικαίου
— Δύο βαθμοὶ αὐτοδιοικήσεως : → (1) Ί. Μονές-Μέλη → (2) Ἀθωνικὴ Πολιτεία	— Δύο βαθμοὶ αὐτοδιοικήσεως : → (1) Κράτη-Μέλη → (2) Ἐνωμένη Εὐρώπη
— Μοναδικὴ ἀνώτατη διοίκηση	— Μοναδικὴ ἀνώτατη διοίκηση
— Ἐσωτερικὴ αὐτονομία (Χαρακτηριστικὸ : ταυτόχρονα αὐτονομία & ἔνταξη)	— Ἐσωτερικὴ αὐτονομία (Χαρακτηριστικὸ : ταυτόχρονα αὐτονομία & ἔνταξη)
— Μοναχοὶ-εὐρωπαῖοι πολίτες	— Εὐρωπαῖοι πολίτες
— Ἴσοπολιτεία μεῖ ἴδια δικαιώματα	— Ἴσοπολιτεία μεῖ ἴδια δικαιώματα
— Δημοκρατικὸ a priori	— Δημοκρατικὸ ἰδεῶδες
.....
— Ἔκτακτος δισεπιεὺσιος σύναξις [Ἡγούμενοι] (Ἀποφάσεις μεῖ ἰσχὺ νόμου)	— Συνάντηση κορυφῆς [Πρόεδροι ἢ πρωθυπουργοὶ] (Συνθῆκες)
.....
— Ἱερὰ Κοινότητα (Τακτικὴ σύναξις) (Ἔκτακτος σύναξις)	— Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο
.....
— Ἱερὰ Ἐπιστασία	— [Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης] — Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ
.....
— Πρωτεπιστάτης (ἐτήσια ἐντολή)	— Πρόεδρος (ἑξαμηνιαία ἐντολή)
.....
— Μόνιμος ἀντιπρόσωπος τῆς “ μοναστηριακῆς κυβέρνησης ” στὴν Ἱερὰ Κοινότητα	— Μόνιμος ἀντιπρόσωπος τῆς “ ἐθνικῆς κυβέρνησης ” στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα
.....
— Καρυές, πρωτεύουσα τοῦ Ἄθω	— Βρυξέλλες, πρωτ/σα τῆς Εὐρώπης
.....
— Μοναστηριακὴ “ κυβέρνηση ”	— Ἐθνικὴ κυβέρνηση
— (;) Ἡγούμενος	— (;) Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
— Διοικητικὰ ὄργανα	— Κυβερνητικὰ ὄργανα
— Ἱ. Μονή, ἴμνασ/κὴ πρωτεύουσα	— Ἐθνικὴ πρωτεύουσα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9%

Δομή της Ορθόδοξης Εκκλησίας
20ος αιώνας

ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ

Πρεσβεία τμῆς - Δίπτυχα - Κανονική Τάξη

1. Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως
2. Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας
3. Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας
4. Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων
5. Πατριαρχεῖο τῆς Ρωσίας
6. Πατριαρχεῖο τῆς Σερβίας
7. Πατριαρχεῖο τῆς Ρουμανίας
8. Πατριαρχεῖο τῆς Βουλγαρίας
9. Πατριαρχεῖο τῆς Γεωργίας
10. Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου
11. Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος
12. Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας
13. Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας

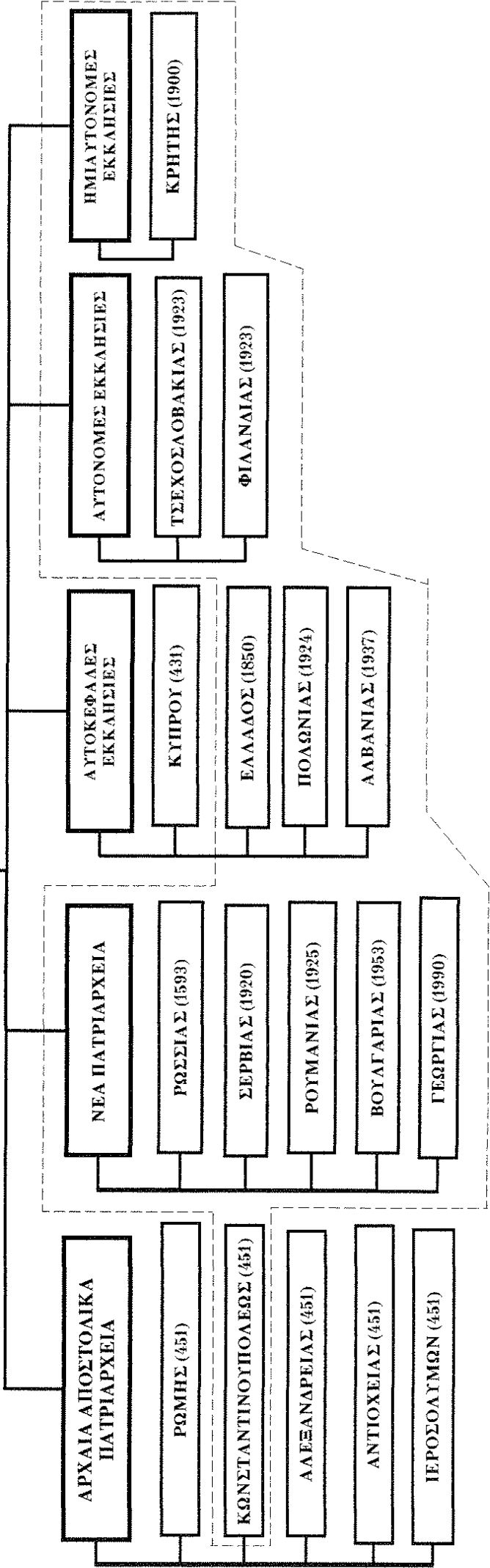
14. Αὐτόνομη Ἐκκλησία τῆς Τσεχοσλοβακίας
15. Αὐτόνομη Ἐκκλησία τῆς Φιλανδίας

ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΕΣ - ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ

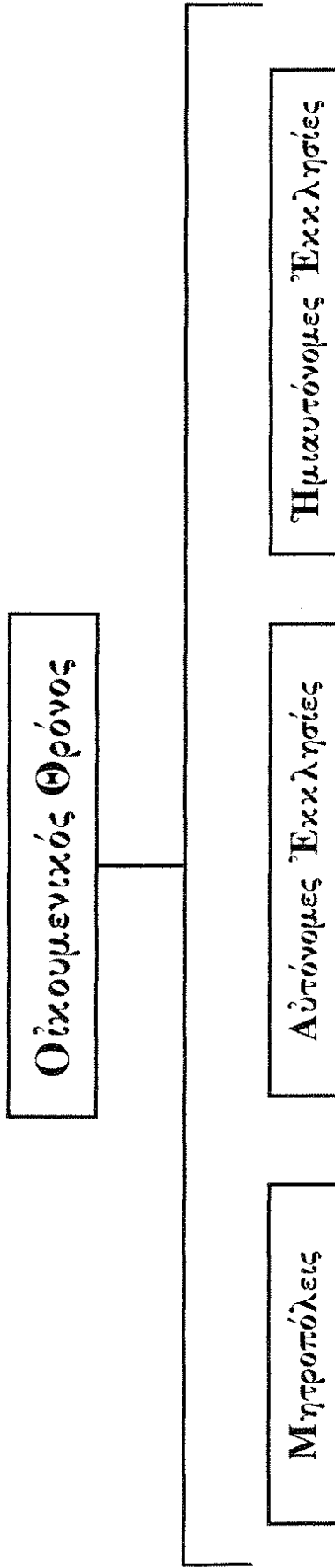
(Χρονολογίες τῆς κανονικῆς τους ἀνακηρύξεως)

- Κύπρου	(431 μ.Χ.)	
- Ρωσσίας	(1589)	
19ος αἰώνας		
- Ἑλλάδος	(1850)	
- Σερβίας	(1879)	
- Ρουμανίας	(1885)	
20ος αἰώνας		
- Γεωργίας	(1917)	
- Τσεχοσλοβακίας	(1923)	
- Φιλανδίας	(1923)	
- Πολωνίας	(1924)	
- Ἀλβανίας	(1937)	
- Βουλγαρίας	(1945)	

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ "ανά την Οικουμένη"

Δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου
20ος αιώνας

Ἐκκλησιαστική δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Ελλάδα

Οἰκουμενικός
Θρόνος

Μητροπόλεις τῶν "Νέων Χωρῶν"

Μητροπόλεις τῆς Δωδεκανήσου

Ἡμιαυτόνομη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

Μοναστική Πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὄρους

1. Αρχιεπισκοπή Θυατείρων & Μεγάλης Βρετανίας, Ήξαρχία Δυτ. Εύρώπης, Ήρλανδίας και Μελίτης (1922)
2. Μητρόπολη Γαλλίας και Ήξαρχία πάσης Ήβηρας (1963)
3. Μητρόπολη Γερμανίας και Ήξαρχία Κεντρίας Εύρώπης (1963)
4. Μητρόπολη Αυστρίας, Ούγγαρίας και Μεσευρώπης (1963)
5. Μητρόπολη Βελγίου και Ήξαρχία Κάτω Χωρών και Λουξεμβούργου (1969)
6. Μητρόπολη Σουηδίας και πάσης Σκανδιναβίας (1969)
7. Μητρόπολη Ελβετίας και Ήξαρχία Εύρώπης (1982)
8. Μητρόπολη Ήταλίας και Ήξαρχία Νοτίου Εύρώπης (1991)

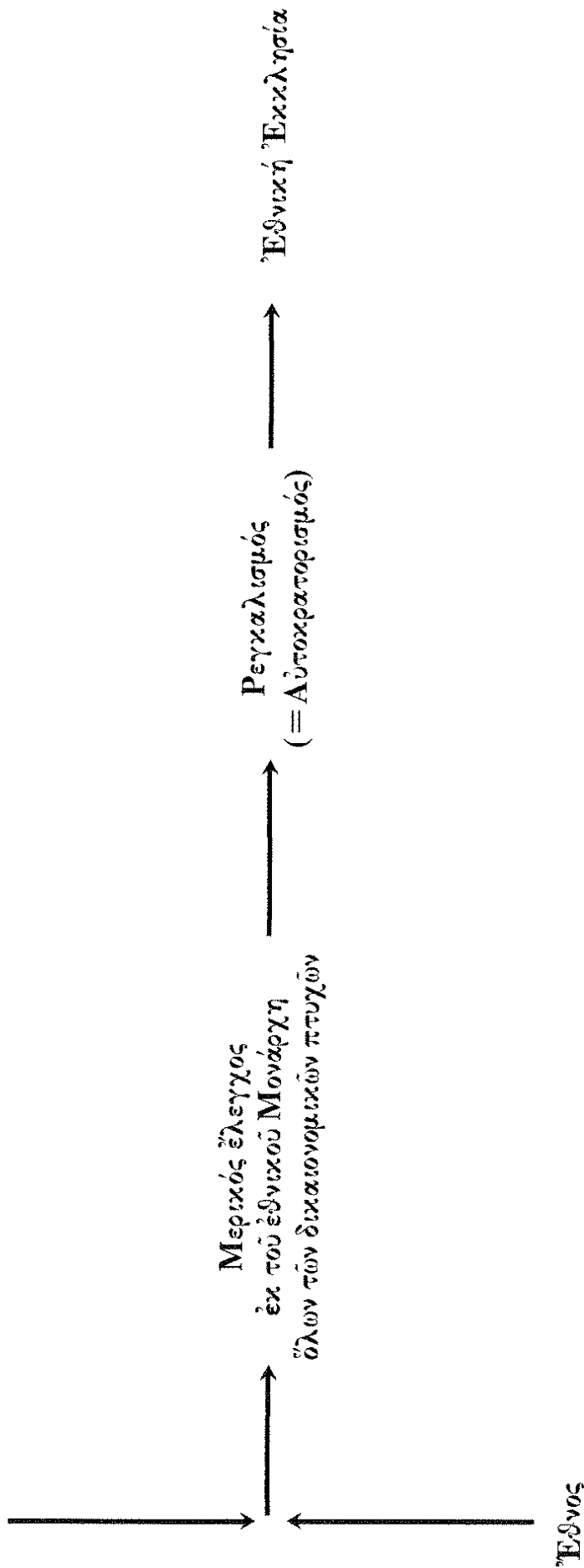

Θεώρηση διαμορφώσεως της Έθνικής Έκκλησίας

(καθολική προοπτική)

Άδ. Κοραΐς

Άπόλυτη Μοναρχία

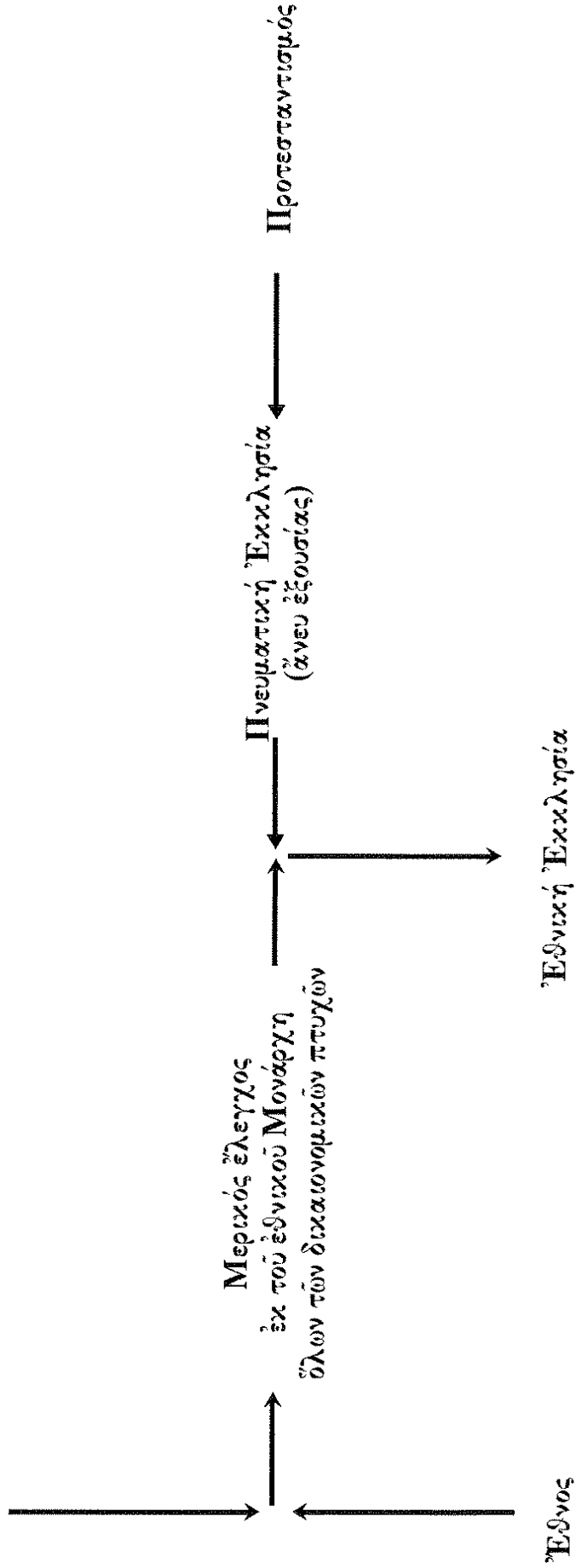

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18ο

Θεώρηση διαμορφώσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας.

(προτεσταντική προοπτική)
Γ. Φόν Μάουερ - Θεόκλητος Φαρμακίδης

Ἀπόλυτη Μοναρχία

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19ο

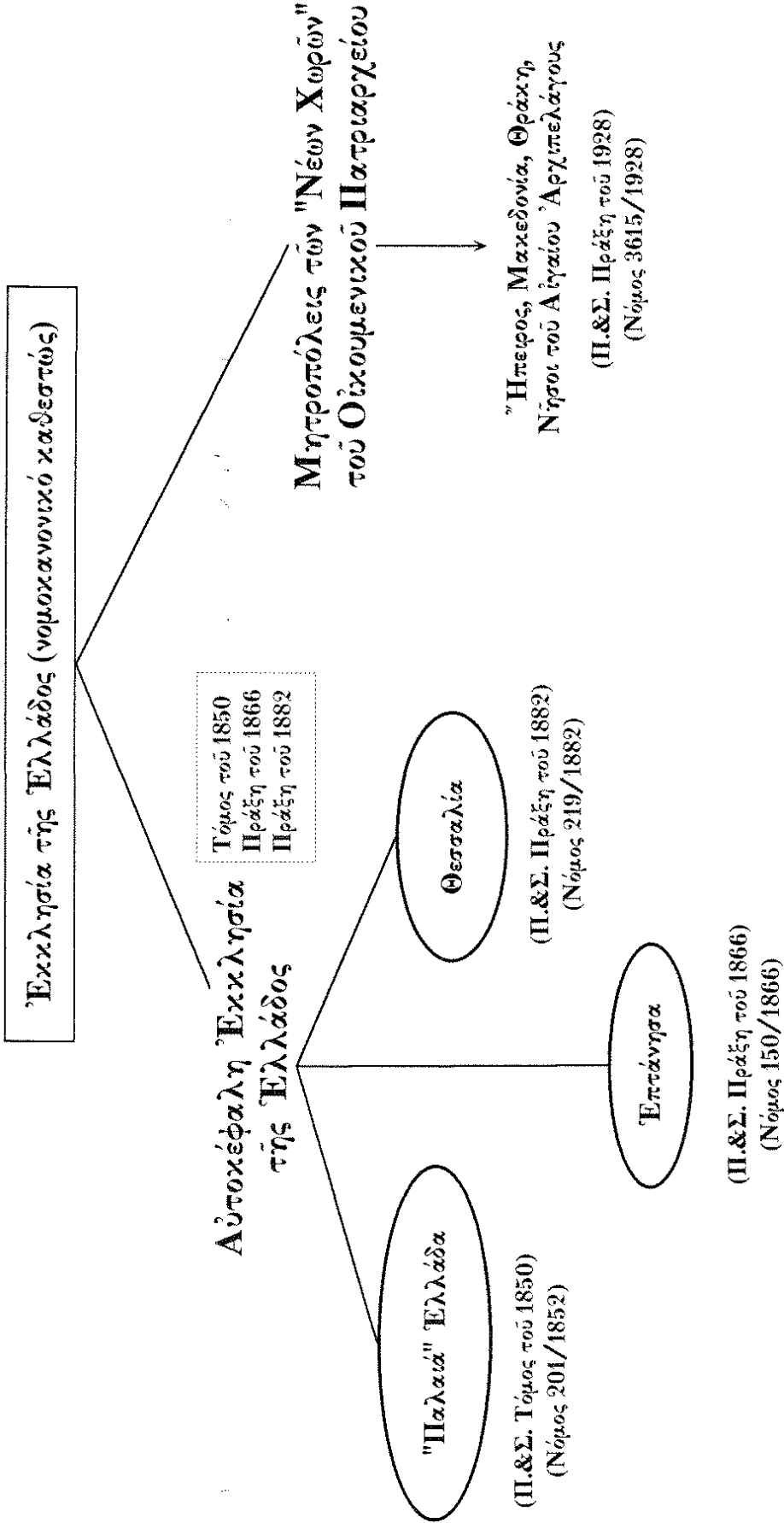
"Εκκλησία τῆς Ἑλλάδος" & "Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος"

Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (1850)

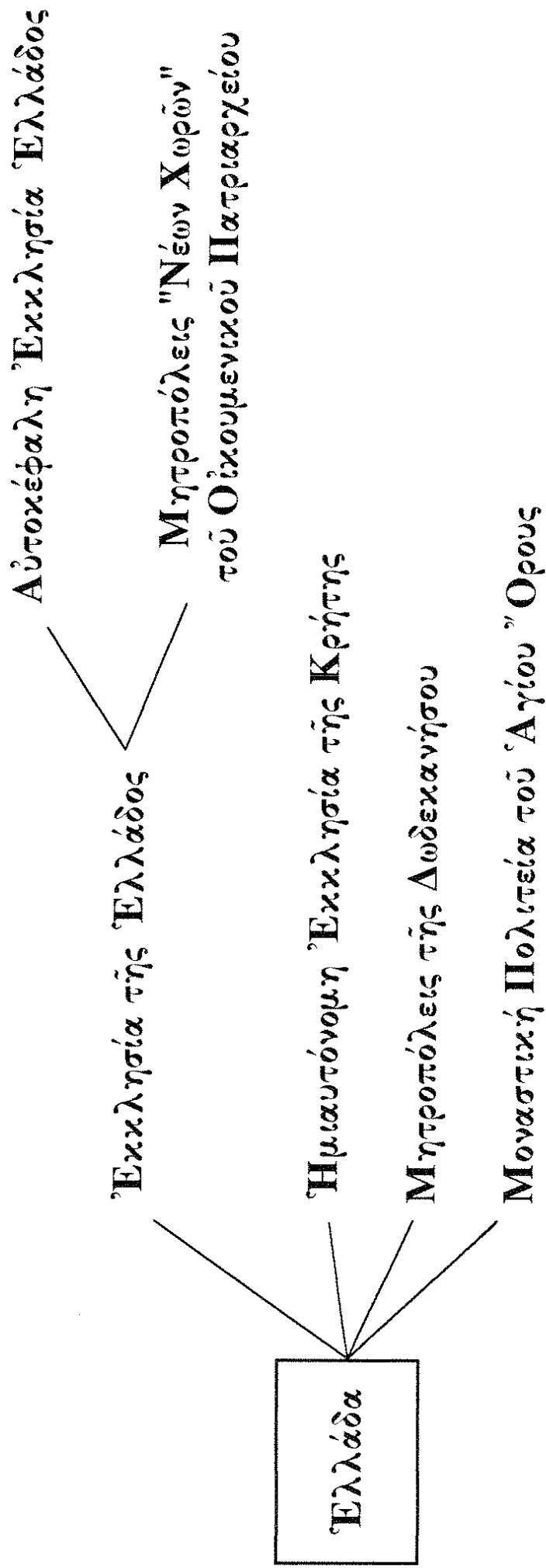
Μητροπόλεις τῶν "Νέων Χορῶν" τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (1928)

Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20ο

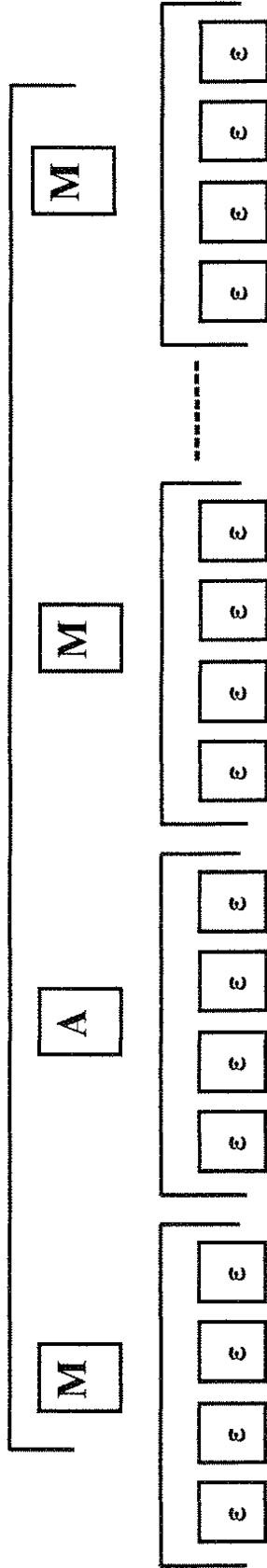
(Σύνταγμα του 1975 - Καταστατικός Χάρτης του 1977)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 226

Η Εκκλησία της Ελλάδος
20ος αιώνας

Η Τερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος

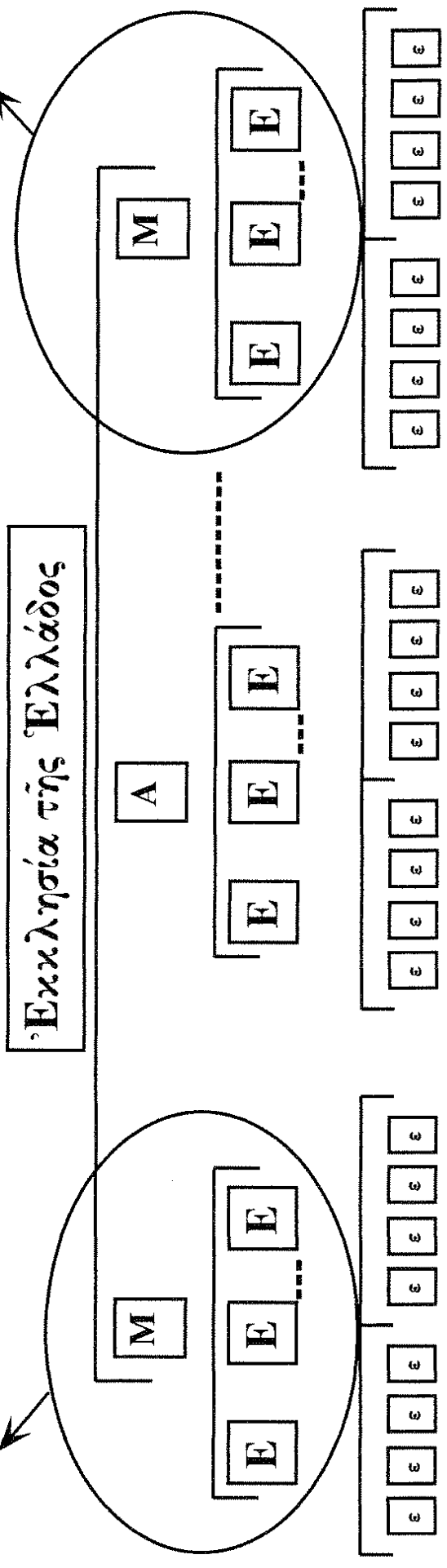
Λεζάντα

Α: Αρχιεπίσκοπος

Μ: Μητροπολίτης

ε: ένορία

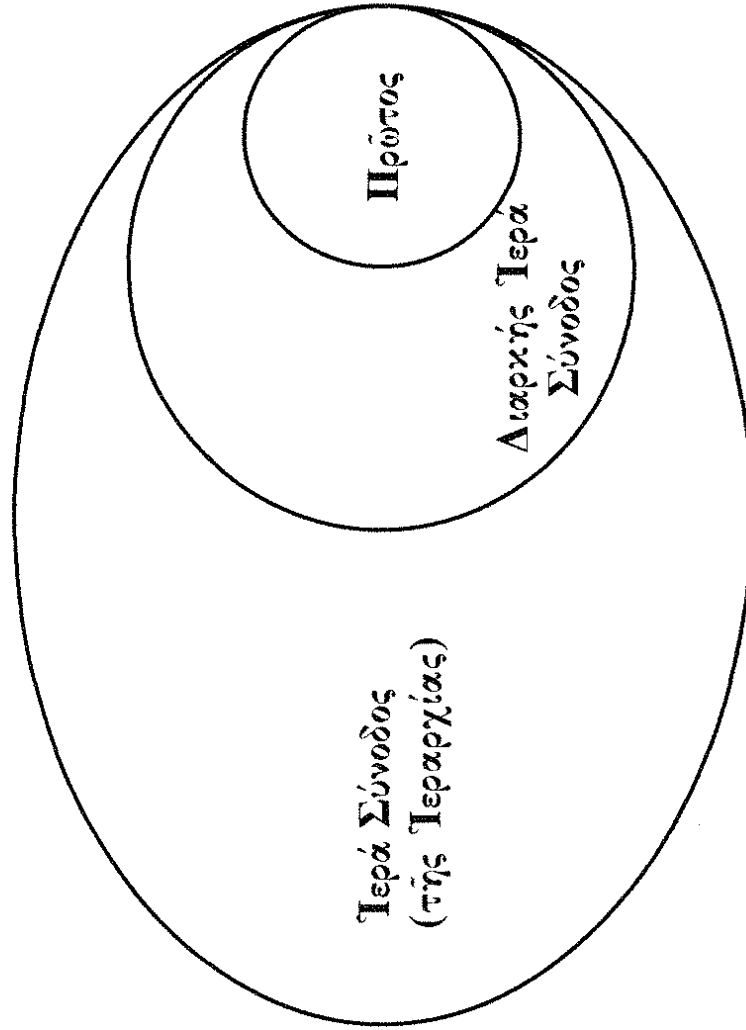
Μητροπολιτική Σύνοδος ← Μητροπολιτική Σύνοδος

- Λεζάντα**
- A:** Αρχιεπίσκοπος
 - M:** Μητροπολίτης
 - E:** Επίσκοπος
 - ε:** ένορία

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24ο

Συνοδική δομή Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας

Μοναστική Πολιτεία του Αγίου Όρους
(Διοικητική εξέλιξη)

Μέχρι τó 1661

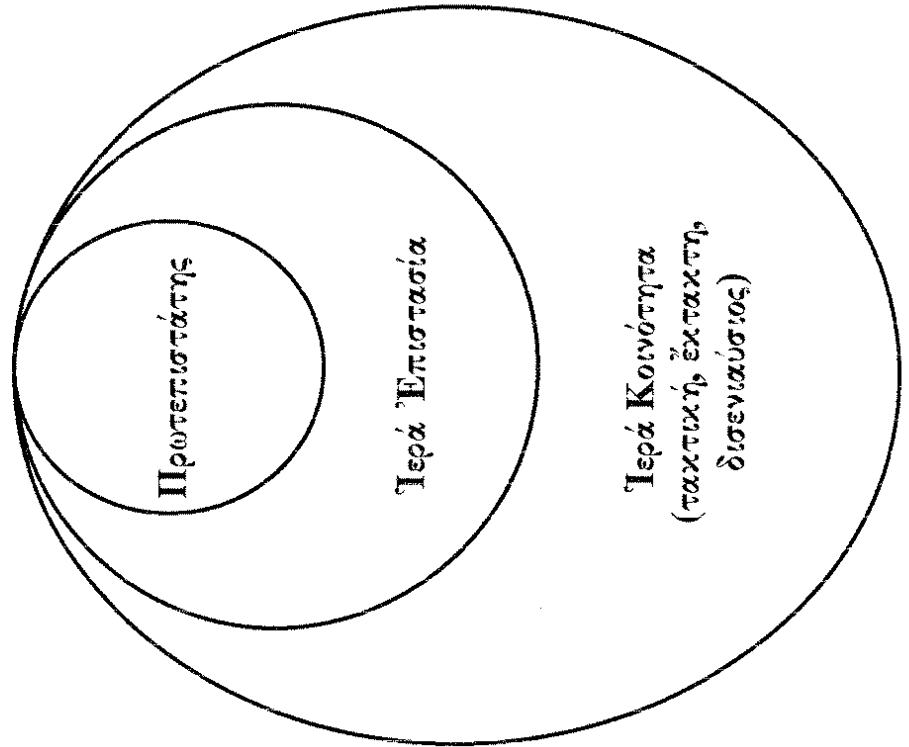
Πρώτος

Γερουσία

Σύναξη τών Ἀθονιτῶν

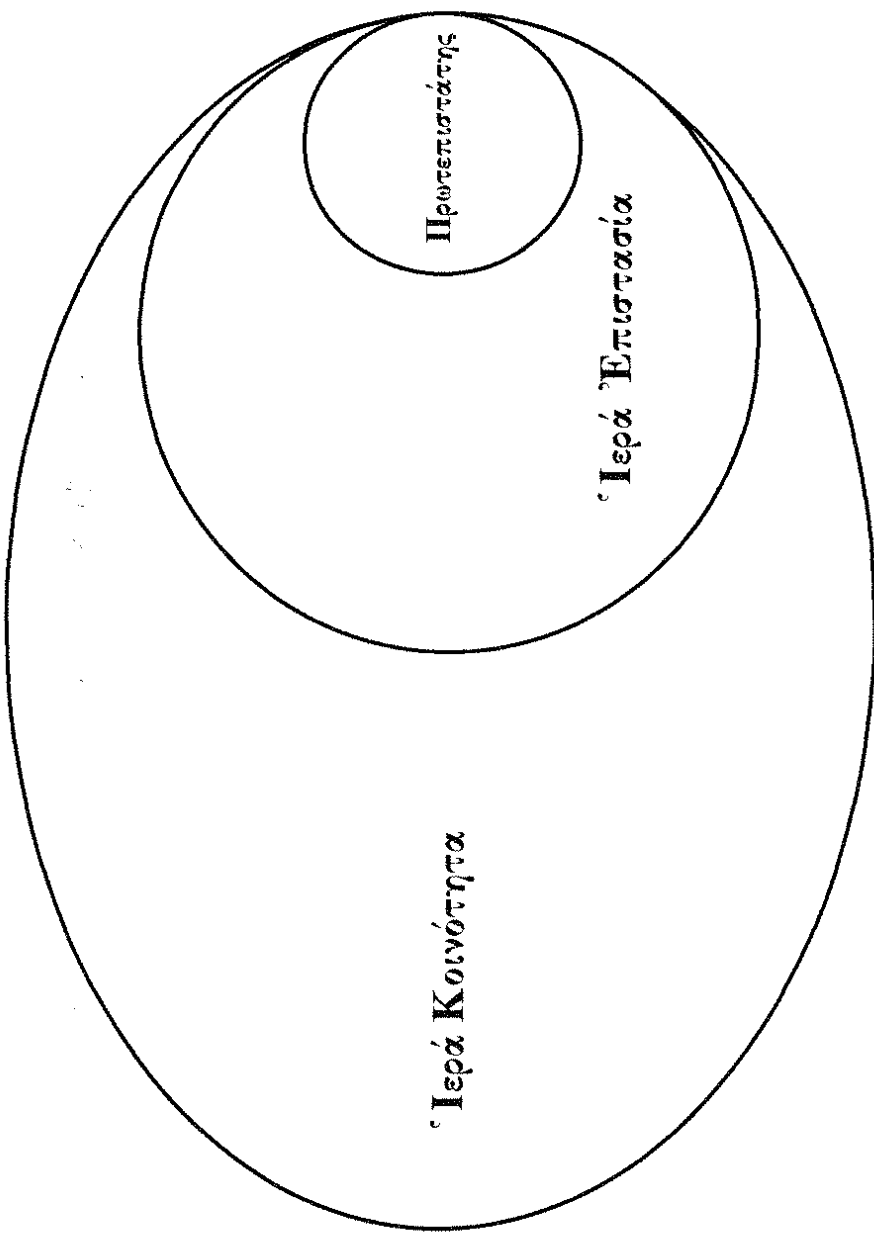

Μετά τó 1661

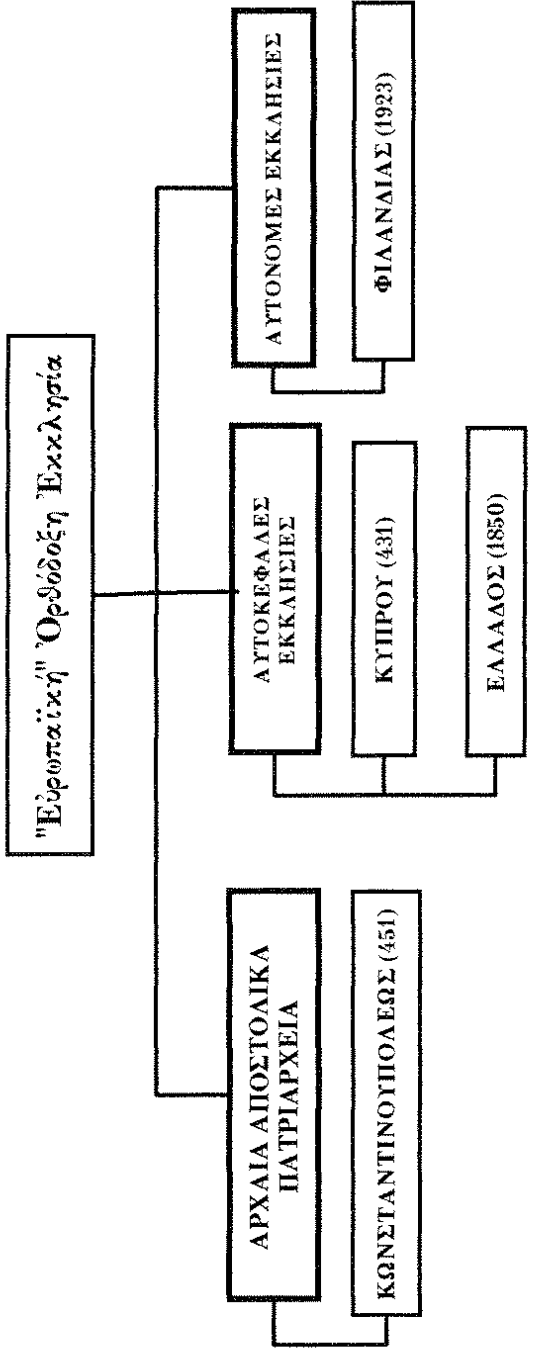
Μοναστική Πολιτεία του Αγίου Όρους
(Διοικητική δομή - 20ος αιώνας)

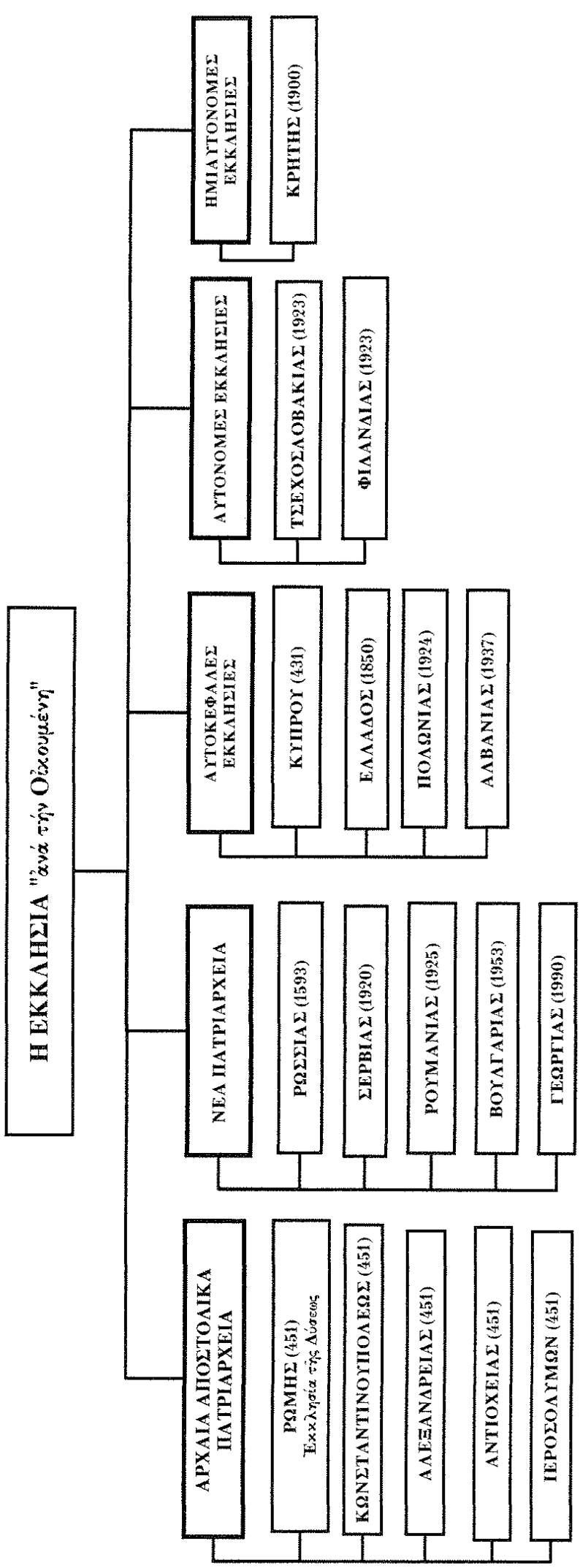
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26ο

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ενομένη Ευρώπη
Από το 1993

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27ο

Διάγραμμα 29

Ε Λ Λ Α Δ Α
Στατιστική τῶν ὁμολογιῶν καὶ τῶν θρησκευμάτων

<i>Χριστιανικὲς ὁμολογίες καὶ μὴ χριστιανικὲς θρησκείες</i>		<i>Ἀριθμὸς τῶν μελῶν</i>
ἽΟρθόδοξοι	Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν	9.299.237
	Ἐκκλησία τῆς Κρήτης	531.972
	Μητροπόλεις τῆς Δωδεκανήσου	121.325
ΣΥΝΟΛΟ τῶν ἽΟρθοδόξων		(96,75 %) 9.952.534
Καθολικοὶ		(0,62 %) 61.789
Προτεστάντες		(0,44 %) 44.097
Μουσουλμάνοι + Ἑβραῖοι (κλπ.)		(2,19 %) 205.736
ΣΥΝΟΛΟ		10.264.156

Πηγή : Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία Ἑλλάδος